

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Mickelsen, Hans.; ved Hans Mickelsen ; med
Just Justesens Fortale.

Titel | Title:

Comoedier sammenskrevne for den nye
oprettede Danske Skue-Plads

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Vol. 1

Udgivet år og sted | Publication time and place:

[København], 1723-1725

Fysiske størrelse | Physical extent:

3 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

11/8

Thelvin

55, -102

BOX

ex. 2

Peter Hauberg
2. 30te October 1871.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130014824937

OMOE- DIER

Sammenstrevne

for

Den nye oprettede

Danske Skue-Plads

Med

Hans Mikkelsen

Borger og Indvaaner i Callundborg.

Med

Just Justesens Portale

Første Tome.

Tryckt Aar 1723.

Hans Mickelsen

B. L.

Salutem!

Jeg holder gandske usornøden at tale noget til disse
D. Comoediers Forsvar / thi det var kun at faaage op
igien det som Sign: Just Justesen har saa tit prædiket
om tilforn. Vil den gunstige Læser icke lade sig nøje
med det som tilforn er sagt / saa forsøg kun selv engang
at skrive en Comoedie icke om D. Faustus eller Finkle
Ridderen men en Comoedie af Character / arbeid et
heelt Aar at giøre den ustyldig / og see til alligevel om
icke en eller anden vil udtyde den paa sig. Det er
alt hvad jeg har at sige denne gang / forbliver i det
øvrige

Vestre treshumbe Serviteur

H. M.

P. S. *Apropos*, om nogen skalde indtolde det som
en Rarrigskab at jeg ingen Exemplarer forærer bort af
mine Bøger. Da er dette at merke / at saasom jeg
skriver noget ofte / er jeg at ansee som andre Røbmænd /
hvilke hvor resolute de end er / forære de dog icke aierne
bort noget af de Varer som de idelig drive Handel med.
Thi saasom mand har mange Kiendinger fand mand
icke forære en uden mand ogsaa skal forære en anden.
Handelen kunde ellers falde til en Banqueroute.

Just

Just Justesens Betenking over COMOEDIER.

Der har tilforn været Tvistighed blant
Skribenter om Comoedier: nogle
har holdt dem skadelige og forarges-
lige: andre igien fornødne og opbyggelige.
Cyprianus fordømmer Comoedier/ sigende:
adulterium discedit, dum videtur; andre Sæ-
dre igien holder dem uskyldige. Ludvig den
Hellige driver Comoediantere udaf Frank-
rig. En anden/ ligesaa gudfrygtig Konge som
hand/ fører dem ind igien. En Prinds de
Conti skriver en heel Bog imod Comoedier/
sigende: Comoediers Henseende er / at op-
røre Affecterne / og den Christne Religions
at stille dem. En stor Theologus derimod sæt-
ter andre Forretninger til Side/og bruger sin
Pen til at forsvare Skuespill. Saa at ingen
Materie synes meer problematist. Alle maa
see har ret/ og de stridende Meeninger kand
foreenes/ naar mand gior Forstiel paa kydske
og ublue Comoedier. Thi at ville forsvare en
Plauti Mercator, var ligesaa daarligt/ som at
fordømme Hans Capteivei. Men dermed si-
ger mand ophæves icke Tvistigheden: thi der
findes de / der tilstaa / at Skuespill kand væ-
re uskyldige / men tillige med icke kand lide / at
brave og gamle Folk drive Tiden bort med at
see og læse Borne-Leeg. Andre derimod hol-
de for / at det er fast ligesaa nyttigt / at læse

Comoedier / som Postiller. Naar en Hugo
Grotius adspørges af andre lærde Folk / hvi
hand gaar med Terentium i sin Lomme? sva-
rer hand / fordi hand er det værd. Vil mand
vide / hvad Nytte hand haver af Skuespills
Læsning / svarer hand: Born læse et derudi
og Mænd et andet. Saa at Tvistighederne
herudi ogsaa let kand ophæves; thi hvo kand
nægte / at Amphitruo og Menecmei ere jo
skrevne alleene for Tidsfordriv; hvo kand og-
saa nægte / at der jo er Lærdom og Morale udi
Alulularia. Siger mand / hvorfor menger
mand da saa meget u-nyttigt Galsskab udi
moraliske Comoedier / da svares / hvorfor for-
gylde Apothekere deres Piller; det heeder jo:

Omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci.
Vil Moliere have Folk til at saa en Misant-
rope til Livs / maa hand forgylde den med
en Medicin *malgre lui*. At menge Galsskab i
Comoedier / er derfor ligesaa fornoden / som
at smorre Hiulene paa Bognen og at bruge
Dricke til sin Mad; thi uden det første kand
det sidste icke fordoyses. Mand kunde da her
udi saavel som i mange andre Ting let kom-
me overeens / naar mand gaar til den rette
Kilde / og eftersee hvad som er den eeneste og
rette *Marquis* til slige Stridigheder.

Jeg for min ^{Pænt} holder det gandske u-
nodigt / at tale enten *pro* eller *contra* her udi;
jeg vil kun alleene binde mig til tvende smaa
Spørsmaal / som udi disse Tider ere blevne
giord.

giordte/ ved Leilighed af disse nye anrettede
 Danske Comoedier / nemlig 1. Om det stris-
 der mod visse Personers Stand og Chara-
 cter/ at skrive Comoedier. 2. Om det er søme-
 ligt og anstændigt for smukke Mænds Born/
 at lade sig bruge til Theatralste Exercitier.
 Det første er icke meget vanskeligt at besvare/
 eftersom vi have Comoedier og lystige Ro-
 maner skrevne af Forster/ Grever/ Baronet/
 Riddere/ ja Præste/ Muncke og Jesuitter i vo-
 re Tider/ og af de habileste og største Mænd
 udi gamle Dage/ som enten skreve selv eller
 hialp andre derudi. De Græcker havde saa
 stor Erbødighed for Comoedie-Skrivere/ at
 de forregave: Aristophanes styrkede Athe-
 nen meer ved sine Comoedier / end dens
 Krigs-Magt baade til Lands og Vands.
 Ja Kongen af Persien udi de vigtige Spors-
 maal / hand gjorde til de Lacedæmoniske Ge-
 santer/ spurdte dem: hvordan Aristophanes
 levede/ som bemeldte Comoedie-Skriver selv
 vidner i et af hans Skuespill kaldet Achar-
 nenses / hvilket omendskiont det er hart ad-
 lige saa meget ontret / som den Chinesiske
 Philosophi Meening / at en Stad icke vel
 kunde regieres uden Musique / saa sees dog
 deraf / udi hvilken Agt Comoedier have væ-
 ret holdne af de meest skionssomme Nationer
 i gamle Dage / da Skuespill vare langt fra
 icke saa reene og kydske / som de ere nu om-
 stunder / ej heller saa sindrige eller moralske.

Vel er sant / at Amphitruo og Gnieren / som
Moliere har oversat af Plauti Comoedier /
staar endnu i vore Tider udi den første Clas-
se. Men Næsten derimod svarer aldeles icke
dertil / langt mindre Terentii og Aristopha-
nis Comoedier. Thi omendskiont de / der ere
Patroner af de gamle Comoedier / kand sige /
som sant er i visse Maader / at hver Nation /
hvert Seculum har sin Smag / saa at det /
som var den største Ziirlighed udi Grækerne
Tider / meest kand skurre udi vore Dne / og
det som nu skurrer meest udi vore Dne / kand
vore Efterkommere finde meest Smag udi /
hvorpaa Blackmore / en Engellænder / gir
merckelige Exempler alleene udi sin Nation.
Nu / siger hand / finder jeg / at vor Nation har
haft størst Behag udi merckelige Hændelser
og utroelige Bedrifter og vandrende Ridde-
re; nu udi Ord af dobbel Meening / nu udi
prægtig Stiil / nu udi søde og behagelige
Tale-Maader / artige Indfald og Lignelser /
og endelig i u-behagelig men grundig Lær-
dom / ligesom udi Musiquen / tilforn havde
mand Behag udi Harmonie / men nu udi
Dissonancer og det som skurrer i Ørene.
Saadant omendskiont det icke uden Grund
fremføres til gamle Comoediers Forsvar /
saa følger dog deraf icke / at disse Tiders
Mennisker ere aldeles blinde udi at dom-
me om gamle Skrifter; thi det som mand
kalder Indfald og *bonsens* er altid det samme /
og

og omendskiont en icke er saa lykkelig / at for-
staar Originaler / kand hand dog see af Over-
sættelser / at Achilles hos Homerum taler som
en grov Bogn-Mand / og at en stor Deel af
Aristophanis Indfald har ingensteds hiem-
me. Saa mand derfor kand frit sige / at de
nye Comoedier saa vel udi Artighed / som udi
Lærdom og Erbarhed overgaar de gamle /
og at dei derfor icke kand tilskrives uden en
ten Avind eller en u-naturlig Smag / at ville
legge brave Folk til Last / at de nu omstunder
skrive sindrige og opbyggelige Comoedier.
Ja de som stoppe deres Øren til for saadant /
have lige saadan naturlig Feil paa Hørelsen /
som Manden der huggede Træer ned om sin
Gaard for icke at høre Nattegalen / og der-
imod sandt Behag udi at høre Trøer ; eller
som den Schyttiske General / der gad heller
høre en Hest vrinske / end den sødeste Musi-
calske Harmonie.

Hvad den anden Objection er angaaender
at det er u-anstændigt for smukke Mænds
Børn / der ere bestickede i sin Tid at betiene
Kirker og Skoler / at bruges til Theatraliske
Exercitier. Da svares der / at det som kaldes
Decorum eller Bienseance dependerer af
Landets Moder. I Engeland og Frankrig
er det Landets Mode / at Præster gaa paa
Comoedie og Caffee-Huse / hvorfor det icke
meer er u-sommeligt. I gamle Dage var
det mod Landets Mode for Mandfolk / at gaa
a 4 med

med Silke=Klæder/ hvorudover det ogsaa
var dem u=anstændigt. Saa snart derfor at
den høye Øvrighed siger/ at det icke skal hol=
des u=sømmeligt for skickelige Folk / at lade
sig bruge til Skuespill / saa bliver det strax
icke meer u=sømmeligt / og saa snart alle
Byens Præster resolverede sig til at gaa paa
Comoedien/ var det dem icke meer u=anstæn=
digt end Geistligheden udi Engeland og
Frankrig; ligesom naar en fornemme Da=
me vilde resolve sig til at sidde engang paa
Parterren/ blev det holdet for en meget an=
stændig Mode for Borger=Koner at gjøre
det samme. Saa at alle slige Øvelser/ naar
de icke ere syndige/ saa snart Landets Mode
siger at de ere sømmelige/ blive de strax søm=
melige/ og saasnart den høye Øvrighed sætter
andet Navn derpaa stride de strax mod den
saa kaldte Biesseance. Jeg vil icke tale om
mange brave Folk i vore Tider/ der i deres
Hngdom have agered Comoedier/ og siden
ere bleven forfremmede til Academie/ Kirker
og Skoler; thi det er ligesaa let/ som ufor=
nøden at bevise.

At skrive Comoedier holde ellers nogle
Folk at være et hvert lystig Hoveds Berk/
da dog Erfarenhed viser/ at neppe tree eller
fire udi et heelt Rige findes saadant Arbeid
vorne; thi der udfodres af en Comoedie=
Skriver/ først at hand er Philosophus/ og
har nøje udstuderet det som kaldes *Ridiculum*
udi

udi det Menniskelige Kion; for det andet/ at
 hand har det Pund/ at igiennemhegle Lyder
 saaledes/ at hand diverterer tillige. Tredie/
 at hand i sin Imagination kand forrestille sig
 hvad Birkning den vil have paa et Theatro;
 thi undertiden kand den Comoedie som er ly-
 stigst at læse/ allermindst behage paa Skue-
 Pladsen; thi ved Klygter og artige Indfald
 kand fattes det/ som icke kand vel beskrives/
 men er noget som gjør et Theatrum levende.
 4. Alt hand af gode Comoediers Læsning
 har faat alle de Regler i Hovedet/ som der-
 ved bør i agt tages; dog maa mand tage sig
 vare/ at mand icke søger at gjøre et Theatrum
 saadan levende/ at mand derved støder an
 mod det som kaldes *bon sens*. Det er vel for-
 nøden/ at ontrere Charactererne/ men dog
 saaledes/ at mand icke af en latterlig Heros
 gjør en gall Mand. Naar Jean de France
 knæpper sin Kiøle bagvendt/ kommer hand
 mig i en hast for/ icke at være rigtig i Hovedet.
 Men naar jeg betragter/ hvor daarlig Folk
 er at efterfølge strax end og de u-rimeligste
 Franske Moder/ saa synes mig/ at det er gjør-
 ligt/ ja mindre u-rimeligt/ end at staa med et
 Glas Biin i Haanden fast en halv Time/ og
 skrike sig hørs/ for mand faaer den til Livs.
 Derimod kand jeg icke hitte paa noget/ at
 besmycke den borgerlig Adelsmands Cha-
 racter. Men naar jeg seer ham nu kaste sin
 Slaap-Rok af/ nu tage den paa igien/ for at

mercke om Musiquen klinger bedre udi den
blotte Troje end udi Slaap-Rocken/ ilige-
maade naar jeg seer ham lade sig indbilde/
at den Tyrkiske Keyfers Son er kommen til
Paris alleene for at fri til hans Datter/ saa
fand jeg ick mercke/ at Characteren er outre-
red/ men at Personen er Daareliste-gall/ saa
Boileau havde større Marsag at censurere
den borgerlig Udelmand og den indbildte
Syge/ der i sin Stue lod sig creere til Doctor
for at blive frisk/ end den gamle Mand som
Scapin fik til at krybe i Sæcken. En Co-
moedie- Skriver maa beslitte sig paa/ at de
Stykker hand forrestiller ere naturlige og
uden Affectation/ saa at Tilskuerne skal kun-
de bilde sig ind/ at det er Alvor. Derfor var
det at ønske/ at i alle Comoedier Scena var
udi det Land/ hvor de forrestilles/ at Tilskuer-
ne kunde slippe for at fingere sig andre Lande
i Hovedet/ og ligesom bilde sig ind/ at saa
snart de have faat deres Passeer- Sæddel/
de i et Djeblik med det heele Comoedie- Huus
bleve forflytted til Rom/ Grækenland/ Spa-
nien eller Frankrig. Fornuften viser ogsaa/
at det maa skurre i delicate Dren/ at høre en
Spanst Historie forrestilled paa Danske/
hvorfore den Spanste Bonde/ der kommer
og taler Sællandst udi Festin de Pierre be-
hager mig ick nær saa meget/ som Jeppe paa
Bierget/ og er derfor ingen Tvivl paa/ at
dersom de der oversætte Molières Comoedier
vil-

vilde med Scena forandre Navnene/ og gior
re icke alleene Ordene/ men heele Comoedien
Dansk/ det jo havde langt bedre Virkning/
og naar heele Comoedien skal være Dansk/
saa maa icke alleene Scena og Navnene/
men og Charactererne være Danske; og er
derfor adskillige fremmede Comoedier aldees
les icke beqvemme for vor Skueplads. Tar
tuf hos Moliere kand aldrig blive Dansk/
thi Hoved- Personen er en Directeur de
Conscience/ som under Helligheds Skin be
mægter sig Herredomme udi et Huus/ hvil
ke slags Folk vore alleene i de Roman Ea
tholiske Lande.

Alle Doctor-Comoedier ere ogsaa urime
lige her i Landet/ hvor den Medicinske Na
tion er et fornemme Folk/ der aldeeles icke er
befænget med de Lyder/ som findes hos de
smaa omlobende Medici paa endeel andre
Steder. Iligemaade passer de meget Ro
manske forliebte Skuespill sig meget lidet her
paa Stedet/ og haver icke den Grace her som
udi Engeland eller andre Riger/ hvor Folk
henger sig af Kierlighed; thi der er gandske
icke fornøden/ som nogle forregive/ at enhver
Comoedie skal endes med Egteskab; thi
naar en Comoedie-Skriver ickun forrestil
ler en Lyde med sin rette Farve/ saaledes at
den underviser og forlyster tillige/ har hand
i agt taget alt hvad hand bør i agt tage.
Saaledes havde Esopus kundet passere
a 6 for

for et meget smukt Stycke / omendfiont den
Poetiske Brude- Vielse udi Enden havde
været udeladt. Mand maa mage det saa/
at vore Tilskuere ved sindrige og moralske
Skuespill faar den rette Smag / og saa lidt
som mueligt forrestille lystige Eventyr / hvor
udi ingen Lærdom er; paa det at visse Folk
kand betages ald Aarsag at tractere vore
Comoedier som Børnespill og Tidsspilde /
ja mand maa mage det saa / at mand kand
sige til vore Comoediers Forsvar / at der
ved icke alleene de Penge blive udi Landet/
som de fremmede og urimelige Bander til-
forn udfordte / men endog at Tilskuerne an-
vender deres ledige Tider vel og nyttig der-
paa.

Dette maa være nok talt om Comoedier
uui Allmindelighed; nu vil jeg skride til disse
som indeholdes udi denne Tome. Den firs-
te / som kaldes Den Politiske Kande-
Støber / er af alle bleven mest censureret
og haft den Lykke / som alle gode Comoedier
gierne have / nemlig / at en hob Mennisker
derudover er bleven vreed. Mand har be-
skyldet Autor derudi at have sigtet paa Øv-
righeds Personer / da dog ingen Comoedie
er til / der meer bør tilfalde Øvrighed; thi
Satiren sigter alleene paa visse Pralere
blant gemeene Folk udi Fristæder der sidde
paa Bertshuse og criticere over Borgemes-
ter

ster og Raad / vide alting og dog intet.
Slige Folks Characterer blive artig forre-
stilled udi denne Kandestober / som nogle af
Raadet bilde ind / at være bleven Øvrighed
paa det hand kunde lære at kiende sig selv /
og venne sig fra sin forrige Daarlighed.
Jeg tviler paa / at nogen skal kunde vise mig
en Comoedie meer honneste og meer moralst;
thi om nogen Feil er fornøden at forrestille i
et Skuespill / saa er denne der gaar saa meget
i Svang blant Folk / som icke vide det selv.
Den kunde maaskee have saadan Virkning /
om den blev spilled udi Holland eller andre
fri Republikker / at en Raesverkoeper skulde
i lang Tid betencke sig at opregne de Feil /
som en Turenne / en Eugenius har begaaet
udi den eller den Campagne. Comoedien
er ellers icke mindre lystig end moralst; thi
den har holdet Tilskuerne i Latter fra Be-
gyndelsen til Enden / og derfor af alle er
spilled med størst Profit for de Bedkom-
mende.

Den anden kaldes Den Bægelsindede.
En rar Character / som icke er udfordt i no-
gen Comoedie; thi Autor har bemøjet sig
icke alleene at skrive nye Comoedier / men
ogsaa rare / da de fleeste fremmede / end
ogsaa mange af Molières icke aldeles ere
saa nye / som Folk bilder sig ind. Udi den
de Comoedie er Hoved Personen en Dame /
der

der har septen Gind om Dagen / hvilken Character jo vanskeligere den er at forestille / jo større Berømmelse har den forhvervet. Madame Montaigne / der har fordt den saa vel ud. Icke desmindre er den dog ej spillet med den Fremgang som den forrige / for medelst nogle alvorlige Scener / som de fleste icke begrebe udi forstningen. Saa der ere adskillige Meeninger om samme Stycke; thi nogle holde det nest Barberen for det flætteste; store Kiendere derimod af alle fem for det beste.

Den tredie Comoedie heeder Jean de France eller Hans Frandsen / hvilken saasom den er en bitter Satire mod de saakaldte Petits Maitres / der sætte deres Fædrene Arv til Udenlands for at glemme deres eget Sprog / og forgive Landet med fremmede Moder / saa holdes den for vores Nation det nyttigste Stycke / og saasom den er icke mindre latterlig end skarp / saa har den fundet en synderlig Behag saa vel hos høje som lave / og holdes for den kostbareste.

Den fjerde kaldes Jeppe paa Bierget eller Den forvandlede Bonde / en af Bidermanni gamle Historier / som Autor har udfordt i en Comoedie. Dette er den eeneste Materie som icke er opspunden udi Autors egen Hierne / hvorfor hand ingen Berøm-

Berømmelse forlanger deraf / hvor vel de
artige Klygter / som legges udi Bondens
Mund / og bevæge alle slags Tilskuere til
idelig Latter / ere hans egne. Den blev
spillet første gang meget ilde / formedelst en
Forvirring som samme Aften reisede sig
blant Acteurerne / men anden gang alle
Folk til Fornøjelse / sær formedelst Perso-
nen Monsieur Gram der agerer saa natur-
lig en Siellands Bonde.

Den femte Comoedie heeder Mester
Gert Westphaler / hvorudi Hovedper-
sonen er en der dræber Folk med Snack.
Dette Stycke havde kun tynd Lykke første
Præsentation; thi saasom Personen havde
kun tree Materier at tale om / saa syntes de
fleeste / at de ofte Repetitioner gjorde Co-
moedien u-behagelig. Autor derfor / saa-
som hand merckede / at mand icke gav agt
paa Comoediens rette Die-Mercke / tog sig
for anden gang at forklare den ved en Pro-
logus / og vise at just i det / som mand laste-
de / bestod Styckets Dyd / hvilket havde
saadan Virkning at Comoedien anden gang
blev ligesaa meget roset / som den forrige
gang blev lastet / og vil i Fremtiden efter
all Anseelse passere for et af Autoris beste
Stykker.

Disse Comoedier ere bleven spillet vels-
vijs med de allerstørste Comoedier oversatte
af

af Fransken / hvorudover de have staaet
større Fare end nogle andre nye-giordte
Stykker ; thi Molieres Comoedier hvor-
vel de ere saa forslidte paa andre Steder /
at de hart ad icke kand bruges uden i Nodds-
Fald meer / saa dog passere de her for gands-
ke nye blant Folk / som icke forstaar Fransk.
Saa at disse Originaler have holdet Stand
med de Franske / icke fordi de vare nye /
men fordi de ere blevne holdet ligesaa gode /
hvorvel derudi er intet for Dynene ; ingen
Machiner / Præsentationer / Masqverader
og andet deslige / som locker fleere Tilskuere
end Comoedien i sig selv / som kand sees af
den borgerlige Edelmand / hvilken omend-
skiont det er et af Molieres slette Stykker /
holder bedre Stand end Gnieren / som er
det beste / alleeneste for den Tyrkiske Musti
og Masqveraden / hvorpaa de største Kien-
dere dog mest støde sig / saa at den Behag
som Folk har fundet i disse nye Stykker rei-
ser sig alleene af Comoedierne i sig selv /
saasom Autor intet har givet for Dynene /
men alleene for Drene / og icke forderved
Comoedierne ved selsomme Præsentationer /
for at behage Galleriet / eller sæt dem for
meget paa Skruer / for alleene at behage
Logerne. De Comoedier ere i mine Tank-
ter de beste / som behage alle / hvorfor jeg
regner icke Molieres Misantropen for andet
end

end en smuk og sindrig Samtale / men icke
for nogen god Comoedie / saasom den ene
Part derudi fattes / som kaldes Festi-
vitas / Gayete og Kunst at komme Folk til
at lee.

Autor har derforuden skrevet en hob
andre Comoedier / og ved saadant og an-
det hans idelige Nøye og Arbeide foraar-
saget / at vores Danske / som tilforn i in-
gen Anseelse hidindtil har været / nu om-
stunder reiser Hovedet i Veiret baade mod
der Franske og Engelske.

Foruden de Stycker som findes udi den-
ne Tome har hand giordt 10 andre / som
ligge færdige / nemlig

6. Barselstuen.

7. Den Ellefte Junii.

8. Jacob von Eyboe eller Den
stor-talende Soldat.

9. Den Stundesløse.

10. Johannes Montanus eller
Hans Berg.

11. Don Ranudo de Colibrados
eller Fattigdom og Hoffart.

12. Ulyse

12. Ulysses von Ithacia eller En
Tydsk Comoedie.

13. En Comoedie kaldet Uden Ho-
ved og Hale.

14. Hererie eller Blind Allarm.

15. Melampe/ En Tragoedie.

Den Politiske
Landstøber
Comœdie

Forestilled

Paa

Den Danske Stueplads

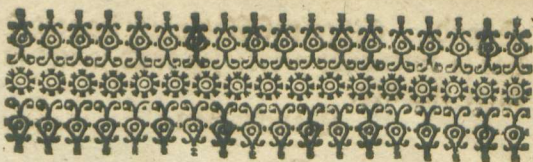
1722.

Hoved Personerne udi
Comœdien:

Herman von Bremen.	M. Ulf.
Geste hans Hustru.	Mad. Montaign.
Engelke hans Datter.	Mad. Cofre.
Antonius hendes Beiler.	M. Pitoi.
Henrich Tieneren.	M. Wegner.
Anecke Piigen.	Mad. Lerke.

Act. I. Sc. I.

Antonius.

Jeg fand svære paa / at mit Herte sid-
der mig i min Hals; thi jeg skal tale
med Mester Herman / og begiære
hans Datter / som jeg lenge har været forlo-
vet med / men hemmelig. Dette er den tre-
die gang jeg har været paa Beyen / men er
gaaen tilbage igien. Var det icke for Skam
skyld og den Bebreydelse jeg maa lide af min
Moor / saa gicck det ligesaa til denne gang.
Det er en naturlig Feyl og Frygtagtighed /
som jeg icke let fand overvinde; hver gang
jeg vil bancke paa Dorren / er det ligesom een
vil holde min Haand tilbage. Men frisk
Mod / Antonius / er halv Tæring / det hjælper
icke / du maa dertil. Jeg maa pynte lidt paa
mig først; thi Folck siger / at Mester Herman
er bleven curiosk paa nogen Tid.

Hand tar sin Hals Klud af / og binder den om igien /
tar en Kam af Lommen og kemmer sit Haar /
bøster sine Skoe.

Nu troer jeg nock / at jeg saa vidt fand passe-
re / nu maa jeg bancke paa. See! saa sant
jeg er ærlig / er det icke ligesom een holder min

Haand. Ej! co: rasi Antonius/ jeg veed/ du
har jo intet ondt giort; jeg kand jo icke saa
meer end ney.

Banker paa.

Sc. 2.

Henrich. Antonius.

Henrich ædende paa et Smørre Brød.

Serviteur Mester Antoni/ hvem vil I
tale med?

Antonius.

Jeg vilde tale med Mester Herman/ om
hand var alleene.

Henrich.

Jo mænd/ hand er endelig alleene/ men
sidder og læser.

Antonius.

Da er hand meer gudsfrygtig end jeg.

Henrich.

Derfom der kom en Forordning ud/ at
Herculus skulle være en Postill/ saa troer jeg/
hand skulle kunde præke/ naar det skulle være.

Antonius.

Men har hand saa Stunder formedelsst sit
Arbeyd at læse i saadane Bøger?

Henrich.

J skal agte/ at Husbond har toe Bestil-
linger: Hand er baade Kandestober og Po-
liticus.

Antonius.

Det riimer sig meget lidet sammen.

Hent

Henrich.

Vi har og mercket det samme; thi naar hand gior noget Arbejd/ som siælden seer/ saa seer det saa politisk ud/ at vi maa stobe det om igien; men vil I ellers tale med ham/ saa kand I gaa lige ind i daglig Stuen.

Antonius.

Jeg har et vigtigt Errende / Henrich: thi mellem os at sige / saa vil jeg begiære hans Datter / som jeg saa længe har været forlovet med.

Henrich.

Det er sandt; det er min Troe et vigtigt Errende: men hør Mester Antoni! I maa ikke tage ilde op/ at jeg varer jer om en Ting: vil I tænke paa/ at jer Ansøgning skal lykkes/ da maa I sætte jere Ord paa Skruer og fore en ziirlig Tale; thi hand er bleven forbandet curiøst paa nogen Tid.

Antonius.

Nej saa mænd gior jeg en Henrich; jeg er en god ærlig Handverksmand / som ingen Complimentationer har lærdt. Jeg siger kun slet og ret/ at jeg har Elskov til hans Datter / og begierer hende til Hustru.

Henrich.

Jætte andet! Ja saa skal jeg give min Hals/ om I saaer hende. I det ringeste maa I begynde jer Tale af det Ord: Saa som eller Eftersom; I skal agte Mester Antoni / at I har med en studeret Mand at bestille / der

læser Dag og Nat politiske Boger/ saa hand
maa blive gall. Det meste/ hand paa nogen
Tid har haft at dadle paa Folckene her i
Huuset/ er/ at der er saadant gemeent Bæsen
hos os alle/ besynderlig hos mig/ hvilken
hand aldrig nevner/ uden hand kalder mig:
Din liiderlige gemeene Slingel. Hand
vilde endelig med Dievels Magt forleeden
Uge/ at Mutter skulle gaae med Adriane/
Kiont hand kom ingen Vej dermed; thi
Mutter er en Gudfrygtig gammeldags Ko-
ne/ som heller lood sit Liv/ end lagde sin flædd
Troye af. Hand gaar frugtsommelig med
noget/ hvad Pocker det ogsaa er; derfor/ om
J vil lykkes i jer Frierat/ saa maa J følge
mit Raad.

Antonius.

Jeg agter min Troe ingen Slingring/
men gaar liige til.

Sc. 3.

Henrich alleene.

Den største Vanstælighed ved at frie er
at hitte paa/ hvorledes mand skal begynde
sin Tale; Jeg har self eengang gaaet paa
Frierie/ men kunde i fiorten Dage icke hitte
paa hvad jeg skulle sige. Jeg vidste nock/ at
mand skulle begynde Talen af det Ord saa-
som eller estersom/ men det var Ulykken/ at
jeg icke kunde hitte paa andre Ord at heste til
dette saasom. Jeg gad derfor icke plave mig
lenger

lenger dermed/ men gicf hen og fiøbte mig en
Formular hos Jacob Skoele-Mester for 8 sk/
thi hand selger Stycket saaledes; men det
løb forbandet galt af for mig; thi da jeg kom
midt udi Taleu/ kunde jeg icke hitte paa Re-
sten/ og jeg undsaae mig ved at tage Papiiret
op af Lommen: Jeg har kundet profect føre
den Tale baade for og siden/ som mit Fader
Vor/ men da jeg skulde bruge den for alvor/
kom den i baglaas for mig. Den var saale-
des:

Mest tjenstlig Salutens Hilsen er jeg
Henrich Andersen af velberaad Hu/ Drift
og Tilskyndelse hid kommen at lade eder vís-
de at jeg er ey meer af Stock og Steen end
andre/ og saasom alting i Verden finder hos
sig Elskov endogsaa u-mæltende Beester; alts-
saa er jeg med Guld og Eren hidkommen
u-værdig at begiære og forlange eder til min
hiertens Allertieriste. Synes jer icke Mos-
fiors at den var 8 sk. værd/ vil nogen ellers af
jer give mig mine 8 sk. igien/ da vil jeg gierne
overlade jer den; thi jeg bilder mig ind/ at
hvo der fand føre samme Tale vel/ fand saa
hvilkens brav Mands Datter hand vil be-
giære. Vil I give mig 6 sk. da? jeg har min
Eroe selv givet 8 sk. for den: Nam der selger
den ringere. Men der kommer Datter/ jeg
maa løbe.

Sc. 4.

Herman von Bremen. Antonius.

Herman.

Hand skal have Tack / Monsieur Antonius / for sit gode Tilbud / hand er en smuck
Nickellig Kall; jeg trøer nock min Datter
Kunde være vel holden med ham. Men jeg
vilde gierne have en til Sviger-Son / der har
studeret sine Politica.

Antonius.

Min Kiære Monsieur Herman von Bremen. Men mand kand icke søde Kone og
Born dermed.

Herman.

Icke det? meener I / at jeg har i Sinde
at doe Kandstøber? I skal see det / inden et
halv Aar gaar til Ende. Jeg haaber / naar
jeg har læset den Europæiske Herold igienem /
at mand skal node mig til at tage en Plads
an i Raadet. Den Politiske Nachtisch kand
jeg allereede paa mine Fingre; men den vil
icke forslaa; Skam faa Autor / hand maatte
have gjort den noget vitloftigere. I kien-
der vel den Bog?

Antonius.

Nej jeg gjør icke.

Herman.

Da skal jeg laane jer min / den er saa god /
som den er liden / ald min heele Politica har
jeg af den Bog / samt af Hercules og Hercu-
liscus,

Anto.

Antonius.

Den sidste er jo kun en Roman?

Herman.

Ja det er sandt nock/ gid Verden var fuld
af saadane Romaner. Jeg var paa en vis
Sted forgangen Dag/ hvor en fornemme
Mand hvistede mig i Orene: Hvo der har
læset den Bog med Forstand/ kand forestaae
den største Bestilling/ ja regiere et heelt Land.

Antonius.

Ja Batter; naar jeg skal slaae mig til Læs-
ning/ forsonner jeg mit Handværck dermed.

Herman.

Jeg siger jer Monsieur: Jeg agter icke
lenge at blive ved Kandstoberiet/ jeg burde
for lenge siden at have forladt det; thi hun-
drede brave Mænd her i Byen har sagt mig:
Herman von Bremen! I burde være noget
andet: Ja det er icke lenger siden end for-
gangen Dag/ at en Bormester lod i Raadet
falde disse Ord: Herman von Bremen kun-
de nock riene til andet end Kandstober/ den
Mand har det inde/ som mange af os i Raa-
det selv maa leede efter/ hvoraf I kand slutte
at jeg icke doer Kandstober. Vil derfor gler-
ne have en til Sviger-Søn/ der legger sig ef-
ter Stads-Sager/ saasom jeg haaber med
Tiden/ at baade hand og jeg skal komme i
Raadet. Vil I nu begynde paa den poli-
tiske Nachtsch/ saa vil jeg examinere jer hver
Loverdag/ Altsen hvor vidt I er avanceret.

Antonius.

Nej! min Troe vil jeg icke/ jeg er for gammel til at gaae i Skoole igien paa nye.

Herman.

Ga saa er J og icke skabt til at være min Sviger-Søn.

Adieu.

Sc. 5.

Gesse von Bremensköne. Antonius.

Gesse.

Det er forfæckeligt med min Mand/ hand er aldrig inde og tar vare paa sit Arbejde; jeg vilde give noget got til/ at jeg kunde faa at viide/ hvor hand har sin gang. Men see! Monsieur Antonius! gaær hand her alleene. Vil hand icke komme ind.

Antonius.

Nej, tack Mutter/ jeg er for ringe dertil.

Gesse.

Ej! hvad er det for Snack?

Antonius.

Jer Mand har faaet politiske Griller/ og gaar med en Bormester i Mavem. Hand kaster paa Nækken af Handvercks-Folk som jeg og mine Liige; hand bilder sig ind/ at hand er klogere end Notarius Politicus selv.

Gesse.

Den Nar// den Gæck// vil J agte ham. Jeg troer for/ hand bliver Staaer og kommer til at betle sit Brød/ end hand blir Bormester. Høere Antonius! J skal icke agte ham //

ham/ og lad icke den Godhed falde/ som I
har for min Datter.

Antonius.

Von Bremen horer paa/ at hun skal ingen
have uden en Politicus.

Geste.

Jeg skal for vride Halsen om paa hende/
end hun skal faa en Politicus. I gamle
Dage kaldte mand jo en Stielm en Poli-
ticus.

Antonius.

Jeg agter icke heller at blive saadan een;
jeg vil naere mig reedelig med mit Hiulma-
geri. Det gav min Salig Fader sit daglig
Brod/ og jeg haaber det skal ogsaa fode mig.
Men her kommer en Dreng/ som vil vist tale
med jer.

Geste.

Hvad vil I mit Barn?

Drengen.

Jeg vilde gjerne tale med Mester Her-
man.

Geste.

Hand er icke hiemme/ vil I siig mig det.

Drengen.

Jeg skulde hore fra vor Madame/ om det
Fad var færdig/ som hun bestilte for 3 Uger
siden; vi har haft ti og ti Bud derom/ men
man opholder os kun med Snack.

Geste.

Bed jer Madame/ min Son/ at hun icke

bliver vred/ det skal blive vist færdig til i
Morgen.

En anden Dreng.

Jeg skulde fornemme eengang for alle/ om
de Tallerckener kand blive færdige. De kun-
de have været giordt og opslidte / siden vi be-
stilte dem. Mutter svar paa / at I saar icke
saa hastig Arbejde for os igien.

Geske.

Hør mit hierte Barn! naar I bestiller no-
get herefter / skal I bestille det hos mig: min
Mand har somme Tiider nogle Gvin paa
Skoven/ saa det gjør ingen goode at tale med
ham derom. Troe mig paa mine Ord det
skal blive færdigt paa Loverdag. Aldieu.

Her seer I min fiære Antonius/ hvortledes
det gaar til i vort Huus. Vi mister ved min
Mands Forsømmelse et Arbejd efter et andet.

Antonius.

Er hand da aldrig hiemme?

Geske.

Gielden; og naar hand er hiemme / byg-
ger hand Casteller i Lusten / saa at hand har
ingen Tancke til Arbejd: Jeg forlanger intet
af ham / uden at hand vil have Indseende
med Folckene; thi naar hand gjør noget /
maa Svennene gjøre det om igien; see! Der
er Peter/ hand skal tilstaa mine Ord.

Sc. 6.

Sc. 6.

Peiter. Gesse Antonius.

Peiter.

Her er Manden ude / Mutter / som skal have Penge for de 8 Tonder Kull / vi fick i gaar.

Gesse.

Ja / hvor skal jeg tage Pengene fra ? hand faar at bie til min Mand kommer hjem ; kand du icke sige mig / Peiter / hvor min Mand har sin gang om Dagen ?

Peiter.

Omtrent ved disse Tider er hand i et Wiinhuus hos Jacob von Lubek ved Mulhenbruck. Der holdes alle Dage et Collegium / som de kalder Collegium Polemiticum / hvor over tolv Personer kommer sammen og snacker om Staats Sager. Jeg var der inde i gaar / men i en anden Stue / og saae dem sidde alle ved et Bord / og Hosbond ved Bord-Enden.

Gesse.

Kiendte du nogle af dem ?

Peiter.

Ja mænd / jeg kiender dem alle / lad see : Hosbond og Berten i Huuset var toe / Frands Parykmager 3. Christopher Masler 4. Gilbert Tapetmager 5. Christian Farver 6. Gert Bundtmager 7. Henning Brygger 8. Sivert Poseliiger 9. Niels Skriver

mester 10. David Skoellemester 11. og Richart Bostenbinder 12.

Antonius.

Det er alle nogle feede Karle / at tale om: Staats-Sager; hordte I icke / hvad de taledede?

Peiter.

Jeg hordte det nock; men jeg forstod kun lidt deraf / jeg hordte nock / at de satte Keyserre / Konger og Chuur-Førster af / og andre i deres Sted igien. Nu taledede de om Told / nu om Accise og Consumption / nu om udygtige Folck / som var i Raadet / nu om Hamburgs Opkomst og Handelens Forfremmelse / nu kastede de op i Bøger / nu kastede de udi Landforte. Richart Bostenbinder sad med en Tandsticker i Haanden / saa jeg troer hand maa være Secreteer i Raadet.

Antonius.

Ha ha ha. Det første jeg moder ham / skal jeg / min Troe / siige / god Dag Her Secreteer!

Peiter.

Ja / men icke mine Ord igien / gid Fanden have med de Folck at bestille / som kand sætte Konger og Førster / ja Bormester og Raad selv af.

Gesse.

Saler min Mand ogsaa med?

Peiter.

Veiter.

Icke meget / hand sidder kun og grunder /
og tar Snustobgck / medens de andre taler /
og / naar de har udtalet / deciderer hand.

Geste.

Kiendte hand dig icke da?

Veiter.

Hand saae mig icke; thi jeg var i en an-
den Stue / og omendskiont hand hafde seet
mig / saa hafde hans Høyhed icke tilladt ham
at kiende mig; thi hand hafde en Mine / som
en Kreds-Oberst / som den øverste Bormes-
ter / naar hand gir Audience til en Minister.
Folck / saa snart de komme i Collegier / saar
ligesom en Taage for Dynene / saa de icke
kand see end deres beste Benner.

Geste.

Ach! jeg arme Menniske! den Mand før
rer os vift i Ulycke / om Bormester og Raad
saar at viide saadant / at hand sidder og re-
formerer Staten. De gode Mænd vil in-
gen Reformation have her i Hamborg. See
kun til / om vi icke saar Bagt for vort Huus /
forend vi veed et Ord deraf / og min gode
Herman von Bremen blir træffet i Fængsel.

Veiter.

Det kand nock stee; thi Raadet har al-
drig haft meer at siige end nu / siden den Tid
Kreds-Tropperne laae udi Hamburg. Det
heele Borgerskab er icke mægtig til at tage
ham i Forsvar.

Anton

Antonius.

Lapperie! Det er kun at lee af saadane Karle; hvad fand en Kandestober/ en Mahler/ eller Borstenbinder vide af Staats-Sager. Raadet vil heller divertere sig end blive bange derover.

Gesse.

Jeg vil derhen samme Dyeblick/ og læse Texten for dem alle. Kom lad os gaae.

ACT. II. SC. I.

Collegium Politicum præsenteres i et
Wertsbuns.

Gert Bunmager.

Det vil altsammen give sig paa neste Rigsdag; gid jeg var der en Time. Jeg vilde visse Chur-Fyrsten af Mayntz noget i Drene/ som hand skulde takke mig for. De got Folck veed icke/ hvorudi Tysklands Interesse bestaar. Hvor har mand nogen Tid hørt en Kayserslig Residens Stad som Wien uden Glode eller i det ringeste uden Gallejer? De kunde nock holde en Krigs-Glode til Rigsgets Forsvar/ der gives jo nock Kriagssteur og nock Rømer-Monarchen dertil. See om icke Tyrcken er klogere. Vi fand aldrig lære bedre at føre Krig end af ham. Der er jo Skove nock baade i Oster-Rige og Prag/ dersom mand kun vil bruge dem enen til Skibe eller Master. Harde vi en Glode i Oster-Rige eller Prag/ da lod nock Tyrcken
eller

eller Frankmanden fare at belejre Wien / og vi kunde gaae lige til Constantinopel. Men ingen tencker paa saadant.

Sibert Pöse-Riger.

Nej aldrig nogen Moors Siæl ; vore Forsædre har været langt klogere. Det kommer alt paa Anstalter. Tyskland er icke større nu end det var i gamle Dage / da vi icke alleene forsvarede os berømmelig mod alle vore Naboer / men end og tog ind stoore Stycker af Frankerige / og belejrede Paris selv baade til Lands og Vands.

Frank Parykmager.

Men Paris er jo ingen Søe-Sted ?

Sibert Pöse-Riger.

Saa maa jeg da forstaa mit Landkort meget ilde. Jeg veed nock hvor Paris ligger. Saaledes ligger jo Engeland ret her hvor jeg holder min Finger / her løber jo Easnellien / her ligger Bordenus / og her Paris.

Frank Parykmager.

Nej Bruder her ligger jo Tyskland og her strax ved Frankerig / som er landfast med Tyskland / ergo fand jo Paris ingen Søe-Sted være.

Sibert.

Er der da intet Hav ved Frankerig ?

Frank.

Nej vist ; en Frandsmand / som icke har reyst uden Lands / veed aldrig hvercken af Skibe eller Baade at sige / spør kun Mester Her

Herman: Er det icke/ som jeg siger. Mester
Herman?

Herman.

Jeg skal strax skille Trøtten. Her Bert!
laan os jer Landkort over Europa I har jo
Dancſkwarts Landforte.

Berten.

Der har I eet/ men det er noget i Stycker.

Herman.

Det vil icke sige/ jeg veed nock hvor Paris
ligger/ men vil kun have Landkortet for at
overbevise de andre. Seer I nu Sibert
her ligger Tyssland.

Sibert.

Det er ret nock; jeg kand see det paa Do-
naustrømmen som ligger her.

I det hand peeger paa Donaustrømmen/ kieber hand
Kruset om med Albuen/ saa at Landkortet som
deres.

Berten.

Den Donaustrømmen løb noget for sterck.

De leer allesammen. Ha/ ha/ ha.

Hør got Folck vi taler saa meget om frem-
mede Sager/ lad os tale noget om Ham-
borg. Den Materie kand flye os nock at
bestille; Jeg har tit tenckt paa/ hvoraf det
kommer/ at vi ingen Steder har udi Indien:
men skal kiobe de Varer af andre. Det er
en Sag/ som Bormester og Raad nock burde
te betencke.

Richardt Borstenbinder.

Sal icke om Bormester og Raad/ skal vi
bie/ til de tencker derpaa/ kommer vi til at
bie lenge. Her udi Hamborg berømmes en
Bormester alleene deraf/ at hand fand holde
det lovlige Borgerskab i Evang.

Herman.

Jeg meener I goode Mænd/ at det endnu
icke er for sildig; thi hvorfor skulde icke Kon-
gen af Indien unde os saa vel Handel som
Hollænderne/ hvilcke har intet at føre did hen
uden Ost og Smør/som gemeenligen blir for-
dervet paa Bejen. Jeg holber for/at vi gior-
de vel/ om vi indgav et Forslag til Raadet
derom. Hvor mange er vi her samlede?

Berten.

Vi ere kun 6; thi de andre 6 troer jeg icke
kommer meere.

Herman.

Det er alt nock; hvad er jer Meening Hr.
Bert? lad os votere.

Berten.

Jeg er ganste icke for det Forslag; thi slige
Neyser bringer mange got Folk af Staden/
som jeg har en daglig Skilling af.

Sivert Pose-Riger.

Jeg holder for/ mand bør see meer paa
Stadens Dykkomst/ end sin egen Interesse/
og at Mester Hermans Forslag er det ypper-
ligste/ som nogen Tid fand giores/ jo meere
Handel vi driver/ jo meer maa jo Staden
flores

florere; jo flere Skibe der kommer hid / jo bedre er det ogsaa for os smaa Betientere. Dog det sidste er icke meest Marsag / at jeg raader til dette Forslag / men Stadens Tars og Fremgang driver mig alleene til / at rescommendere saadant.

Gert Buntmager.

Jeg kand aldeles icke samtycke dette Forslag / men raader heller til Compagniers Oprettelser paa Grønland og Stræt Davids / thi saadan Handel er Staden langt nyttigere og bedre.

Frank Knivsmied.

Jeg mercker / at Gertes Botum sigter meer til egen Nytte end Republikkens Beste; thi til de Indianske Keyser trenger mand icke saa meget til Buntmageren / som til de Nordiske Keyser. Jeg for min Part holder for / at den Indianske Handel overgaar alle udi Bigtighed; thi udi Indien kand mand undertiden for en Kniv / Gaffel eller Sax faa af de Bilde et Stycke Guld / som vejer ligesaa meget. Vi maa mage det saa / at de Forslag vi gier ind for Raadet icke lugter af egen Nytte; thi ellers kommer vi ingen Vej dermed.

Richard Borstenbinder.

Jeg er af samme Meening / som Niels Skriver.

Herman.

Du voterer som en Borstenbinder; Niels Skri

Skriver er jo icke tilstæde. Men hvad vil
den Kvinde herinde. Det er / min Troe /
min Koene.

Sc. 2.

Gesse. Collegium Politicum.

Gesse.

Er det her mand skal finde jer / Dagdriver /
det var nock saa got / at I var hjemme og ar-
bejdede noget / eller i det ringeste / at I havde
Indseende med jer Folck / vi mister et Arbejd
efter et andet ved jer Forsømmelse.

Herman.

De stille Koene / du blir True Bormesters /
for du veedst et Ord deraf; meener du / at
jeg gaar ud for Tids Fordriv? jo jo! jeg
har ti gange meer Arbejde end I alle udi
Huset; I andre arbejder kun med Hæns-
derner men jeg med Hiernen.

Gesse.

Alle galne Folck gjør ligeledes / de bygger
som I / Casteller i Luften / og bryder Hiernen
med Gallskab og Gialckerie / indbildende sig
at gjøre vigtige Ting / da det dog i sig selv er
intet.

Gert Bundtmager.

Var det min Koene / hun skulde icke tale
meer end eengang.

Herman.

Ej Gert! det maa en Politicus icke agte.
For et Aar eller 3 havde jeg smurdt min Koes-
nes

nes Ryg for saadane Ord. Men siden den
Tid jeg har begynt at liige i politiske Boger/
har jeg lærdt at foragte saadant. *Qui nescit
simulare, nescit regnare* siger en gammel
Politicus / som ingen Gicæck var; jeg troer
hand heedte Agrippa eller Albertus Ma-
gnus; thi det er Fundament til alle Politick i
Verden / thi hvo der icke kand taale at hore
et ondt Ord af en hidsig og gall Koene / duer
icke til nogen høy Bestilling: Raaldsindig-
hed er den allerstørste Dyd / og den Edels-
steen / som meest pryder Regenter og Dvrig-
hed. Derfor holder jeg for / at ingen burde
komme her i Staden at sidde udi Raadet/
førend hand hafde giort Prover paa sin
Raaldsindighed / og ladet see / at hand baade
kunde tage imod Skielsord / Hug og Dre-
figen. Jeg er af Naturen hidsig / men jeg
stræber at overvinde det ved Studering.
Jeg har læset udi Fortalen af en Bog / som
heeder Der Politische Stockfisch / at naar
en blir overvældet af Brede / skal hand tælle
til tyve / imidlertid gaar ofte Bredden over.

Gert.

Det kunde icke hielppe mig / om jeg taalte til
hundrede.

Herman.

Ja saa duer J icke til andet end til at være
Subaltern.

Hr. Bert giv min Koene et Kruus Oll ved
det lille Bord.

Ges

Geske.

Ej! du Slynge! / meener du at jeg er kom-
men hid for at dricke.

Herman.

I. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. nu er det
alt over; her Mutter / du maa icke tale saa
haardt til din Mand / det lader saa farlig ges-
meent.

Geske.

Er det da fornemme at betle? har enhver
Koene icke Aarsag til at skielde / naar hun har
saadan Dagdriver til Mand / der saaledes
forsommer sit Huus / og lader Hustrue og
Born lide Nød.

Herman.

Hr. Bert giv hende da et Glas Brende-
Vin; thi hun har forivret sig.

Geske.

Her Bert / giv min Mand / den Slynge!
et par Drefigen.

Berten.

Det maa I selv giøre; jeg betæcker mig
ellers for saadan Commission.

Geske.

Saa tør jeg giøre det selv.

Hun gier ham Drefigen.

Herman.

I. 2. 3. 4. 5. til 20.

Hand lader som hand vill slaae iglen / men begynder
paa nye at tælle til 20.

Hadde jeg icke været en Politicus saa skulde
du have faaet Stam.

Bert

Gert Bundtmager.

Vil I icke holde jer Koene i Aue / saa skal
jeg. Fort her ud. Her ud.
Sieste stielder uden for.

Sc. 3.

Collegium Politicum.

Gert Bundtmager.

Jeg skal lære hende at holde sig smækt
hiemme en anden gang. Det bekiender jeg/
er det politisk / at lade sig træcke efter Haaret
af sin Koene / saa blir jeg aldrig Politicus.

Herman.

Ach! ach! *qui nescit simulare, nescit re-*
gnare, det er let talt / men icke ret let practis-
feret. Jeg bekiender det var en stor Spot
min Koene gjorde mig; jeg troer jeg løber
endnu ud efter hende og prygler hende paa
Gaden; dog 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12.
13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. nu er det over; lad
os nu tale om andre Sager.

Frank.

Windfolck har alt formeget at sige her i
Hamborg.

Gert.

Za det er sandt; jeg har tit tænkt paa at
gøre et Forslag derom. Men det er vanskes-
ligt at legge sig ud med dem; Forslaget er
ellers got nock.

Herman.

Hvorledes er det Forslag?

Gert.

Gert.

Det bestaar af faae Artikler. I. Vilde jeg / at Egtestabs Contract skulle icke være ævig / men gøres paa visse Aar. Saa at naar Manden var icke fornøyet med sin Kone / kunde hand slutte nye Contract med en anden / men skulle være forbunden ligesom med Huus-æje at sige hende op et fierding Aar for Fardag / som skulde være ved Paaske eller Michaelis Tider; hvis hand var fornøjet med hende / kunde Contracten forlænges; troe mig / om saadan Lov blev giort / der skulde icke findes en ond Kone i Hamborg / men enhver skulde beslutte sig paa at gaa sin Mand under Dyen for at have Contracten forlænget. Har I gode Mænd noget at sige imod den Artikel? Frank! du smiiler saa skalkagtig / du har vist noget at sige derimod / lad os høre.

Frank.

Men kunde icke en Kone undertiden finde sin Regning ved / at blive skildt ved en Mand / som enten var ond imod hende / eller som var en Dagdriver / der alleene aad og drack / og intet vilde arbejde til Kones og Børns Underhold. Eller hun kunde saa lyst til en anden / og giøre Manden alting saa broget / at hand mod sit Forset lod hende fare. Jeg holder for at større Uleiligheder kand reyse sig af saadant. Der er jo Midler til at twinge en Kone med. Vilde enhver / som I / M. Herman / naar hand faar et Dreng /
B give

gibe sig til at tælle til tyve / saa fik vi en Hob
skionne Koner. Jeg holder uforgribelig for/
det bedste Middel er/ naar en Kone er balsty-
rist/ at Manden truer hende med at ligge al-
leene/ og ingen Geng at søge med hende/ ind-
til hun bedrer sig.

Gert Bundtmager.

Det kunde jeg icke holde. Mangen
Mand kand lige saa lidet stikke sig derudi /
som Konen.

Frank.

Saa kand jo Manden gaa extra.

Gert.

Saa kand jo Konen og gaa extra.

Frank.

Men Gert / lad os høre de andre Artikler.

Gert.

Za see / om hand gjorde det / du har maa
flee Lyst at skiemte meere; intet er saa got /
mand jo har noget at sige derimod.

Herman.

Lad os nu tale om andre Sager. Folk /
som hordte os tale / skulle tæncke vi holdt Con-
sistorium eller Tamper-Ret. Jeg tænkte paa
i Nat / da jeg icke kunde sove / hvorledes Re-
gieringen i Hamborg best kunde indrettes /
saa visse Familier / hvorudi Folk hid til dags/
ligesom fødes til Bormestere / og Raads-
Herrer kunde udeluckes fra den høieste Øv-
righeds Værdighed / og en fuldkommen Fri-
hed indføres. Jeg tænkte / mand skulde vexel-
viis

viis tage Bormestere nu af et Laug/ nu af et
andet / saa blev samptelige Borgerstab deel-
agtig udi Regieringen/ og alle Stender kom
til at florere; thi for Exempel/ naar en Guld-
Smid blev Bormester/ saae hand paa Guld-
Smeddenes Interesse. En Skredder paa
Skreddernes Opkomst/ en Kandstober paa
Kandstobernes / og ingen skulde være Bor-
gemester lenger end en Maaned/ paa det at
et Laug skulde icke florere meer end et andet.
Naar Regieringen saaledes blev indrettet/
kunde vi kaldes et ret frit Folk.

Tutti.

Det Forslag er herligt; Mester Herman/
J taler som en Salomon.

Franks Kniv-Smed.

Det Forslag er got nok. Men = = =
Gert Bundtmager.

Du kommer altid med dit Men / jeg troer
enten din Far eller Moor har været Mennist.
Herman.

Lad ham kun sige sin Meening. Hvad
vilt du sige? Hvad meener du med det Men?
Franks.

Jeg tencker / mon det icke skulle være van-
skeligt iblant at faa en god Bormester af et
hver Handvercks Laug/ Mester Herman er
god nok; thi hand er vel studeret / men hvor
finder vi / naar hand er dod/ blant Kandsto-
berne en anden / der duer til saadant Regi-
mente; thi / naar Republikven er kommen
B 2 paa

paa Knæ/ et det icke saa let at stobe den om
igien i en anden Form/ som at stobe en Tals-
lercken eller en Kande om/ naar den er for-
dervet.

Gert.

Ach! Packetel! vi finder nok dygtige
Mænd end ogsaa blant Handværks-Folk.

Herman.

Hor Frank/ du est endnu en ung Mand/
og derfor icke kand see saa dybt udi en Ting
endnu/ som vi andre/ hvorvel jeg mercker/ du
har et got Hovet/ og med Tiden kand blive til
noget. Jeg vil kun kortelig forrestille dig/
at denne din Instans har ingen Grund al-
leene af vore Personer: vi ere udi dette Laug
over 12 Personer alle Handværks-Folk; en-
hver af os kand jo see hundrede Feil/ som be-
gaaes af Raadet. Forrestill dig nu/ at en
af os blef Bormester/ og endrede de Feil/
som vi saa tit har talt om/ og som Raadet icke
kand see; mon Hamborger Stad vilde tabe
noget med saadan Bormester? dersom I
gode Herrer ere saa sindede/ da vil jeg give
det Forslag ind.

Tutti.

Ja vist. Men nok om de Materier. Si-
den gaar bort/ og vi har icke læst Aviserne
endnu. Her Bert. Lad os saa de sidste
Aviser.

Berten.

Her er de sidste Aviser.

Her

Herman.

Flue dem til Richart Borstenbinder/ som
plejer læse.

Richart.

Mand skriver fra Hovet-Lejeren ved
Rihn-Stromen/ at mand venter Recruiter.

Herman.

Ej! det har mand skreven 12 gange i rad.
Spring over Rihn-Strommen. Jeg fandt
ægre mig ihjel/ naar jeg hør tale om de
Sager. Hvad skriver mand fra Italien?

Richart.

Fra Italen skrives/ at Prins Eugenius
har brudt op med sin Lejr passered over den
Flod Padus/ og gaaet forbi alle Festninger
for at overrumple Fiendens Armee/ som der
udover i største hast er retireret 4 Miil tilba-
ge. Duc de Vendosme skændte og brendte
alle vegne udi sit eget Land udi Retiraden.

Herman.

Ach/ ach! Hans Durchleutighed er sla-
gen med Blindhed/ vi er om en Hals; jeg
vil icke give 4 k. for den heele Armee i Italien.

Gert Bundtmager.

Jeg holder min Troe for at Prindsen
giorde ret; thi det har altid været mit For-
slag/ sagde jeg det icke forgangen Frans
Kniv-Smed? at mand burde giøre saa
ledes.

Frans.

Nej! jeg fandt icke erindre det.

B 3

Gert.

Gert.

Jo min Troe har jeg sagt det 100 gange;
thi hvorfor skal Armeen ligge og lunte?
Prindsen har min Troe gjort ret. Det
tor jeg forsvare mod hvem det skal være.

Herman.

Hr. Bert! giv mig et Glas Brendeviin.
Jeg kand svære paa Jhr Herren / at det blev
soort for mine Dyne / da jeg horte læse disse
Tidender. Jeres Skaal Russiørs. Nu det
bekiender jeg. Det kalder jeg en Hoveds
Førseelse / at gaa forbi Festninger.

Sibert Pose-Riger.

Jeg havde / min Troe / gjort det samme /
om Armeen havde været mig betroed.

Frank Kniv-Smed.

Za du skal nok see / at mand gior Pose-
Rigere til Generaler.

Sibert.

Du har icke behov at spotte / jeg torde bli-
ve saa god som en anden.

Gert.

Der i har / min Troe / Sibert ret / at
Prindsen har gjort vel at gaa lige løs paa
Fienden.

Herman.

Ej! min gode Gert / J er alt for selvfløg/
J faar lære noget endnu.

Gert.

Da skal jeg icke lære det af Frank Kniv-
Smed.

De komme i sterck Skielberie og taler en i Munden
paa en anden / reiser sig af Stoelene / truer og
stoier. Herman slaar imod Bordet og raas-
ber :

Stille / stille Ihr Herren. Lad os icke tale
meer om det / hver kand beholde sin Meening.
Hør I Herren / gier dog Lyd. Meener I
vel at det er af Frygt at Duc de Vendosme
har retireret sig og sat Jld paa Landet. Nei
den Karl har læset Alexander Magnuses
Kronicke / thi saa gjorde hand / da Darius
forfuldte ham / og derudover vandt en Sej-
ligesaa stor / som den vi vant for Herzhstet.

Berten.

Nu slog Klocken 12 paa Postmesterens
Berck.

Herman.

Gaa maa vi da gaa.

Paa Bejen disputerer de og stoier om det forrige.

Act. III. Sc. I.

Abrahams. Sanderus. Christoffer. Jochum.
Abrahams.

Nu skal jeg fortælle ham et Eventyr / som
vil divertere heele Staden. Veed I?
hvad jeg har overlagt med 3. fire fornemme
Folk her i Byen.

Sanderus.

Nej ! jeg veed icke.

Abrahams.

Kiender I icke Herman von Bremen?

Sanderus.

Det er vist den Kandstober / som er saa stor Politicus.

Abrahams.

Det er den samme; jeg var nylig i Selskab med nogle af Raadet / som ivrede sig meget mod samme Karl / efterdi hand talede saa dristig udi Verts- Huus imod Regieringen / og reformerede alting. De samme holt det tienligt at udsicke Espioner / for at vidne paa hans Mund / at hand kunde blive reffet / andre til Exempel.

Sanderus.

Det var at onske saadane Karle engang kunde blive straffede; thi de sidder og critiserer over et Krus Ol Konger / Fyrster / Dyrighed og Generaler / saa det er forfæckeligt at høre paa. Det er ogsaa farligt; thi den gemeene Almue har icke den Skionsomhed / at den kand estertencke / hvor urimeligt det er / at en Kandstober / Hattemager / eller Berstenbinder kand tale med ringeste Grund om flige Sager / og see de Ting / som et heelt Raad icke kand see.

Abrahams.

Det er sant; thi samme Kandstober kand reformere det heele Romerske Riige / medens hand stober en Tallercken / og agere baade Landstober og Kandstober paa engang. Men mig behagede icke samme Raads- Herrers Forretagende; thi at straffe eller arrestere
saa

saadan Mand opvækker kun Oprør iblant
Almuen / og gjør saadan Gæf meer anseelig.
Min Meening var derfor at spille heller en
Comoedie med ham / som skulde have bedre
Virkning.

Sanderus.

Hvor i skulde den bestaa?

Abrahams.

At sticke ham Deputerede / som fra Naas
det / for at gratulere ham med Bormester-
skab / og fly ham strax nogle vanskelige Ting
at forrette / saa skal mand see / hvor elendig
hand vil blive / og hand selv skal mercke / hvor
stor Forskiel der er imellem at raisonnere om
en Bestilling / og at forrestaa den.

Sanderus.

Men hvad vil deraf følge?

Abraham.

Deraf skal følge / at hand enten af Despe-
ration skal forløbe Byen / eller ydmygeligen
bede om sin Afsked / og tilstaa sin Udygtig-
hed; jeg er derfor alleene kommen til Monfr.
Sanderus for at begiere hans Hielp i at
i Bert sætte denne Machine. Saa som jeg
veed / han er beqvem til saadant.

Sanderus.

Det kand lade sig gjøre / vi vil selv agere
flige Deputerede og strax gaa til ham.

Abraham.

Ja her er hans Huus / Jochum eller Chri-
stopher bank paa / og siig / at der 2 Raads-

Herrer er her ude / som vil tale med Herman
von Bremen.

De banker paa.

Sc. 2.

Herman. Abrahamsen. Sanderus.
Jochum. Christoffer.

Herman.

Hvem vil I tale med?

Jochum.

Her er tvende Raads-Herrer / som vil ha-
ve den Ære at opvarte ham.

Herman.

Hillement / hvad er det? jeg seer skiden ud /
som et Svin.

Abrahams.

Underdanigste Diener / Velbaarne Hr.
Bormester; vi ere hid sticfede af Raadet for
at gratulere ham med et Bormester-skab her
i Staden; thi Raadet har anseet meer hans
Meriter end hans Stand og Vilkor / og ud-
valt ham til Bormester.

Sanderus.

Raadet holt det ubilligt / at saadan viis
Mand skulde occuperes med saadane slette
Forretninger / og grave sit store Pund ned i
Jorden.

Herman.

Ihr Herren Collegæ / aflegger min Hilsen
og Taksigelse til det lovlige Raad og for-
sikrer dem om min Protection. Det er mig

Fiert /

fiert/ at man er falden paa de Tænker/ al-
leene for Stadens skyld/ icke for min egen
Persons; thi havde jeg skjøttet om Høyhed/
havde jeg/ maa skee/ lenge siden været noget.

Abraham.

Velbaarne Hr. Bormester; Raadet og
Borgerſkabet fand icke vente andet end Sta-
dens Velſtand under ſaadan en høy viis Dv-
righed.

Sanderus.

Og derfor har forbigaaet ſaa mange an-
dre rige og fornemme Mænd/ der har anſøgt
om den høye Magiſtrat.

Herman.

Ja/ ja; jeg haaber de ſkal ey heller for-
tryde paa dette Val.

Abrahams og Sanderus.

Vi recommenderer os da ſamptlige udi
Hr. Bormeſters Bevaagenhed.

Herman.

Det ſkal være mig en Gornøjſſe/ at giøre
dem nogen Tieniſte. Om Forladelſe/ at
jeg følger dem icke lenger.

Sanderus.

Ej! det fand ej heller ſtaa Hr. Bormeſter
an at gaa videre.

Herman kalder paa en af Laqvaierne.

Hør J Cammerat/ der har J til en Kande
Dill.

Laqvain.

Ach! vi gjør det icke Jeres Velbaarenhed.

Sc. 3.

Herman. Geste.

Herman.

Geste! Geste!

Geste (indenfor)

Jeg har ick Stunder.

Herman.

Herud/ jeg har noget at siige dig/ som du
aldrig dromte om din Livs = Tid.

Geste.

Nu/ hvad er paa færde?

Herman.

Har du noget Caffee i Huset?

Geste.

Hvad Snack! naar brugte jeg Caffee
sidst?

Herman.

Du kommer at bruge det herefter da/ in-
den en halv Time faar du Visit af alle
Raads = Herrernes Fruer.

Geste.

Jeg troer den Mand drommer.

Herman.

Ja jeg drommer saaledes/at jeg har drømt
os et Bormester = skab paa Halsen.

Geste.

Her Mand! gior mig ick vred igien/ du
vredst. hvor det gik sidst.

Herman.

Saae du ick de to Herrer med deres Pa-
apejer/ som gik her forbi.

Ge

Geske.

Jo jeg saae dem.

Herman.

De vare her inde / og lod mig vide fra
Raadet / at jeg er bleven Bormester.

Geske.

J er Fanden heller.

Herman.

Lad nu see / kære Kone / at du besitter dig
herester paa et meere fornemme Bæsen / og
at ingen af de gamle Randstober- Nocker
blir tilbage hos dig.

Geske.

Ach! er det vist min hierte Mand?

Herman.

Det er saa vist / som jeg staar her. Net-
lige nu har vi Huset fuld af Gratulationer;
af skylidigste Tiennere og Tiennerrinder / af
Tjemerecommaner og Baselemaner.

Geske (paa Knæ)

Ach! min hierte Mand! forlad mig / om jeg
har gjort dig noget imod tilforn.

Herman.

Alldt forladt; beslit dig kun paa at være
noget fornemme herester / saa skal du have
min Raade. Men hvor skal vi saa en Tienn-
ner i en hast?

Geske.

Vi kommer til at faste nogle af jere Klæ-
der paa Henrich / indtil vi fandt saa klobt Li-
ber. Men her min Hierte / eftersom J nu

er bleven Bormester/ saa vilde jeg bede / at
Gert Bundtmager maa straffes for den
Tort / hand gjorde mig i Dag.

Herman.

Ej! min hierte Kone / Bormesters Frue
maa icke tencke paa / at hegne den Uret / som
er vederfaret Kandstoberens Kone. Lad os
saa Henrich her ind.

Sc. 4.

Geske. Herman. Henrich.

Geske.

Henrich!

Henrich.

Hey!

Geske.

Henrich/ du maa icke svare saa herefter /
veedst du icke hvad os er vederfaret.

Henrich.

Nej! jeg veed icke.

Geske.

Min Mand er bleven Bormester.

Henrich.

Hvor over?

Geske.

Hvor over? over Hamborg.

Henrich.

Hand er Pocker heller/ det var jo et Tan-
dens Spring af en Kandstober.

Herman.

Henrich! tal meere med Beskeed; du skal
vide!

vide / du est Laqvei hos en stor Mand, nu.
Henrich.

Lakei! saa avancerer jeg icke nær saa
meget.

Herman.

Du skal nok avancere. Du kand med
Tiden blive Reutendiener. Tie kun still.
Du kommer paa nogle Dage at agere Lakei/
indtil jeg kand saa en Tienner. Sand kom-
mer til at bære min brune Kiøle / min Hierte/
indtil vi kand saa Liberi færdig.

Gesse.

Men jeg frygter / den vil blive alt for lang.

Herman.

Ja vist er den forlang; men man faar at
hielpes sig i en hast / som mand kand.

Henrich.

Ach Herre Jeh! den rækker mig ned til
Hælene. Jeg vil see ud som en Jøde-Præst.

Herman.

Hør Henrich!

Henrich.

Ja Mester.

Herman.

Du Slynge! kom mig icke med flige Tit-
ler meere / du skal herefter / naar jeg raaber
paa dig / svare: Herre! og naar nogen kom-
mer at spørge efter mig / skal du sige: Bor-
mester von Bremensfeld er hjemme.

Henrich.

Skal jeg svare saaledes / enten Herren er
hjemme eller ej?

Her-

Herman.

Hvilken Snack! naar jeg icke er hiemine/
skal du svare: Hr. Bormester von Bremens-
feld er icke hiemine: og naar jeg icke vil være
hiemine/ skal du svare: Bormesteren gier icke
Audience i Dag. Hør min Hierte/ du maa
strax lave til noget Caffee / du skal have noget
at tractere Raads = Herrernes Fruer med/
naar de kommer; thi der i vil vor Reputas-
tion bestaa her efter/ at mand kand sige: Bormester von Bremensfeld gier gode Raad/ og
hans Frue god Caffee. Jeg er saa bange/
min Hierte/ at I forseer jer i noget/ forend I
blir vandt til den Stand/ I er kommen udi.
Henrich spring du ud efter et Thee = Bord
med nogle Kopper/ og lad Pigen springe ef-
ter fire Skilling udi Caffee; mand kand al-
tid siden kiobe meer. Det skal være jer en
Regel/ min Hierte/ til videre/ at I icke taler
meget indtil I lærer at føre honnet Discours.
I skal ey heller være alt for ydmyg; men staa
paa jer Respect/ og for alting arbeide paa/
at faa det gamle Kandstøber = Bæsen af Ho-
veded/ og bilde jer ind/ at I har været Bormesters Frue i mange Aar. Om Morgen
skal der et Thee = Bord være decket for Frem-
mede/ som kommer/ om Eftermiddag et Caffee =
Bord; og derpaa spilles Kort. Det er et
vist Spill/ som kaldes Allumber; jeg vilde
give 100 Rixdaler til/ at I og vor Datter
Froichen Engelsche forstod det. I maa der-
for

for give flittig agt / naar I seer andre spiller /
at I kand lære det. Om Morgenens skal I
ligge til Klocken ni eller halvgaaen ti ; thi
det er kun gemeene Folk / som staar op om
Commeren med Soelen / dog om Sonda-
gene maa I reise jer noget tiligere / saasom
jeg paa de Dage agter at medicinere. En
smuk Snustobaks-Daase maa I legge jer
til / som I maa lade ligge paa Bordet hos
jer / naar I spiller Kort. Naar nogen dricker
paa jeres Sundhed / skal I icke sige Tack /
men res humble Servior. Og naar I ga-
ber / skal I icke holde for Munden ; thi det er
icke meer brugelig blant fornemme Folk ; en-
delig / naar I er i Compagnie / skal I icke
være for meget peen / men sætte Honneteteten
noget til Side " " " " " " "
Hør jeg glemte noget : I skal ogsaa legge
jer en Skiode-Hund til / hvilkken I skal elske
som jer egen Datter ; thi det er ogsaa for-
nemme. Vor Naboe-Kone Arianke har en
smuk Hund / som hun nok laaner jer / til vi
kand selv faa en. Hunden skal I give et
franskt Navn / som jeg nok skal hitte paa / naar
jeg saar Stunder at tencke mig om. Den
skal idelig ligge i jer Skiod / og I skal i det
ringeste en halv Snees gange kioffe den /
naar der er Fremmede.

Geste.

Nej ! min hierte Mand / det kand jeg us-
muelig giøre ; thi man veed icke altid / hvor
en

en Hund har lagt og soled sig. Man kand
derudover enten faa Munden fuld af Skarn
eller Lopper.

Herman.

Ej! ingen Snak! vil J være Frue / saa
maa J og have Frue Noeder. Saadan
Hund kand derforuden ogsaa give jer Anled-
ning til Discours; thi naar J ingen Anled-
ning har til Materie / kand J forstølle om
jers Hunds Qualiteter og Dyder. Gjør
kun som jeg siger min Hierte. Jeg forstaar
mig paa den fornemme Verden bedre end
J. Speiler jer kun i mig. J skal see / at
der icke skal være de ringeste gamle Levnin-
ger hos mig tilbage. Det skal icke gaa mig
som det gik en vis Slagter / som blev Raad-
mand / hvilken / naar hand havde skrevet en
Side ud og skulde vende Bladet om / satte
Pennen i Munden / som hand var vant at
gøre med Slagter-Kniven.

Der gaar alle ud.

Act. IV. Sc. I.

Henrich alleene.

Har Lisser paa begge Ermene af sin Riol / som gaar
ham til Hælene / og er borderet med hvidt Pa-
piir.

Jeg er en Hundsvot / om jeg kand begribe /
Hvorledes Raadet er falden paa de Tan-
ker at gjøre min Huusbond til Bormester;
thi jeg seer ingen Overeensstemmelse imellem
en Kandstøber og saadan hoy Embedsmand /
uden

uden maa see det kommer deraf / at ligesom
en Randstober kaster gamle Tallerkner og
Fader udi en Form / og stober dem om til nye /
saa kand ogsaa en god Bormester ved gode
Love stobe Republiken om igien / naar den
forfalder. Men de gode Mænd har icke ta-
get i agt / at min Husbond var den fletteste
Randstober udi Hamborg / og derfor / om de
ellers har udvalt ham paa det Fundament /
vil blive ogsaa den fletteste Bormester / vi har
haft. Den eeneste Nytte ved dette Val er /
at jeg blir Reutendiener derved ; thi det er en
Bestilling / som jeg har naturalier og Lyst til.
Thi fra jeg var et Barn / har jeg kundet glæde
mig ved / at see Folk træckes i Arrest. Det er
ogsaa en god Bestilling for en / der veed at
snoe sig lidt derudi ; thi først maa jeg lade
som jeg har meget at sige hos Bormester / og
naar Folk faar den Troes Artickel i Hovedet /
vinder Henrich i det ringeste 100 Daler eller
200 derved om Aaret / som jeg icke vil imod-
tage af Gierighed / men alleene for at lade see /
at jeg forstaar min Embede og Reutendie-
nerat. Vil nogen tale med Bormester / si-
ger jeg hand er icke hiemme. Siger de / at
de saae ham i Binduet / svarer jeg / det vil
intet sige / hand er dog icke hiemme. Folk i
Hamborg veed strax / hvad saadan Svar be-
tyder : De stikker Henrich en Daler i Haan-
den / saa kommer Herren strax hjem / er hand
upasselig / saa blir hand strax frist / er der
Frem.

Fremmede hos ham / saa gaar de strax bort ;
ligger hand / saa staar hand strax op. Jeg
omgaaes undertiden med forneme Laqveier /
jeg veed nok / hvor der tilgaar udi slige Huse.
I gamle Dage / da Folk var dumme / som
Heste og Esser / da kaldte mand saadant Ne-
fas / men nu heeder det extra Dricke-Penge /
eller u-visse Indkomster. Men see der kom-
mer Anneke / hun veed endnu intet af denne
Forandring ; thi hun har saadan gemeen
Kandstoberste Mine og Gang endnu.

Sc. 2.

Anneke. Henrich.

Anneke.

Ha/ha/ha. Nej see hvor det Spogelse
seer ud ; jeg troer / det er en Aldriane / hand
har faaet paa sig.

Henrich.

Hør du Kandstober Carronie / har du ick
seet et Liberi eller en Laqvei tilforn. Disse
gemeene Folk ere min Troe ligesom Beester /
de staar og gabet ligesom Koer / naar de seer
et Menneske en Dag udi andre Klæder end
en anden Dag.

Anneke.

Nej! eet Skiemt / og andet Alvor ; veedst
du ick / at jeg har lærdt at spaa i Dag ; her
var en gammel Kone i Dag / som seer Folk i
Hænderne / hende gav jeg et stykke Brod /
hvorfor hun lærde mig den Kunst / at see i
Folk

Gulckes Hænder/ hvad dem skal vederfares.
Maa jeg see dine Hænder/ saa skal jeg strax
sige dig din Skiebne.

Henrich.

Ja/ ja/ Anneke/ Henrich er icke saa taabelig
som du bilder dig ind. Jeg lugter alt Lun-
ten. Du har faat et Nys om den Forfrem-
melse/ som i Dag er mig lovet.

Anneke.

Nej/ min Troe/ veed jeg icke af noget at
sige.

Henrich.

See ickun/ hvor gode Mine hun fandt hol-
de/ jo/ min Troe/ har du hørt det/ og derfor
har du og got ved at spaae. Nej Henrich
har gammel Been i Panden/ hand er icke
saa let at tage ved Næsen.

Anneke.

Jeg fandt giøre min høyeste Sed paa/ at
jeg icke har hørt ringeste Ting af saadant
som du siger.

Henrich.

Har du icke talt med Frue Vormesters
nylig?

Anneke.

Jeg troer den Dreng er gall/ Kiender jeg
Frue Vormesters?

Henrich.

Saa har/ min Troe/ Troikenen sagt dig
det.

Anne

Anneke.

Ej! holt da op engang med saadant Nar-
verie / Henrich.

Henrich.

See ! der Anneke har du min Haand /
spaa nu saa meget som du vil. Jeg mercker
nok / at du har faat et Nys om Sagerne /
skiont du stiller dig saa fremmet an. Men
det kand icke skade / at du est saa polist; vor
heeles Huus bor være saa herefter. Nu! hvad
saae du nu i min Haand?

Anneke.

Jeg seer / Henrich / at Fatters Custos / som
henger bag Kackelovnen / vil danke en lystig
Galiath paa din Ryg i Dag. Er det icke u-
forstammet at gaa saaledes at spoge sig ud /
da her er saa meget Arbeid at giøre i Huset /
og at reede Fatters Kiøle saa til.

Henrich.

Hør Anneke / jeg kand spaa foruden at see i
Hænderne: Jeg spaar dig / at du est en Car-
nali / og at du for din uforstammede Mund
faar et par Drifgen eller to (ligesom det kand
falde sig til) see der! der har du Spaadoms-
men opfyldt.

Gier hende Drifgen.

Anneke.

Au / au / au / det skalt blive dig dyre Dres-
figen.

Henrich.

Lær saa en anden gang at bære Respect for
en stor Herres Lækei.

Anneke.

Anneke.

Vie kun / nu kommer Mutter strax.

Henrich.

For Bormesters fornemmeste Tienner.

Anneke.

Hun vil hegne det paa din Ryg.

Henrich.

For en Reutendiener.

Anneke.

Jo / jo / jeg siger endnu / at det skal blive dig
dyre Drefigen.

Henrich.

For en Person / der har stor Behov hos
Bormester.

Anneke.

Ach ! ach ! jeg er ick bleven slagen her i
Huset tilforn.

Henrich.

Som heele Borgerſkabet vil giøre Careſ-
ſer og Baſelemaner til herefter.

Anneke.

Jeg troer den Dreng er bleven gandske
gall / hej Mutter ! Mutter / kom ind.

Henrich.

Et. st. st. du faar viſt din Ulycke med din
Mutter. Jeg mercker nok / du veedſt ick /
hvad her er paſſeret ; derfor tilgier jeg dig /
ſom en Chriſten / din Forſeelfe. Raadet har
ved de fleeste Stemmer udvalt Husbond til
at være Bormester / Mutter til at være Bormesterinde /
domt Engelſke fra ſit Jomfrueſkab /

flab/ og benaadet hende med Frokens Titel.
Derfor kand du let begribe/ at det icke kand
staa mig an/ at arbejde meer. Derfor bær
jeg ogsaa dette Liberi/ som du seer.

Anneke.

Ej! staa icke og fixere mig over i Riisbet.

Henrich.

Det er som jeg siger/ Anneke; see der kom-
mer Froicken/ som skal sande mine Ord.

Sc. 3.

Engelke. Anneke. Henrich.

Engelke.

Ach! Gud bedre mig arme Menniske/ nu
seer jeg ald Forhaabning er ude.

Henrich.

Ej! Froicken/ er det nu Tid at græde/ da
jere Forældre ere komne udi saadan Vel-
stand.

Engelke.

Hold din Mund/ Henrich/ jeg vil ingen
Froicken være.

Henrich.

Hvad skal J da være? J er jo icke Jom-
frue meere/ saa maa J jo være Froicken. Det
er jo den næste Vres Trin/ man stiger op/
naar man skiller sig ved sin Jomfruedom.

Engelke.

Jeg vilde heller være en Bonde/ Daatter/
saa var jeg vis paa/ at kunde saa den/ til hvil-
ken jeg engang har bortgivet mit Hierte.

Henr.

Henrich.

Eja! er det icke andet Froickenen græder
for/ end hun vil giftes. Nu kand hun jo als
lersnarest blive gift/ og saa hvilken Mand
hun peeger paa; thi den halve Bye vil stor-
me til Huset for at blive Bormesters Svoger.

Engelke.

Jeg vil ingen have uden Antonius/ som
jeg eengang har lovet Egteskab.

Henrich.

Ej! sy Jomfrue! vil I have nu en Hiul-
mager/ hvilken neppe jeg/ som er kun Reuten-
diener kand gaa i Lav med. Nej! I maa
have anden Ambition herefter.

Engelke.

Hold du din Mund/ din Tøpel/ jeg vil for-
miste mit Liv/ end lade mig tvinge til nogen
anden.

Henrich.

Nu gier jer tilfreds Velbaarne Froiken/
vi vil see til/ jeg og Bormesteren/ om vi kand
hielpe Antonius til en Bestilling/ og saa kand
I gierne saa ham.

Anneke græder.

Henrich.

Hvorfor græder du Anneke?

Anneke.

Jeg græder af Glæde over den Lykke/ som
er vederfaret vor Huus.

Henrich.

Det er sant nok/ Anneke/ du har Aarsag
at

at glæde dig; hvem Fanden skulde have
tenkt/ at saadan Soe/ som du est/ skulde have
fundet blive Mammeselle.

Anneke.

Hvem Pocker skulde ogsaa have fundet
tenkt/ at saadan Sviin/ som du/ skulde funde
blive Reutendiener.

Henrich.

Hør Born lille/ jeg har icke Stunder at
tale videre med dem denne gang; Frue Bor-
mesters venter Fremmede. Jeg skal lave
Caffee til; see der er hun/ lad os gaa; jeg
maa løbe at hente Caffee-Bordet.

Sc. 4.

Henrich. Geste.

Henrich kommer ind med Caffee-Bordet/ og er me-
get bestæftig.

Geste.

Hør Henrich! er der kommen Sirup udi
Caffeen?

Henrich.

Nej Mutter!

Geste.

Ingen Fatter eller Mutter meer/ Henrich;
det siger jeg dig eengang for alle; spring ud
efter noget Sirup/ og kom det i Potten.

(Henrich gaar ud)

Alld den Allarm var jeg foruden tilforn.
Men jeg fandt troe/ naar jeg blir vant dertil/
falder det mig lettere.

Hen

Henrich.

Her er Sirupen.

Geske.

Glaa den udi Potten: Hillement! det
bancker. Nu skal mand nok see/ at Raads-
Herrernes Fruer kommer.

Henrich (ved Dørren)

Hvem vil I tale med?

En Pige.

Giig din Mester/ at hand kand lyve saa
sterck/ som io Kandstobere. Jeg har slidt
op et par Skoe alleene med at lobe efter det
Mad=Spand.

Henrich.

Jeg siger: Hvem vil I tale med?

Pigen.

Jeg vil tale med Mester Herman.

Henrich.

Du løber med Liim=Stangen. Her boer
Bormester von Bremensfeld.

Pigen.

Det er forskreckeligt/ mand kand icke saa
sine Sager færdige/ og skal lade sig narre
oven i Riobet af en lumpen Kandstober.

Henrich.

Har du noget at klage paa Kandstoberne/
da maa du komme paa Raad=Stuen/ der
saar du nok rett/ om jeg ellers kiender Bors-
mester von Bremensfeld.

To Laseier.

Bore Fruer vilde gierne fornemme/ om
C 2 Det

det falt Bormesterinden beleiligt / saa vilde
de have den Ere at opvarte hende.

Henrich

Til Pigen:

Hør du nu Carnaille / at der ingen Rand-
støber boer her.

Til Tjenerne.

Jeg vil fornemme om Frue Bormesters
er hiemme.

Henrich.

Til Geste.

Her er to Raads-Herrinder ude / som vil
tale med Mutter.

Geste.

Lad dem komme ind.

Sc. 5.

Madame Abrahamsens. Mad. Sanderus.

Geste. Henrich.

De klosse begge paa hendes Forflæde.

Mad. Abrahamsens.

Vi ere hidkomne i Dag for at aflegge vor
underdanige Gratulation og temoignere den
hiertens Glæde og Fornøjelse / vi har over der-
res Avancement. Iligemaade at recommen-
dere os udi deres Affection og Bevaagenhed.

Geste.

Tres humble Servitor. Jeg veed icke / om
de vil behage at dricke en Skaal Caffee.

Mad. Abrahamsens.

Vi tacker Bormesterinden / vi er kun den-
ne gang kommen for at gratulere.

Geste

Gesse.

Tres humble Servitor. Men jeg veed
nok de dricke gierne Caffe. De vil maa skee
lade sig node. Bær saa god at sidde ned;
Casseen er gandske færdig. Henrich.

Henrich.

Velbaarne Frue!

Gesse.

Har du kommen Sirupen i Caffe?

Henrich.

Ja jeg har.

Gesse.

Bær saa god/ I gode Madamer / at tage
til Fætte.

Mad. Sanderius.

Frue Bormesters er saa god/ at excusere
os/ vi dricker aldrig Caffe.

Gesse.

Ei! hvilken Snak er det. Jeg veed nok
bedre. De behager at sidde.

Mad. Abrahamsens.

Ach masoeur. Jeg er færdig at kaste op/
naar jeg tencker paa den Sirup.

Gesse.

Henrich! kom hid/ og skienck i Kopperne.

Mad. Sanderius.

Det er alt nok Cammerad. Jeg fandt
kun dricke en halv Koppe.

Henrich.

Jeg skulde bede Bormesterinden komme
ind et Øyeblik til Bormesteren.

Geste.

Forlader mig I gode Fruer / jeg maa gaa
bort et Øyeblik. De skal strax have den
Ære at see mig igien.

Sc. 6.

Raads-Herinderne alleene.

1. Raads-Herinde

Ha ha ha ha ha ha ha ha / hvem bliver
nu meest firered Søster; enten hun / som vi
sidder og beleer i vore Hierter / eller vi som
maa dricke Caffee med Sirup udi.

8. Raads-Herinde.

Tal for Guds Skyld icke meere om den Si-
rup / Søster / min Mave sidder mig op i min
Hals / naar jeg tencker derpaa.

1. Raads-Herinde.

Gav du agt paa hvilken Mine hun gjorde /
da vi kyssede paa hendes Forklæde ha ha ha
ha ha / jeg glemmer aldrig saa længe jeg lever
det Tres humble Serviteur ha ha ha ha ha
ha ha.

2. Raads-Herinde.

See icke saa høyt / Søster! jeg er bange de
kand høre det.

1. Raads-Herinde.

Ach Søster! det er just Konsten at kunde
holde sig for Latter. Var det icke ogsaa en
allerkieriste Hund hun havde paa Armen.
Den skionnesten Lencke-Hund nogen vil for-
lange; jeg er vis paa / at den blir kaldet Joli
oven

oven i Riobet. Ach Himmel! er det dog icke
fant/ som mand siger/ at intet Menneske er
mere hofmodig/ end det/ som af Skarnet
kommer strax til stor Værdighed: Derfor
er intet farligere/ end flige hastige Foran-
dringer. Een/ der er kommen af fornemme
Folk/ og har haft een adelig Optugtelse/ blir
gjerne den samme/ ja undertiden forfremmes
udi Ydmyghed/ ligesom den forfremmes udi
Høyhed. Men de Mennesker som af intet
være saa hastig op/ som Championjoner/ i dem
har Hoffærdighed som sit rette Sæde.

2. Raads- Herinde.

Hvad mon fandt være Aarsag til saadant/
mig siunes flige Folk burde heller blive ydmy-
ge/ naar de tænkte paa deris forrige Stand.

1. Raads- Herinde.

Aarsagen dertil maa være denne: De som-
ere af fornemme Folk har ingen mistenkt at
foragte sig/ og derfor bekymrer sig icke om/
hvorledis de blive beegned. Gemeene Folk
derimod have alle mistenkt/ de synes hvert
Ord/ hver Mine sigter hen til at bebreide dem
deris forrige Tilstand/ og derfor søger at
handthæve deris Værdighed ved Myndig-
hed og Tyrannie. Troe mig/ hierte Søster/
det er noget i det/ at være kommen af got Folk.
Jeg kiger lidt udi Historier iblant/ naar jeg
har Leilighed/ og finder adskillige Exempler
baade udi høje og lave Værdigheds Personer/
som styrker min Meening/ ja jeg læser udi
C 4 den

Den Bog/ Daglig Erfarenhed/ det selv samme. Jeg har læst udi en gammel Kommerſke Historie/ ſom er overſat paa Tydſk/ at den gemeene Almue udi en viſt Republiqve antaſtede Regieringen/ og vilde ingen have til Regimentet uden gemeene Haandverks- Folk/ forregivende/ at derudi beſtod den rette Frihed. Men de bleve formedeſt ſamme Regenters Haardhed og Fremfusenhed ſelv ſnart kiede deraf/ og forlangede den forrige Regierings-Form igien; thi — — Men der kommer Drengen tilbage; det er beſt at tie.

Sc. 7.

Henrich. 2. Raads-Herinder.

Henrich.

De gode Mardamer lader dem Tiden icke falde lang. Hendes Velbaarenhed kommer ſtrax ind igien. Bormeſter har foræret hende et nyt Halsbaand til hendes Hund/ men det var noget for viidt/ hvorfor Skræderen er inde at tage Maal af Hundens Hals; ſaa ſnart det er beſtilt kommer hun ind igien. Men I gode Mardamer tar icke ilde op/ at jeg beder dem om noget; de er vel ſaa god og tencker paa mig med en liden Diſcretion; thi jeg har ſtoor Arbeide/ og ſlæber ſom et Bæſt her i Huſet.

I. Raads-Herinde.

Gierne Kammerat! der er en Gylde/ om hand icke vil forſmaaе,
Hens

Henrich.

Ach største Tacksigelse. Jeg vilde ønske at jeg kunde tiene dem igien. Nu skal de som Mænd dricke brav/ mens Fruen er ude; hun blir som mænd icke vred derfor/ og hvis saa er/ skal jeg nok giøre det got igien.

I. Raads-Herinde.

Ach! Kammerat/ den største Tieneste I kand giøre os/ det er icke at node os.

Henrich.

Som jeg siger/ Velbaarne Mardamer/ Fruen tar det min Troe icke ilde op; de skal som mænd dricke. Maa skee det er icke sødt noch/ saa skal vi saa meer Sirup. Men der kommer Fruen selv.

Sc. 8.

Bormesterinden. 8. Raads-Herinden.

Henrich.

Bormesterinden.

Om Forladelse jeg blev saa lunge ude: Fruerne har jo intet drucket imidlertid. Vi skal min Troe have Kanden tommed/ og siden/ naar vi faar drucket Caffee/ skal de smage vort Dll/ det er saa got/ uden at rose det/ som nogen steds i Byen.

Mad. Sanderus.

Ach jeg faar saa hiertelig ont/ Fru Bormesters pardonnerer mig/ at jeg icke kand blibe lenger/ min Søster bier nok og tar til Tacke.

C 5

Mad.

Mad. Abrahamsens.

Nej det var Synd / at jeg skulle forlade
min Søster. Vi recommenderer os i Bor-
mesterindens Affection.

Gieste.

J skal saa min Troe have et Glas Bren-
deviin / saa blir J strax frisk igien / det fordri-
ver Vinde. Henrich / spring hen efter et Glas
Janever / Fruen er icke vel.

Mad. Sanderus.

Nej excusere mig Fru. Bormesters / jeg
maa gaa.

Sc. 9.

En anden Raads-Herinde. Gieste. Henrich.
Raads-Herinden.

Underdanige Tienerinde velbaarne Frue.
Jeg kommer efter min Skyldighed / at af-
legge min Lyck-Dnstning.

Gieste recker hende Haanden at kysse / og hun kysser
paa Haanden.

Gieste.

Det skal være mig en Fornøjelse / om Jeg
eller Bormester fand være dem til Tieneste.
Vil hun icke sætte sig ned / vær saa god. Hun
skal ingen Complimenter bruge / men bilde
sig ind / at hun er hos hendes Lige.

Raads-Herinden.

Jeg tacker skyldigst / velbaarne Frue.

Sætter sig ned.

Gieste.

Her var nogle af hendes Med-Colleginder.

ny

nylig/ og drack Caffee med mig; jeg troer nok
at her er et par Kopper til overs / om dem be-
hager; det beste er ved Bunden. Jeg kand
min Troe icke dricke meer / thi jeg har alleree-
de faat saa meget til Lifs / at min Mave stoor-
som en Tromme.

Raads- Herinden.

Jeg siger underdanigst Tack; jeg har ny-
lig drucket Caffee.

Gesse.

Efter Behag; Vi fornemme Folf noder
ingen. Men hor min kiere Madam / veed
hun ingen Franjoise at recommendere mig
til Froikenen / jeg vilde et hun skulle lære
Fransoisk.

Raads- Herinden.

Go! Velbaarne Frue / jeg kiender een /
som er meget artig.

Gesse.

Got; men det vil jeg hun maa vilde for-
ud / at jeg taalser icke hun kalder mig Madam /
som de Franske Folf plejer at giore. Icke for-
di jeg er storagtig / men jeg har saa mine Be-
tænkende derved.

Raads- Herinden.

Nej det maa icke være. Men / maatte jeg
ogsaa icke have den Raade / at kysse paa Froi-
kenens Hænder.

Gesse.

Hiertelig gjerne. Heinrich kald paa Froi-
kenen.

kenen/ og siig/ at her er en Raads=Herinde/
som vil kysse paa hendes Hænder.

Henrich.

Jeg troer icke hun kand komme/ thi hun
sidder og saaler paa hendes Strømper.

Gesse.

Hør eengang/ hvortledes den Tølper staar/
og taler hen i Taaget. Haha ha hand vilde
sige baldyre.

Arianke Grovsmids/ som er en forklæd Mand:
Person kommer ind.

Ach min leeeve Søster Gesse! er det sant/
at din Mand er bleven Bormester. Det er
mig saa kiert/ som een havde givet mig 2 Mark.
Lad nu see/ at du icke blir storagtig/ men kien-
des ved dine gamle Du= Søstre.

Gesse svarer icke et Ord.

Arianke.

Naar blev din Mand Bormester/ Søster.

Gesse tier stille igien.

Arianke.

Du sidder i Tænker/ Søster/ jeg spør/
naar din Mand blev Bormester.

Raads=Herinden.

J maa bruge lidt meer Respekt/ lille Ma-
dam/ for Bormesterinden.

Arianke.

Nej min Troe bruger jeg ingen Compli-
menter med Søster Giesse; thi vi har været
ligesom et Liv og Siæl. Men hvor er sat
Søster/ mig synes dog/ at du er bleven noget
storagtig.

Ges:

Gesse.

Moor lille / jeg kiender hende ick.

Arjanke.

Saa kiender vor Herre mig da. Naar
du har trengt til Penge / saa har du nok kiendt
mig. Du fandt ick vide / min Mand kand
blive det samme / som din endnu / førend hand
doer.

Gesse saar ont / tar et Hoved Bands Teg og lugter til.

Henrich.

Her ud din Smeede Kieeling / meener du /
at du staar i en Smeede / og taler.

Tar hende ved Haanden / og leeder hende ud.

Gesse.

Ach! Madam / det er en Piine / at om-
gaaes med disse gemeene Folk; Henrich! du
skal saa en Ulykke / dersom du indlader nogen
Borger-Kone herester.

Henrich.

Hun var drucken den Soe; thi Brendes-
Viinen stod hende af Halsen.

Raads-Herinden.

Den Hendelse gjør mig hiertelig ont; thi
jeg er bange / at Bormesterinden har foribret
sig; fornemme Folk taaler ick meget. Jo
højere mand kommer i Stand / jo meere de-
licat blir eens Legeme.

Gesse.

Saa jeg kand sværge Fruen til / at jeg har
langt fra / ick den Hilsen nu / som jeg havde i
min forrige Stand.

E 2

Raads-

Raads-Herinden.

Jeg troer det nok/ Hendes Velbaarenhed
kommer herefter til at medicinere hver Dag/
saa har alle andre Bormester-Fruer giordt.

Henrich til Spectatores.

Mig synes Mare ogsaa/ at jeg har icke den
Helbred/ siden jeg blev Reutendiener/som til-
forn. Jeg har faaet et Sting aa aa ret her
i min venstre Side. I leer der af got/ men
det er min Troe dog Alvor. Jeg er ma foi
bange inden jeg veed et Ord deraf/ at jeg har
en Podagra paa Halsen.

Raads-Herinden.

Bormesterinden maa ogsaa tage sig an en
Doctor Mar-viis for sit heele Huus/ der kand
give hende nogle Draaber/ som hun altid i
det ringeste maa lade staa i en Flaske/ enten
hun vil bruge dem eller ej.

Gesse.

Ja jeg vil min Troe ogsaa efterleve hendes
Raad. Henrich! du skal siden springe
hen til Doctor Hermelin/ og bede ham/ naar
hand faar Leilighed/ at giøre sin Opvartning
hos mig.

Raads-Herinden.

Jeg maa nu tage Afsteed/ Velbaarne
Frue/ og recommendere mig i hendes Af-
fection.

Gesse.

Alt recommenderet/ min kiere Fru Raads-
Herinde/ hun har kun at tale mig og Mester-
Her-

Herman/ jeg siger Bormester von Bremens
feld frit til; hvad vi kand være hende og hende
des Kiereste til Tieneste/ skal icke mangvere.

Raads-Herinden kysser paa Forklædet og siger underdanigste Tienerinde.

Geske.

Adios.

Gaar ud.

Act. V. Sc. I.

Henrich. 8. Advocater.

Henrich.

Sillemend nu vil min Ploug gaa/ nu er
Audienst-Timen. Nu skal I see I got
Folk/ om nogen/ der har været i 20 Aar i Tien-
niste kand bedre sticke sig derudi/ end jeg;
der horer jeg det bancker: Med hvem vil de
gode Mænd tale.

Advocat:

Vi ville gierne have den Ere/ at tale med
Bormester.

Henrich.

Hand er endnu icke opstaaen.

Advocat:

Icke opstaaen Klocken 4re om Estermidd-
dagen?

Henrich.

Jo hand er nok opstaaen/ men hand er
gaaen ud.

Advocat:

Nu motte vi jo en Mand nys i Dorren/
som talede med ham.

Jens.

Henrich.

Hand er endelig inde / men hand er icke
vel.

Sagte

Disse Karle ere dumme som Beester / de
land icke fatte min Meening.

Advocat: (sagte)

Jeg mercker nok Mon Frere / at den Karl
vil lade sig smorre / vi maa sticke ham en
Gylden i Naevn / saa kommer nok Bor-
mesteren strax. Her Cammerat vil I icke
forsmaa et par Gylden / at dricke paa vor
Sundhed.

Henrich.

Nej I gode Herrer / jeg tar saa mænd al-
drig mod Gaver.

Advocat:

Hvad skal vi da giøre Monfrere / saa maa
vi gaa bort til en anden gang.

Henrich (vincker ad dem)

Hej Messiors! De ere saa meget hastige.
For deres Skyld vil jeg tage imod de tvende
Gylden / de skulde ellers tencke at jeg var stor-
agtig / og vort Huus derudover skulde blive
talt ilde om.

Advocat:

See der Cammerat er 2 Gylden / om I
icke vil forsmaa dem / nu er I saa god og
skaffer os Audiens.

Henrich.

Udmystte Tiener! for deres Skyld vil
jeg!

jeg giore alt hvad jeg fand. Bormester er endelig frist nok som en Hest / men dog ej saa vel / at hand fand tale med enhver. Men efterdi det er dem Messiors / saa er det en anden Sag / vilde de behage at bie et Ojeblik Messiors / saa skal jeg melde dem an. Men der banker igien. Hvem vil I tale med min ærlig Mand.

En Mand gribende i sin Burekomme.

Jeg vilde gierne have den Ere at tale med Bormester.

Henrich (sagte)

Den Mand veed at leve / hand griber strax til Kommen.

Høyt.

Ja min Herre hand er hiemme / nu skal I strax saa ham i Tale.

Henrich. Naanden frem / men den anden / i Stæden for . . . / tar kun sit Uhrværck op / og siger / jeg seer Kiocken er alt fire.

Henrich.

Hvem var det Monsieur vilde tale med.

Manden.

Med Bormester.

Henrich.

Hand er icke hiemme Monsieur.

Manden.

I sagde jo nylig / at hand var hiemme.

Henrich.

Kand nok være Messior / men saa har jeg fortalt mig.

Manden gaar bort.

Hens

Henrich (sagte)

Seer I vel til den Snydere ; du skal nok
see / at Bormester staar paa Pinde for dig.

Til Advocaterne.

Nu skal jeg strax melde dem an.

Advocat:

See ickun til den Dreng / hvor vel hand
allereede veed at snoe sig i sin Bestilling.
Holt nu gode Miner Monfrere / vi ere de som
skal giøre Begyndelse til at plage denne gode
Kandestober. Vore Cammerater skal fuld-
føre Historien. Men see der kommer hand.

Sc. 2.

Bremensfeld. 2. Advocat. Henrich.

1. Advocat.

Vi onsker af inderste Hiertens Grund
Velbaarne Her Bormester Lycke til denne
hoje Bærdighed udi vor Stad / og haaber /
at hand i Mildhed / Forsigtighed og Aarbaa-
genhed ick skal give nogen af sine Formænd
efter / saasom hans Velbaarenhed har banded
sig Vejen til dette høje Embede / ick ved Rig-
dom / Slægt / eller Benner / men alleene ved
sine bekiendte store Dyder / Lærdom og Erfa-
renhed udi Stats-Sager.

Bremensfeld.

Tres humble Serviteur.

2. Advocat.

I sær glæder vi os over / at have faat saa
dan Dyrighed / der ick alleene har fast Gud-
dom

Dommelig Forstand —————

Bremensfeld.

Jeg tacker Gud.

2. Advocat.

Men som har Navn for at være venlig mod alle / og giøre til sin største Fornøjelse / at høre Folckes Klagemaal / og hielpe dem til rette ; thi jeg fandt sige at jeg var nær daaned af Glæde / da jeg først hørte de Tidender / at Ballet var falden paa Her Bormester von Bremen.

Henrich.

J skal sige von Bremensfeld Messiors.

2. Advocat.

Jeg beder underdanig om Forladelse / jeg vilde sige Bormester von Bremensfeld. Nu er vi i Dag hidkommen først for at aflegge vor underdanige Lyck-Onskning. Derneft at raadfore os med hans Velbaarenhed udi en Tvistighed / som har reiset sig imellem vore Principaler / hvilken Tvistighed vi havde begge besluttet at lade dømes udi ved Lands Lov og Ret / men vi har betenct os siden / og for at undgaa den Tids-spilde / og de Omkostninger / som fødes af Rettergang / at underkaste os Her Bormesters Sigelse. Hvorved vi lover / at lade det blive.

Bremensfeld sætter sig ned og lader de andre staa.

1. Advocat.

Begge vore Principaler ere Naboer / men der er et flydende Band / som skiller deres
For

Jorde fra hinanden. Nu er hendet sig for
3 Aar siden/ at Bandet har løst et stort stykke
Jord fra min Principals Grund/ og ført det
hen til min Contraparts Agre; Skal hand
nu beholde det? heeder det icke: *nemo alterius
damno debet locupletari* Her vil jo hans
Principal berige sig med min Principals
Skade/ hvilket strider aperte mod *aquitatem
naturalem*. Er dette icke saa Her Bormester.

Bremenfeld.

Jo det er jo ubilligt/ at begiere saadant/
J har ret Monsieur.

2. Advocat.

Men Justinianus siger jo udtryckelig li-
bro secundo Institutionum titulo primo de Ab-
lutione.

Bremenfeld.

Hvad Pocker bryder mig/ hvad Justinia-
nus eller Alexander Magnus siger/ som leve-
de maa skee nogle tusende Aar førend Ham-
borg blev bygt/ hvor fand de domme i Sa-
ger/ som icke var til i deres Tid.

2. Advocat.

Jeg haaber dog icke at Eders Velbaaren-
hed forkaster de Love/ som heele Tydskland
har underkastet sig.

Bremenfeld.

Det var icke saa jeg meente/ J forstod mig
icke ret/ jeg vilde kun sige —

Hand hoster imellem.

Vær saa god at sige videre frem eders
Paastand.

2. Adv.

2. Advocat.

Saadane er Justiniani Ord: *quod per alluvionem agrotuo flumen adjecit, jure gentium tibi acquiritur.*

Bremenfeld.

Her Advocat / I taler saa forbandet ha-
stig / siig mig det meer tydelig.

Advocaten repeterer det samme langsom.

Bremenfeld.

Ej Monsieur / I har en forbandet gal Ud-
tale i det Latinske Sprog / tael jers Moors
Maal / det kommer I bedre af med; jeg siger
det icke derfor / at jeg er en Hader af Latin;
thi jeg sidder undertiden heele Timer / og ta-
ler Latin med min Diener. Er det icke sant
Henrich.

Henrich.

Det er forunderligt at hore Herren tale
Latin / thi jeg fandt sværge paa / at Taarene
staar mig i Dynene / naar jeg tencker derpaa.
Det er ligesom I horer Erter kaage i en
Gryde / saa hastig lobe Ordene ham ud af
Munden. Fanden fandt icke begribe / hvor-
dan et Menneske fandt tale saa expedit. Men
hvad gjør icke den lange Øvelse.

2. Advocat.

Justiniani Ord Velbaarne Her Bormes-
ter ere saaledes: Hvad som en Flod river
fra en andens Ager og kaster til din / det bliv-
er dit.

Bre

Bremenfeld.

Ja Justinianus har saa vidt ret / thi det
var en brav Mand. Jeg har ald for stoor
Respect for ham / at jeg skulde undertiende
hans Domme.

I. Advocat.

Men / Her Bormester / min Contrapart
læser Loven / ligesom Tanden læser Bibelen.
Hand glemmer det som følger strax paa: *per
alluvionem autem videtur id adjici, quod ita
paulatim adjicitur, ut intelligi non possit,
quantum quoquo temporis momento adjicitur.*

Bremenfeld.

Messieur om Forladelse / jeg maa op paa
Raadhuset; nu slog Klokken halvgaaen fem.
Henrich see du til / at du kandst forlige Saa-
gen med dem i Gangen.

I. Advocat.

Ach; Her Bormester / siig os da med et
Ord hans Meening.

Bremenfeld.

Messieurs I har ret begge toe / hver paa
sin Maade.

2. Advocat.

Hvorledes kand vi have ret begge to. Jeg
meener / at / naar jeg har ret / saa har min Con-
trapart uret / Justiniani Lov er udtryffeligg
for mig.

Bremenfeld.

Forlader mig / jeg maa strax op paa
Raadhuset.

I. Advocat.

1. Advocat

Holdende paa Bormesteren.

Jeg har jo beviset / at Justiniani Ord er for mig.

Bremenfeld.

Ja det er sant / Justinianus er for jer begge / hvorfor Dievelen forliger I da icke Sagen. I kiender icke Justinianus / saa vel som jeg / naar hand henger Raaben paa begge Sider / saa er det ligesaa meget / som hand vilde sige disse Ord: gaar hen I Skabhalse / og forliger Sagen.

2. Advocat.

Her Bormester! for at begribe Lovgiverens Regning ret / maa mand jo conferere en Artickel med en anden; staar der icke i næste følgende Paragrapho? *quod si vis fluminis de tuo prædio.*

Bremenfeld.

Ej slipper mig I Ting-Stude! I horer jo / at jeg skal op paa Raadhuset.

1. Advocat.

Ej Her Bormester! et Dyeblick? lad os nu høre hvad Hugo Grotius siger.

Bremenfeld.

Jeg gier baade jer og Hugo Grotius Døden og Dievelen / hvad har jeg med Hugo Grotius at bestille / hand var en Armenianer / hvad kommer os de Love ved / som Folk gior / Fanden i Bold hen i Armenien. Henrich! leed dem strax paa Dør.

De gaar ud.

Hem

Henrich klamrer ude i Gangen og kommer ind paa sit Hoved/ efterfuld af en Kielling/ som maa være en forklæd Mand's Person.

Kiellingen tar Bormesteren for Bryttet raabende:

Ach! er det Dyrighed/ som gier saadane forbandede Love ud/ at en Mand maa have to Koner; meener I vel/ at Guds Straf er icke over jer.

Bremenfeld.

Er du gal Kielling/ hvem Pocker har tænkt paa saadant.

Kiellingen.

Hej/ hej/ hej/ jeg skal icke gaa bort/ for jeg seer dit Hierte-Blod.

Bremenfeld.

A = = = = hielp. Henrich! Peiter!
Peiter kommer ind og trækker Kiellingen ud; Henrich som var løbet i Stiul hjælper endelig til med.

Sc. 3.

Bremenfeld. Henrich.

Bremenfeld.

Henrich du skal faa en Ulykke/ om du indlader Kiellinger eller Advocater oftere/ thi hver af dem dræber mig paa sin Maade. Dersom der kommer andre/ og vil tale med mig/ skal du sige dem/ at de maa tage sig vare for icke at tale Latin/ saasom jeg for en vis Aarsag har forsvoret det.

Henrich.

Jeg har ogsaa forsvoret det for samme Aarsag.

Bremen

Bremenfeld.

Du kandst sige / at jeg taler icke uden
Grædsk.

Der banker igien.

Henrich gaar til Døren / og kommer ind med en
stor Pæck Papiir.

Henrich.

Her er en Hob Papiir fra Syndicus / som
Bormesteren skulde giennemsee og give sine
Betænkende over.

Bormesteren sætter sig ned ved et Bord / og rager
udi Papiirerne.

Bremenfeld.

Det er icke saa læt at være Bormester / som
jeg tænkte / Henrich: Jeg har faat her nogle
Sager at igiennemsee / som Fanden selv icke
kand hitte Næede udi.

Begynder at skrive / reiser sig op / og tørrer Svæden af
sig / sætter sig ned igien / og stryger ud / hvad hand
har skrevet tilforn.

Henrich!

Henrich.

Her Bormester!

Bremenfeld.

Hvad er det for Allarm du gjør? Kand du
icke staa stille?

Henrich.

Jeg rører mig icke af Steden Her Bor-
mester.

Bremenfeld.

Hand reiser sig op igien / tørrer Svæden af sig / som til-
forn / og kaster sin Perugge paa Gulvet / paa det
hand disbedre kand meditere med bloft Hoved.

D

Spadse!

Spadkerer over Pernøben / og spænder den til
Side / sætter sig ned at skrive igien. Raaber:
Henrich!

Henrich.

Her Bormester.

Bremensfeld.

Du skal faa en Ulykke / staar du icke stille/
det er den anden gang du har forstyrret mine
Concepter.

Henrich.

Jeg gjorde min Troe icke andet / end jeg
stak min Skiorte ind / og maalede paa mine
Been / hvor meget min Liberi- Kiol var for
lang.

Bremensfeld.

Reiser sig op igien / og banker paa sin Hierte med
Haanden for at faa Concepter.

Henrich!

Henrich.

Her Bormester!

Bremensfeld.

Gaa ud og siig til de Kiellinger / som raab-
er paa Gaden med Østers / at de maa icke
raabe i denne Gade / hvor jeg boer ; thi det
forstyrrer mig i mine politiske Forretninger.

Henrich

Raaber ved Døren disse Ord tre gange :

Hør I Østers- Kiellinger ! I Carnalier !
I Caronier ! I uforstammede Tasser ! I
Ægtemænds Horer ! er der ingen Skam i
jer / at I tør raabe saadan udi Bormeste-
rens

rens Gade/ og forstyre ham i hans Forret-
ninger?

Bremensfeld.

Henrich!

Henrich.

Her Bormester!

Bremensfeld.

Holt op igien dit Beest.

Henrich.

Det gjør og ingen gode at jeg raaber mee-
re/ thi Byen er fuld af saadane Folk/ saa
snart een er gaaen forbi/ kommer en anden
strax i Stæden; thi dersom —

Bremensfeld.

Ingen Snack meer/ staa still og holdt
Munden.

Sætter sig ned/ og stryger ud/ hvad hand har skrevet
igien/ skriver paa nye/ reiser sig op/ og stamper
af Brede paa Gulvet/ raaber:

Henrich!

Henrich.

Her Bormester.

Bremensfeld.

Jeg var tilfreds det Bormesterskab var
Fanden i Bold. Vil du være Bormester
i min Sted?

Henrich.

Skam der gjør. (sagte) Og ligesaa saa
den der det begierer.

Bremenfeld.

Will sætte sig ned/ at skrive igien/ men sætter sig feil i
Lænder og falder paa Gulvet/ raaber
Henrich!

Henrich.

Her Bormester!

Bremenfeld.

Jeg ligger paa Gulvet.

Henrich.

Jeg seer det nok.

Bremenfeld.

Hid/ og hielp mig op igien.

Henrich.

Bormester har jo sagt/ at jeg icke maa røre
mig af Stædet.

Bremenfeldt.

Det er en forbandet Dreng.

Reiser sig selv op igien.

Bancker der icke paa Døren?

Henrich.

Jo! hvem vil I tale med.

En Borger.

Jeg er Oldermænd for Hattemagerne/
jeg har noget at klage for Bormester.

Henrich.

Her er Oldermænden for Hattemagerne
med nogle Besværinger.

Herman von Bremenfeld.

Ej! jeg fand icke have meere end en Ting
i Hoved paa engang/ spørg ham hvad det
er.

Bor

Borgeren.

Det er for vittloftigt. Jeg maa tale med
Bormester selv; det kand være giort paa en
Time; thi mine Klagemaal bestaar kun i
20 Puncter.

Henrich.

Hand siger / hand maa tale med Bormes-
ter selv; thi hans Puncter bestaar kun i 20
Klagemaal.

Bremenfeld.

Ach! Gud bedre mig arme Mand/ jeg er
gandske fortunlet i mit Hoved allereede/ lad
ham komme ind.

Borgeren.

Ach! Her Bormester / jeg fattig Mand
har liidt stoor Uret / som Bormester nu strax
skal begribe / naar hand faar det at høre.

Bremenfeld.

J maa forfatte det skriftlig.

Borgeren.

Her har jeg forfattet det paa fire Ark.

Bremenfeld.

Henrich! der banker igien.

Henrich.

Hvem vil J tale med?

En anden Borger.

Jeg har noget at klage for Bormester mod
Oldermænden for Hattemagerne.

Bremenfeld.

Hvem var det Henrich!

Henrich.

Det er denne Mands Contrapart.

Bremensfeld.

Lad ham fly dig sit Indgivende / bliver
fun begge I gode Mænd i Forstuen saa læn-
ge. Henrich!

Henrich.

Ja Herre.

Bremensfeld.

Kand du icke hielppe mig noget til rette / jeg
veed icke / hvilket jeg skal giøre først. Læs op
for mig Hattemagerens Paastand.

Henrich: læser op / det som følger /

Nelbaarne / Høylærde

Strenge faste Her Borgemeester

Alf denne herlige Byes lovlige Borger-
Rabs anseelige Laug / fremstiller sig som en
Første-grode jeg underskrefne N. N. uvær-
dig Oldermænd for det anseelige Hattema-
gers Laug / og næst forhen aflagt saa ærbødigt
som Kierlig Gratulation over at see een saa
værdig og høyt opliust Mand ophøjet / til en
saa høyt Høyhed / andrager i dybeste Ydmyn-
ghed en af de største / farligste / og vederstyg-
geligste Misbruge / som de vanartige Tider /
og meere vanartige Mennisker have ført i
Brug her i denne Stad / i Haab / at Eders
Herlighed derpaa vil raade Bod. Sagen
er denne / at Kremmerne her i Staden bær
aldeles ingen Frygt eller Undseelse for / of-
fentlig at sælge / og falholde heele Stykker af
et

et Slags Klæde/ som de lade væve af Castor/
 ja falde og til den gruelige Dumdriftighed/
 at de deraf lade væve Strømper/ da det dog
 er bekient/ at Beverhaar hører alleene vor
 Profession til/ hvorudover vi arme Hatte-
 magere icke med Penge kand opveje de til vor
 Nærings Fortsættelse behøvende Haar/ saa
 got Folk derover kommer i saadan Bane/ at
 faae nu meere vil give 10 à 20 Rdlr. for en
 Hat/ vores Handverk til ubodelig Skade
 paa Reputation og Indkomme. Naar det
 nu maatte behage min Her Bormester at
 overveje efterfølgende 24 vigtige Aarsager
 og Raisons/ hvorefter vi Hattemagere for-
 modentlig formeene os alleene at være beret-
 tigede til Arbeide af Castor/ nemlig (1) at det
 af Alders Tiid har været en almindelig Skik
 og Landsbrug/ ej alleene her/ men over heele
 Verden/ at bære Castor-Hatte/ som med
 mangfoldige Citationer af Historien/ som og
 lovlig derover forte Tings-Bidne kand be-
 vises. 1. Af Historien — — — —

Bremenfeld.

Spring over Historien.

Henrich.

2. Af Tings-Bidner/ at Aldrian Nilsen
 gl. 79 Aar kand erindre sig/ sin Faders Ol-
 defader har sagt — — — —

Bremenfeld.

Spring ogsaa over/ hvad hand har sagt.

Henrich.

(2) Alt det er en umaadelig Overdaadighed/ at bruge saa kostbare Haar til Strømper og Klæder/ som strider imod ald god Orden og Skik/ besynderlig siden der hidføres saa mange kostbare fine Klæder fra England/ Franckerig og Holland/ at man vel der ved kunde lade sig nøje/ uden at falde en ærlig Mand i sin Næring.

Herman von Bremensfeld.

Nok nok Henrich. Jeg begriber at Oldermannen har ret.

Henrich.

Men jeg har hørt/ at en Øvrighed altid maa høre begge Parterne/ førend hand selv der Dom/ skal jeg derfor icke ogsaa læse Contrapartens Svar.

Bremensfeld.

Ga nok.

Hand sner ham estersølgende Contrapartens Besværing.

Højbaarne Excellens

Høj oplyste og høyst politiske

Her Borgemeester.

Saa høyt som Eders Forstand stiger over andres/ saa høyt gaar min Glæde over andres/ nu jeg har hørt/ at I er bleven Bormester; men det jeg kommer for/ er for Hattemagerne gjør mig Fortred/ og vil icke jeg maa sælge Stofte og Strømper af Castor. Jeg forstaar nok hvad de vil/ de vil have Handelen

len paa Castor alleene / og at mand skal icke
bruge Castor til andet end til Hatte; men de
forstaar det intet. Det er taabeligt at bære
en Castors Hat; den gaar mand med under
Armen / den hverken varmer eller nytter / og
en Straaehat var af samme Nytte. Castor-
Strømper og Klæder derimod er baade var-
me og bløde / og havde Her Bormester kun
forsøgt det / som med Tiden fandt skee / skulde
J bekiende det selv.

Bremensfeld.

Holt op det er nok / denne har jo ret ogsaa.
Henrich.

Men jeg veed jo / at de fandt icke have ret og
begge.

Bremensfeld.

Hvem har da ret.

Henrich.

Det maa vor HErrre og Borgemeister vide.

Bormesteren reiser sig op og spakerer.

Dette er noget forbandet Tey. Henrich!
Fandt dit dumme Beest icke sigge mig / hvem
der har ret. Hvorfor skal jeg give din Hund
Kost og Løn.

Derpaa følger Allarm i Gangen / og haand spør:

Hvad er det for Allarm i Gangen?

Henrich.

De to Borgere er i Haar sammen.

Bremensfeld.

Gak ud og bed dem have Respect for Bor-
mesterens Huus.

Henrich.

Det er best/ Herre/ de slaaes/ saa/ maa stee/
de blir dis snarere gode Venner igien. Hil-
lemend jeg troer/ de vil bryde ind; hør hvor
de trommer paa Døren.

Herman von Bremensfeldt kryber under Bordet og
stiuler sig.

Henrich.

Hvem bancker?

En Læge.

Jeg er fra en fremmed Resident/ min Her-
re har noget at tale med Bormester/ som er
vigtigt.

Henrich.

Hvor Pocker blev der af Bormester.
Mon Fanden tog Bormesteren. Her Bor-
mester!

Bormesteren under Bordet/ gandske sagte/ Henrich/
hvem var det.

Henrich.

En fremmed President vil tale med Herren.

Bremensfeld.

Beed ham komme igien om en halv Time/
og siig/ at der er to Hattemagere hos mig/ som
jeg maa expedere. Henrich! beed ogsaa Bor-
gerne gaa bort til i Morgen. Ach! Gud be-
dre mig arme Mand jeg er saa forlumled i
mit Hoved/ at jeg veed icke selv/ hvad jeg siger
eller gior. Kænd du icke hielpe mig noget til
rette Henrich!

Henr

Henrich.

Jeg veed icke bedre Raad for Her Bormester / end at hand henger sig op.

Bremensfeld.

Gaa ud og hent mig den politiske Stock /
Fist / som ligger paa daglig Stue-Bordet /
det er en Tydsk Bog i hvidt Bind / maa skee
jeg kand finde derudi / hvorledis jeg skal tage
imod fremmede Presidenter.

Henrich.

Vil Bormester have Senep og Smør
dertil.

Bremensfeld.

Nej / det er en Bog i hvidt Bind.

Medens Henrich er ude / gaar Bormesteren og river
i Tancker Hattemagerens Document i stykker.

Henrich.

Her er Bogen. Men hvad er det Herren
river i stykker; det er min Troe Oldermans
dens Klagemaal.

Bremensfeld.

Ach! jeg gjorde det i Tancker.

Hand tar Bogen og kaster mod Gulvet.

Jeg troer Henrich / det er best / at jeg hæn-
ger mig / efter dit Raad.

Henrich.

Hej saa! nu bancker det igien.

Gaar ud / kommer ind igien grædende.

Ach! Her Bormester! hielp Her Bormester!

Bremenfeld.

Hvad er paa Færde ?

Henrich.

Der er et heelt Regiment Matrodser uden
for Døren / som raaber / saar vi icke ret /
da skal vi slaa alle Bormesters Vinduer ind.
En af dem slog mig med en Steen udi Ryg-
gen: au = au = au =

Bormesteren kryber under Bordet igien.

Henrich; beed Frue Bormesters komme
ud / at holde Styer paa dem / maaskee de har
Respect for Fruentimmeret.

Henrich.

Jo / jo / I skal nok see / at Baadsmænd har
Respect for Fruentimmeret / kommer hun ud /
saa maaskee de tar hende med Vold / og det
sidste blir da verre end det første.

Bremenfeld.

Ej! det er jo en gammel Kone.

Henrich.

Matrodser ere icke saa delicate / jeg vovede
icke min Kone paa det samme / der banker
det igien; skal jeg lække op?

Bremenfeld.

Nej / jeg er bange / at det er Baadsfolcket.
Ah! gid jeg var i Graven. Henrich / spring
hen til Døren / at høre hvo det er.

Henrich.

See her: De gaa min Troe lige ind / det
er to Baads-Herrer.

Sc. 4.

Sc. 4.

Abrahams. Sanderus. Herman. Henrich.
Abraham.

Er Bormester icke hiemme?

Henrich.

Jo hand sidder vist under Bordet.

Sanderus.

Hvad? sidder hand under Bordet Her
Bormester?

Herman von Bremenfeld.

Ah! I gode Herrer / jeg har jo aldrig søgt
om at blive Bormester; hvorfor har I bragt
mig i denne Ulykke?

Abraham.

Hand har jo engang taget derimod; kom
kun frem Her Bormester; vi ere hidkomne
for at forestille ham den store Feil / hand har
begaaet imod den fremmede Minister / som
hand saa haanlig har viset bort; hvorover
Staden kand komme i Fortred: Vi tenckte/
Her Bormester bedre forstod Jus publicum
og Ceremonialier.

Bremenfeld.

Ah! I gode Herrer! I kand jo sætte mig
af / saa blir jeg reddet fra denne Byrde / som
jeg er for svag til at bære / og den fremmede
Minister saar Satisfaction tillige.

Sanderus.

Det være langt fra / Her Bormester / at vi
fulde sætte ham af; Hand maa følge os strax
til

til Raadhuset/for at overlegge med Syndico/
hvorledes denne Forseelse kand gotgiøres.

Bormesteren.

Jeg gaar icke til Raadhuset/ om mand
træffede mig end efter Haaret/ jeg vil icke
være Bormester/ jeg har og icke søgt om at
være det; I maa heller tage Livet af mig;
jeg er Kandestøber med Gud og Æren/ jeg
vil og doe Kandestøber.

Sanderus.

Vil I da fixere det heele Raad? Her
Monfrere! tog hand icke mod Bormesters
skabet?

Abraham.

Jo vift/ det er jo noget/ som vi allereede har
rapporteret.

Sanderus.

Vi skal nok faa Raad dertil; det heele
Senat lar sig icke saaledes prostituere.

Sc. 5.

Herman. Henrich.

Herman von Bremensfeld.

Henrich!

Henrich.

Her Bormester!

Herman.

Hvad meener du vel/ disse Raads-Herrer
vil giøre ved mig?

Henrich.

Jeg veed det icke/ Herre/ de vare meget
vres

brede / det saae jeg nok / mig undredes / at de
torde bruge saadan en viis Mund i Bormes-
ters Stue; havde jeg været Bormester / jeg
havde min Troe paa en god Naade sagt dem:
Holder jer Snude til I Skabhalse / I skal
sticke Fingeren paa Gulvet / og lugte / hvad
Luus I er udi.

Herman.

Gid du var Bormester / Henrich! gid du
var Bormester ah! ah. Ah:

Henrich.

Om jeg maatte falde ind udi Herrens
Forretninger / saa vilde jeg ydmygst bede om
en Ting; nemlig / at jeg maatte falde mig
von Henrich herefter.

Herman.

Ej! din uforstammede Knægt! er det nu
Tiid at komme med saadan Snack? nu du
seer / at jeg er omspendt med lutter Ulykker
og fortrædelige Forretninger.

Henrich.

Jeg gjør det parol icke af nogen Ergie-
righed / men alleene for at have nogen Res-
pect i Huset af mine Medtlenere / besynder-
lig af Anneke / som —

Herman.

Hvis du icke holder din Mund / skal jeg
træde dit Hals-Been i stykker. Henrich.

Henrich.

Her Bormester.

Her

Herman.

Kand du icke hielppe mig noget til rette/ din dumme Hund. See der! gjør mine Sager klar for mig eller du skal faa en Ulykke.

Henrich.

Det er dog underligt/ at Herren vil begiere saadant af mig; hand som er saadan klog Mand/ og alleene for sin Wiisdom er bleven udbalt til dette høje Embede.

Herman.

Vil du fixere mig oven i Riobet.

Lar Stolen og vil slaa ham med. Henrich løber ud.

Sc. 6.

Herman von Bremenfeld (alleene.)

Sætter sig ned med Hænderne under Kinden/ og grunder længe: Springer op af Alteration/ og siger: Bandede det icke/ gaar sagte hen til Døren/ men seer ingen. Sætter sig ned at grunde igien/ falder i Graad/ og tørrer Øynene med Papirerne/ af Alteration igien springer op/ som ubi Raseri/ og raaber:

En heel Byldt Forestillinger af Syndicus: Hattemagernes Oldermagd; Olders mandens Contrapart; Klagemaal i 20 Puncter! Oprør af Ratrodser! fremmed President; Tiltale af Raadet! Trudsel! mon her er intet Kieb er ved Haanden; jo jeg troer vist/ at der er et bag Kackelovnen.

Lar Rebet og laver det til

Det er spaaet mig/ at jeg ved mine poliske Studia skal ophøjes, Den Spaadom blir sand/

sand/ om Kæbet ellers vil holde. Lad saa Raadet komme med alle deres Trudser/ jeg blæser af dem/ naar jeg er død: En Ting vilde jeg dog ønske/ nemlig at see Author til den politiske Stockfist henge ved Siden af mig med 16 Stads-Cabineter og politiske Nachzister om Halsen.

Lar Bogen af Bordet/ og river den i stykker.

Du Canaille skal aldrig forføre nogen ærlig Kandestober meer/ saa! det er dog en liden Trost/ for jeg doer. Nu maa jeg leede efter en Krog at henge mig paa. Det blir besynderlig merckværdigt at sige efter min Død: Hvilken Bormester i Hamborg var meer aarvaagen end Herman von Bremensfeld/ der udi sit heele Bormesterskab icke sov et Djeblick.

Sc. 7.

Antonius. Herman.

Antonius.

Hey! hey! hvad Pøcker bestiller I?

Herman.

Jeg har icke i Sinde at bestille noget; men for at undgaa Bestilling vil henge mig. Vil I giøre Compagnie med/ skal det være mig en Fornøjelse.

Antonius.

Nej min Troe vil jeg icke; men hvad bringer jer til saadant fortvilet Forsæt?

Hers

Herman.

Hør Antoni/ det gjør ingen gode/ at I
taler derom; jeg skal henges/ skeer det icke i
Dag/ saa skeer det i Morgen; jeg vil kun
bede = = = = at I formælder min Res-
spect til Frue Bormesters og Frokenen/ og
befaler dem at gjøre mig saadan Gravskrift:

Stat stille Vandrings = Mand

Her henger Bormester von
Bremenfeld. Som i sit heele
Bormesterstabs Tiid intet
Minut sov.

Gaf du bort og gjør ligesaa.

I veed maa skee icke/ kiere Antoni/ at jeg er
bleven Bormester/ at jeg har faat et Embede/
hvorudi jeg veed icke/ hvad hvidt eller sort er
og hvortil jeg finder mig gandske udygtig; thi
jeg har merket af adskillige Fortrædeligheder/
som allereede har mødt mig/ at det er stoor
Forstiel paa at være Dyrighed/ og at raison-
nere om Dyrighed.

Antonius.

Ha ha ha ha ha ha.

Herman.

Belee mig icke Antoni I har Synd deraf.

Antonius.

Ha ha ha. Nu mercker jeg hvor det hen-
ger sammen; jeg var nyelig paa et Berts-
Huus/ hvor jeg hørte Folk spricke af Latter
over en Comoedie/ som mand havde spillet
Her

Herman von Bremen i det / at nogle unge
Mennister havde bildet ham ind / at hand
var bleven Bormester / for at see hvorledes
hand kunde stikke sig derudi ; det giordte mig
hiertelig ont / da jeg horte saadant. Gik der
for strax hid / for at advare jer derom.

Herman.

Ah ! er jeg da icke Bormester ?

Antonius.

Nej det er pnur opspunden Toy / for at
venne jer af med jer Galsskab at raisonnere
over høje Ting / som I icke forstaar.

Herman.

Ah ! er det ej heller sant om den fremmede
President ?

Antonius.

Nej vist icke.

Herman.

Ej heller om Hattemagerens Oldermænd ?

Antonius.

Det er altsammen opspundet.

Herman.

Ej heller om Matrodserne ?

Antonius.

Nej / nej.

Herman.

Gid Fanden henge sig da ! Gieske ! En
gelke ! Peiter ! Henrich ! herud allesam
men.

Sc. 8.

Sc. 8.

Herman. Antonius. Gesse. Engelse.

Peiter. Henrich.

Herman.

Min hierte Kone! gaa hen til dit Arbeid
igien; vor Bormesterskab er alt til ende.

Gesse.

Til ende?

Herman.

Ja/ ja/ det er til ende/ nogle Skafte har
rottet sig sammen for at fixere os.

Gesse.

Fixere os / da skal de faa en Ulycke / som
har fixeret os / og du med.

Hun gier ham Drefigen.

Herman pryglar hende dygtig.

Gesse.

Ah! min hierte Mand slaa mig icke meer/
ah! min hierte Mand holdt op.

Herman.

Du skal vide Kone / at jeg er icke Politicus
laenger / og derfor icke tæller meer til tiue /
naar jeg faar Drefigen. Jeg agter at fore
et andet Levnet herefter; kaste mine Boger
paa Ilden / og tage alleene vare paa mit
Handtverk herefter. Jeg varer ogsaa ad
engang for alle / at dersom jeg seer nogen af
jer læser i en politisk Bog / eller bringer nogen
i mit Huus / da skal det bekomme dem ilde.

Hens

Henrich.

Jeg for min Part har ingen Fare derfor
Her Bormester / thi jeg kand hverken læse
eller skrive.

Herman.

Lad kun den første Stavelse være ude / og
fald mig slet og ret Mester som tilforn; thi
jeg er Kandestober / og vil doe Kandestober.
Her Monsieur Antoni: Jeg veed / at I har
haft Godhed for min Datter. Mine forrige
Capricer har hindret Jers Kierlighed. Nu
har I baade hendes Faders og Moors
Samtycke / saa at hvis I er ved samme
Sind og Forsæt / er ald Hinder ophævet.

Antonius.

Ja jeg blir ved mit Forsæt / og beder at hun
maa blive min Hustru.

Herman.

Gier du dit Samtycke dertil ogsaa Geste.

Henrich.

Ah! det er icke at spørge om / Frue Bor-
mesters har altid været for det Partie.

Geste.

Holt Munden til Gief; jeg kand nok sva-
re selv. Jeg har / min hierte Mand / givet mit
Samtycke dertil for 3 Aar siden.

Herman.

Jeg vil icke spørge dig Engeske; jeg veed /
du er saa forliebt i ham / som en Rotte i en
Dst; er det icke sant.

Henrich.

Svar Froiken.

Herz

Herman.

Vidste jeg/ at du gav disse Titler af Ma-
lice/ skulde det bekomme dig ilde.

Henrich.

Nej min Troe gjør jeg icke Mester; men
mand fand icke saa hastig komme af Vanen
igien.

Herman.

Gier I To da hinanden Hænder. Saa!
nu er det got/ i Morgen skal vi holde Bryl-
lup. Henrich.

Henrich.

Her Bormester/om Forladelse/ ja Mester.

Herman.

Du skal brænde mig op alle mine politiske
Bøger; thi jeg fand icke see det for mine Djen-
meer/ som har bragt mig i slige Griller.

I Dyrighed med Munden staa
Fand dog selv intet gjøre;
Et er et Sæ: Kort at forstaa/
Et andet Skib at føre/
Af en politisk Bog mand fand
Vel lære raisonnere
Men til at forrestaa et Land
Udfordres andet meere.
Af hvad som mig i Dag er stæb
Hver Handverks, Mand fand lære/
At den der retter Dyrighed
Just selv den ej fand være/
Thi naar en Randestober til
Bormesters Embed løber/
Er som naar Stats, Mand blive vil
I hast en Randestober.

Den

Den
Vægelsindede
Comœdie

Forestillet

Paa

Den Danske Skueplads
1722.

✿ ✿ ✿
Lucretia den Bægelsin-
dede.

Torben hendes Tiener.
Peder Iversen en Phi-
losophus.

Abelone en Jomfru.

Terentia en Jomfru.

Sparenborg.

Apicius.

Christoffer Sparen-
borgs Tiener.

Espen Apicii Tiener.

Mad. Montaigu.

Mons. Wegner.
M. Schou.

Madem. Coffer.

Mad. Lerke.

M. Villoi.

M. Ulsø.

M. Gram.

M. Hald.

A&t. I. Scen. I.

Torben alleene med en Rug-Simle i Haanden.

Nu er Klocken ti / jeg maa see for Sikkerheds skyld paa mit Uhrverck / dog det er sant; jeg har aldrig haft noget; der vil og noget til / før jeg bliver saa riig / at jeg kand holde mig en Hund og et Uhrverck; en stor Hund gad jeg nok have; thi det lader saa smukt / naar mand har en Hund med sig paa Gaden / som mand kand floite efter / men at tencke paa Uhrverck er for tilig for mig; jeg har det heller icke meget fornøden / saa længe jeg er i min Madames Zienniste; thi naar hun 8 eller 9 gange om Morgen har været veyel-viis from / arrig / gudfrygtig / ugudelig / verdslig / geistlig / ødsel / sparsom / aabenmundet / taus / ydmyg / hovmodig / saa veed jeg / det er icke langt fra Middag; og naar hun om Eftermiddagen har spillet ligesaa længe Bold med hendes Sind / veed jeg ungesehr at det er Aften; da hun visede mig i Byen / taledes hun om lutter Husholdning / suckede over Tidernes Banstkelighed og sticte mig efter denne Rug-Simle / hvoraf hun vil æde den halve Deel til Frokost. Jeg har længe grublet paa / hvad det kand være / og endelig efter lang Speculaz faldet paa de Tænder / at der maa være en 5 / 6 Siæle i hende / som fore Krig sammen. En gudfrygtig Siæl / hvilken / naar hun faar den ugudelige Siæl under sig / blir

E

Mada

Madamen gudsfrygtig/ saa lenge det varer.
 Den menagerlige Siæl / naar den faar den
 ødsele paa Kneerene / saa blir hun menager-
 lig / og stikker mig i Byen efter en Rug-
 Simle til Frokost / medens jeg er i saadant
 Verende / hender det sig / at den ødsele Siæl
 faar overhaand / saa vil hun have Sucker-
 Lade. Den lystige Siæl faar overhaand /
 saa skal jeg ud i Byen undertiden i saadant
 Veir / som en Hund icke vil gaa ud udi / for
 at skaffe hende Compagnie ; medens jer er
 ude / spiller den traurige Siæl Mester / da
 finder jeg hende grædende over Taars-
 Persen / naar jeg kommer tilbage. Under-
 tiden har hun to Passioner paa engang / som
 for Exempel : Jeg saae hende i Gaar danke
 og græde tillige / da fand jeg tencke tvende
 Siæle paa engang regierede / og da gaar det
 til / ligesom i et Huus hvor Mand og Kone /
 som ere stridige og lige stærcke / bevel-viis
 regierer ; thi da fand mand lige saa liden
 Grund finde i Husholdningen som jeg fand
 finde udi vor Madames Sind. Mig siu-
 nes / at den rette Marsag er vel nok troffen
 for en u-studeret Person / som jeg er ; thi af
 Veirligt fand det icke komme / eftersom jeg
 har tit seet hende græde udi Soelskin / og
 danke udi Gluus. Jeg gad dog gierne
 engang tale med en lærd Mand / og høre
 hans Betencfende derover. Men see ! der
 er Per Iversen ! jeg maa give mig lidt i
 Snak med ham.

Sc. 2.

Per Iversen. Torben.

Iversen.

Hør Torben! hvem skal have den Simle?

Torben.

Jeg veed/ min Troe/ icke.

Iversen.

Hvilken Snak! hvem har sticket dig efter den?

Torben.

Madamens sparsommelige Siæl/ som var Bormester over de andre Sixele/ da jeg gik ud.

Iversen.

Hvad Pocker er det for Snak/ Torben? du maa icke have vel udsovet i Nat. Hvorledes lever eller din Madame?

Torben.

Stam der veed/ om mit Navn det er.

Iversen.

Jeg troer den Dreng er gall. Kandest du icke sagte svare mig til det/ som jeg spør dig om; nemlig hvorledes din Madame lever.

Torben.

Maatte jeg spørge Monsieur forst/ om vi faar got Beir i Morgen.

Iversen.

Det kand hverken jeg eller nogen sige forviist Torben! nu er det ondt Beir/ men det seer dog ud til at blive got Beir i Morgen/

ellers er intet mindre at bygge paa end Vind
og Veirligt.

Torben.

Jeg meener dog / at min Madames Hu-
meur er mindre at bygge paa. Det er vel
sant / at Veirligt løber meget galt sær udi
April-Maaned / men i min Madames Sind
regner det og er Soelstkin 16 gange om Da-
gen / end ogsaa udi Julii Maaned. Hvad
kand mand kalde saadant paa Dansk.

Iversen.

Mand kalder siige Folk paa gammel got
Dansk: Bægelsindede.

Torben.

Men hvoraf kand saadant komme? mon
saadane Menister icke har meer end en Siæl.

Iversen.

Ach nej Torben! det kommer af Blodet:
ex circulatione sanguinis majori vel minori,
vitium illud est in sanguine non in anima,
exempli gratia. Si ——— forstaar
du mig?

Torben.

Erbe mirbe firbe saarbe larbe skaarbe
naarbe kaarbe forstaar I mig?

Iversen.

Nej! jeg forstaar icke Krage-Maal.

Torben.

Jeg forstaar icke heller Kloster-Latiin. I
lærde Folk er / med Permission at siige / lige
som I ere galne. Det er jo let at begribe / at
mand

mand maa icke snakke Latiin med mig. Siig mig derfor paa got Dansk / hvoraf saadant Land komme.

Iversen.

Der fand findes en hob onde galdesulde Bæster i et Menniskes Legeme / som nu regiere meest udi endeel af Legemet / nu udi en anden / hvorefter Sindet drejer sig ; naar de onde Bæster sætter sig meest for Hiertet / er mand melancholisk / og naar de forflytter sig / blir mand glad igien.

Torben.

Ej! Monsieur / det er icke saadant som jeg spør om. Var det kun saaledes beskaffet / at min Madame var stundum bedrovet / stundum glad / saa kunde Mand tilskrive Blodet og Bæsterne saadant. Men hun er stundum saa fortroelig / at hun skulle fortælle end sin Uven / hvor mange gange hun har ladet sig forlyste siden hendes Mands Dod / stundum igien saa mistenckelig / at hun sætter Ord paa Skruer end ogsaa for hendes beste Venner. En Dag er hun syg af Gult / en anden af formegen Mad. En Dag lober hun for Mandfolk / en anden løber hun efter dem. Nu fand Folk icke lide hende / fordi hun er formeget taus / nu fordi hun er formeget snaksom. Nu blir hun vred / naar mand taler vel om Folk. Nu blir hun vred / naar mand taler ilde om de samme. Nu holder hun for / at alting regieres af en

E 3

Glum

Slumpe-Lycke. Nu tilskriver hun Himmes
lens Direction / at hendes Grød icke er ble-
ven sveen / eller at hendes Caffee er klar og
har en ny Modens Smag. Nu er hun syg
af Arbeid / nu af Dovenhed.

Iversen.

Det kommer altsammen af Bædsterne.

Torben.

Kommer det af Bædsterne / saa skulde jeg
tencke / mand kunde finde noget paa Apoteket
at curere Mistancke og Ugudelighed med.

Iversen.

Om saadant kand cureres med noget paa
Apotheket eller ej / det maa Docterne sige.
Jeg siger kun som en Philosophus / at det
kommer af Bædsterne.

Torben.

Og jeg siger som ingen Philosophus / men
som et fornuftig Menniske / at det icke kom-
mer af Bædsterne.

Iversen.

Ej! vil du disputere det / som alle lærde Folt
ere eenige udi.

Torben.

Lærde Folt eenige! Jeg har aldrig hørt
min Livs-Tid at lærde Folt er eenige hver-
ken i det eller andet.

Iversen.

Torben! jeg følger Aristolis Meening ef-
ter derudi som vel som i andet.

Tor

Torben.

Ej! hvad var det for en Mand?

Iversen.

Det var en stor Philosophus/ som har levet for henved 2000 Aar siden.

Torben.

Og jeg følger Fornuften/ som har været til fra Mathusalems Tider.

Iversen.

Hvad er da din Meening?

Torben.

Hvad vil J da give mig derfor; thi jeg sælger min Wiisdom ligesaa dyrt/ som en anden. J lærde tar jo Penge for alting/ og har det mindre fornøden end jeg og mine Lige. Dog/ paa det J skal see/ at jeg er icke misundelig/ da vil jeg give tilkiende de naturlige Aarsage/ som jeg efter lang Speculat^z har udgrundet: Jeg har hørt sige af lærde Folk/ (thi jeg tiende hos en Tydsk Balbeer/ forend jeg kom her) at eens Siæl undertiden kand forflyttes i en anden. Nu kand det være/ at/ maa stee/ paa samme Tid/ som min Madame blev fød/ en Rev/ en Gaas/ et Egern/ en gammel Kat/ en Hiort/ en Skielpadde/ en Fisk/ en Skade/ en Ulv/ et Lam ere dode/ og deres Siæl har taget allesammen Logement^e udi Madamen/ hvor de endnu er og blir/ saa lenge hun er saa vægelsindet. Naar nu Gaase-Siælen fører Regiment/ saa har hun Gaase-Forstand/ naar Ulve-Siælen regier

rer/ faar jeg hug og onde Ord for ingen Ting.
Naar Fiske-Siælen har Magten/ sidder hun
og maaber i Seldskab/ og naar Skade-
Siælen er Bormester/ leber Munden paa
hende som Hiulene paa en Post-Vogn.

Iversen.

Ha/ ha/ ha/ det er Skade/ Torben/ at du
icke har studeret.

Torben.

J meener/ maa stee/ saa havde jeg end ble-
ven galnere end jeg er.

Iversen.

Men er det vist/ at din Madame er saa
vægelsindet.

Torben.

Ja/ min Troe/ er det vist. Jeg har øvet
mig i at efterabe hende/ og svær vor Stue-
Pige/ at hun vil heller see mig agere saaledes/
end gaa paa den stercke Mand eller høre paa
Chilian og Hans Burst.

Iversen.

Ach! hierte Torben! lad see noget ogsaa/
hvor du bær dig ad?

Torben.

Ja nok: for Exempel: Nu er jeg i god
Humeur. Hor Monsieur den største For-
nejelse for mig er/ at jeg fandt komme i Sels-
skab med lærde Folk/ besynderlig saadane
som min Herre/ af hvis Mund der flyder
lutter Honning/ af hvis Tale end Steene
maa bevegés,

Hand

Hand tier lidt og stryger sig om Hæne.

Monsieur! I er en lærd Mand/ men I er ogsaa en Pedant. Jeg horer undertiden heler min Kocke-Pige tale end jer; thi hun taler fornuftigt udi en slett Kocke-Pige-Stiit og I forer Polse-Snak udi en lærd Stiil.

Iversen.

Ha/ ha/ ha.

Torben.

Nu paa en anden Maade.

Lar en Stoel.

Vil Monsieur icke behage at sidde ned. Jeg beder ham derom/ hand skal min Troe/ icke staae. Gior mig den Fornøjelse/ min Herre/ at sætte sig.

Naar Iversen vil sætte sig/ trækker hand Stoelen under ham/ saa hand salber paa sin Kumpen/ og siger da Torben:

Monsieur den Stoel er for god for jer; vil I sidde/ saa kand I sidde paa Bencken.

Iversen.

Hør Torben! jeg forlanger paa saadan Maade icke at du skal agere lenger.

Torben.

Ej! Monsieur bilder jer kun ind/ at det kommer af Bødderne/ saa kand I umuelig bliæ vred. Nu vil jeg fare fort; thi det er kun en Begyndelse. Monsieur skal have sin Fornøjelse deraf.

Iversen.

Nej Torben! du kand suldføre Comcedien for Stue-Pigen. Jeg har icke Stunder at

bie lenger/adiou. Jeg fik et forbandet Stod/
som jeg/maa skee/ vil sole udi 3 Dage. Jeg
skal icke saa hastig giøre mig gemeen med
Drenge meer. Ach det giør mig profecto
saa ont/ at jeg kand neppe gaa.

Sc. 3.

Lucretia. Torben.

Lucretia.

Torben! lav Thee-Bordet til/ og gaaf ud
i Byen siden at see du kand skaffe mig Sels-
skab/ jeg vil dricke Chocolate/ der har du en
Daler til noget Confect/ som du skal siden
købe til Sucker-Bagerens.

Torben.

Her er ellers den Simle/ Madamen bad
mig hente; Bageren lod hilse Madamen/ og
begierede/ at/ som hand havde ingen eeniste
Skilling/ hun vilde lade den staa til i Mor-
gen.

Lucretia.

Ej! om saadane smaa Sager vil jeg icke
høre noget Regenskab/ behold du det tilsam-
men; din Tølper! du maa have tient hos en
Skoefflicker tilforn; det kand mand let see af
din U-artighed/flux hen at lave Thee-Bordet
til; bliv nu saa lenge borte/ som du plejer/ da
maa du være vis paa en bancet Ryg.

Dog stackels Dreng! naar jeg estertencfer
undertiden hvor slet en stackels Tienneres
Elskebne er/ holder jeg det for Synd at tale
haardt til dem/ langt meere at slaa dem; thi
de

De ere Menniskter saabelsom vi / ja undertiden
 er større Pund nedgraven hos saadan ringe
 Menniske end hos en / der sidder udi største
 Ære og Herlighed. Bid alle vilde betencke
 det / saa foragtede icke mange store og fornem-
 me Folk ringe og fattige saa meget. Jeg er
 saadan sindet / at jeg har større Æstime for en
 Bonde ja for en Stoder / naar jeg seer det er
 et stikkelig Menniske / end for den rigeste og
 mægtigste / og vilde jeg gierne cedere den rin-
 gste Bonde-Kone / som jeg fant gode Natu-
 rens Gaver hos. Jeg kand icke for min Dod
 liide det hos min Naboe-Kone / at hun hand-
 ler saa ilde med sit Tiuende ; dog det er en
 underlig Qvinde / paa hvis Humeur mand-
 ingen Facit kand giøre ; thi en Stund slaar
 hun dem / en anden gang kysser hun dem igien.
 Thi det er virckelig en af de underligste Kos-
 ner udi Byen / som har har 16 Sind paa en
 Dag. Undertiden / naar jeg kommer til hen-
 de / saa er hun saa fremmed for mig / som hun
 aldrig havde seet mig før / undertiden igien
 dræber hun mig med lutter Fortroelighed og
 Bisken udi Dreene. Jeg har tit tenkt paa /
 naar jeg har læst Molieres Comoedier / hvortil
 hand ogsaa icke har fundet hitte paa at give
 net Character paa slige vægelsindede Men-
 niskter. Forgangen Aften / da jeg kom fra
 samme Naboe-Kone / var jeg saa ond / at jeg
 satte mig neer at skrive en Satire paa Vers
 over slige Folk ; thi den Aften var hun splitter

gal og tracteret mig / ligesom jeg kunde have
været en Tienneste-Pige / da jeg dog med
Permission er lige saa god som hun / ja trods/
trods: thi er hun en fornemme Borger-Kone/
saa er jeg ligeledes / er hun riig / saa er jeg og
saa riig / er hun smuk / saa er jeg ogsaa smuk/
og har mafot i allemaader ligesaa stor Am-
bition som hun; thi jeg har Forsædte at slæg-
te paa / som havde par dieu saa stor Ambition
som trods nogen af Borgerstanden her i
Byen. Min salig Bestemoor Anneke havde
Mine af en Princeffe. Den Kone var aldrig
capable til at omgaas med gemeene og ringe.
Jeg mindes den gode Kone sagde til mig / da
jeg var liden: hor Lucretia! naar du vil søge
Selskab / skal du altid mage det saa / at du er
den ringeste i Compagniet. Jeg har ogsaa
esterlevet min grande Mammes Formaning
derudi / og derfor er særdig at sprecke / naar
jeg fornemmer / at saadan en Qvinde icke vil
give mig den Ere / som mig tilkommer. Jeg
kand aldrig saa af mit Hoved den Spot hun
giorde mig for otte Uger siden udi Kircken /
hvor hun smukt saas facon satte sig oven for
mig. Men jeg forsommede mig icke / men tog
hende strax ved Haanden / og sagde: Madam
me vær saa god og sid smukt der neer. Siden
den Tid var lunge Uvenskab imellem os / dog
det er siden bleven got igien. Ha / ha / ha / jeg
glemmer aldrig forgangen Dag / hvor for-
styrret hun var med sine Fransøske Biiser.

Jeg

Jeg kunde virckelig icke holde ud med hende
at høre dem lenger; thi jeg er en stor Hader
af ald Affectation / kand mand icke synge og
tale paa Dansk ligesaa vel som paa Fransk?
jeg skulde meene/ jo. Men hvor mon den for-
bandet Dreng blir saa lenge borte. Jeg troer/
at jeg engang river hans Dyne ud/ Torben!
Torben! hvor blir du af dit Rackerbeest.

Torben indenfor svarer Madame!

Dog stæckels Dreng! jeg troer nok / at hand
icke har kundet være hid igien for.

Hun synger en Fransk Wiise.

Den Wiise har een oversat paa Dansk/ men
det har ingen Klem; thi mand maa sige om
vores Sprog/ hvad mand sige vil / saa er det
dog icke at ligne mod Tysk eller Fransk. Man
roser saa meget disse Danske Comoedier/ men
hvor gode de end ere / saa kand jeg for min
Dod icke lide dem. Jeg veed icke selv hvorfor.
I Dag skal der spilles et smukt Stycke kaldet
den Politiske Kandstøber / hvilket jeg vilde
ønske var oversat paa Fransk/ at/ om de Frans-
ske Comoedier kom her i Norden igien / jeg
kunde see den agere; thi paa Dansk har den
ingen Art. Jeg kand saa ondt alleene af Ti-
tulen: Den Politiske Kandstøber

ha ha ha den Politiske Kandstøber. J'enrage
Den Politiske Kandstøber. C'est trop bas
ca choque les oreilles pardi. Jeg disputere-
de med en Dame derover i Gaar/ som er saa
enteteret af det Danske Sprog/ at hun siger

min Frue i Steden for Madame / hvilket er
noget som er in:olerable. Hun sagde til mig
Madame! nej det er sant min Frue/ ha ha ha.
Gid du saa Skam med din Frue. Min Frue
sagde hun/ hvori bestaar det/ at det klinger
icke saa vel at sige: den Politiske Kandstober/
som at sige le fondateur d'un certain politique. Jeg
svarede i samme Tone: min Frue! jeg veed
icke hvori det bestaar/ men jeg kand forsikre/
at den Danske Titul foraarsager saadan
Brid i min Mave/at jeg maa dricke Brendes
Viin derpaa/ naar jeg horer den nævne. Nej
nu blir den forbandet Dreng reent af Lave.
Torben! du skal saa en Ulykke paa din Ryg/
det skal jeg være dig god for. Er det icke u:
forfæmmet? mon det Beest har ringeste
Frygt eller Respect for dem hand tienner
hos? skulde mand give saadane Kieltringer
Kost og Løn? skulde mand icke forsvære at
holde nogen Tienner? thi mand har jo icke
andet end Fortræd og Chagrin af dem. Jeg
kand forsikre dig / Torben/ at din Ryg skal
denne gang blive saa smurt/ at du skal føle
det i de første otte Dage.

Hun tar en Krabast af Bordet og spadserer hastig
frem og tilbage.

Har den Hund nu icke været borte en halv
Time alleene med at bære et Thee: Bord
her ind. Nu er jeg saa ophidset/ at/ om heele
Verden intercederede for ham/ saa skulde
hand icke slippe.

Hun

Hun gaar hen og sætter sig lidt at læse i en Bog/ sprænger og raaber:

Ha ha ha/ det var pardiou et artig Indfald jeg læsede i denne Bog: ingen Ting i Verden fandt Divertere saa meget som en artig Replique. Denne Bog er fuld af saadant. Naar jeg faar engang saa megen Stunder/ skal jeg selv sætte den over paa Dansk.

Torben kommer ind med Thee, Bordet.

Madamen tar det icke ilde / at jeg blev saa lunge.

Lucretia.

Nej! saa mænd/ lille Torben / jeg er icke saa punctuelle.

Torben falder med Bordet.

Ach! ach! jeg elendige Menniske! Madamen maa trække et halv Aars Penge gierne af min Løn / om hun icke vil blive vred paa mig. Ach! ach! ach!

Lucretia.

Die kun still/ lille Torben/ det vil intet sige/ jeg var dog fiød af de gammeldags Kopper/ jeg har Penge at kiøbe andre igien for.

Torben.

Ach! Madamen er saa god som Dagen er lang (sagte) men jeg faar nok Skam siden.

Lucretia gaar og spadserer medens Torben gaar efter andre Kopper.

Lucretia.

Torben! hvormeget var det du fik til Confect?

Torben.

Fire Mark.

Lucr.

Lucretia.

Fly mig dem tilbage igien; det maa bie til en anden gang. Det maa ogsaa blive tilbage med Chocoladen. Jeg har tænkt mig om siden/ at det er best icke at skiemte med Penge. Naar vi intet har noget/ gier ingen os noget. Vore Forsædte vidste icke af Thee/ Caffee eller Chocolate at sige. De aad et got Smorre-Brod eller Alle-Brod om Morgenens/ hvilket kostede mindre Penge end Thee/ men mættet meere/ thi/ naar mand har lagt saadan god Grundvold om Morgenens/ fandt mand hastigere blive mæt om Middagen; tværtimod Thee giver Appetit/ og tienner icke for fattig Folk. Men hvor blev af den Simle/ du hentede?

Torben.

Men hvor blev af det Løste Madamem gjorde mig / at jeg skulde beholde den?

Lucretia.

Ej Snack! du fandst vel æde Grovbrod/ giv hid. Jeg skal jo have en Skilling tilbage.

Torben.

Jeg sagde jo/ at Bageren bad om Moratorium til i Morgen/ og at hand havde ingen eeniste Skilling ved Haanden.

Lucretia.

Ej! jeg kiender vel Bagerens Svinter/ naar mand kommer den anden Dag/ svær de paa deres Bager-Salighed/ at de icke fandt come det ihu. Strax lob/ og skaf mig min Skilling igien eller Pant derfor.

Sc. 4.

Abelone. Lucretia. Torben. Ollegaard.

Abelone.

Her skal vist være en Galanteri-Boe/ det er best/ jeg gaar til den nærmeste; thi mand faar vel icke bedre Kiøb paa et Sted end paa et andet. Men her staar vist Madamen udi Huset. Maatte jeg bede hende/ min hierte Madame/ at vise mig nogle Gyldensstycker Baand.

Lucretia.

Gierne/ jeg vilde kun ønske/ at der var nogle/ som stod hende an/ hun maa selv behage at leede.

Abelone.

Nej her er som mænd ingen af de slags/ som jeg søger/ har hun ingen andre?

Lucretia.

Nej vi har ingen andre denne gang.

Abelone.

Saa beder jeg da om Forladelse/ at jeg har umaget Madamen. Adieu.

Lucretia.

Ej! hun skal/ min Troe/ icke gaa saa hastig bort. Ollegaard! lad os saa Thee-Bordet ind. Du maa Madamen befale/ enten hun vil have Thee de Boue eller Chokolade/ hun skal saa mend bie/ jeg svær derpaa.

Abelone.

Det er/ saa min Troe/ uartigt af mig/ at jeg
jeg

jeg fører hende baade i Umage og Omkostning.
Lucretia.

Ej! det vil intet sige. Min største Fornøjelse er / at jeg kand have gode Venner hos mig. Jeg vil ogsaa ydmygt bede / at Madamen gjør mig den Ære at besøge mig oftere. Jeg kand strax see paa hendes Ansigt / hvad der boer i hendes Hierte.

Torben.

Her er den eeniste Skilling igien fra Baggeren; hand sagde / at hand endnu ej har be-
draget nogen.

Lucretia.

Ha ha ha det enfoldige Menneske / naar Pigen skicker ham i et Ærende / kommer hand og siger mig Svar. Ollegaard / gik ud med ham / og før eders eeniste Skillings-Process ud i Kiøkenet.

Abelone.

Jeg er uforstammet / at jeg sidder og op-
holder Madamen saa lenge.

Lucretia.

Nej! som mænd / det skulde være mig en Fornøjelse / om hun vilde være her den heele Dag; jeg venter ellers en hoben Baand hjem fra Holland i en af Dagene / hvorpaa hun skal faa got Kiøb; thi jeg haaber at practisere dem toldfri ind (her imellem os at sige) jeg vilde icke sige det til enhver / men jeg kand nok see paa hendes Ansigt / at hun kand tie.

Abelone

Abelone.

Jeg er gandske skamfuld over Madamens store Hosflighed / samt den store Tillid hun bær til mig / da jeg dog er gandske fremmed for hende; jeg sidder ligesom en Bondes Pige med hende.

Lucretia.

Ja / ja / gid jeg var saadan Bondes Pige. Hun er i mine Tancker et af de gallanteste og artigste Fruentimmer jeg har seet mine Dage. Vender hun sin Koppe saa hastig om?

Abelone.

Tusind Tak! jeg fandt som mend icke meer.

Lucretia.

Efter Behag min søde Madame / jeg følger den Franske Mode / aldrig at node nogen: Mine Forældre derimod har icke min Maade derudi. Det er en Penitence for Fremmede at spise med dem; thi mand maa høre 16 gange over Maaltid: Maden maa icke smage dem; I maa gaa sulten igien fra Bordet. Forben spring hen efter de Franske Aviser; jeg vil see / hvad nyt der er om de Tidender confirmeres / vi havde forige Post om Sicilien / saa skal jeg læse dem for Jomfruen.

Abelone.

Ach! min hierte Madam / jeg læser / min Troe / aldrig Aviser / jeg er icke saa artig / jeg maa ogsaa hjem nu strax; jeg recommenderer

rer mig og siger tusind Tack for beviiste Gods
hed.

Lucretia.

Naar hun gjør mig den Ære / at komme
hid igien / skal jeg aabenbare hende noget /
som ligger mig paa Hjertet / og som jeg aldrig
har vildet sagt mine egne Forældre; jeg skal
vise hende en Satire / som jeg har gjort om en
af vore Naboe-Koner. Adieu votre Ser-
vante.

Sc. 5.

Lucretia. En Laqvei.

Lucretia.

Hvem vil hand tale med / Monsiuer.

Laqveien.

Jeg vilde fornemme fra en Jomfrue / om
her var smucke Bister / saa vilde hun komme
hid og see paa nogen.

Lucretia.

Jo / jeg troer nok / at jeg skal have endnu
endeel tilbage. Vær saa god / at sidde neer
saa lenge; Forben tag en Stool til Mon-
sieur?

Laqveien.

Ach! det sommer sig ick / jeg er kun en
Tienner; jeg kand nok staa.

Lucretia.

Ej! hand skal sommend sidde / jeg beder
ydmygst.

Laqveien.

Jeg beder da om Forladelse Mammeselle.

Lucre

Lucretia.

Tres humble Servante.

Laqueien.

Serviteur.

Lucretia.

Her er Bister af allehaande Sorter/
hand fand tage et Douzine med sig til at
vise Jomfruen.

Laqueien.

Det er for stor Godhed; min Jomfrue er
ellers icke langt borte; jeg lob kun for i Bes-
jen; see! her er hun!

Imidlertid faar hun anden Humeur.

Sc. 6.

Terentia. Lucretia. Ollegaard. Torben.

Terentia.

Votre Servante Madame.

Lucretia.

Bliver siddende og lar den anden Dame staa.

Hvad er hendes Begiering?

Terentia.

Jeg vilde gierne see paa nogle Bister?

Lucretia.

Ja/ jeg skal sige hende/ min kiere Jomfrue/
alle vil see paa mine Barer/ men den mindste
Deel kiober noget deraf.

Terentia.

Herre Gud! min hierte Madam! mand
kiober jo icke Katten i Sæcken.

Lucres

Lucretia.

Men jeg vil da bede/ Jomfruen vil om-
gaaes varlig med dem.

Terentia.

Der skal/ saa min Troe/ ingen komme til
skade i mine Hænder. Hvad skal Kiøbet
være paa denne?

Lucretia.

Det nøjeste Kiøb er 5 Mark/ ringere fand
jeg icke selge den/ thi vi ere icke af de Folk/ der
practisere noget ind uden at fortolde. Icke
saa meget som et Brev Knappe- Naale er
kommen/ eller skal komme nogen Tid ind udi
vort Huus/ som icke er angivet.

Torben.

Her er de Franste Aviser/ jeg lagde ud en
Styver for dem.

Lucretia.

Det fand nok være/ men see hvor du faar
din Styver igien. De Folk tencker en Sty-
ver er intet. For en Styver fand et fattigt
Menniste undertiden æde sig mæt. Skiemt
kun icke med en Styver; du est sommend icke
en Styver værd saa stor og lang som du est.

Torben gaar ud og knurrer.

Ollegaard.

Madame jeg skal have Penge til den Pot-
te Biin I bad mig hente til Biin-Suppen.

Lucretia.

Jeg vil ingen Biin-Suppe have; du skal
varme de Erter op igien/ som vi havde i
Gaar.

Terens

Terentia.

Hun vil blive riig Madam hun er saa sparsommelig.

Lucretia.

Nejsommend min Kiere Jomfrue! vi maa sætte Tæringen efter Næringen. Saa leve Riobmænd udi Holland og paa andre Stæder/ derfor har de noget i Pungen. En fattig Kræmmer der skulde holde Heste/ Bogn/ jo/ jo! icke Tiennere engang; fornemme Folk gaar i Frankrig/ Engeland og Holland selv til Torvet og kiøbe hvad de skal spise om Dagen; skulde vi have levet paa Kiøbenhavnsk/ havde vi for lenge siden affoldt.

Terentia.

Saa havde det/ maa stee/ gaaet eder/ som det gik i Fior en vis Mand udi Naboe-Lavet.

Lucretia.

Jomfruen er saa god at nævne ingen for mig. Jeg er icke alleen selv om udi at tale om Folk/ men seer ogsaa icke gierne/ at der bliver talet til Folks Præjudice i mit Huus.

Terentia.

Herre Gud Madame! vi taler om beskiendte Ting/ tilmed er der jo ingen/ som horer derpaa.

Lucretia.

Jkand icke vide. Jkand icke vide. Mand bliver tit bedragen derudi/ at mand indbilder sig/ mand er alleene. Naar min Papegoje er fun tilstæde/ sætter jeg mine Ord paa Skruer;
thi

thi mand har Exempel paa/ at endogsaa saa
dane nemme Fugle strax lære og optage eens
Ord/ og repeterer dem/ naar mand minst vil
høre saadant.

Terentia.

Det er best da/ at jeg gaar for icke at fore
Madamen i Fristelse at fortale sig.

Lucretia.

Vil hun ingen Vister beholde?

Terentia.

Jo/ om jeg maatte tage nogen hiem med
mig/ for at vise min Søster.

Lucretia.

Jo gierne/ naar hun sætter mig Pant forst.

Terentia.

Efterdi hun er saa bange/ saa er det best
hun beholder sine Vister.

Lucretia.

Eigesom hun synes. Adieu.

Act. II. Sc. I.

Sparenborg. Peer.

Frank.

Ach! min Herre/ det giores aldeeles icke
nodig.

En Mand (indenfor.)

Nej/ saa min Troe/ skal hand icke gaa
hiem uden Kappe.

Sparenborg.

Jeg beder for Guds skyld/ min Herre/
det er jo et deiligt Veir.

Man

Manden.

Det maa icke hielpe / det er jo Skam / at
hand ſkulde gaa alleene.

Sparenborg.

Alleene! hvad vil det ſige?

Manden.

Det vil ſaa meget ſige / at hand icke ſkal
gaa alleene; Per! tag Kappen / du ſkal følge
Monsieur hiem. Ej! min Herre behager at
bie et Djeblick / nu kommer Tiinneren ſtrar.
Peer! vær ſnar.

Sparenborg.

Nu kunde jeg allerede have været halv
vejen.

Manden.

Et Djeblick Monsieur; hand ſkal min Troe
icke gaa uden Kappe hiem. Peer!

Peer.

Hey!

Efter ham med Kappen.

Sparenborg.

Der har J til en Kande Oll / min gode
Peer!

Peer.

Jeg vil / ſaa min Troe / ingen Penge have.

Sparenborg.

So mend ſkal J ſaa / ſee der!

Peer.

Tuſind Tack.

Sparenborg.

De Glyngele lader ſom de vil intet have;
I mand

mand skulde troe/ det var deres Alvor. Det
er den tredie gang/ jeg har maat offre til disse
lumpne Kappe- Dragere i Dag. Det er
nogle forstyrrede Moder i denne Bye/ naar
mand vil ansee dem med rette Dyne. Det
synes vel en Hoflighed af en Mand/ at hand
tilbyder mig sin Tienner for at lyse mig / og
sin Bogn for at kiøre mig hjem. Men/ naar
mand grunder noje derpaa / saa falder det
saaledes ud/ Monsieur/ vil I icke være af
den Godhed/ at give min Tienner 8 Skilling
for det/ at I var her/ hvortil jeg svarer: nei
saa min Troe vil jeg icke/ hvorpaa hand siger:
I skal saa mend icke komme af mit Huus/ for
end I giver min Tienner 8 sk. / og holder mig
saa lenge/ indtil jeg maa beqvemme mig der
til. Nu hender det sig/ at jeg samme Aften
har et Errende hos flere/ saa byder en anden
mig sin Bogn til at kiøre hjem; saa raisonne-
rer jeg ved mig selv: der 8 sk. der atter 8 sk.
og her en Mark til Kudskene/ det gaar icke an/
protesterer derfor af ald Magt mod den Hof-
lighed. Men det hjælper icke; thi hand gior
sin Saligheds Eed paa/ at jeg skal give hans
Kudsk en Mark eller 12 i det ringeste; nu er
een saa hoffig og byder mig til sig paa Landet/
hand svær paa/ det skal icke koste mig en Skil-
ling/ stikker derfor sin egen Bogn efter mig.
Det er jo meget skickeligt? jeg er jo forbun-
den at giøre den Mand til gode igien/ naar
hand kommer til Byen? hand paastaar
ender

endelig icke som en Ret/ at jeg skal giøre ham
Bederlag igien i mit Huus; men alleene/ at
jeg skal give hans Rudst fast ligesaa meget i
Dricke-Penge/ og undertiden meere/ end jeg
kunde give for en Retour-Vogn/ og at jeg for
Natte-Leje giver hans Stue-Pige en Daler
eller to ligesom jeg har været lenge i hans
Huus til. En anden har en gammel Hare
liggende/ den flyer hand til en Bonde/ som
reiser fra Callundborg eller Corsøer til Kio-
benhavn/ det er jo en stor Hosflighed; men/
naar jeg har betalt Fract/ Acciser og Dricke-
Penge derfor/ saa er jeg vis paa/ at Haren er
betalt. Den eeniste Forskiæl imellem at kio-
be en Hare/ og at saa en til foræring/ er/ at
jeg for det sidste maa skrive et Compliment-
Brev og give 6/ 8 sk. til Post-Penge oven i
Kiøbet. Derfor var en vis Mand fordum
saa snild i Jylland/ at/ naar hand vilde for-
ære Amptmanden et par Høns/ tog hand sin
Dienners Liberi paa for at oppebære Dricke-
Pengene selv/ og/ saasom Amptmanden var
en raisonnable Mand/ befandt hand sig icke
ilde ved slige Foræringer. Man fandt odes-
legges her i Landet end ogsaa af Folckes
Hosflighed; thi alting skal være saa stort; den
eene vil være meer genereus end den anden/
og vi ere dog Staadere tilsammen. Jeg har
kun forsøgt den mindste Deel/ naar jeg bli-
ver gift engang/ faar jeg at vide meer deraf.
Kunde jeg dog icke saa en Kone/ som var

ligesaa findet som jeg / skulde det have gode
 Beje. Vi vilde for det første ingen unyttige
 Gaver skiencke hinanden. Vi skulde lade
 Præsten udi nogle faae Benners Nærvæ-
 relse vie os sammen / og derpaa uden videre
 Ceremonie smukt gaa til Sengs. Jeg vilde
 see paa den / der torde sige / at vi vare icke der-
 for rette Ægtefolk / eller i alle Maader ligesaa
 gode / som de andre / der danke til Sengs med
 Makroner og Masepaner i Maven. Naar
 min Kone kom i Barsel-Seng / skulde hun
 ingen lade det vide / og derved spare baade
 paa sine Penge og sin Hilsen / og skulde hver-
 ken Præst eller Degn blive feede derved / og
 vilde jeg see paa den / der torde sige om mit
 Barn / at det icke var lige vel døbt for det.
 Hand som dræber Folk med Sangflokkerne
 skulde aldrig bede Livet af nogen af mine
 Born ; thi ingen af dem skulde efter Tacten
 føres til Graven ; men hvor finder mand
 saadan Kone i Kiøbenhavn ? Det er vist
 Jomfrue Terentia / her kommer.

Sc. 2.

Terentia. Sparenborg.

Terentia.

Hans Tiennnerinde Monsieur Sparen-
 borg / gaar hand saa alleene ; hand seer saa
 tancckesfuld ud / enten vil hand forlove sig / el-
 ler er hand forlovet ?

Spa

Sparenborg.

Ja sant at sige/ saa duer det icke for mig
at gaa lenger.

Terentia.

Vil hand icke have mig?

Sparenborg.

Nej! jeg tacker ellers for got Tilbud.

Terentia.

Det var heller icke mit Alvor Monsieur;
thi jeg er saa Mari endnu icke saa meget for-
legen. Havde jeg været saa meget gifte-syg/
kunde jeg have været gift for lenge siden. Jeg
har/ min Troe/ givet Kurven til dem/ som i
alle Maader har været saa god/ som J.

Sparenborg.

Jeg negter det icke/ min hierte Jomfrue/
men hvad got kunde det have gjort/ om jeg
havde sagt andet/ end jeg meenede.

Terentia.

Hand har ret deri! vi kand ellers være
lige gode Venner derfor.

Sparenborg.

Gud forbyde andet/ jeg er Jomfruen obli-
gered for hendes gode Tilbud/ ligesaa fuld-
kommelig/ som jeg havde taget der imod.
Men hvorledes kand Jomfruen ellers see/
at jeg gif i Gifte-Tanker/ det er og høy Tid
for mig engang at tencke derpaa.

Terentia.

Hvor gammel er da Monsieur nu? jeg
spørger icke derom for min skyld; thi/ om
hand

hand end tusind gange vilde have mig/ blev
der dog intet af; thi jeg fand ogsaa være
spodst; seer I vel det.

Sparenborg.

Jomfru! det gjør mig ont/ at jeg svarede
hende noget for plat/ men hun pardonerer
mig. Ja det er sant: Hun spurdte om min
Alder; Jeg er 45 Aar.

Terentia.

Hillemend 45 Aar? men hvorfor gaar I
Staadere saa længe baade I og min Broder
Apicius.

Sparenborg.

Vi har vel faat lob at gaa/ saavel som alle
andre Kiobsted-Born/ det er kun Bønder/
som ere saa lykkelige at kunde blive gift udi
deres 20de Aar; men vi/ førend vi kommer
saa vidt/ at vi efter vor Stand fandt forsørge
en Kone/ har vi allerede de Aar paa Bagen/
at vi fandt være visse paa at blive Hanrederer/
om vi tage unge Koner.

Terentia.

Ha ha ha. I er sammend naturlig Mon-
sieur Sparenborg/ I fandt skiemte saa tort.

Sparenborg.

Det er min Troe sant.

Terentia.

Ja saa er det best da/ at I aldrig gifter jer.

Sparenborg.

Jo/ kunde jeg saa en ærbar og huuslig
Kone eller Jomfrue/ vilde jeg nok forsøge
Lycken.

Terentia.

Terentia.

Siig mig tydelig/ hvordan den skulde være / som J vilde have ?

Sparenborg.

Hun skulde først icke rette sig efter Kiøbenhavnske galne Moder / være ærbar og sparsom / tale lidt og giøre alting meget caut og forsigtig / det vilde icke sige / om hun knurrede noget iblant / eller om hun ingen Penge havde / naar hun kun besadd de andre Dyder.

Terentia.

Monsieur kiender hand Galanteriefrømmere Encken / som boer nest ved Hennings Henningsen ?

Sparenborg.

Nej jeg giør icke.

Terentia.

Saa maa J da giøre jer kiendt der; thi efter den Beskrivelse / J har giørt / veed jeg aldrig nogen / som kunde være meere efter jer Sind.

Sparenborg.

Hvordan er hun da ?

Terentia.

Lige paa en Prick / som J vil have en Kone / alleene dette er derhos / at hun ogsaa haver Penge.

Sparenborg.

Det kand intet skade / naar det følger med. Men hvorledes kand mand finde hende ?

Terentia.

Hun sidder altid selv i Boden fra Morgen
til Aften / Vinter og Sommer / I kand lade
som I vil kiobe noget.

Sparenborg.

Det vil jeg ogsaa giøre / adieu / min hierte
Terentia; tusind Tack for eders gode Adresse.

Terentia.

Adieu Monsieur / Lykke paa eders Reise.

Sc. 3.

Terentia. Apicius.

Apicius.

Det var pardieu billigt nok. Lad mig see:
En Hønsfiod / Suppe med Boller / en Kall-
Kunst Hane / et Fad Karper / et Fad Karusser /
en Mandel-Terte / foruden adskillige smaa
Biretter for en Rdr. pro Persona. Mand
kand jo aldrig anvende sine Penge bedre;
det var og en herlig rød Viin vi havde / saa
puur / saa syver / som mand kand faa den i
Bourdeaux; den Rhinske Viin derimod
syntes mig icke saa vel om. Jeg kand strax
smage / hvor hun havde hentet den; jeg vil icke
rose mig selv / men det kand jeg sige / at / saa
snart jeg faar en Viin paa min Tunge / skal
jeg ungesehr sige / om den er fra Abesteen /
Beck / Soel / Fabricius / eller Bril. Jeg ho-
rer ellers / at mand skulde have faat en skøn
Viin i de 3 Rommere / der vil jeg hen for at
prøve den.

Kun

Kunde jeg have det heele Aar igiennem
flige Dage/ som jeg har haft i disse 8te Dage
i rad/ byttede jeg icke Stand med en Thur-
Fyrste; thi jeg har spiset hver Aften Harer/
Algerhøns og Østers. De Østers var excel-
lente vi fik i Gaar Aftes/ men de var icke til-
lavet efter min Smag: Østers maa icke stes
uden i deres egen Sauce/ ellers vil jeg
icke reise mig op for dem. Der er ingen Ting/
jeg kand ærgre mig meer over end at see god
Mad ilde tillavet/ som for Exempel: den sode
Suppe vi havde i Overgaar paa de skionne
Gedder/ jeg kand blive gall/ naar jeg tencker
derpaa; thi Gedderne vare ellers saa deilige/
og laae saa frufede paa Fadet/ saa at et halv-
død Menneske kunde alleene leve op af at see
paa dem. Mig synes/ at saadant er lige saa
galt/ som at komme Sirup i Caffee. I Mor-
gen skal jeg hen en steds/ hvor jeg faar kun-
saae Retter/ men vel tillavede. En god Gril-
lade/ som jeg garanterer for er vel stegt. En
Ret Fisk med sine rette Suppe. En Kalkunst
Hane/ som er jaget en heel Time i Gaarden/
forend den blir dræbt/ og en Biin/ som jeg er
vis paa smager icke af andet end af Druerne;
thi jeg har bundet en af mine gode Benner/
som skal løse sig i Morgen. Det beste som er
ved Almamakerne er disse Navne: Dage/ for
Resten maatte mand skaffe dem af/ naar
mand lystede. Jeg vil sætte mig paa en Hest/

og ride i Morgen Formiddag / alleene for at
faa Appetit.

Hand synger :

Bannifons bannifons bännifons la banni-
fons la melancholie.

Terentia.

Nej hør engang den Bæchus / det er nu
et gandske andet slags Menniske. Hans
Dyder bestaar derudi at hand fand lugte
en Kalve-Steeg / hvor den er i Byen og saa
løber hand ind i Huse / enten hand er velkom-
men eller ej. Hand besøger aldrig gode
Venner eller Slægtninge uden paa de Tis-
der / naar hand veed at de har Giester / hvis
hand mod Forhaabning gaar feil / saa fand
ingen holde paa ham / saa er det enten hans
Post-Dag / eller hand har lovet sig bort paa
et andet Sted / eller hand er upasselig / og vil
hiem. Men i Steden for at gaa hiem / gaar
hand og lugter efter stegte Kyllinger udi en
anden Gade ; fra hvilket Huus da Lugten
kommer ham i Næsen / bryder hand ind uden
Betænkning / enten hand er kiendt eller ej /
naar hand kun har talt med Folekene engang
paa Gaden / eller fuldt dem til Bogens en-
gang fra Kirken.

Medens hun taler saaledes // staar hand og reder
Bret til.

Apicius.

Bliv kun ved Ma Soeur ! det var en skion
Præken // hvor var det // du slap ?

Terent

Terentia.

Jeg staar/ min Troe/ ved mine Ord; thi
det samme/ som jeg siger nu/ har jeg sagt dig
hundrede gange selv tilforn; thi du holder
icke Venstab med Folk men alleene med des
res Kiøken og Kiølder; du gjør jo icke andet
end løber om Byen og støver efter Rhinsk
Bjøn/ Steeg og Gruentimmer/ og kommer
aldrig til dine Benner/ uden de har Colla
tioner. Jeg maa tit lide derfor i Selstabe;
thi en vis Person som icke kunde erindre sig
mit Navn/ kaldede mig for nyelig Stover
rens Søster.

Apicius.

Ha/ ha/ ha. Det var/ min Troe/ artig//
jeg vilde icke have mist det for 4 s.

Terentia.

Og jeg vilde give 100 Daler til / at det icke
havde været talt.

Apicius.

Ha ha ha. Stoverens Søster.

Terentia.

Du est en Gief/ som blir aldrig Elog/ hvor
kommer du nu fra?

Apicius.

Ach Ma Soeur! gid du havde været med
os! vi blev saa herligem tracteret.

Terentia.

Det smagde i min Mund som slet intet/ du
maatte vel være saa artig iblant at tage din
Søster med. Jeg kand ogsaa taale noget got.

Apicius.

Vilde du have været med til Charlotte /
der var vi.

Terentia.

Nej / votre Servante / jeg tænkte / at I var
uden Byen / men hvor skal du nu hen?

Apicius.

Til de Romere i det 3die / der har mand
saat en ny Kjønst Biin / som jeg vil prøve.

Terentia.

Hvad er det for Snack?

Apicius.

Det er et Biin - Huus paa Riobmager
Gaden lige oven for Capo de Bonne Espe
rande / som heeder de 3 Romere / hvilket jeg
og Monfrere Henning kalder Die Römer
am Dritten. Ha / ha / ha.

Terentia.

Det er / min Troe / jer ligt nok. Det var
ellers nok saa got / du gik nu smukt hjem.

Apicius.

Hvorfor da? Kommer der nogle smukke
Piger til dig i Eftermiddag?

Terentia.

Jo / jo / du skal nok see at jeg lader stikke
Bud efter smukke Piger for din skyld / seer
mand vel / ellers vilde Karlen ické gaa hjem.
Men der seer jeg Frankes Søster Abalone
komme; jeg gaar min Vej; du maa holde
hende med Compagnie / og siges / at jeg er ické
hiemme; thi jeg kand ické lide den Tos for
min

min bittre Dod; jeg veed selv icke / hvoraf
det kommer.

Apicius.

Saa fand jeg da.

Terentia.

Ja profit Maalzeit.

Sc. 4.

Apicius. Abalone.

Apicius.

Nu! hvor gaar det? lille Jomfrue? mand
seer hende saa sielden / hvad got nyt? hvor
mange Barsel- Stuer har hun været udi
denne Uge?

Abalone.

J skal nok see / at mand gaar hen at giøre
ham Regenskab for saadant.

Apicius.

Ingen nye Partier?

Abalone.

Jeg troer / hand bilder sig ind / jeg gaar om
og stoyter i Byen for at høre nyt / vil J spørge
mig / hvor mange Allen Kniplinger / jeg har
kniplet denne Uge / det fand jeg lige jer.

Apicius.

Ej! skulde hun kniple / hun er alt for artig til
det.

Abalone.

Jeg er icke bedre end hans Syster / Jom-
frue Terentia.

Apicius.

Ej! min Soster har icke været i Moden
man

mange Aar/ hun er icke at regne mod Jomfruen; men veed hun da intet nyt?

Abelone.

Nej som mend veed jeg icke.

Apicius.

Da skal jeg kunde sige hende nyt.

Abelone.

Hvad er det?

Apicius.

Drengene paa Gaden løbe om med en Spaadom/ som er nylig trykt/ at mod Verdens sidste Tider alle Jomfruer skal gaa med Kniplings Skjort.

Abelone.

Det er sant nok/ men der staar og i samme Spaadom/ at paa samme Tid alle unge Karle skal være blinde.

Apicius.

Ha/ ha/ ha/ det kalder jeg et Bon mot/ jeg vil saamend kysse dig derfor/ lille Abelone.

Abelone.

Herre Gud hvor heftig hand faar det!

Apicius.

Ach! Charmante Jomfrue/ maa jeg røre kun med den lille Finger paa hendes Bryst?

Abelone.

Ej! saa harceler!

Apicius.

Ach! ickun med den lille Finger.

Abelone.

Jeg troer den Karl spøger.

Api

Apicius.

Har/ Jomfruen/ Snorlif paa i Dag?

Abelone.

Nej/ vi gjør os ickc saa gemeen/ at gaa
Med Snorlif; det er alt gammeldags.

Apicius.

Maa jeg ickc soe/ om hun har Snorlif
paa?

Abelone.

Ej see her! jeg skal/ min Troe/ sige det til
jer Goster.

Apicius.

Gud bevare os vel/ hvor peene disse Jom-
fruer er her i Landet/ da er Franske og Engels-
ke Jomfruer anderledes. Dersom ickc Jules-
Lege var her i Landet/ maatte mand forsmeg-
te; thi/ det er den eeniste Tid paa Aaret de
ere noget tamme/ da kand mand endelig saa
et Kys. Bild eder ind/ Jomfrue/ at det er
Juul; haad skal den giøre/ som ejer dette
Pant?

Abelone.

Den skal holde sin Mund/ og skiotte sig
selv.

Apicius.

Hvor kand saadan artig Jomfrue give
saadan slet Dom?

Abelone.

Jeg er ickc artig/ Monsieur; thi jeg har
hverken været i Frankrig eller Engeland. Er
hand forlegen for artige/ lystige Jomfruer/
som veed at leve/ see da vil jeg recommendere
ham een/ som skal være efter hans Sind/ og
saa

samme er lige saa tam i faste Tider / som i
Julen.

Apicius.

Vil da Jomfruen have den Godhed at
føre mig an?

Abelone.

Hand maa føre sig selv an.

Apicius.

Seg har jo ingen Adresse.

Abelone.

Der fandt hand let saa Adresse / det er
en Kone / som sidder stedse i en aaben Bod /
hand fandt anvende et par Skilling paa no-
get smaat Galanterie / saa faar hand baade
Barer og Snack for Pengene.

Apicius.

Hvor boer hun?

Abelone.

Nest ved Henning Henningsen; jeg har
aldrig været der / for i Dag / men hun tractes
rede og embraserede mig / som vi havde væ-
ret kiendt i hundrede Aar.

Apicius.

Er hun ogsaa kion?

Abelone.

Ja vist / hun er temmelig kion.

Apicius.

Aldien charmante Abelone / jeg maa hjem
og pynte mig først / saa vil jeg siden strax gaa
der hen.

A&. III. Sc. I.

Sparenborg. Lucretia.

Sparenborg.

Edmøgstē Dienner min herte Madame /
jeg skulde kiøbslaa noget med hende.

Lucretia.

Det vil icke sige / min Herre / hand er mig
derfor lige vel tierkommen. Vil hand icke
have en Koppe Caffee med? jeg skal gierne
have min Caffee ved disse Tider.

Sparenborg.

Jeg skulde tencke det slags Drick var ska-
delig for Madame / saa vel som for alle dem /
der af Naturen ere traurige / saa snart jeg
dricker kun en Koppe / saar jeg strax saadan
Hierte-Klemmelse / saa jeg synes (Gud be-
bare mig vel) ligesom jeg havde giort en
Ulycke.

Lucretia.

Ej / det er / min Troe / kun Indbilding /
Torben bring en Koppe hid. For en halv
Snees Aar siden hørte mand nu aldrig tale
saadant; jeg bilder mig ind / der er gaaet
saaledes til: En Jomfrue har / maa stee /
engang af en Hændelse faat ont / og bildet
sig ind / at det kom af Caffee; hvorfor det
heele Naboe-Lav er falden paa samme Gril-
ler / og omsider den heele Bye er bleven saa-
ledes anstucken / at de fleeste Jomfruer kand
saa ont allerne af Lugten. Jeg sidder og
læser

læser her en artig Passage om Indbildinger
udi denne Bog.

Sparenborg.

Det er/ maaskee/ de 12 Aandelige Beten-
ninger.

Lucretia.

Nej/ det er en Satyrisk Roman.

Sparenborg.

Ej! Gud bevare os vel! læser Madamen
saadane Bøger?

Lucretia.

Ach! ja/ jeg er icke uden for lystige Skrif-
ter. Jeg har selv gjort nogle Satyriske Vers/
som jeg skal vise Monsieur/ om jeg kunde fin-
de dem.

Hun leeder og synger midlertid en Fransk Viise.

Sparenborg.

Hvor kommer det/ at Madamen sidder
her i Boen i Dag?

Lucretia.

For den samme Aarsag/ som i Gaar.

Sparenborg.

Hendes Søster plejer jo ellers sidde udi
Boden/ hun som er saa meget stille.

Lucretia.

Monsieur maa da have seet hende udi
Skolen til Madame Lapan/ der er hun nok
stille/ men naar hun er hjemme/ springer hun
baade over Borde og Bencke.

Sparenborg.

Nej/ jeg meener hendes voxne Søster.

Lucres

Lucretia.

Jeg har ingen ældre end paa 6 Aar. Om
Forladelse Monsieur/ jeg maa tælle efter mi-
ne Penge / hvor meget jeg tabte i Cinquille i
Dag.

Sparenborg.

Om Forladelse Madam / at jeg maa gaa
bort.

Sc. 2.

Lucretia (alleene.)

Gik hand bort? Ej den Karl var meget
ærbar og knurhorn. Ham tog jeg aldrig til
Mand. Det er skrekkeligt/ hvorledes unge
Mennsker kand forfalde saaledes. Denne
syntes dog icke at være over 40 Aar / men var
saa ærbar/ som en gammel Huus-Postil.

Sc. 3.

Apicius. Lucretia.

Apicius.

Ach! Charmante Madam / det er en dob-
belt Advantage at kiøbslaae med dem.

Lucretia.

Hvi saa?

Apicius.

Baade saar mand de beste Barer/ saa og
kand mand tillige med have den Ære at tale
med den artigste Encke her i Byen.

Lucretia.

Jeg er aldeles icke af de Snacksomme/
Mon

Monsieur/ vil heller icke taale saadant
Skiemt.

Apicius.

Gud bevare os/ min søde Madam; hvo
har bragt hende saa af hendes deilige Hu-
meur.

Lucretia.

Min kiere Mand/ jeg er altid/ ligesom I
seer mig nu.

Apicius.

Hvo der troer saadant/ har et Steen-
Hierte; men hvad er det for en Bog/ Ma-
damen studerer udi? Det er vel af Molières
Comoedier.

Lucretia.

Nej sommend/ det er icke Bog for mig/
jeg sidder og læser lidt udi Taare-Persen.

Apicius.

Taare-Persen/ ej! mand blir saa melan-
cholist af saadane Bøger.

Lucretia.

Nej vist/ jeg blir heller i god Humeur af
saadane Bøger.

Apicius.

Ja i visse Maader har hun ret derudi;
naar Sindet er besværet/ kand mand useil-
barlig finde Trøst udi saadane Bøger.

Lucretia.

Ach! ja/ men mand maa dog holde Maa-
de ved saadan Læsning; thi mand blir visse-
lig noget melancholist af saadane Bøger.

Apicius

Apicius.

Men hvortil bruger hun denne Bog / jeg
seer det er en Satyrisk Roman.

Lucretia.

Af den river jeg Blader ud og gior Kræm-
merhuse.

Apicius.

Ej! det er Synd Madame; det er en Bog
fuld af nyttigt Skiemt.

Lucretia.

Jeg har min Trøe icke fundet et sunt Ord
deri.

Apicius.

Ja det er ligesom mand vil tage det til;
mod andre solide Bøger kand den icke kaldes
god.

Lucretia.

Saa maa I da kiere Mand icke have læ-
set den med Estertensksomhed; thi / naar mand
seer det med rette Øje / finder mand dog en
mægtig Hob got derudi.

Apicius.

Det er selsom / Madamen roser og for-
dommer sin egen Meening; alleene fordi
Den er i en andens Mund; dersom Mada-
mes Artighed mig icke var bekiendt / skulde
mand tencke / hun var noget bizarre. Men /
maa skee / Madamen er icke vel i Dag.

Lucretia.

Nej alle Fredsdags Estermiddage plejer
jeg gierne have Hoved-Piine.

Apicius.

Derfor skal jeg sige hende et got Raad /
hun

hun skal lade sig trykke en Almanak aparte
med ingen Fredsdag udi.

Lucretia.

J Stemter dermed/ men det/ min Troe/
dog saa/ jeg kand sværge paa/ at jeg mange
Tider har været meget vel/ men/ saa snart jeg
har eftertenkt/ at det var Fredsdag/ er jeg strax
bleven saa elendig/ ligesom mit Hoved var
fløvet ad.

Apicius.

Ha! ha! ha! hvor disse Fruentimmer kand
forestille sig! hun bilder mig/ min Troe/ al-
drig ind Madam/ at det er hendes Alvor;
thi jeg har alt for god Underretning om hen-
des Artighed/ at jeg skulde troe saadant. Ej!
tag Masquen af/ Madam! og vær ligesaa
artig mod mig/ som hun er mod alle andre
Mennisker. Apropos Madam/ maa jeg væ-
re hendes Galand i Dag/ og føre hende med
paa Comoedien.

Lucretia.

Nej/ Monsieur/ det er mod min Religion.
Jeg har været der engang/ men kommer der
icke saa hastig igien; thi jeg hørte dem bande
engang nogle store Rød-Seder. Hvorudover
jeg ærgrede mig saa/ at jeg icke har forvundet
det endnu.

Apicius.

Jeg hørte en vis Mand sige det samme
nylig/ og der er dog ingen som bander saa
meget som hand selv. Jeg troer der er gands-
ke

ste faae Huse i Kiøbenhavn/ hvor der jo blir
bandet meer paa en Dag/ end paa Comoedien i en Maaned. Den Forstiel imellem de
Eeder/ som salder paa Comoedien/ og dem/
der bruges i Folckes Huse/ bestaar fornem-
melig derudi/ at paa Comoedien forestiller
mand kun faadmundede og ugudelige Per-
soner/ men uden for er mand det virkelig;
paa Comoedien bander mand sielden/ og
det paa Skromt/ kun for at vise Folk/ hvor
ilde det lader/ uden for bander mand for
Alvor/ og det iidelig. Gid jeg havde en
Daler/ Madam/ for hver gang en Kræmmer
her i Byen bander paa/ at en Allen Klæde
koster ham meer i Engeland eller Holland/
end hand selger det her for/ men Madamen
skiemter her udi saa vel som i andet.

Lucretia.

Jeg troer/ min Troe/ den Karl spoger.

Apicius.

Ikke/ min Troe/ saa meget/ som hun; thi
jeg er lystig/ men hun engang saa meget som
jeg. Nej lad os nu tale Alvor. Jeg skal for-
ære hende et par artige Biiser/ som er nylig
giort/ hun skal finde Fornøjelse saavel i Dr-
dene som i Melodien. Den første gaar
saaledes:

Hand synger en Biise/ og hun læser imidlertid i
Taare. Persen.

Nu er den ude/ Madam; thi der er icke giort
fleere Vers.

Lucres

Lucretia.

Det er mig usigelig kiert.

Apicius.

Den anden Biise gaar saaledes:

Hand synger en anden Biise / og holder paa hendes
som vil gaa bort / hun slider sig endelig løs.

Lucretia.

Torben! kom ind i Bodden / og flye den
Karl / hvad hand skal have. Jeg fand icke
hie lenger.

Apicius.

Det gøres icke nodig / lille Kone; jeg vil
hen og kiobslaae paa et andet Sted / hvor
Folk er lidt meere hoslig.

Lucretia.

Det staar jer frit for / ung Karl.

Sc. 4.

Apicius (alleene.)

Nu denne gang blev jeg / masoi / artig pud-
set / fand jeg spille Mademoiselle Abelone et
Puds igien / skal det være mig en stor For-
nejelse. Men det er til pas for os Mand-
Folk / efterdi vi ere saa let-troende. Kunde jeg
Taasse icke have estertenkt / at det ene Fruens
Zimmer aldrig gierne roser det andet; thi /
naar de laster hinanden / fand mand alleene
troe dem / men / naar de roser / er det alleene
Spotviis. Jeg er vardiou saa skamsuld som
jeg havde staaet i et Hals-Jern; havde der
været endnu en underligere og meer bizarre
og

og u-fasonlig Kone i Byen/ havde hun skik-
ket mig derhen. Men en fin hvad skal mand
giøre/ ha ha ha/ hvor vred jeg er/ maa jeg
dog lee/ men det var dog et Skarns Stykke
af Abelson/ ha ha ha.

ACT. IV. SC. I.

Torben kommer plompende ind som hand var stødt
og har en gemeen lille Lygte i Haanden.

Trolen fare efter den/ der skal tale et Ord
herefter meer. I maa giøre det ligesaa
galt som I vil. Vær og bliv Nar lenge nok.
I har selv Skam deraf. Naar hun er hjem-
me og venter ingen Fremmede/ saa pudser
hun sig undertiden op som en Maj-Brud/
men nu/ hun skal ud i Byen til en Sted/ hvor
der er en Hob Fremmede/ vil hun ud i sin
Glaske-Tøye. Om Permission Messiors/
maa jeg icke tende min Lygte = = = = =
Serviteur.

Lucretia.

Torben! est du færdig med Lygten? jeg er
alt lenge siden færdig.

Torben.

Snarere at gaa til Sengs end at gaa i
Besøg.

Lucretia.

Du skal nok see/ at jeg pønster mig/ hver
gang jeg skal gaa i Byen. Vil icke Folk agte
mig for min Person/ saa kand de giøre/ hvad
de vil.

Torben gaar med Lygten for hende / imidlertid tar
hun sin Snustobaks Dose op / og spilder noget
Tobak paa Gaden.

Lucretia.

Torben!

Torben.

Madam.

Lucretia.

Ach! jeg elendige Menniske / jeg spildte
mit halve Tobak paa Gaden.

Torben.

Det var ret ilde ; thi Gaden var saa
smuukt reen tilforn.

Lucretia.

Ej! ej! det var / min Troe / for meer end
en Skilling / jeg spildte / see du kand skrabe
det op med en Kniv igien.

Torben.

Men er det icke bedre / at Madamen fio-
ber sig for 2 ß . igien.

Lucretia.

Gior/som jeg siger/ eller du skal faa Skam
paa din Ryg.

Torben.

Straber det op i Dosen igien.

Nu er jeg vis paa Madam/ at det er ble-
ven det beste Nyse-Pulver/ nogen vil forlan-
ge ; thi der er saa mange Glags Gades
Confect der iblant. Hvem veed om den
Glags Tobaks icke tor komme i Moden ;
thi saadant er skeet tilforn.

Gaar ud.

Sc. 2.

fige : Christoffer / du har ret. Havde den gode Jomfrue Terentia gjort det mod en anden / kunde mand have taget det op som en Arctighed / men hun veed / at jeg er een af de stilleste og ærbareste Mennisker her i Byen / at jeg taaler ingen Skiemt / men legger en Ting paa Hjertet / som er langt ringere end Denne. Jeg er vis paa / at Historien er i Morgen over den heele Bye / og blir forbedret i hver Gade / som gemeenlig skeer / og at Autor til de Danske Comoedier fører min Person rigtig paa Theatrum / hand burdte i det ringeste giøre det ; jeg vil give ham Lov til at forestille saadan Person med en Papiir Krave om Halsen / med en Tromme for sig. Men der seer jeg min Tiennere Christoffer komme.

Sc. 3.

Sparenborg. Christoffer.

Sparenborg.

Du skal vide / hvordan jeg blev narret Christoffer.

Christoffer.

Hvordan da ?

Sparenborg.

Aldrig nogen Siæl er bleven saa narret / jeg skal fortælle dig heele Historien : Min mejele Terentia / Apicii Søster / var saa uforstammet i Dag / at / da vi taledes om Gif-

termaal sammen / begyndte hun at fric selv
og spurdte / om jeg vilde have hende.

Christoffer.

Det var en forbandet Fristelse for en
Mands- Person; svarer mand nej / saa har
mand deres Fiendskab / som aldrig deer ud /
og svarer mand ja / saa er mand fast. Jeg
kand icke begribe / hvi et Fruentimmer tor
være saa dristig; somme blive dog feliciter
derover gifte / naar de saaledes falde paa et
hosligt Menniske / som undseer sig for at spise
dem af med Complimenter. Monsieur gav
hende da vel nogle Complimenter / og prisede
sig lykkelig / om hand havde de Meriter / og
var i den Stand / at hand kunde forsørge
saadan Jomfrue.

Sparenborg.

Christoffer / du kiender jo min Humeur /
og veed / hvor lidt jeg kand simulere. Jeg
svarede / min Troe / reent ud nej / men bad /
at hun icke vilde tage det ilde op.

Christoffer.

Det kalder jeg / at gaa lige til / men / hvad
sagde hun?

Sparenborg.

Jeg kunde nok merke af hendes Ord og
Miner / at hun blev vred / udi hvilken Tancke
jeg siden er bleven bestyrket af et forbandet
Puds / hun har spillet mig: hun gav mig An-
slag paa en Dame / som skulde i alting være
efter mit Sind / taus / ærbar / stille / forstandig.

og forsiunlig; jeg tackede hende derfor / og
gik lige hen til samme Kone / men fant hende
gandske Romansk / Comoediantisk / vellystig /
allamodisk / bagtalerisk / med et Ord / af Dva-
liteter lige tvært imod dem / hun var beskres-
ven af.

Christoffer.

Det var et Skarnstycke af hende / besyn-
derlig / naar jeg eftertæncker Tiden.

Sparenborg.

Tiden gjør intet til Sagen / enten det var
Formiddag eller Eftermiddag / nok er det / at
jeg har løbet med Liim-Stangen.

Christoffer.

Nej / saa min Troe / er det icke lige eens;
thi Monsieur maa eftertæncke / at det er i Dag
første April.

Sparenborg.

Det er sant / det er første April. Des mee-
re haanligt / des større Tort; jeg skal icke gaa
til Sengs i Nat / førend jeg hevner mig.

Christoffer.

Jeg er kun en ringe Person / men jeg vilde
icke have saadan Spot / om mand gav mig
en Mark.

Sparenborg.

Enten skal hun have et par Drefigen / eller
hendes Broder en bancet Troe. Jeg vil
hiem / og tage en anden Kaarde; bide du
her saa lenge / Christoffer!

Sc. 4.

Sc. 4.

Christoffer.

Saar gaar det i Verden/ saa gaar det/
qui nescit simulare, nescit regnare. Min
 Herre er for aabenhjertet/ hand siger for
 reent sin Meening. Den nye Verden for-
 staar sig icke paa saadant. Det heeder nu:
mundus vult decipi; det er/ mand maa icke
 alletider sige lige sin Meening. Der er og en
 anden Latinsk Phrase derpaa udi Colloqvie
 Stephani/ som jeg lærde udi Latin-Skolen;
 lad mig see / det er vist *omnia conando docilis*
solertia vincit, det er/ mand fand nægte og
 afflaa en Ting udi gode og høflige Termi-
 nos; havde min Herre studeret/ som jeg/ hav-
 de hand ogsaa taget de Regler i agt. Troe
 mig / de gamle Latiner / som Colloqvie Ste-
 phani og Orbes Pictus har ingen Giecke væ-
 ret. Jeg vilde icke miste for 4 Rdlr. det lidet
 Latin/ jeg fand. Jeg laster min Herre / at
 hand svarede saa plat; men undskylder der-
 for aldeles icke hende/ der saaledes har pro-
 stitueret en brav Mand; og kommet ham til
 at løbe April; thi det er ingen Tvivl paa /
 hun jo fortæller saadan hendes Artighed til
 alle / hvorudover min Herre vil blive spottet
 over heele Byen.

Sc. 5.

Apicius. Christoffer.

Apicius.

Det er vist Sparenborgs Christoffer /
hør Christoffer!

Christoffer.

Hey!

Apicius.

Jeg har en liden Commission at give dig/
vær saa god/ og leveer din Herre disse Dres-
figen/ og beed ham transportere dem paa sin
Goster Abelone.

Christoffer.

Ach! ach! gevalt gevalt! I gjorde som en
Canaille/ det skal blive eder dyre Drefigen.

Apicius.

Hvad siger din Slynge!; de første Dres-
figen var for dem/ men disse er for dig.

Christoffer.

Ach! Monsieur Apicius! jeg har jo intet
ont gjort eder. Ah/ ah/ ah.

Sc. 6.

Sparenborg. Christoffer.

Sparenborg.

Christoffer! hvad er paa færde?

Christoffer.

Det er ingen Konst at gaa bort/ og lade
en anden staa i Stikken.

Spa

Sparenborg.

Hvad er det for Snak? hvem lader dig
staa i Stikken? hvorfor græder du?

Christoffer.

Ach! jeg har faat over 365 Drefigen.

Sparenborg.

Alf hvem?

Christoffer.

Alf den Slynge! ach! gid jeg havde ham
nu sat alleene / nu først blev jeg modig / og
Blodet begynder at kaage i mig.

Sparenborg.

Du skulde have slaaet fra dig tilforn / nu
er det forsilde.

Christoffer.

Ach! Monsieur kiender jo min Natur / jeg
fand ické blive vred / forend mand har lenge
irret mig.

Sparenborg.

Jeg mercker paa den Maade / at du vil
have 400 Drefigen / for du blir vred / jeg sø-
nes 365 kunde nok ellers komme Blodet til at
kaage i en ærlig Karl / men af hvem est du
slagen?

Christoffer.

Alf Apicius.

Sparenborg.

Hvorfor slog hand dig?

Christoffer.

Jeg veed ické meer Riarsag dertil / end det
Barn / som ligger i Moers Liv.

Spærenborg.

Ach! Herre Jeh! hvad er dog dette? den heele Familie er udsat paa at giøre mig Spot og Fortræd. Jeg veed ingen Marsag dertil/ uden det skulde være / fordi jeg vegrede mig forgangen Dag at laane ham nogle Penge/ dem skulde hand dog gierne have bekommet/ hvis jeg havde haft dem ved Haanden. Kom/ lad os gaa/ her bliver noget at bestille i Dag.

Sc. 7.

Torben i Liberi-Klæder med en snored Hat til Spectatores.

Messieurs! J kiender mig/ maa stee/ nok ickeligien. Jeg er Torben hos Lucretia. Jeg tør sværge paa/ at ingen af jer kiendte mig/ førend J horde mig tale; thi for en Time siden var jeg et Svinn/ og nu er jeg bleven Lakai / om en Time blir jeg nok forvandlet til et Svinn igien. Nu skal J strax faa see Madamen i en anden Stick; thi for en Time/ da hun skulde besøge fornemme Fremmede / gik hun til Guds i sin flasket Tøye/ men nu hun skal hen og tale med en Kone / som har været Amme hos hende tilforn / lar hun sig bære i Porte Chaise / see der er hun.

Lucretia blir baaren over Theatrum/ og hilser til Folk paa begge Sider.

Sc. 8.

Sc. 8.

En Cavallier med Musicantere.

Cavallieren.

Ach! det smerter mig/ at jeg har været saa
 lunge her i Byen/ og icke seet den charmante
 Dame tilforu. Kænd noget Menniske være
 behageligere i Selskab end den Lucretia/ alt
 det/ som var paa hende/ levede. Jeg har nu
 omgaaes med Fruentimmer her i Byen saa
 meget/ som nogen anden/ men jeg har altid
 staat Karl seerend nu. Det er icke hendes
 kionne Ansigt jeg er forliebt udi/ men hendes
 Maneerer/ Fripostighed/ Familiaritet/ Vn-
 dighed/ søde Miner og Belevenhed/ hvor-
 med hun har betaget mit Sind/ at jeg veed
 icke/ enten jeg staar paa mit Hovet eller Fod-
 der. En af mine gode Venner viffede mig i
 Dret disse Ord: Den Dame synes at være
 forbandet coquette/ men jeg troer/ at hand
 tog forbandet feil; thi jeg merckede/ at det
 var icke en fripostig Artighed. Jeg bød mig
 til at fornøje hende i Aften for hendes Bind-
 ver med en sagte Musique/ hun tackede mig
 strax med saadan yndig Mine/ at jeg er fær-
 dig at blive gall/ naar jeg tencker derpaa.
 Hør I gode Musicantere lister jer sagte hen
 under Bindverne. Jeg vil først have et Syn-
 gestykke med en Viol de Gambe/ siden kænd
 I spille med de andre Instruenter.

En spiller og synger et par Stycker.

Lucretia ligger ud Bindvet / slaar en Staal Band
over dem / sigende :

Jeg skal lære jer 3 Natte - Navne / 3 dri-
stige og uforkammede Karle at komme med
Spill for en Enckes Bindver. Meener 3/
at jeg er nogen Skioge?

Cavallieren.

Madam / det er mig / som hun selv bestilte
i Dag.

Lucretia.

Det vil intet sige. Ollegaard! giv mig
nok et Fad Band. Den Karl har lyst at
døbes end engang.

Musicantere.

Min Herre / vi gaar / min Troe / icke meer
grassat med hain / i det ringeste tar vi icke vore
beste Klær paa / thi de ere alt for gode til at
lade sig overstencke / tilmed er den Kiøle jeg
har paa icke krompet / og maa stee / naar vi
seer til / er det noget / som er verre end slet og
ret Band.

Cavallieren.

Hvad fandt jeg dertil. Der er ingen meer
fireret end jeg. Gaar 3 kun hiem Børn lille!
her er intet meer at bestille.

Musicantere.

Herren er saa god at betale os forst. Vi
gaar / min Troe / icke grassat for intet.

Cavallieren.

3 har jo faat noget. 3 fik jo skiont Kilde-
Band. Noget er got / sagde Spillemanden.
Musis

Musicantere.

Min Herre! vi vilde gierne transportere
ham vor Part deraf / om vi kunde. Hand
burdte betale os aparte for vore Klæder.

Cavallieren.

Ej hvilken Snack! gaf I kun smuct hiem.
I har jo intet arbeidet / derfor fand I jo in-
gen Betaling forlange.

Musicantere.

Vor Principal lar sig icke nøje med Snack.
Vi skal nok faa vore Penge / troe mig.

Cavallieren.

Hvad siger din Tølpel?

Gier ham et Drefigen / hvorpaa de kommer i Haar
sammen. To Bægtere kommer ind med Morgen-
Stierner / og trækker dem samptlig paa Raads-
Huset / blæser i Bægter, Piberne først.

Act. V. Sc. I.

Alpicius. Espen. Terentia.

Alpicius.

Hand fik / ma foi / en hob dygtig Drefigen;
jeg fandt sole det paa mine Hænder / som
svier endnu deraf.

Espen.

Ja / ja / Herre / jeg er ingen Prophet / men
jeg fandt dog spaae / hvad deraf vil følge.

Alpicius.

Hvad vil deraf følge / meener du / at jeg er
bange for nogen af dem; jeg vil gaa mod
Sparenborg med min Støck / skiont hand
moder mig med blot Kaarde.

Espen.

De Gille Folk ere icke at skiemte med/ naar
de først blir vred; seer jeg ret paa Sparen-
borg/ da er hand af de Slags Folk. Men
hvad vil den Dreng her/ vil du tale med no-
gen?

Drengen.

Jeg har et Brev til jer fra en Karl/ som
flyede mig det paa Gaden.

Apicius.

Giv hid: Læser Brevet: Est du en honnet
Cavalier/ saa moder du mig Klocken 8 i Af-
ten paa Grønland/ hvis du icke moder/ hol-
der jeg dig for en Coujon. Adieu.

Sparenborg.

Espen! hører du det/ hvad er her ved at giøre?

Espen.

Jeg skal sige Monsieur et got Raad/ hvor-
ledes hand skal komme reputeerlig derfra.

Apicius.

Hvorledes da?

Espen.

Hand skal gandske stilltiende alleené mode
paa Grønland/ og der slaaes som en ærlig
Karl; enten bliver hand selv stueken ihjel/
og doer som en brav Mand/ eller stikker hand
sin Contrapart ihjel/ og bliver hengt derfor
med Reputation/ saa/ hvor det falder ud/
saa kommer hand dog med Eren derfra.

Apicius.

Du trøster vel i en Lygte.

Espen.

Espen.

Ja der er intet andet ved at giøre/ I skulde have betenkt tilforn / hvad I gjorde.

Apicius.

Ej ! meener du jeg er bange!

Espen.

Det siger jeg icke / gik derfor gandske stilltiende derhen ; thi dersom I siger det til nogen / at de søger at hindre det / maa I ligesaa fuldkommen heede Coujon / som I aldrig havde turdt mode. Men der kommer jer Søster / holdt nu gode Miner.

Sc. 2.

Terentia. Apicius. Espen.

Terentia.

Hvor forliebt den gode Sparenborg blev / da hand hordte den Madame beskrives ; hun er og paa et Haar efter hans Sind ; thi jeg har icke kiendt nogen ung Kone saa menagerlig / stille / og indgetogen / som hun. Jeg troer nok / der bliver et Partie imellem dem. See her Monfrere / hvad bestiller du her ?

Apicius.

Hør min hierte Søster / har jeg giordt dig noget imod / saa beder jeg om Forladelse.

Terentia.

Hillemend ! hvad er det ? Ach ! mit Blod tilsiger mig noget ondt / siig for Guds skyld / hvorfor tager du Afsteed med mig ?

Apf.

Apicius.

Jeg siger intet / jeg har min Ere fixeret /
jeg beder kun / at / saa fremt du vil holde mig
for din Bror / at hverken du eller nogen anden
kommer paa Gronland i Aften Klocken otte.
(Vender sig til Espen) Espen! er det icke got
nok / kand du nu see / at Hiertet sidder paa det
rette Sted / og at jeg kand tie.

Espen.

Jo / jo / Monsieur tier brav nok; hand siger
kun: holdt mig / eller jeg gjorde en Ulykke.

Terentia.

Ach! jeg elendige Menniske! jeg mercker
nok / hvor det henger sammen / at I vil for
Haanden. Espen! jeg formaner dig ved
alt det / som helligt er / at du aabenbarer mig
den heele Historie.

Espen.

Ej! Jomfrue / meener hun / at jeg icke kand
tie ligesaa vel som min Herre / jeg siger kun
alleene dette / at min Herre skal slaas i Aften
Klocken otte paa Gronland.

Terentia.

Med hvem?

Espen.

Det siger jeg heller icke / men forste Bog-
stav er Sparenborg.

Apicius.

Du fortviølede Skielm / er det ret saales-
des at robe din Herre.

Espen.

Espen.

Hør Monsieur! naar J har sagt A/ saa
maa J og sige B J har jo selv givet An-
ledning til jer Søster at spørge derom. En
rettskaffen Cabeler tar aldrig Afsked enten
med Bror eller Søster/ naar hand vil slaaes;
thi at sige til sin Søster/ har jeg gjort dig no-
get imod? det er at sige paa anden Dansk:
Min hierte Søster! jeg staar i Fare i Dag
enten at giøre en Ulykke/ eller at tage en/ hvil-
ket jeg som en rettskaffen Cabeler icke kand
eller tør sige dig/ men/ som jeg er bange for
Troeyen/ saa gier jeg dig kun Anledning at
efterforske/ hvorudi Faren bestaar/ at du i
Tide kand hindre den. Jeg holder/ min
Tro/ for/ at det er lige saa got at sige reent
ud til sin Contrapart: Monsieur mit Hierte
sidder mig i Buxene/ derfor beder jeg/ at J
vil undskylde mig for at møde.

Terentia.

Det er en smuck Ziennner/ som raader sin
Herre at styrte sig i Ulykke.

Espen.

Nej! J forstaar mig icke ret/ Jomfrue/
jeg raader ham icke til at slaaes/ men siger
kun/ efterdi hand har besluttet at slaaes/ saa
skal hand slaaes som en rettskaffen Cabeler;
saa vilde jeg giøre/ om jeg var det. Jeg har
kiendt en Officeer/ som modtog alle Dueller:
men saasom hand altid sagde til sin Kone/
førend hand skulde slaaes: Far vel/ min
Hier.

Hierte! jeg veed icke / om vi seer hinanden
meer / saa blev der aldrig noget af; thi Ko-
nen udspyonerede strax Sagen / og hindrede
det. Men der kommer / min Troe / Sparen-
borg. Nu blir her en Ulycke af.

Sc. 3.

Sparenborg. Christoffer. Espen. Terentia.
Abelone. Apicius.

Sparenborg.

Jeg troer nok / hand har faat mit Cartel /
er der nu en ærlig Blods- Draabe i ham /
saa moder hand mig til bestemte Tid.

Christoffer.

Hør Herre! hvad jeg har i Sinde / naar
J kommer i Træfning sammen; vil jeg gaa
bag til / og rende ham min Kaarde ind i Ryg-
gen / og vinder vi sikker.

Sparenborg.

Sy! sy! det duer icke / vi skal sægte reent
og ærligen tilsammen.

Christoffer.

Ej hvad Ærlighed! naar J vil giøre en
Ulycke / er det jo lige meget paa hvad Maade
det skeer / naar vi vil tale om Christendom /
om Samvittighed / saa burde J blive hiem-
me. Men eftersom vi har besluttet at sætte
i Dag saadant til Side / maa vi være os selv
lige; om en Tyv havde sat sig for at stiale en
Koe / bekymrede hand sig aldrig om Maaden /
men alleene hvorledes at hand sikkerst kunde
stiale

fricke den; naar en Uls sætter forst Sam-
vittighed og Christendom til Side / og be-
slutter at dræbe et Faar (dog det er sant / en
Uls har endelig ingen Christendom) men
jeg vilde alleene sige / naar en Uls vil dræbe
et Faar / og tog i Betenkning at ansalde det
bag til / vilde de andre Uls holde ham for
en Pedant / forstaa om Uls kunde raison-
nere. Det er virkelig noget underligt / som
man icke kand begribe / hos visse Folk / at de
søge at føre et ugudelig Forsæt Christelig ud.
Jeg for min Part / jeg søger aldrig at sætte
Gud eller Mennisker For Næse paa. Naar
jeg er gudsfrygtig / saa er jeg gudsfrygtig / naar
jeg er ugudelig / saa er jeg ugudelig / saa alle
kand tage og føle derpaa. Jeg har tit tænkt
paa disse Officerer / at / naar de vil duellere /
det er / bryde Guds og Landets Love / gjør de
deres Bøn først. Hvad maa vor HErre
vel tænke / naar saadanne Bønner kommer
for ham: HErre! saasom jeg har i Sinde
at dræbe min Næste eller styrte mig selv i U-
lykke for ingen Ting / saa beder jeg din Bi-
stand herudi.

Sparenborg.

Ej! holt op med din Moralisieren / jeg skal
forsvære at tage nogen Latinist Dreng i min
Tiennefte meer / de ere ligesom de vare galne.

Christoffer.

Herre! seer I icke / hvem her staar.

Spas

Sparenborg.

Jo/ det er den Mand jeg leeder efter. Her
fand vi giøre det strax af. Træk ud Canaille/
est du en ærlig Karl.

De sætter sammen.

Terentia.

Mord/ Mord!

Abelone.

Hvad er paa færde? ach! Gud bedre mig
arme Menniske/ hvad er det for en Ulykke?
Espin og Christoffer/ hvis Jicke hindrer det/
skal J komme i Bodelens Hænder.

De komme alle imellem og stille dem ad.

Sparenborg.

Hvis Jicke gaar til Side/ skal jeg —

Abelone.

Ach! min allerkieriste Broder! sig hvad
er Marsag til saadan Ulykke?

Sparenborg.

Synes dig ei/ at jeg har Marsag/ først
kommer hans Søster mig til at løbe April;
siden pryglers hand min Tienner.

Apicius.

Nej! jer Søster har kommet mig til at
løbe April.

Christoffer.

Espin/ denne Sag maa henge underlig
sammen/ vi to vil være Mediateurs. Her er
Bildfarelse; thi begge beskyldte hinanden for
en Sag. Her Monsieur Sparenborg/ vi
tvende Mediateurs eller Opnæend tilspørge
eder

eder først/ hvorudi eders Prætentioner be-
staar.

Sparenborg.

Hans Søster visede mig April.

Espen.

Og eders? Monsieur!

Apicius.

Hans Søster gjorde ligesaa ved mig.

Christoffer.

For det andet maa vi spørge/ hvorudi den
April-Løben bestaar?

Sparenborg.

Hun visede mig hen til en Dame/ som hun
berømmende af Guds frygt/ Menage/ Taus-
hed/ Stillehed &c. men da jeg kom der hen/
fand jeg hende ugudelig/ comoediantist/ aa-
benmundet/ odsel/ gall.

Espen.

Og eders? Monsieur!

Apicius.

Hans Søster recommenderede mig en
Dame til Brud/ som var artig/ levende/
resolut/ beleven/ og i alting efter mit Sind.
Men da jeg kom derhen/ fant jeg hende knor-
voren/ arrig/ mistenckelig/ gnieragtig &c.

Christoffer.

For det tredie maa vi vide den Kones
Navn/ og hvad hun heeder.

Sparenborg.

Jeg veed icke/ hvad hun heeder/ men det
var en Galanterie-Kremmer-Encke.

Espen.

Espen.
Og eders?

Apicius.
Ogsaa en Galanterie-Kremmerske.
Christoffer.

Saa som der er mangfoldige Galanteries
Kremmersker i Byen/ maa vi spørge for det
fjerde/ hvor denne boer?

Sparenborg.
Nest ved Henning Henningsen.
Espen.

Og eders?
Apicius.

Ogsaa nest ved Henning Henningsen.
Christoffer.

Gaar I nu lidt til Side/ Monsior/ nu
maa vi examinere Fruentimmeret; hör
Jomfrue Terentia/ hvordan fant I den
Helena at være/ for hvis skyld denne Tro-
janske Krig er begynt?

Terentia
For mig var hun gall og lystig/ og holdt en
Roman for sin Bibel.

Abelone.
For mig var hun melancholisk/ sadd/ og
suckede og græd over Taare-Persen.

Terentia.
For mig var hun aabenmundet/ troehier-
tig/ ødsel/ satyriske.

Abelone.
For mig var hun taus/ gnieragtig/ præ-
cieuse/ varsom. Chri

Christoffer.

Ha/ ha/ ha/ nu har jeg løst Knuden / I
Gæffe tilsammen / kand I se mercke / at det
er toe ulige Gøstre i et Huus/ hvilket har gi-
vet Anledning til ald den Allarm/ ha/ ha ha.

Sc. 4.

Torben. Terentia. Abelone. Sparenborg.
Apicius. Christoffer. Esben.

Torben.

En stackels Tienner her i Kiøbenhavn er
ligesom et Plov-Beest/ besynderlig/ hvo der
har saadan underlig Herskab som jeg.

Terentia.

Der er/ min Troe/ den Tienner/ som er i
samme Huus/ ham maa vi examinere.

Torben.

Dog jeg troer ingen har saa underlig Her-
skab som jeg. Jeg havde saa nær faat Hug
forleden Dag af en gammel Mand; thi hand
tenkte/ at jeg fixerede ham/ da jeg beskrev
Mad. Lucretia for ham. Hand spurdte mig/
hvor mange Døtre min Husbond havde;
jeg svarede 16 vørne Døtre/ foruden en liden
paa 5 Aar. Da sagde hand/ jeg har aldrig
seet meer end een i Boden. Hvorpaa jeg sv-
rede: De sidde der alle 16. Hand sagde: da
maa de være hinaanden meget lige. Jeg sv-
rede: vel i Skabningen/ men icke i Moder.
Hand spurdte videre: hvem af dem heeder
Lucretia. Jeg sagde alle 16. Hand sagde/ ei!
du

Du staar og hassellerer; nej lad os tale Al-
vor/ jeg veed nok/ at en flog Mand gier icke
alle sine Døttre et Navn; jeg har hort me-
get tale om dem; hvilken af dem er saa geist-
lig og ærbar? jeg svarede/ den ældste. Ja
sagde hand/ det er naturligt/ at den ældste
har meest sat sig; men hvilken er saa lystig
og verdslig? jeg svarede/ den ældste; hvor-
paa hand blev vred og vilde give mig Hug/
da jeg dog intet sagde uden Ganden; thi udi
den eene Kones Legeme ere 16 Siæle. Nu
visede hun mig i Byen efter et nyt Kort for
at spille Remise med i Aften eller Marthe-
dorn/ hvad mand kalder det/ men/ maa stee/
naar jeg kommer tilbage/ sidder hun og læser
Taare-Persen/ og kaster Kortet paa Jiden.

Gaar bort.

Sc. 5.

Den fremmede Cavallier med Personerne
af forrige Scene.

Cavallieren.

Pots Slapperment! hvilket Eventyr var
dette. Jeg veed icke enten jeg drømmer eller
jeg er vaagen. Hun tar med venlig Mine
mod mit Tilbud/ berammer Tiden; jeg læ-
ser Musicanterne/ kommer til bestemte Tid i
Forhaabning at recommendere mig ved saa-
dan Altiighed; men/ i Steden for at saa et
Kys/ eller i det ringeste Tack for saadan Hof-
lighed/ faar jeg Skieldsord og Band over
Hoved

Hovedet. Hvorudover/ saasom Ulykken al-
drig er eene/ jeg kommer i Klammerie med
Musicanterne/ saar Hugg af dem/ blir træf-
ket til Raadhuset af Bægterne. Saa at jeg
maa løse mig med Penge baade fra de første
og de sidste.

Christoffer.

Jeg vil sværge paa at denne Monsieur har
haft selv samme Eventyr som vi.

Torben.

Hillemend! gid jeg var vel hiemme. Det
er Mare den samme Maansor/ som Mada-
men nylig slog Vand paa. Jeg kommer til
at gaa en anden Vej tilbage.

Cavallieren.

Der er/ min Troe/ hendes Tiener.

Lar ham i Haaret.

Du skal sandelig betale mig Løvet.

Torben.

A . . . A . . . A . . .

Sparenborg.

Ach! min Herre! laae icke den stæfels
Dreng saaledes.

Cavallieren.

Messieurs! dersom I vidste mine Aarsa-
ger/ hialp I mig selv til at prygle ham.

Torben.

Maansor! jeg har jo aldrig seet ham før?

Cavallieren.

Tiener du icke hos den artige Lucretia?

H

Tor

Torben (sagte.)
Jo somme Tider.

Cavallieren.
Du har et artigt Herskab.
Torben.

Somme Tider.
Cavallieren.

Det er den uraisonnableste Qvinde / jeg
har kiendt.

Torben.
Somme Tider.

Cavallieren.
Svar mig du Slynge! tiener du icke
hos hende?

Torben.
Jo / somme Tider.

Cavallieren.
Est du icke Dreng der i Huset?

Torben.
Jo! jeg er go Herre.

Cavallieren.
Gaa tiener du der jo stedse hos hende?

Torben.
Nej ickun somme Tider.

Cavallieren.
Den Dreng har enten Malice / eller det
maa være en Taasse. Gaaest du icke hvor
dan jeg blev nylig medhandlet for jere Bind
der?

Torben.
Jo jeg gjorde / go Herre! men hvad fandt
jeg giore dertil?

Caval.

Cavallieren.

Det er endelig sant. Jeg slog dig med
Uret / men i Hidsighed. Jeg burde hevne
mig paa hende selv / hvilket og skal skee inden
jeg gaar til Sengs.

Torben.

Paa hvem vil Herren hevne sig?

Cavallieren.

Paa den gode Madame Lucretia / som
boer der.

Torben.

Den Lucretia / som slog Band paa Her-
ren / boer icke der meer.

Cavallieren.

Hvor boer hun da?

Torben.

Jeg veed / min Troe / icke.

Cavallieren.

Var det icke dette Huus / hvor man hand-
lede saa ilde med mig?

Torben.

Jo / min Troe / var det saa.

Cavallieren.

Var det icke Lucretia / som slog Band
over mig?

Torben.

Ja / men icke den / som boer der nu.

Cavallieren.

Er din Madame da flytted?

Torben.

Nej! hun boer der endnu.

Cavallieren.

Ej! saa skalt du saa en Ulykke/ vilt du fixere mig oven i Kiobet?

Torben.

A slaae mig icke / Monsieur!
lad mig forklare min Meening. Min Madam har adskillige Siæle i sin Mave eller Hierte. Somme af disse Siæle ere onde og somme gode. En af de gode Siæle inviterede Herren hid / og en af de onde slog Band paa ham. Det er derfor icke Madamens Skyld / men Herrens egen / at hand icke kom et halv Dvarteer tilforn / for end den gode Siæl gik ud i Byen og den onde Siæl kom hjem / eller / at hand icke biede et halv Dvarteer lenger ; thi hun har baade for og siden den Tid været saa mild / som en Guds Engel.

Cavallieren.

Jeg begriber alt dette gandske icke.

Spærenborg.

Min Herre jeg fatter det meget vel. Drengegen tiener hos en Dame / der er vægelsindet / og ved sin foranderlige Humeur har givet Anledning til stor Bildfarelse blant os / som her staa / og forðte tvende eenige Familier i Harnisk mod hin anden / saa vor største Sorg nu er hvordan vi kand redressere den Feil / som vi af Bildfarelse har begaaet.

Cavallieren.

Den Dame er jo mægtig til at oppvække en

en indbyrdes borgerlig Krig udi Staden?
ha! ha! ha! nu forgaar min Brede.

Til Torben.

See der Cammerat! der har du 2 Mark for
de Hugg/ jeg gav dig i Hastighed. Gak kun
din Vej.

Torben gaar bort.

Det er best Messieurs at vi tier paa begge
Sider med denne Historie; thi den kunde
ellers give Anledning til den bedste Comoedie.

Sparenborg.

Men hvad Satisfaction skal vi give de
smucke Jomfruer for den Tort/ vi har af
Bildfarelse giordt dem?

Christoffer.

Hør got Folk! lad mig og Espen/ some
Mediateurs/ raade. I veed jo her er en
Comoedie spillet/ og at alle Comoedier bør
endes ved Giftermaal. Vi finder for got/
at Freden sluttet paa den Raade/ at Monsr.
Sparenborg gifter sig med Jomfrue Teren-
tia/ og Monsr. Apicius med Jomfrue Abe-
lone. Er I dermed fornøjet paa alle Sider?

Terentia.

Seer man vel/ hvor perfect hand forstaar
det Handverk at kople Folk sammen.

Christoffer.

Min hierte Jomfrue! hun maa forlade
mig/ at jeg gaar saa lige til. Jeg har ick
gaaet i Skole til Maren Gifte-Gnifs/ der
kunde giøre saa mange Præludier/ naar hun

giorde Partier mellem Folk. Jeg veed nok /
hvordan Moden er baade for dem / som skal
fri / og den / der skal sige ja. En Frier / eller
hans Commissionaire / skal lade sig mercke i
mange Aar at have baaret hemmelig Kier-
lighed til en Jomfrue / omendskiont hand
aldrig har seet hende tilforn. Eller hand
skal foregive / at hans Far eller Moor har
aabenbaret sig for ham i Sovne / og sagt:
vil du gifte dig min Søn / saa tag ingen uden
den eller den Jomfrue; eller hand skal sige /
naar hand gjør sin Bøn i Kircken om et got
Giftermaal / staar strax den eller den ham for
Diene. Den som vil sige / ja / skal blive rød i
Ansigtet og sige: Monsieur / det er noget / som
jeg icke kand svare til. Det er for tiligt for
mig at giftes / jeg er for min Frihed. Jeg
kand intet giøre uden mine Venners Raad-
forsel. Og skal gaa saasom halv vred og
skamfuld bort / omendskiont hun er færdig
at sprecke af Kierlighed. Jeg er aldeeles
icke for slige unyttige Ceremonier / naar jeg
skal til at fri engang / saa siger jeg kun: Lille
Pige! vil I have mig? siger hun ja / saa
smæcker jeg strax til. Siger hun nej / saa
svarer jeg: Farvel lille Pige! hils hendes
Forældre.

Sparenborg.

Jeg holder med dig / Christoffer / derudi /
du taler efter mit Sind.

Chri

Christoffer.

Vil I da have disse tvende Jomfruer/ som
hos eder staar/ til eders ægte Hustruer?

Sparenborg.

Jeg for min Part holdt det for en stor
Lykke/ om jeg kunde overtale Jomfrue Te-
rentia.

Apicius.

Jeg er iligemaade fornøjet med dit For-
slag.

Terentia.

Du gjør Brude-Viselsen noget for hastig/
Christoffer!

Abelone.

Mig synes/ min Troe/ det samme.

Christoffer.

I gode Jomfruer! gjør mig icke vred.
I veed jo/ at jeg er en hastig Mand.
Glaar kun strax til; I ere alle lige af
Stand og Midler. I har derforuden/
omendskönt uskyldig/ ophidset tvende Per-
soner til U-eenighed/ som icke kand bedre
billeghes end ved Giftermaal og Svoger-
skab. Tilmed er jo spillet en Comoedie/
som endelig maa endes med Giftermaal.
Allons giver hverandre Hænder/ jeg vil/
min Troe/ icke begiere en Skilling derfor.
Hvorvel der er mange Folk her i Staden/
som lever af intet andet/ end det samme.

Espen.

Jeg vil / min Troe / ej heller begiere noget
derfor.

Christoffer.

Du har ret Espen ; thi du har icke talt
et Ord / men staaet / som en Døsmer. I
staar saa peene / I got Folk ! Corrafi.
Giver hver andre Hænder. See ! jeg skal
hjelpe Jer til rette. Flye mig kun Jer
Haand / Somfrue / ligeledes. Saa / nu
er Ja=Ordet alt sluttet ;
lad os gaa hjem.

Sean

Jean de France

Eller

Hans Brandsen

Comœdie

Forestilled

Paa

Den Danske Skueplads

1722.

Hoved=Personerne i Comœdien :

Jeronimus en Borger.	M. Ulse.
Grands hans Naboe.	M. Gram.
Jean Grandses Son.	M. Pilloi.
Elsebet Jeronimi Datter.	Mad. Lerke.
Antonius hendes Elsker.	M. Schou.
Espen en Tiener.	M. Hald.
Marthe en Pige.	Mad. Montaigu.
Arv en Gaards-Karl.	M. Heberg.
Magdelone Grandses Hustrue.	Mad. Coffer.
Pierre / Jeans Tiener.	M. Wegner.

A & I. Scen I.

Jeronimus. Frands.

Bod Morgen/ Naboe/ hvor kommer I
fra saa tilig?

Frands.

Jeg var udi et Erende paa gammel Torv.

Jeronimus.

Hvad got nyt der?

Frands.

Intet/ uden mand fordte en til Slut-
teriet.

Jeronimus.

Det kand icke regnes for nyt/ men hvorfor
blev hand bragt did hen?

Frands.

Mand sagde mig/ at det var for Gield.

Jeronimus.

Det er heller intet nyt?

Frands.

Samme Person har lenge reist Uden-
Lands/ og har sat en stor Hob Midler til.

Jeronimus.

Det er heller icke nyt. Hor kun/ Kiere
Naboe/ speiler eder udi deslige Exempler.
I har en Son/ jeg vil icke sige meer/ gid det
icke maa gaa efter min Spaadom/ det rorer
mig saavelsom eder; thi jeg har lovet min
Datter Elsebet bort til ham; men I vilde
icke lyde mit Raad/ hand skulde have sin
H 6

Wid.

Billie / hand vilde reise / hand skulde reise /
skiont hand er et Barn paa 19 Aar.

Grands.

Forlad mig / Naboe / hand blev 20 Aar
forleden Januari.

Jeronimus.

Jeg fandt nok erindre / da hand blev fød /
det var den samme Tid / som salig Birthe
døde / men det vil intet sige / lad være / at hand
er 20 Aar gammel / mon det icke er Hazard
alligevel / at lade ham saaledes reise Uden-
Lands.

Grands.

Jeg vil icke disputere / om det er farligt
eller ej / men det veed jeg / at de fleeste her i
Landet reise ud i den Alder.

Jeronimus.

Det gaar og de fleeste / som den Karl J
modte paa gammel Torv. J har saa vit ret /
tiere Naboe ; de fleeste ere siden hengefærdige
af Armød ; hvorfor maa eders Søn icke hen-
ge sig / saa vel som en anden ?

Grands.

Ach ! det har ingen Fare ; hand forsikrede
mig / førend hand tog Afsked / om sin Skil-
selighed.

Jeronimus.

Det giøre alle. Jeg veed icke / hvordan
hans Levnet har været udi Paris / men det
fandt jeg sige / at hans Breve staar mig al-
deles icke an ; min Datter Elsebet kalder
hand

hand Isabelle/ sig selv skriver hand Jean/ og
jeg heeder Jerome. Hand maa kalde sig selv/
hvad hand lyster / hand maa skrive sig Fair-
fax og Soldan / om hand vil / naar hand
ickun lader mig og min Datter beholde vo-
re Christne Navne.

Frands.

Ach kiere Naboe! det er jo Moden / unge
Mennister gjør saadant for at lade see / de
have lærdt fremmede Sprog.

Jeronimus.

Jeg disputerer icke / om det er Moden eller
ej / men er det en fornustig Mode? om en
Fransk Mand her udi Landet forvendte sit
Navn Jean og lod sig kalde Hans / naar
hand kom hiem igien / mon hans Landsmænd
icke tænkte / at hand var bleven forrykt? det
er smukt nok at lære fremmede Sprog / men /
naar vi har lærdt vort eget først; det er smukt
nok at reise Udenlands / naar mand har sam-
let Nar og Forstand først / naar mand har
den Capital / at mand kand leve af Kenterne /
naar mand reiser paa en vis Profession / som
mand icke kand lære hiemme. Men her er
det bleven som en sat Ret for fattige Borger-
Born / at de i Fleng ved slige Udenlands
Reiser skal odelegge deres Familier / for at
lære et Sprog / som de for en Snees Rigs-
Daler eller meere kand lære af en Sprog-
Mester her hiemme. De fleeste blive for-
dervede / og lære intet uden galne Moder og

Bellyst/ som de siden fylde Landet op med/ og
glemme det Gode / de ere blevne øvede udi i
Skolerne. Jeg kand opregne over Sneese
smucke Karle/ der have studeret deres Præke
Stoel paa Klosteret / og giordt Præfener /
som have været høyt agtede / end og udi vor
Frue og Runde Kircke / hvor de lærde Mee-
nigheder ere. De samme ere siden efter Mos-
den reist Udenlands/ og der efter Moden ha-
ve glemt bort deres Christendom indtil Ca-
techismum/ tilsat deres Midler/ fort en Hob
politiiske Griller med sig tilbage/ og siden
gaaet med deres Bonjour, og Comment vous
Portes vous og creperet / saa de har saat en
Ulykke i Mave/ indtil de ere faldne til Mel-
lancholie og Brendeviin; saa at Forældrene
seer derved deres Børn fordervede / og sig
selv ødelagde. Ja/ I leer deraf / kiere Na-
boe / det er/ min Troe/ dog sant; dersom I
saae udi en Sum paa et Sted de mange
Penge/ som af unge Mennisker aarligen bli-
ve u=nyttig tilsat Udenlands/ skulde I icke
forundre eder over / at vi ere saa fattige og
magtesløse. Eders Son har allereede for-
tæret 1500 Rdlr. i Frankrig. I siger/ at hand
har lærdt Franssk derfor; men I taler icke om/
hvor meget Latin hand har ogsaa glemt.
Narrierie og Galsskab mercker jeg at hand
har lærdt for det første. Det kand jeg see af
de Breve hand skriver til mig. Hvad Fan-
den skal jeg med de Franske Breve / som jeg
ict

icke forstaar et Ord af? først koste de mig
Post-Penge/ siden en Bouteille Biin til
Jan Baptist/ som sætter dem over for mig
paa Tydst/ og kand jeg endda neppe forstaa
dem.

Frands.

Nu gjør det ingen gode/ Naboe/ at vi tale
derom; hvad engang er giordt kand icke for-
andres; Skylden er icke hos mig. Min
Kone vilde saa have det.

Jeronimus.

Sy! sy! skyd aldrig Skylden paa eders
Kone. Naar I beskylde eders Kone for
saadant/ beskylde I og saa eder selv. Det
er haansigt for en Mand/ at hand siger/ jeg
er bleven odelagt/ men det er icke min Skyld;
thi min Kone vilde saa have det.

Frands.

Min hierte Naboe! I er aldt for knar-
vurren. Jeg er/ Gud stee Lov/ icke endnu
ruineret. Vil I ickun tie still/ nu kommer
min Son tilbage; thi hand er reist fra Pa-
ris for 4 Uger siden/ og saa er det Ende der-
paa.

Jeronimus.

Ende derpaa? ha/ ha! Ende derpaa?
I skal saa det at vide/ Naboe/ I skal saa
det at vide; vor Danske Ungdom gjør icke
som Ungdommen udi Holland. Myn Heer
Kalls Son udi Serdam reiste Udenlands
for nogle Aar siden/ fordte sig op som en
Prinds/ tracterede Ministerer ved alle Høfe/
men

men saasnart hand kom tilbage igien / søste
hand Heste / Bogne / Kuff / Laqvaier og sin
heele Stak; tog sin gamle Serdamste
Bonde-Kiøl paa igien. Mon vore Cavel-
lerer / vore Dagdrivere (Gud forlade mig
mine Synder) vil giøre det samme? jo/ jo/
forsøg kun / at give eders Son reven Dll og
Brød til Frokost / som tilforn / see / om hand
icke vil svare: Jeg er vant til Chokolade udi
Holland; forsøg at give en god Dansk
Meel-Brød eller Byggryns-Brød / see / om
hand icke vil grine deraf / og en anden Aften
souple hos en Fransk Kock; vilde de endda
ickun føre en Nations Lyde hjem med sig /
var det icke saa meget at sige / men de kom-
mer tilbage samensyddede af aldt det Galskab/
som findes udi Engeland / Tyskland / Frank-
rig og Italien. Jeg vil icke skiere op / Na-
boe / men saaledes leve ungesehr vore Ca-
vellerer / naar de komme hjem. Om Mor-
genen skal de have deres Thee eller Choco-
lade. Det / sige de / er paa sin Hollandst.
Om Eftermiddagen deres Caffee / det er paa
sin Engelsk; mod Aftenen spille de Allomber
hos en Maitresse / det er paa sin Fransk.
Naar de gaa et Vrende i Byen / skal de
have en Laqvei udi Hælene paa sig / det er
paa sin Leipzigs eller Berlinsk / skal de gaa
i Kircken / spørger de først / om der bliver
Music / det er paa sin Italiansk / alt hvad
som er Udenlandsk / synes dem at være arigt
og

og fornemme/ end ogsaa naar de blive trofne
til Slutteriet for Gield.

Frands.

Nu/ nu/ Naboe/ det tør gaa bedre end J
tencker. Er det ellers lengesiden/ at J fik
Brev fra min Son?

Jeronimus.

Ungefehr for fire Uger siden.

Frands.

Hand var reist for fire Uger siden/ fra Pa-
ris.

Jeronimus.

Det kand nok være; hans sidste Brev var
dateret (med Permission at sige) fra Koven
eller Koven; er der nogen Sted/ som heeder
saa i Frankrig?

Frands.

Det maa være Roan/ som de Franske skri-
ve Koven; thi hand gaar til Skibe.

Jeronimus.

Det er et heeligt Navn; men der kom-
mer Arv Gaards=Karl med Alanden i Hal-
sen. Hvad mon hand vil?

Sc. 2.

Arv. Jeronimus. Frands.

Arv.

Nu gav jeg nok en Daler til/ at Hosbond
var hiemme; thi Hans Frandsen er kommen
hiem/ og ingen kand forstaa et Ord/ hvad
hand siger. Det første hand kom ind ad
Døren/ spurdte hand; hvor er Moen Pere;
jeg

jeg blev forbauset over saadant Spørgsmaal;
thi hvem Ganden fandt skaffe ham moedne
Pører udi Maymaaned? jeg svarede: de
ere icke her udi Landet paa disse Tider; hand
forundrede sig meget derover/ ligesom hand
aldrig havde seet en Have her i Landet til-
forn/ og spurdte siden om hans træ sær mere,
hvorfor jeg svarede/ som Ganden er/ at hand
fandt finde hende enten paa Ulfelds Plads
eller Hallands-Nas; thi der findes tvende
Træe-Mærre. Mig gav hand et Hundes-
Navn kaldende mig Barsong/ og andet/ som
jeg skiemmes at tale om.

Frands.

Arv! hvad nyt har du?

Arv.

En heel Pose = fuld.

Frands.

Ondt eller Got?

Arv.

Baade ondt og got. Hans Frandsen er
kommen hjem igien fra Vest-Indien/ men —

Frands.

Fra Vest-Indien?

Arv.

Jeg meener det er fra Vest-Indien/ efter/
di hand er gandske forrykt/ enten er hand
gall/ eller hand laver til Barsel; thi det for-
ste hand begierede / var moedne Pører.

Frands.

Hvorledes seer hand ellers ud? hvorledes
er hand klæd?

Arv.

Arv.

Hand seer ud som hand havde brendt Galster af / og vilde flye over til Lolland. Hand gaar udi en rød Klædes Slaap-rok / og har en Hat paa Hovedet saa breed som 6 af mine; hand er ligesaa breed som den / Hans Wurst havde / da Hosbond var sidst og saae paa den stercke Mand. Hand har icke behov at spøge for Tid; thi hand fand tilig nok blive Hande Neder. Men jeg maa løbe med et Brev / som hand flyde mig.

Frands.

Til hvem skal det Brev?

Arv.

Det skal til en Mand / som heeder Moons.

Frands.

Lad mig see Brevet: A Mons: Monsieur de Pederfen Auditeur de la premiere Classe in Copenhague. Det maa være til Mons: Pedersen første Lectie Hører / som er hans gode Ven. Du skulde lenge løbe og spørge efter Moons: Hvor er min Son?

Arv.

Nu kommer hand strax / hand staar inde udi Grønstuen og putler sin Paryk for Speilet. Jeg maa løbe.

Sc. 3.

Jean. Jeronimus. Frands.

Jean.

La, la la la la, nu kommer jeg icke ihu
den

den bougre de pagrad, som jeg lærde sidst
af Mons: Blondis par Di, det er en grand
malleur, mais voila mon pere & mon Svi-
ger Pere, bon matin Messieurs! coment vive
ma chere Isabelle.

Jeronimus.

Hør min gode Hans Frandsen! jeg er fød
i Christen-Bernikow-Stræde / min Fader
ligesaa. Der har aldrig nogen Isabelle
eller Fidelle været i vort Huus; jeg heeder
Jeronimus Christoffersen / og min Datter
Elsebet med Gud og Eren.

Jean.

Det er aldt det samme mon cher Sviger
Papa, Elsebet / Isabelle / eller Belle / alleene
det sidste er meer fornemme.

Jeronimus.

Hvo der kalder min Datter Belle / skal
have med mig at bestille; thi det er et Hundes
Navn. Vil I ikke kalde os ved vore Christnes
Navne / kand I see jer om et andet Svoger-
skab. Jeg er en gammeltdags ærlig Borger /
og lider ikke saadane nye Allamoder / forstaar
mig ej heller paa saadan høyraven Parle-
ring.

Jean.

Pardonnez moi mon cher Sviger Papa,
mand siger aldrig nye Allamoder / c'est ne
pas bon Parifist / c'est bas breton par Di la
la la la. Dette er den nyeste Menuet, com-
pose par le Sieur Blondis. par Di! det er en
habile homme le plus grand Danke maitre
en

en Europa. Heeder icke Danke Mairre paa
Danst ogsaa Danke Maitre; jeg har ou-
blieret gandske mit Danst Dans Paris.

Jeronimus.

Det er Skade / at I har icke glemt hver
Bogstav; thi nu kand hverken Danst eller
Fransst forstaa jer / havde I biet 14 Dage
lenger i Paris / havde I vel ogsaa glemt jer
Navn.

Jean.

Non, ma foi, jeg glemmer aldrig saa let/
at jeg heeder Jean de France non par Di
non.

Frands.

Jen de France nong Paradis nong, er det
Hans Frandsen paa Danst? Naboe! det
Sprog maa være meere riigt end vores.

Jeronimus.

Det var bedre / i Staden for at sporge
mig om saadant / at I gav eders Son et par
Dresigen paa hans Pande-Præst.

Jean.

Mesieurs! je demande pardon, jeg maa
gaa / vi Parisiens kand icke være lenge paa
et Sted. La la la la la la. Jeg maa hen at
see mig lit om a la Greve adieu si long.

Saar ud.

Sc. 4

Jeronimus. Frands.

Jeronimus.

Farvel / Naboe! jeg beder om Forladelse/
at jeg har giordt mig saa dristig at tale med
jer;

jer; jeg hør eders Søn vil være Grebe/ hvor
for jeg og min Datter ere for ringe at om-
gaaes med eder.

Frands.

Ach min hierte Naboe! var dog icke saa
meget hastig/ hav Taalmodighed udi 14
Dage/ jeg haabes/ at inden den Tid de Gril-
ler skal forgaa ham. I veed jo / at Herman
Frandsens Søn var ligesaa/ hvorledes hand
med sin Parlemefransø dræbte alle Menni-
sker; hand var jo saa indtagen deraf/ at hand
vilde end icke ligge hos en Pige/ uden det var
paa Grandst/ hand aad heller en Suppe ko-
get paa en Skoe-Pind/ naar den var tillavet
af en Fransøst Kock/ end den beste Kalles-
Kiød Suppe paa Danst; naar hand tales-
de med de fornemmeste Bestillings-Mænd/
kaldte hand dem Monsior/ alleeneste fordi
det var paa sin Parlemefransøst/ uanseet/
at hand fik mange Uvenner derved. Ja hand
vilde paa siksten icke gaae i Danst Kircke
meere/ men holdt sig til den Calvinste Mee-
nighed udi Nabentraa/ den samme blev jo
siden saa skickelig/ da hand havde udraset/
at hand nu brendte Franske Boger indtil
Bibler/ hvor hand faar fat paa dem / og
indvikler sig i Klammerie med Folk alleene/
fordi de have Parlemefransøste Ansigter/
end skiont de ere her indfødte Christne. Jeg
haabes min Søn inden stacken Tid skal bli-
ve lige saadan een; men hand maa have no-
get

get at bestille. Jeg har i Ginds / at sætte
ham paa Rente-Cammeret / der vil hand/
min Troe / saa andet at forrette end synge
la la la og danke Fiol de Spanie om Da-
gen.

Jeronimus.

Nu / nu Naboe / paa det J ej skal sige / at
jeg er formeget knarvurren / see! da vil jeg
have Saalmodighed udi 14 Dage / bliver
hand inden den Tid bedre / seer jeg heldst / at
hand holder strax Bryllup med min Datter /
og tager sig en borgerlig Handtering; thi at
lade ham løbe blant de Rente-Cammer-
Drenge / det duer icke meget / Naboe / det
duer icke meget.

Frands.

Det maa blive ligesom J finder det for
got. Far vel saa lenge.

Jeronimus.

Far vel.

Sc. 5.

Magdelone. Frands.

Magdelone.

Ach min hierte Mand! har du seet Hans
Frandsen?

Frands.

Allt for meget / Gud bedre!

Magdelone.

Du har altid trettet med mig / at vi gjorde
for meget af den Son.

Frands.

Det er sant.

Mag-

Magdelone.

Men har vi icke nu Glæde for ham?

Frands.

Jo/ det er sant/ mand kand lee sig ihjel/
naar mand seer paa ham.

Magdelone.

Ach! det er en allertieriste Dreng!

Frands.

Ja vist.

Magdelone.

Zenk engang/ hvorledes hand har tiltaget
i det Franske Sprog i saa kort Tid.

Frands.

Forskrækkelig.

Magdelone.

Jeg kunde neppe kiende ham igien/ da jeg
saa ham.

Frands.

Jeg icke heller.

Magdelone.

Saa levende var hand bleven.

Frands.

Ja vist.

Magdelone.

Og saa artig.

Frands.

Forskrækkelig.

Magdelone.

Frankrig kand dog skabe Mennisser om.

Frands.

Forbandet.

Magdelone

Magdelone.

Hand kaldte mig Mardamme.

Frands.

Giorde hand det?

Magdelone.

Ehi hand sagde: det er saa gemeent at
sige Moor.

Frands.

Kand nok være.

Magdelone.

Men hans Kiereste kaldte hand Matresse:
Det syntes mig eene var underligt.

Frands.

Hvorfor det?

Magdelone.

Det er/ maa stee/ saa brugeligt i Frankrig.

Frands.

Kand stee.

Magdelone.

Gud stee Lov/ at hand dog vilde kiendes
endnu ved sine gammeldags Forældre.

Frands.

Det er sant.

Magdelone.

Men hvorfor græder du/ hierte Mand!
Det er vel af Glæde. (sagte) Den stakkels
Mand holder meer af sine Born end hand
lar sig mercke. Jeg har ogsaa grædet af
Glæde.

Frands.

Og jeg af Sorg.

J

Mag

Magdelone.

Alf Sorg?

Frands.

Ja af Sorg. Maa en ærlig Far icke græde / der seer sin Son saaledes omskabet til en Fantast / Gøgler / Nar.

Magdelone.

Hvad siger du grove Dyr? er min Son en Nar?

Frands.

Ja Captain for alle Narre.

Magdelone.

Ej jeg elendige Menniske! der skal have saadan Tølper til Mand / der intet kand skionne paa noget / som got er. Den eeniste Glæde jeg har i Verden / er det kiere Barn / hvilket dog den slemme Mand icke kand lide. Mand seer jo u-mælende Beester holde af deres Unger / ja end ogsaa Tyrker og Hedninger af deres Afkom. Du alleene hader dine egne Born / som fremmede Folk for deres Artighed elsker. Jeg skulde icke rose mit eget; men jeg troer icke / at her er et artigere Menniske til her i Landet / end Hans Frandsen / havde du kun almindelig menneskelig Forstand / saa maatte du kunde see det.

Frands.

Hvor i bestaar da hans Artighed?

Magdelone.

Det bestaar derudi / at hand er artig.

Frands.

Frands.

Jeg seer ingen Artighed derudi / at sætte
1500 Rigs-Daler til i saa kort Tid.

Magdelone.

Du taler nok om hvad hand har sat til /
men du taler icke om hvad hand har lærdt.

Frands.

Jeg seer nok at hand har lærdt at danke
en Tiol de Spang / at siunge en hob forliebte
Viser / og forderve sit eget Sprog; thi jeg
troer hand kand nu hverken Dansk eller
Fransk.

Magdelone.

Jeg vil icke tale lenger med det fortræde-
lige Menniske; jeg svær paa / at jeg icke skal
søge Seng med dig mine Dage meer.

Frands.

Bie hierte Kone! jeg vil sige dig noget.

Magdelone.

Jkke et Ord meere.

Frands.

Gud bevare os / hvor kandst du blive ha-
stig vred.

Magdelone.

Lad mig gaa / siger jeg.

Frands.

Ej lille Magdelone! jeg meente det icke
saa ilde.

Magdelone.

Ingen Snak! jeg vil gaa.

J 2

Frands.

Frands.
Bi min Honne / saa skal du saa det / du
veedst vel selv.

Magdelone.

Packetel.

Frands.

Min Suckertop!

Magdelone.

Gladder.

Frands.

Min Snut!

Magdelone.

Slip mig dog.

Frands.

Min Sirup = Krucke!

Magdelone.

Bort.

Frands.

Min Smor = Blomster!

Magdelone.

Framtrara.

Frands.

Min Paaste = Lillie!

Magdelone.

Intet.

Frands.

Min hiertens Glæde!

Magdelone.

Gaa Fanden i Bold.

Frands.

Min Balsom = Bøsse!

Magdelone.

Magdelonee.

Til Bloks = Bierg.

Frands.

Ach min allerkiereſte Kone! vær dog icke
vred paa din lille Mand.

Magdelone.

Ingen Slingring.

Frands.

Paa din egen lille Frands.

Magdelone.

Bort falſke Blacke!

Frands.

Jeg ſkal / min Troe / aldrig ſkiemte ſaa
oftere. Meener du / at det var mit Al-
vor?

Magdelone.

Var det icke dit Alvor?

Frands.

Mit Alvor! meener du / at jeg icke kand
ſee min Sønns Artighed ſaa vel / ſom du?
jeg taledede kun ſaa for at ſkiemte lidet med
dig. Det var / min Troe / af lutter Blæde /
jeg græd. (ſagte) Ach! Gud bedre den
Mand / der / for at have Fred i Huſet / ſkal
opofre ſin og ſine Børns Velſærd.

Magdelone.

Efterdi du ſagde det af ſkiemt / min hjer-
te Mand! ſaa er jeg alt god igien. Men der
kommer hand.

Sc. 6.

Jean. Magdelone. Frands.

Jean kommer ind og synger en Fransk Viise.

Magdelone.

Giv nu kun agt paa ald hans Bøsen/ og
see saa/ om vi icke har Marsag at elske den
Søn.

Frands.

Du har ret derudi Kone.

Magdelone.

Min hierte Søn! du maa icke være saa
lenge fra din Mamma. Jeg fand icke und-
være dig et Djeblick.

Jean.

Hvad siunes Madamme/ om den Contre-
temps/ som jeg lærde nylig/ forend jeg reiste
fra Paris. Den troer jeg pardi icke nogen
fand giøre her i Landet. Jeg fand giøre den
paa tvende Facons/ som / for Exempel/ først
saa == for det andee saa.

Magdelone.

Var det icke en deilig Capriol Mand?

Jean.

Det var ingen Capriol Madamme/ men
en Contretemps.

Magdelone.

Jeg forstaar det icke / min hierte Søn!
du maa forlade mig. En slet og ret Menuet
har jeg kunnet danke i gamle Dage/ men in-
tet andet.

Jean.

Jean.
Madame kand vel Touren endnu deraf?

Magdelone.
Ja / maa see.

Jean.
Kom lad os danke en Menuet tilsammen
for at see / hvilke Pas jeg gjør.

Magdelone.
Jeg er bange det vil blive en underlig
Dank; thi jeg er noget for gammel til at
danke.

Jean.
Det vil intet sige. La tour Seulement.

Magdelone.
Nej / min allerfieriste Son! jeg beder at
have mig undskyldt.

Jean.
Ah! pardi! jemen mocqve. La tour Seu-
lement.

Frands (sagte)
Det er mig saa tiert som een gav mig ti
Daler. Jeg var tilfreds / hand vilde node
hende til at danke midt paa Slottspladsen;
thi det var til pas til hende / som har selv for-
dervet ham.

Magdelone.
Ach min hierte Son! gjør mig da icke
den Skam.

Jean.
Ej! sans facon! det lader saa ilde at lade
sig saa lenge bede. La tour Seulement.

Frands (sagte)
Det gaar skient nok.

Magdelone.

Mine Fodder er alt for stive dertil.

Jean.

Pardi! mardi! peste! diantre! tetebleue!
nu blir jeg vred. Kand I icke sagte giore
mig den Fornøjelse. La tour Seulement.

Magdelone.

Førend min Søn skal blive vred / saa vil
jeg gierne giore det som jeg kand.

Frands (sagte)

Ha ha ha.

Jean.

Papa maa synge os en Menuet.

Frands.

Kand jeg synge?

Jean.

Men see vel til / at I holder os Mesuren
udi at synge.

Frands.

Hand vil blive suur nok min Søn / det er
best / at I synger selv.

Jean.

Ej pardi c'est impossible, hvorledes kand
jeg synge og danke dans le meme temps?

Magdelone.

Kand jeg giore vor Søn den Billighed at
danke med ham / saa kand du ogsaa synge for
ham.

Frands.

Jeg troer icke det er dit Allvor / Kone / jeg
gior

gior mig slet intet til Mar. Jeg er nu for gammel dertil.

Jean.

Tete bleue! j'enrage.

Magdelone.

Ach min hierte Son! bliv icke vred. Hand skal/ min Troe/ synge/ om hand blev gall.

Jean.

Ach pardi! chantes done?

Magdelone.

Du est den fortrædeligste Mand/ der nogen Tid kand findes paa Jorden.

Jean.

Diab! m'emporte, si —

Grands begynder at synge den Melodie/ som Bægterne har/ og græder tillige med/ og de andre begynder at danke.

Jean.

Ej det er ingen Menuet/ kand Papa inget Menuet?

Grands.

Jeg kand icke uden den.

Magdelone.

Lad os saa den du. Det vil icke sige/ om den er gammel.

Hand synger og truer/ naar de vender sig fra ham.

De danser begge meget absurd. Jean raaber imellemstunder *la cadance mon pere! la cadance!* naar Dansen er ude/ gaar de ind.

Grands (sagte:)

Ach jeg elendige Menniske! der har bragt til Verden saadan Son. Jeg maa finde paa

Raad i Tide; thi mit Huus vil ellers blive
til en Fabel.

Act. II. Sc. I.

Antonius. Elsebet. Marthe. Espen.

Antonius.

Ach min allerstionneſte Jomfrue! mit
Hierte vil briſte over de ulyckſalige Ei-
dender / at min Rival er kommen ſaa ufor-
modentlig tilbage.

Elsebet.

Hvordan meener J da vel mit Hierte at
være / jeg ſom ſkal bindes til det vederſtygge-
ligſte Menneske for mig i Verden. Jeg hav-
de Afſkye for hans Perſon / forend hand rei-
ſede / ſaasom jeg merckede / at hand var af en
forfængelig og vanſkabt Natur / og let kunde
ſpaae / at hand vilde blive reent forſtyrret /
naar hand kom udi fremmede Lande.

Antonius.

Vil J da / allerkieriſte Jomfrue! binde
eder til ſaadan Perſon.

Elsebet.

Jcke med min gode Villie / min hierte An-
tonius / men J veed / at jeg har en Fader / der
er haard ſom en Flinte-Steen / hvad hand
vil have fort / det maa gaa fort / om det end
er til hans eget Huſes Ruine.

Antonius.

Saa længe jeg er til / ſkal dog ſaadant icke
gaa for ſig.

Else-

Elsebet.

Hvormed vil I da hindre det?

Antonius.

Jeg siger: jeg er til. Thi mine Dyne skal
icke see saadant/ jeg skal for omkomme mig selv.

Elsebet.

Ach! min Antonius! vær dog icke saa u-
taalmodig/ I synder kun dermed.

Antonius.

Ej Jomfrue! jeg mercker nok af eders
Koldsindighed jer Hierte-Lav mod mig. I
bilder eder/ maa stee/ ind/ at min Kierlighed/
mine Sucke/ min Graad er ickun Galante-
rie/ ickun Hyklerie/ som eders. Men I skal
strax faa andre Tæncker/ see her beviser og
bekræfter jeg min oprigtige Kierlighed med
mit Hierte-Blod.

Elsebet.

Ach! hold inde! hold inde! hor hvad jeg
vil sige eder.

Antonius.

Hvad kand I vel sige/ som formaar mig
at forandre mit blodige Forsæt.

Elsebet.

Det kand jeg sige eder I ubesindede Men-
niske/ at/ hvis I omkommer eder/ skal jeg med
det samme Sverd ogsaa tage mig af Dage;
hold derfor inde/ og tenk heller paa Raad at
afværge den overhengende Ulykke/ og vær for-
sickret om/ at hverken Forældre eller nogen
Ting i Verden skal kunde sønderrive det

Baand/ som har knyttet vore Hjerter saamen.
Antonius.

Alch! nu er jeg fornojet.

Marthe.

Hører/ I forliebte Giecke/ i Steden for at
giøre slige unyttige Dphævelser / var det be-
dre / at I bad mig og Espen sticke Hovederne
sammen/ I veed jo/ at / naar vi toe ville bruge
vore Hierner/ at ingen Ting er os umuelig/
giv os Stunder at speculere lidt / og gaa is-
midlertid til Side.

Sc. 2.

Marthe. Espen.

Marthe.

Espen! du est en gammel Skielm / lad nu
see / hvad du dæer til.

Espen.

Næst dig troer jeg icke / at jeg har min
Overmand.

Margrete.

Spind nu da paa noget / det vil icke sige /
om du bliver hengt derfor; thi bliver du icke
hengt for det / saa bliver du dog vist for andet
inden kort Tid.

Espen.

Nej min Troe bliver jeg icke saa hastig
hengt / om ellers den Spaakiellings Ord er
sand/som saae mig i Haanden forleden Dag.

Marthe.

Hvad spaaedde hun dig?

Espen.

Espen.

Hun spaadde mig / at jeg icke skulde blive
hengt / forend du var bleven pidsket / og havde
siddet 3 Aar udi Spindehuset.

Marthe.

Ja sladder. De gamle Propheter ere døde /
og de nye duer intet.

Espen.

Nej min Troe! Den Kielling var saa gammel /
at hun icke havde en Tand i Munden /
og kunde icke tale aldeles ud af Elde.

Marthe.

Hvorledes kunde hun da sige / at jeg skulde
komme i Spindehuset / hvo der vil lyve / maa
have en god Ihukommelse.

Espen.

Hun forklarede mig alting ved Gebærder.

Marthe.

Snak for din Æske / lad os til Arbeids /
medens vi er alleene / den ædele Tid gaar
bort.

Espen.

Jeg er min Troe icke i Humeur til at cor-
tisere nu Mammefelle.

Marthe.

Fy! fy! din Slynge! du skal nok see / at
jeg er i Lyst; naar jeg vil den Vej / gaar
jeg til dem / som ere andre Folk end du. Naar
jeg har Lyst til saadant / kand jeg faa ti Caros-
ser / om jeg vil / med Herreris Lakejer at af-
hente mig. Det Arbeide / jeg nu meenede /
var at speculere paa nogle Intriguer.

Espen.

Ja nu forstaar jeg først Meeningen.
De gaa/ og spadserer frem og tilbage.

Marthe.

Espen! er du snart klar med din Lectie?

Espen.

Ja/ jeg har en Invention at fixere den
gamle Jeronimus en Hob Penge fra.

Marthe.

Ej din Døsmer! det er saa gammeldags.
Det har du staalet af en gammel Comoedie.
Nej! jeg har et andet Middel/ som er bedre;
lad os kalde de forliebte Folk ind igien/ og
høre deres Betenkning derover. Hej! kom
mer ind igien! Paris og Helene! at høre paa
Dommen.

Sc. 3.

Elsebet. Marthe. Espen. Antonius.

Elsebet.

Her er vi/ lad os nu høre/hvad I har sam-
menspundet.

Marthe.

Vi Raadsherre har fundet for got/ efter
de fleeste Votumer/ at/ saasom det er en stor
Synd/ at sætte sig imod sine Forældres Vil-
le/ da er best/ at Jomfrue Elsebet slaar den
anden Kierlighed af sit Sind/ og binder sig
til den/ som hendes Fader har giort Lofte til.

Elsebet.

Ach! du skiemter med mig.

Marthe

Marthe.

Ja det er ogsaa ickun Skiemt; thi jeg holder for / at mand udi de Sager icke maa rette sig efter Forældrenes Caprice. Deres Henseende er ickun Interesse / at de kand komme udi Svogerskab med visse Folk / som de tencke at nyde Tieneste af / og derfor opofre til saadan Interesse tit og ofte deres Børns Belsærd / unge Mennisker derimod have mindre saadant for Dyne / men udvælge de Personer til Egtfelle / som de tencke at leve fornøjede med / og elske kun for at elske: er det og icke hans Meening? Her Collega!

Espen.

So mend er det saa.

Marthe.

Om jeg blev Assessor udi en Ret med dig / vilde det gaa mig som de habile Dommere / der faar en Dosmer ved deres Side / nemlig at jeg altid havde 2 Vota.

Espen.

Forstaar du Latin? Marthe?

Marthe.

Ligesaa meget som du.

Espen.

Veedst du da / hvad det er: *Mulier tacet in Ecclesia?*

Marthe.

Nej jeg veed det icke.

Espen.

Paa Dansk legger mand det saaledes ud /
at

at saadan Goe / som du est / maa tage vare
paa din Rok og Teen / og icke tencke til at be-
menge dig i Sager / som Naturen har skabt
mig og andre Mands-Personer til.

Marthe.

Du skalt icke sige / Espen ! den Tid tor
komme / at mand seer meere paa Hoveder
end paa Kion / meer paa Dygtighed end
paa Navne / naar begge vores Forstand
bliver saa lagt i Bejsskaal / og jeg bliver be-
sticket til at være Herreds-Fogd / saa kand
du icke blive højere end en Eble-Kielling.

Antonius.

Ach ! jeg beder / lad os komme til Sagen /
og driv icke Tiden bort med saadan Snak.

Elsebet.

Lad da Espen tale ; thi hand har fundet
et herlig Raad op.

Espen.

Ej Marthe ! play os da icke saa lenge /
men siig hvad Middel du har fundet at
hielpe disse fiere Born med ?

Marthe.

Vil du da tilstaa forst / at du est en Dos-
mer ?

Espen.

Skam der gior.

Elsebet.

Ach lille Espen ! kand du icke for min skyld
sagte sige / at du est en Dosmer.

Espen.

Ja jeg er en Dosmer da / er det nu vel ?

Marz

Marthe.

Enten du meener det eller ej / saa er det dog
fant. Hand gik og speculerede en halv Time
ligesom paa en Præken / og endelig kom frem
med en gammel skimlet Intrigue / som alle
Comoedier ere fulde af. Min Invention
derimod bestaar derudi : J har hørdt / at
Hans Frandsen er saa indtagen af det / som
er Franssk / at / om det var paa sin Parisk at
gaa lyse Dagen paa Baden uden Buyer /
eller at henge sig selv / saa gjorde hand det og ;
nu veed J / at jeg har tient under en Franssk
Rock i Piilestrædet udi 3 Aar / og imidlertid
lærdt saa meget Franssk / som jeg har fornøden
til daglig Brug. Jeg vil give mig ud for en
Fransk Dame / der er nyligen kommen fra
Paris / og er forliebt i Hans Frandsen.
Hvad videre deraf vil følge / skal Tiden
lære / lad mig kun raade ; Espen skal være
min Cammer-Tiener.

Elsebet.

Saa maa vi strax hen at ryste eder ud.

Antonius.

J flyer / min hierte Jomfrue ! Marthe
klæder / jeg skal forsiune Espen.

Espen.

J maa icke sige Espen meere / men Her
Cammer-Tiener.

Antonius.

Nu gik da / Her Cammer-Tiener !

Sc. 4.

Sc. 4.

Arv. Antonius. Elsebet.

Arv.

Ha ha ha hi hi hi.

Antonius.

Er det icke Frands Hansens Gaards-
Karl?

Arv.

Ha ha ha! gid Fanden tage alld Gallskab.

Antonius.

Hvad leer du saa hiertelig af? Arv!

Arv.

Monsieur Antonius er det jer? jeg er fær-
dig at sprecke af Latter.

Antonius.

Hvor har du været / mens du leer saa?

Arv.

Jeg kom fra et Assemblix; der skulde I
havde seet en artig Dans.

Antonius.

Hvem var der?

Arv.

Mutter dankede Kaarse. Danken med
Hans Frandsen / og Hosbond sang for dem.

Antonius.

Ej hvilken Snak?

Arv.

Jo min Troe er det vist; Skam saa Mut-
ter / jeg havde icke tenkt / at hun kunde danke
saa vel; see! saa gif hun og vrickede med
Rumpen. Jeg var tilfreds / at jeg havde

et

et Stycke rød Krid / saa skulde jeg male det
heele Affamblix af; thi jeg fandt rike. Imel-
lem hvert hand dankede / raabte hand til
Batter: Gad Hansen! Gad Hansen! hvad
det skulde betyde / maa Ganden vide. Den
stackels Mand saae jeg nok sang ick med god
Billie / thi hand sang / græd og truede paa
engang.

Antonius.

Men hvem kunde tvinge ham at synge is-
mod sin Billie?

Urv.

Allting i Huset maa danke efter Hans
Frandsens Vibe. Hand regierer over Mut-
ter og Mutter igien over Husbond.

Antonius.

Den Karl maa jo være gandske gall.

Urv.

Jeg troer nok / at hand har faat en Skas-
vank i Hovedet i Frankrig. Hand gier mig
et Hunde-Mavn og kalder mig Barsong.
Hvis hand kalder mig end engang Barsong/
skal jeg / min Troe / svare: ja Soldan! thi jeg
er dobt Urv Andersen / det fandt jeg bevise af
Kirke-Bogen. Men hvad skal jeg endelig
sige / naar hans Moor taaler / at hand kalder
hende Mær / hvilket er endnu værre. Der-
søm Jeronimus fik at vide / hvad hand kalder
hans Datter / troer jeg nok / at hand fik en
bancket Ryg.

Antonius.

Hvad kalder hand hende?

Urv.

Arv.

Jeg er bange/ at J siger det til nogen igien.

Antonius.

Nej! jeg skal / min Troe / icke.

Arv.

Hand kalder hende sin Matrassé. Det er
sant nok en Kone er i visse Maade en Dyne i
Sengen/ men det er dog saa foragteligt at
kalde hende sin Dyne eller Matrassé / til med
saa ere de icke gift sammen endnu. Men jeg
maa løbe.

Sc. 5.

Elsebet. Antonius.

Elsebet.

Det er forfærdeligt med de Forældre/ der
lader sig saa regiere af et galt Barn.

Antonius.

Min allerkieriste Jomfru! lad ham kun
løbe gall/ desbedre er det for os; thi de us-
lycksaligste Tidender for mig var at høre
hans Forbedring.

Elsebet.

Ach min hierte Antonius! all vor Lykke
staar i Espens og Marthes Hænder. Der
er en slags u-rimelig Ærlighed hos min Far;
thi/ omendstiont hand seer min Ulykke for
Dinene/ saa dog bryder hand icke sit Løfte.
Hand siger/ det er icke for Personens Skyld/
men for Familiens.

Anto

Antonius.

Men / om nu Marthes og Espens Anslag
icke lykkes / og Jeronimus er icke at bevege
at staa fra sit Forsæt / hvad vil Jomfruen
da giøre?

Elsebet.

Ej min hierte Antonius! plag mig icke
meer med slige Sporsmaal. Jeg har jo
erklæret mig engang / at jeg vil heller —
Men der kommer min Far / løb bort / saa
snart som J fand.

Sc. 6.

Jeronimus. Elsebet.

Jeronimus.

Sej saa Vimpernille! har du icke andet
at bestille end staa at kaaage i Døren / og
see efter hvor mange unge Karle der gaar
forbi; jeg heeder Jeronimus jeg / og icke
Grands Hansen. Tænk icke / at du maa
have den Frihed / som hans Born. Havde
jeg saadan Son som Hans Grandsen / saa
skulde jeg smukt vrie Hovedet om paa ham.

Elsebet.

Men / min hierte Fader! efterdi hand er
saa uskickelig / hvorfor vil J da binde mig
til ham.

Jeronimus.

Vil du ogsaa raisonnere? vil du ogsaa
spørge / hvorfor jeg giør en Ting. Det maa
være dig nok / at jeg vil saa have det. Vi

Kom,

Kommer i det ringeste i en smuk Familie ders
over; det er et Svogerskab/ som icke er at
forkaste; thi Frands Hansen er icke alleene
en ærlig/ men end og en bemidlet Mand.
Til med har jeg givet mit Lofte bort/ som
jeg icke gierne bryder.

Elsebet.

Min hierte Papa!

Jeronimus.

Papa! Papa! vilde du og tale Frands/
hvis du kommer med den Papa oftere/ skal
Mangelstocken icke være dig for god. Hvad
vilde du ellers sige?

Elsebet.

Jeg vilde ickun sige dette/at Frands Han-
sen er en skickelig Mand/ men jeg skal icke gif-
tes med ham/ men med hans Son/ som er et
uskickeligt Menneske/ om hvilken jeg allereede
har hørdt en Hob galne Historier/ siden
hand kom hjem.

Jeronimus.

Seer mand vel om hun icke legger sig efter
at vide nyt. Fort! ind og sye paa din Name/
det er nok saa got. Jeg har allereede hørt saa
mange Historier. Seer mand vel! skal du
legge dig efter at vide Historier. Jeg kand
lade dig vide dette Elsebet: at du skal have
Bryllup tilkommende Uge. Jeg er Mand
for at holde baade dig og Hans Frandsen i
Tovelen. Flux ind —

AÆ. III.

ACT. III. SC. I.

Jean. Pierre.

Jean.

Pierre!

Pierre.

Que voules vous?

Jean.

Fripon! Maraut! Coqvin! bougre badaut! faincant! que la peste t'etoufe, que le Diable t'emporte, t'en leve, t'abime, que le diantre —

Pierre.

Hvorfor bander Monsieur mig saa meget?

Jean.

Har du nu været 15 Maaneder med mig Dans Paris / og icke lærdt Comment / du skal svare din Herre / naar hand kalder paa dig? du skal sige: Monsieur! mais non pas que voules vous.

Pierre.

Det er en liden Forseelse / men fortienner icke saa mange Forbandelser.

Jean.

Sanden at sige / saa er det icke saa meget for at forbande dig / som for at ove mig udi Grandsten; jeg fik den sidste Maaned en Liste af 40 Rymodens Eeder af min Maitre de Langue / som jeg icke kand exercere uden paa dig.

Pier

Pierre.

Monsieur fand exercere dem paa sig selv/
Eun sætte me i Steden for te, saa over hand
sig udi Sproget / og ingen har et Ord der-
imod at sige.

Jean.

Ach! Pierre! gid vi var i Paris igien.
Dieu donne que nous etions dans Paris i-
gien. Nu fand jeg icke erindre hvad igien
heeder paa Frans.

Pierre.

Det heeder aussi.

Jean.

Det er ret aussi. Naar du horer jeg taler
galt/maa du frit corrigere mig. Men onsker
du icke/ at vi vare i Paris aussi.

Pierre.

Jo vist; hvo der brav fand hungre / tørste
og fryse / har der ingen Nød.

Jean.

Ej bougre! crasseux! gourmand! du ta-
ler / som du var fød à la place Maubere,
eller à la pont neuf come un crocheteur, un
decroteur des souliers un porteur d'eau.

Pierre.

Og Monsieur taler som un fou, un bere,
un Nar / un sot, un boufon, som hand var
fød dans un Daarkiste eller a la un theatre.

Jean.

Hvad siger du? bourreau!

Pier

Pierre.

Monsieur maa icke tage det ilde op/ jeg
gior det kun for at exercere mig i Fransk.

Jean.

Ja saa. Ecoutes Pierre.

Pierre.

Monsieur!

Jean.

Jeg kand icke lide disse Danske Ansigter
for min Dod.

Pierre.

Mad: Isabelle har dog et kiont Ansigt.

Jean.

Ja/ det er kiont nok/ men det er dog saa
Dansk/ c'est une visage a la Danois, a la
Vimmelskafst par Di, dog jeg kunde nok vens-
ne mig til Ansigtet/ dersom hun icke talede
Dansk.

Pierre.

Har Monfr. talt med hende/ siden hand
kom hjem?

Jean.

Ovis par di si fait, men veedst du hvad
hun sagde?

Pierre.

Non par di non fait.

Jean.

Hun sagde: velkommen hjem igien Hans.
Ach! naar jeg tencker paa det/ staar min
Mave i min Hals/ havde det nu været en
Fransk Dame/ havde hun sagt: Je suis ravi
de

de vous voir mon chere mamie Jean de France.

Pierre.

Ovis par di si fait. De Franske ere hier
tens artige Golt derudi / skiont de meene in
tet dermed.

Jean.

Mad: Isabelle parle come un Blanchi seuse
dans Paris.

Pierre.

Ovis par di si fait.

Jean.

Come un fippiere.

Pierre.

Ovis par di si fait.

Jean.

Come un femme qui clame renet renet
dans les rue.

Pierre.

Ovis par di si fait.

Jean.

Come un femme, qui va avec un ane
dans la rue & clame lait ! lait !

Pierre.

Ovis par di si fait.

Jean.

Pierre/ saaledes vil vi ove os i Fransken/
og icke tale et Ord Dansk sammen.

Pierre.

Ovis par di si fait; hvad vi icke fand sig
paa Fransk/ vil vi give tilkiende med Singre
ne eller med Grimacer; saa fand vi udi hast
blive som indfodde Franske.

Jean.

Jean.

Pierre!

Pierre.

Monsieur!

Jean.

Jeg vil spise til Middag hos Peché.

Pierre.

Vil Monsieur icke heller spise hos Mester Jacob/ der faar mand bedre Mad for billigere Priis.

Jean.

Ej! hvad Mester Jacob! mand kand hore paa Navnet alleene/ at det er en slet Kock; dersom der ingen Fransost Kock var i Byen/ maatte jeg svelte ihjel.

Pierre.

Det er sant; Maden smager vel hos de Franske; eftersom mand faar saa lidt alle Lider; thi intet opvækker meer Appetiten end naar der er kun lidt i Gaded.

Jean.

Beedst du ellers nogen anden Fransk Kock?

Pierre.

Ovis Monsieur si fait par di, her er en anden/ som heeder Cabo.

Jean.

Hvem af dem taler best Fransk?

Pierre.

De taler begge toe lige got. Det er en Plaisir at hore dem/ thi/ naar de vil giøre deres beste/ blander de Spaniske Ord deriblant/

iblant / hvilket lader usigelig smukt. Men
der seer jeg en fremmet Tienner / hvor mon
hand vil hen?

Sc. 2.

Espen. Jean. Pierre.

Espen.

Det var mig sagt / at hand skulle boe
Vimmelskafte nest ved Bogtryggerens
her seer jeg to Personer / som jeg kand spør
ge. Avec Permission Monsieurs kiender I
ingen her i Gaden.

Jean.

Jo / jeg kiender mig selv moi meme.

Espen.

Det er en heel Hob / at I kiender eder selv;
jeg troer icke fire i den heele Bye skal kunde
sige det. Men skal her icke boe en Dans
Monsieur i Gaden / som heeder Jean de
France?

Jean.

Je m'appelle Jean de France a votre tres
humble service.

Pierre.

Det kand saaledes forklares paa Dans
jeg heeder Hans Grandson til Tieniste. Jeg
maa forklare min Herres Ord; thi hand for
staar vel nok Dans; men kand icke synderlig
explicere sig; thi hand har været is samfælde
Uger i Paris / hvor hand imidlertid icke hørd
te et Dansk Ord tale.

Espen.

Espen.

Ja / ja / semten Uger vil min Troe have
Respect / jeg har ickun i to Dage været i Ties-
niste hos Madame la Fleche / og allereede /
naar jeg vil tale Dansk / kommer et eller andet
franskt Ord mig i Munden. Men / hee-
der Monsieur Jean de France / saa er det den
Person jeg leeder efter / Monsieur ! er det ick-
ham / som er nylig kommen fra Paris ?

Jean.

Ovis Monsieur.

Espen.

Som opholdt sig 15 Uger sammesteds ?

Jean.

Ovis Monsieur.

Espen.

Som logerede udi det Qvarteer af Byen /
hvad heeder det nu ? det ligger mig paa Tyn-
gen.

Jean.

Faubourg St. Germain.

Espen.

Ja / det er saa jeg meente / og udi den Gade /
som gaar saa frum.

Jean.

Nej / Gaden er gandske lige.

Espen.

Ja Gaden er nok lige / men naar den har
ende / maa mand jo dreje om til en anden ;
thi saa syntes mig Madamen sagde / og Ga-
dens Navn var — —

A 3

Jean.

Jean.

La rue de feine.

Espen.

Ja / min Troe / det er den selv samme.
Monsieur skal vist og have en Tienner / en
meget artig og got stycke Karl / ved Navn
Pierre.

Pierre.

A votre tres humble service.

Espen.

Saa horer jeg da / at jeg gaar ret. Jeg
har en ydmygst Compliment at aflegge til
Monsieur fra Madame la Glesche.

Jean.

Ah! er det mueligt? hvorledes lever den
charmante Dame?

Espen.

Hun siger / hun har haft den Ære at kiende
eder i Paris / og er kommen til Dannemark
meest for eders skyld.

Jean.

Ah! la charmante Dame! jeg har haft
mangen fornøjelig Time med hende udi Pa-
ris.

Pierre.

Monsieur! I har jo aldrig kiendt den Ko-
ne?

Jean.

Taifes vous bougre! veedst du icke / at det
er a la francoise at svare saaledes? havde
jeg svaret / at jeg icke kiendte hende / skulde
mand jo have taget mig for en Dansk Hiems-
foding / du fandst aldrig lære at blive poleret.
Jeg

Jeg kand sige at Madame la Glesche er den
Dame / som jeg frem for alle andre har Esti-
me for / par di est il possible, at Madame la
Glesche er kommen til Dannemark for min
skyld? jeg vilde / ma foi, reise til Indien / ja
det som meere er til Africa alleene for at kysse
hendes smucke Hænder. Men hvor lunge er
det siden hun reisede fra Paris?

Espen.

Tolv Dage.

Jean.

Ej! est il possible? ickun 12 Dage! ach!
funde jeg nyde den bon heur, at kysse hendes
Hænder / og den Ære at tale med hende.

Espen.

Det er intet / som hun forlanger meere;
thi det er just mit Ærende.

Jean.

Ach Monsieur! skaf mig den Fornøjelse /
og forsmaa ick et par Ducater / som jeg gi-
ver til et Venskabs Tegn.

Espen.

Min Frue Madame la Glesche er en af de
rigeste Damer udi Frankrig / hvorfors jeg
burde ick tage mod Presenter / men paa det
jeg ick skal siunes af Hovmod at refusere saa-
dant / vil jeg tage mod det. Haaber derimod /
at Monsieur ick vegrer sig for at tage mod
den liden Present fra min Frue / som er dette
Portrait / som er gjort af Monsr. Keenkaas-
lavet / den største Skildrer i Miniature udi

Frankrig. Og / saasom det er nylig / forend
hun reisede / bleven den højest Mode udi Pa-
ris / at Cavalliers bære saadant om sin Hals
for at lade see Estime for de Damer / fra
hvilke saadane Presenter faaes / saa haaber
hun / at Monsieur ogsaa bær det om sin Hals
for hendes Skyld.

Jean.

See ! jeg skal strax dans votre presence
binde det om min Hals. Men maatte jeg
tage mig den Hardiesse, og giøre mig saa
impudent at bruge den Liberte at spørge
hvorledes Mad: la Glesche kand tale med
Monsieur / efterdi hand forstaar icke Fransk.

Espen.

Ach ! Madame la Glesche kand lade sig
bruge af ald Verden / hun taler foruden
Parisist / som er hendes Mammass eller Mo-
ders Maal / Tydsk / Italiensk / Hollandsk /
Vollandsk / Preussisk / og en heel Hob Dansk /
som hun har lærdt paa Bejen.

Jean.

Det er en stor Complaisance / at saadan
forneemme Dame vil giøre sig umag at lære
dette gemeene Sprog. Saa taler hun da
Dansk med Monsieur / efterdi hand er fød
her i Landet.

Espen.

Nej Monsieur / jeg er icke fød her i Lan-
det ; det er kun mine Siender / som sige saa-
dant. Jeg er fød over ti Mile Sonden for
Paris

Randers/ hvor vi ere anseet / som Lemmer af
det hellige Rommerske Rige / saa jeg er hel-
ler Romansk end Dansk; hvilket jeg ogsaa
ydmuyst vil bede / at Monsieur siger til alle
dem hand kiender.

Jean.

Det var Synd andet; thi mand fandt nok
see af Monsieurs Manieres / og hore af hans
Tale / at hand icke er Dansk. Men paa
hvilken Sted har mand den Lykke at beskue
Madame la Fleche.

Esper.

Paa hvilket Sted Monsieur behager / el-
lers er hun Klocken 3 udi Kongens Have.

Jean.

Der skal jeg presentement lade mig ind-
finde for at kysse hendes Belles mains.

Esper.

Det skal være hende kiert.

Jean.

Je me recommande.

Sc. 3.

Jean. Pierre.

Jean.

Pierre!

Pierre.

Monsieur.

Jean.

Hvad siunes dig om det Portrait?

R 5

Pier

Pierre.

En / som ingen kiender er af Miniatur /
skulde bilde sig ind / at det var et Hoved / som
var klippet af en trykt Bog / og smurt paa
et stykke Træ.

Jean.

C'est pourtant fait per le Sieur Reenkaal-
lavet le plus grand Skildrer en Europa.

Pierre.

Za hvoraf veed Monsieur det?

Jean.

Hordte du det icke af Monsieurs egen
Mund / meener du / hand er ingen kiender?
jo / jo / det er / ma foi, ingen Giecke / de som
ere fødte udi det Romerske Rige. Men der
seer jeg disse to gamle Spidsborgere komme
igien. Jeg var tilfreds / jeg var borte / mand
kand ingen honnet eller galant Discours fore
med dem; de tale icke uden om Beirligt / el-
ter om Huusholdning.

Sc. 4.

Jeronimus. Frands. Jean. Pierre.

Jeronimus.

Jo / min Troe / skulde det saa / Naboe / jeg
holder for / at det som fortæres udi Thee /
Caffee og Tobak alleene kand belobe sig til
nogle Zonder Guld om Aaret. De Penge
blev nu spardt for det forste i gamle Dage.

Frands.

Ach Herre Jeh! det vil meget til nogle
Zonder Guld.

Jeros

Jeronimus.

Siig icke det/ Naboe! i skickelige Hus
flipper mand icke med 100 Rdr. om Aaret.
Det er nu kun en Post; vil vi nu regne fleere/
skal mand let kunde begribe/ hvad jeg siger.
Tenk engang forgangen Dag/da jeg og vilde
være lidt allamodist/ og gik paa et Caffee-
Huus/ maatte jeg give en Rigsort for nogle
saae Kopper. Men see! om Jeronimus
kommer der saa hastig igien.

Frands.

Det har været noget dyrt/ men mand seer
Prisen begynder alt merckelig at falde.

Jeronimus.

Ikke saa mari paa Thee-Husene; thi jeg
har mercket her i Kiøbenhavn/ at/ naar Pri-
sen er engang forhojet/ bliver den altid staa-
ende/ omendskiont Værene kand faaes for
den halve Deel ringere.

Frands.

Ja. I har ret saa vit derudi/ Naboe;
men vi maa ogsaa have noget for Munden/
hvortil duer Penge/ naar mand icke vil giøre
sig til gode deraf?

Jeronimus.

Mon der kand være naturlig god Smag
udi Vand og brendte Bonner? forsog at
give et Barn blot Caffee uden Sucker/ see
om det icke vil spytte det ud igien. I siger/
maa skee/at eders Son Hans Frandsen/ saa-
velsom andre finder en Himmel-Smag der-
udi.

udi. Jeg svarer: Eder Son Hans og andre
deslige Giecke har i Begyndelsen dog tvun-
get dem mod Naturen dertil / alleene fordi
det var fornemme / fordi det var Udenlandsk /
og siden af Banen synes / at det smager vel.

Grands.

See! der kommer min Son.

Jeronimus.

Ja / det maa hand / jeg tør sige ham det
samme selv / og sætte min Hat lige ræt / men
hvad Pocker er det for Crusedoller / hand
har saat om Halsen?

Grands.

Det / maa stee / er saa Moden i Frankrig.

Jeronimus.

Mode mig hid og mode mig dit / saa er
den en Nar / der gaar anderledes end alle
andre Folk i Landet.

Grands.

Hør min Son / hvad er det for en Helgen /
du bærer om Halsen / Folk skulde tencke / du
var gall eller Catholisk i Hovedet.

Jean.

Pierre!

Pierre.

Monsieur!

Jean.

Pierre expliquez cela pour ce vieux home
je vas, vous me trouverez apres de Mon-
sieur Pêche.

Sc. 5.

Sc. 5.

Grands. Pierre. Jeronimus.

Grands.

Peer! hvorfor gif min Son saa hastig?

Pierre.

Hand havde noget at bestille / og bad mig
excusere ham.

Grands.

Men hvad er det for et Ridder=Vaand/
hand har faat om Halsen?

Pierre.

Det er et Portrait / som hand har fort
med sig fra Frankrig.

Grands.

Saa er det Moden at bære saadant i
Frankrig?

Pierre.

Ach! ja vist / hvo / som icke bærer saadant
i Frankrig / bliver holdet for en Canaille / og
maa aldrig komme til Hove.

Grands.

Men det synes saa liderligt Arbeid; jeg
vilde / min Troe / giøre det langt bedre.

Pierre.

Monsieur maa tage sig vare hvad hand
siger / hand kunde komme i Uloffe derover;
thi Portraitet er giordt af Monsieur Reens
Aaalavet den største Skildrer udi Facultetet
til Paris.

Jeronimus.

Ej! jeg vil doe paa/ at jeg skal finde det i en gammel Kronnick/ som jeg har hiemme; jeg kunde strax see/ at det er et Raaberstycke klippet af en Bog. Her Naboe/ eders Son er en Nar/ og I lidt bedre. Jeg betacter mig for eders Svogerskab/ og selger icke min eenigste Datter saa bort. Og du Skielm/ hvis du icke strax siger os/ hvo der har forfordt ham til saadan Gallskab/ skal du icke komme vel her fra Staden.

Pierre.

Jeg veed/ min Troe/ icke/ hvor hand har faat det Stycke fra/ men det kand jeg giøre min Sed paa/ at jeg har seet under Portraitet de Ord: Monsieur Keenkaalavet fecit.

Frands.

Sy! skiemmer du dig icke Peer at tale saa plumpt.

Jeronimus.

Hej! laane mig jer Stock/ Naboe. Naar din Herre spor/ hvo der har pryglet dig/ saa kandst du sige: Jeronimus fecit.

Pierre gaar grædende ud.

Sc. 6.

Jeronimus. Frands.

Jeronimus.

Hør/ Naboe/ jeg haaber/ at vi kand være lige gode Benner/ omendskiont den giordte Forlovelse med min Datter og eders Son bliver ophævet.

Frands.

Frands.

Ach! min hierte Naboe! I har jo lovet at have Taalmodighed udi 14 Dage / for at see hvorledes min Son vil tage afsted; om I bryder saa hastig / gir det saadan Snak i Byen; gjør det dog for den Venſkab / ſom altid har været imellem os / og hav Taalmodighed ſaa længe.

Jeronimus.

Ja / ja / 14 Dage gaar haſtig; men jeg er viſ paa at hand inden den Tid bliver verre og icke bedre.

Frands.

Jeg forſanger intet andet / end at I vil vie de 14 Dage.

Jeronimus.

Ja / jeg ſkal vie ſaa længe.

Frands.

Farvel / jeg maa hjem at ſpiſe / min Kone bier eſter mig.

Jeronimus.

Proſit Maalzeit.

Act. IV. Sc. I.

Antonius. Elſebet. Marthe. Eſpen.

Antonius.

Nu hvordan gaar det? min gode Marthe!

Marthe.

Hun gaar en god gang nok. Men I kommer noget ubeleiligt; thi jeg har beſtemt
Hans

Hans Frandsen hid; hand er saa forliebt/
som en Rotte / skiont hand aldrig har seet
mig / I kand tencke / hvilken Giel det er / jeg
har faat ham til at bære om sin Hals et gam-
melt Kaaberstycke / som jeg for nylig skar af
en af Fars gamle Spende-Bøger / og smur-
de paa en liden Træ-Plade.

Elsebet.

Men hvor er det mueligt / at hand kand
bringes til saadan Galsskab.

Marthe.

Altting er mig nu mueligt / efterdi jeg har
faat ham til at trøe / at jeg er en Fransk Da-
me / som er nylig kommen fra Paris.

Antonius.

Men hvad vinder du derved / at du saale-
des prostituerer ham?

Marthe.

Jeg vinder det derved / at hans tilkom-
mende Sviger-Fader gier sin Datter heller
bort til en Skorssteensfejer end til saadan
een; hvorledes det ellers vil falde ud med
eder / veed jeg endnu icke. Det gaar med
mig / som med dem / der skriver Comoedier /
mens de skrive paa Comoedien / falder dem
af sig selv ind / hvorledes den skal udføres
og endes. Men der seer jeg / hand kommer /
løber strax til Gide.

Sc. 2.

Sc. 2.

Jean. Mad: la Fleche. Espen eller d'Espang.

Madame la Fleche.

A cette heure il doit venir war das nicht um drey Uhr / Monsieur d'Espang daß er los vede zu kommen?

Jean.

(Embrasserer hende paa Knæ og siger)
 Ah! Charmante Madame souffres que j'adore vous, souffres, que je baise vos beaux mains.

Mad: la Fleche.

Leves vous Monsieur c'est trop de humblese pour un gentil home come vous.

Jean.

Ah! Mad: est il possible que j'ai l'honneur, le plaisir contentement & joie de vous revoir danc cette terre.

Mad: la Fleche.

J'ai venu pour vous voir, mais je croiois pas que vous eties si change. Vous etes à cette heur habille come un antique bourgeois.
 Ha! ha! ha!

Jean.

Pour quoi riez vous, charmante Princesse.

Mad: la Fleche.

Rien! Monsieur de France, rien! je rie de la joie de vous voir c'est toujours une plaisir de vous voir.

Jean.

Je vous rends grace Madame! mais comment trouves vous cette terre?

Mad:

Mad: la Fleche.

Fort bon Monsieur; les Donois etes des
fort bonnes gens. Il manque a eux Seulement
de s'informer dans les manieres parisiens.

Jean.

Ovis pardi si fait, Madame, vous aves
grand raison danc cela. Dieu donne que ie-
rois dans Paris igien ah pardonnez ma belle
Madame je voulois dire aussi. Mais Ma-
dame aves vous amenes avec vous quelque
nouvelles chansons de Paris.

Mad: la Fleche.

Ovis Monsieur celle cy est la plus nouvelle.

Hun synger en Biiise.

Jean (paa Rnoe.)

Ah Madam je naj jamais ecoute une plus
belle chan son. Ah Paris, Paris!

Mad: la Fleche.

Pourquoi pleures Monseigneur.

Jean.

Ah Madame on veut me marier dans cette
pais.

Mad: la Fleche.

Marier?

Jean.

Ovis Madame

Mad: la Fleche.

Marier?

Jean.

Ovis c'est veritable & avec une fille, qui
sappelle par malleur Elsebet.

Mad:

Mad: la Fleche.

*Quel diable de nom est cela parles vous
tout de bon, Monsieur, ah est il possible?*

Hun lader som hun saar ondt. Espen flyer hende
noget at lugte til.

Espen.

Nu fandt hand see/ Monsieur/ hvormeget
Madamen elsker ham; hun fik ondt af lut-
ter Alteration/ da hun hørte Monsieur vil-
de gifte sig her i Landet.

Jean.

Ach! hvis hun doer/ saa omkommer jeg
mig strax selv. Ach! siig hende/ Monsieur
Valet de chambre, at jeg for vil lade mit
Liv/ forend jeg skal gifte mig her.

Jean (paa Knæ.)

Ah belle Princesse etes vous malade.

Mad: la Fleche.

C'est un übergang Monsieur levez vous.

Espen viser hende udi Dret/ hvorpaa hun stiller
sig meget fornøjet.

Sc. 3.

Arv kommer ind/ sætter sig ned paa Gulvet med et
stort Stykke Krid/ og maler den Dank af/
hand havde seet.

Saaledes gif Danken/ ligesom en Rum-
menskringle. Det skal være Hans Grand-
sen/ og her kommer Mutter. Nej! jeg maa
giøre hende om igien; thi hendes Rump-
blev icke bred nok. Her skal Fatter staa
og græde.

Hand springer op og seer derpaa.

Medens

Medens hand gjør dette / staar de andre og taler
sagte / og peeget paa ham.

Arb.

Ha! ha! ha! Det er mere saa naturligt
giordt / og affamblixt saa vel affskildret / saa
det fattes intet andet / end at det skulle kunde
tale. Men hillement! der seer jeg Folk. Er
det icke Jeronimuses Marthe / som har faat
en Udriane paa / og staar og snakker med
Hans Frandsen? hvor Marthe! hvor Frans-
den har du faat den Udriane fra? Det er jo
endnu for tiligt / Hunde-Dagene er jo end
icke begyndt?

Jean gier ham et Drefgen / siger:

Ej du elementste Slyngel! tør du saales-
des see en fornemme Fransk adelig Frue i
Djene?

Arb.

Din Forladelse Monsr. Haans. Jeg
tenkte mere, det var Jeronimuses Marthe.

Mad: la Fleche.

Ah Monsieur faites le sortir, j'ai peur pour
les gens qui sont fous.

Jean.

Her ud din Slyngel; jeg slaar ellers dit
Hoved i tu.

Mad: la Fleche slaar og bestuer Jean paa Klæderne
og vifter til Espen og leer ha! ha! ha! seer paa
hans Been / vifter til Espen igjen og leer ha!
ha! ha!

Jean.

Pourquois riez vous? belle Madame!

Mad:

Mad: la Fleche.

Je me retire un peu. Monsieur d'Espang,
mon valet de chambre, vous dira pourquoi.
Excuses. Adieu.

Sc. 4.

Jean d'Espang.

Jean.

Monsieur le valet de chambre! Monsieur
d'Espang! hvor kommer det / at eders Frue
tracterer mig med saadan Foragt? hvad
var det / hun viskede?

Espen.

Jeg vilde have givet tusinde Daler til /
at jeg havde vidst det tilforn / saa skulde jeg
i Tide have advaret Monsieur. Men det
kand let redresseres; hun viskede til mig / at
saa stor Estime / hun har for Monsieurs Per-
son / saa stor Foragt har hun for hans Klædes
Dragt.

Jean.

Er der da andre Moder kommen i Paris /
siden jeg reisede; thi jeg opholdt mig paa
Hiem-Reisen 3 Uger i Noyen.

Espen.

Ja Monsieur! det har været Ulykken.
Madame la Fleche siger / at udi 6 Uger in-
gen Cavaller i Paris knæpper sin Kiøle meer
for til / men alleene bag til; det synes vel / at
være noget incommode / forend mand bliver
forst vant dertil. Men fornemme Folk have
altid

altid deres Cammer-Ziener / som de der i
Landet kalde Valet de Chamber / der knæp-
pe dem op og til.

Jean.

Ah! malheureux que je suis.

Espen.

Det kand strax rettes Monsieur / jeg skal
hjelpe ham derudi.

Jean.

Vous me faites un grand plaisir par Di.

Espen.

See! nu har Monsieur andre Djen at see
med.

Jean.

Er det ellers noget andet / som fattes i Mo-
den?

Espen.

Jo / men det er let at giøre. Alle fornem-
me Folk i Paris siger hun sinor sig om Mun-
den med Snustobak.

Jean.

Det skal strax blive forandret / jeg har
min Tobatiere-Dose hos mig. Jeg har/
ma foi / aldrig været den sidste udi at antage
ny Moder. Jeg hørde nok tale om en hoben
Moder i Paris / som var i gierde / forend jeg
reisede / men min Papas Importunitet var
Aarsag / at jeg icke kunde opkie den Tid. Je
vous prie Monsieur le valet de chambre, at
excusere mig for Madame la Fleche. De
Moder var dans ma foi icke endnu i Brug
udi Paris / da jeg reisede / non par Di non;
thi jeg har alt for stor Respect for den Pariske
Galan

Galanterie / at jeg skulde negligere saadant.
Espin.

Paris er en artig Bye / det maa ald Berden tilstaa / ald Berden retter sig og efter de Parisiers Moder / om de hittede paa at gaa uden Buyer paa Gaden / efterfuldte og alle andre Folk dem derudi.

Jean.

Jeg gjorde det / ma foi / strax ; alle Folk vilde vel lee af mig i Begyndelsen / men inden Aar var til ende / blev det dog en Mode over alt ; thi det har jeg ofte observeret. Men Monsieur le valet de chambre, er der ellers skeed nogen Forandring med Peruque / Hat / Skoe eller Stromper ?

Espin.

Nej. Madamen siger / at eders Hat og Paryk kand endnu vel passere. Men Monsieurs Halsklud skal henge bag ud.

Jean.

Ej ! ej ! det er artig ; den Bye kand hitte paa meer Galanterie i en Uge / end heele Berden udi et Aar / jeg skal / ma foi / strax rette det og. Men / hvorfor vil Madame la Fleche icke sige mig saadant selv ?

Espin.

Ah ! Monsieur kiender jo de Franske Damer / de ere alt for hofflige til at sige en god Ven sine Feil / de smiler kun deraf / og lader andre giette hvad de meener. Men nu er alting got / nu skal det være hende en For
nejels

nojsse at see Monsieur igien i sit Huus om
en Time. Der skal jeg selv have den Ære
at geleyde ham / naar jeg først har forrettet
mit Ærende.

Jean.

Je me recommande, Monsieur d'Espang!

Espen.

Votre Serviteur, men / a propos, jeg har
glemmt en liden Ting / at sige Monsieur paa
Madames Begne / det er / at / naar Monsieur
med Permission gaber / holder hand icke med
Haanden for Munden; thi det er nu alt
gammeldags og icke bruges af honnete Folt
meer i Paris.

Jean.

Ovis da.

Espen.

Serviteur.

Sc. 5.

Jean. Pierre.

Jean.

(Danker og synger) La la la la la la la
(seer paa sit Skilderie) la la la la la la.
Altting synes underligt i forstningen / men
nu synes mig allereede / at det er en deylig
Mode for commode & fort de gagee la la la
la la. Mon Pere & mon Sviger Pere skal
ma foi, tage den an / enten de vil eller ej /
jeg vil icke være i nogen gammeldags Fa-
milie; min Papa skal jeg nok med gode
bevæ

bevæge til at aflegge sin gamle Spids-
Borger-Dragt / men min Sviger Papa /
som holder for Troes-Artikel at gaa lige-
ledes i Klæder / som hans Papa og hans
Grand Papa for ham / kommer jeg sans facon
at tvinge dertil; thi det er mig icke nok / at
jeg veed selv at leve / og er galant / jeg vil og
ingen Skam have for mine Venner. *Mais*
voila Pierre, qui vient.

Pierre.

Ach! ach! Monsieur! J maa mantenere
mig / ellers kand jeg icke lenger være i Mon-
sieurs Tienniste.

Jean.

Qu'a tu? dis moi Pierre.

Pierre.

Ach! Monsr. Jeronimus har slaaet mig
saa / at jeg kand neppe gaa.

Jean.

Pour quoi donc?

Pierre.

Fordi Monsieur bær et Skilderie paa
Brystet.

Jean.

Pardi! jeg skal lære ham hvad det er at
prygge en gentil homes Laquai, est il possible,
at hand torde slaae dig?

Pierre.

Ovis Monsieur. Men Monsr. har knæp-
pet sin Kiøle bagvendt / hand maa gaa i Giste-
L
Tænker!

Tancker / reste un moment, medens jeg retter
det igien.

Jean.

Ej du soi! badaut! boufon! maraut! veedst
du icke/ at det er den nyeste Mode i Paris?
og at Mad: la Fleche beloe mig/ fordi jeg
knæppede min Kiøle/ som andre her i Landet?

Pierre.

Den Mode har jeg dog icke seet i Paris.

Jean.

Den er opkommen/ medens vi vare i Ro-
ven.

Pierre.

Ovis da! saa maa jeg ogsaa knæppe min
ligeledes.

Jean.

Non par di non, det er kun for gens de
qualite.

Pierre.

Eja! den fornemme Verden skal kun væ-
re forkeert; men saar Monsieurs Sviger
Papa det at see/ bliver hand gall.

Jean.

Ikke alleene/ at hand skal taale at see det/
men jeg vil/ at hand selv skal bruge samme
Mode.

Pierre.

Det gaar aldrig an.

Jean.

Hand skal.

Pierre.

Comment donc?

Jean.

Jean.

Jeg skal tvinge ham med Magt ; thi om
Mad: la Gleeche leer af det heele Land / skal
hun dog icke lee af min Familie.

Pierre.

Om Monsieur resolverer sig dertil / skal
jeg hielpe ham som en ærlig Karl / og var
jeg tilfreds / vi havde nu fat paa ham / me-
dens jeg føler endnu de Hug / jeg fik ; men
der kommer hand alleene / ma foi fort a propos.

Sc. 6.

Jeronimus. Jean. Pierre.

Jeronimus.

Giorten Dage gaar endelig snart bort ;
det vil intet sige / jeg vil gierne holde den Tid
ud / paa det jeg icke skal beskyldes at have
brudt mit Lofte / men hand bliver icke ander-
ledes / hand bliver icke anderledes / det vil
jeg doe paa ; men der seer jeg hand staar /
jeg maa forsøge engang at skrifte ham allee-
ne / naar hans barmhiertige Far er icke til-
stæde : her Hans Frandsen ! lad os tale en-
gang for alle lit alvorlig sammen. Men hvad
Pocker er det / jeg seer ? er I bange / at Folk
icke skal kiende jer forkeerte Sind / uden at
I gir det tilkiende med saadan forkeert
Dragt / hvilket Menniske kand bringes til
saadan Galstab at knæppe sin Kiøle bag til ;
og giøre sin Ryg til en Mave ; ach ! jeg
 L 2 yncker

yncker den ærlige gamle Mand / der har
saadan en vanskabt Son!

Jean og Pierre leer tillige ha / ha / ha / ha.

Jeronimus.

Ja du maa nok lee nu og stedse / saa tit du
tencker paa / hvilken Nar / hvilken Gief / hvil-
ken Gogler du est.

Jean og Pierre ha ha ha.

A propos, mon cher Sviger Papa / blev
icke den Kiøle / I har paa / giordt til den for-
rige Jubelfest? ha / ha / ha / ha! ha!

Jeronimus.

Ej du Hans Burst! du Nar! er din
bagvente Kiøle icke bleven giordt paa Fastes-
lavens Mandag / eller den første April? ha
ha ha ha ha.

Jean.

Mon cher Sviger Papa! forlad mig / at
jeg leer af hans underlige gameldags Dragt /
men det fandt let endres / den skal alleene
knæppes bag til / saa fandt Kiølen nogenledes
passere; som jeg gaar nu / saa gaar alle hon-
nede Folk i Paris.

Jeronimus.

Jeg er taabelig / at jeg staar og taler med
slige Gieffe.

Jean.

Attendez, mon cher Sviger Pere! I slip-
per / ma foi, icke / forend I vender jer Kiøle
om / som min. Det er / pardi, den højeste Mor-
de

de i Paris/ Madame la Fleche/ som nylig er
kommen derfra / beretter

Jeronimus.

Hej J Styngere! vil J legge Haand paa
en ærlig Borger-Mand. Det er for Mad:
la Flest/ og det er for Madame la Raal/ og
det er for Mad: la Medister/ og det er for
Mad: la Spek.

Sir dem midlertid Drefigem.

Jean.

Pierre icy! tenes! holt den gamle halstar-
rige Knark/ jeg vil/ ma foi, ingen Pedanter
have til Forældre; træk ud!

Pierre.

Vitement Monsieur.

Jeronimus.

Hej Gevalt! Gevalt!

Jean.

Naar gamle Folk gaar i Barndommen/
maa mand tvinge dem/ som Born.

Jeronimus.

Hej hej! Geval = = = t!

Pierre.

Hej hej! Sna = = = f! det er for
jer egen Nytte/ naar det først er giordt/ skal
J siden tacke os/ ligesom en Patient/ der
stræber først mod Feltstærken/ som vil trække
en Tand ud/ men/ naar det er overstaaet/
kysser hand siden paa hans Haand og tacker.

Jeronimus.

Ach væ! Ach væ!

L 3

Jean

Jean.

Die stille/ mon cher Sviger Papa/ nu seer
J par di ud/ som en Ambassadeur/ den heele
Familie maa og omstobes/ jeg skal fere min
Sviger Mama og Mademoiselle Isabelle til
Mad: la Flerche / for at undervises/ hvordan
højest Fruentimmer Mode nu er i Paris.

Pierre.

Monsieur/ skal eders Sviger-Fars Klub
ogsaa icke forandres.

Jean.

Ovis pardi si fait.

Pierre vender hans Klub / mens den anden holder
ham.

Jeronimus.

A A A

Sc. 7.

Antonius. Jeronimus. Jean og Pierre.

Antonius med Kaarden i Haanden.

Hej ! J Straten , Røvere ! jeg skal lære
jer at overfalde en gammel fornemme ærlig
Mand. Ach ! min kiere Hr. Jeronimus !
det gjør mig ont / at jeg skal finde eder saa
ilde medhandlet / see ! hvor de Skielmer har
tilreedet og prostitueret den fromme ærlige
Mand. Gir jer tilfreds / min Hr. Jeroni-
mus ! jeg skal hegne den Spot / om det skal
Koste mit Liv.

Jeronimus.

Ach min kiere Monsieur ! J har frelst mit
Liv/

Liv/ min Ere; thi jeg vilde heller doe/ end
at nogen skulle have seet mig saa forkeert.
Det skulle være mig en stor Fornøjelse/ om
jeg kunde være ham igien til nogen Tienniste/
gid hand havde min Hielp fornøden/ og vilde
kun saa sætte Prove paa mig.

Antonius.

Ach min Hr. Jeronimus! jeg seer Himlen
selv favoriserer mit Forsæt/ og baner mig Vej
til at forestille det/ som jeg tilforn icke har dri-
stet mig til at tale/ I har jo/ min Herre/
en Dotter?

Jeronimus.

Ja/ men hvad vil det sige?

Antonius.

Ach! jeg tør icke sige meer/ I maa selv
giette min Meening.

Jeronimus.

Jeg fandt nok giette hans Meening. Hand
har/maa skee/Rierlighed til min Dotter/ men
jeg fandt intet svare ham dertil/ fordi Mon-
sieur er mig gandske ubekiendt; maatte jeg
spørge: hvilke hans Forældre er?

Antonius.

Jeg er Jesper Lorensens Son i Snarres-
Gaden/ min Far er nok bekiendt af got Folk
i Kiøbenhavn.

Jeronimus.

Ja vist er hand bekiendt/ er hand Jesper
Lorensens Son/saa har hand en brav Mand
til Fader/ og een af de stikkeligste Borgere

her i Staden/ vi har reist sammen i gamle
Dage baade til Kieler Omflag/ og Vibor-
ger Snapsting/ det skulde være mig en Glæ-
de og Ære at komme i Svogerskab med ham/
hand maa selv tale med min Datter.

Antonius.

Hvis ingen anden Hinder er/ da tør jeg
allereede kalde mig eders Svigerføn. Sa-
gen er denne: Jeg har i nogle Aar icke alleene
baaret Kierlighed til eders Datter Elsebet/
men endogsaa bundet hendes Hierte/ men in-
gen af os har understaaet sig at tale derom
formedelst den anden Forlovelse/ som er sluts-
tet imellem hende og eders Naboes Søn/
hvis Tilbagekomst har bedrovet mig icke
mindre end hende/ og bragt os fast i For-
tvilelse.

Jeronimus.

Er der ingen anden Hinder/ saa er Knus-
den let løst/ see! der har hand min Haand
paa/ at ingen anden skal faa min Datter
end hand; men der kommer min Datter
selv meget beleiligt.

Sc. 8.

Elsebet. Jeronimus. Antonius.

Jeronimus.

Hør Elsebet! Kiender du denne Person?

Elsebet.

Nej/ jeg gjør/ min Troe/ icke Papa!

Jeros

Jeronimus.

Jo du gior saa min Troe/ see hvor rød hun
bliver i Ansigtet. Nu nu/ giv dig tilfreds/
græd ick mit Barn! jeg veed heele Sagen/
kom hid/ giv ham din Haand/ du skal være
hans Brund.

Elsebet.

Ach min hierte Papa! hvorfor skiemter
hand saa med mig? I har engang imod min
Billie lovet mig bort til Hans Frandsen.

Jeronimus.

Ja det var i de Dage; men nu har jeg
lovet at skaffe Hans Frandsen Logement paa
Raad-Huset/ hvortil din tilkommende Kie-
riste/ som er Bidne til/ hvad Skam hand
har giordt mig/ skal være mig behjelpelig.
Gaf hen og ref ham Haanden; see hvor peen
hun er/ ligesom hun ej havde seet ham tilforn.
Kom lad os gaa hjem tilsammen/ jeg skal
have hevet mig over Hans Frandsen/ for-
end Soel gaar ned.

Act. V. Sc. I.

Jean. Pierre.

Jean.

Pardi est il possible? quelle brutalité!

Pierre.

Monsieur/ vi er om en Hals/ dersom vi
icke retirerer os; Jeronimus leeder efter os
alle vegne/ og jer Far/ som jeg horer/ er lige-
saa vred som hand.

L 5

Jean.

Jean.

Er det icke en Glendighed? Pierre! at
boe i dette Land? hvor Folk er saa lidet skion-
somme. Jeg havde tænkt / at Monsr. mon
Papa / og min Sviger Papa skulde daanet
af Glæde / naar de saae mig.

Pierre.

Jeg / min Troe / ligesaa.

Jean.

Fremmede veed at skionne derpaa bedre
end mine Forældre.

Pierre.

Ja det gaar med Monsieur som Ordspros-
get lyder: En Poet er aldrig agtet udi sit Fæ-
derneland.

Jean.

Jeg vil icke tale om min Artighed; nok er
det / at een af de artigste Damer dans la
France er hidkommen / alleene for min Skyld.

Pierre.

Ja det som er forunderligt / Monsieur?
lige fra Paris. Thi havde det været en
Hottentotist / Cossakist / Callekutist / Husarist /
Malebarist Dame / eller en fra Tye / Bogoe /
Island eller Grønland / skulde mand tænke /
den Dame saae icke mange andre galante
Folk i det Land / hvor hun kom fra / derfor
synes hendes saa vel om jer. Men / Mon-
sieur / hun kom lige fra Paris / hvor alle Folk
ere artige / hvor gemeene Hoose-
Kiellinger læse Aviserne / danke Menueter / og tale per-
fect

fect Franſt / hvilke 3 Poſter gior et fuldkom-
men Menniſke. Lad være / at Monſieur var
icke artig / ſaa maa dog ald Verden tilſtaa
ham / at hand har den Merite at have udi
ſaae Maaneder fortæret 1500 Rdlr. i den
galanteſte Stad i Europa / og bør Monſieur
alkeene for den Aarsags ſkyld æſtimeres af
alle brave Folk.

Jean.

Ovis par di ſi fait.

Pierre.

Eh ſlige Depenſer gir tilkiende / at Mon-
ſieur har levet fornemme udi Paris.

Jean.

Si fait.

Pierre.

Icke ſom en Gnier.

Jean.

Vous avez raiſon.

Pierre.

Ej ſom en Ghyngel.

Jean.

Si fait.

Pierre.

Ej ſom et Gviin.

Jean.

Cola s'entend.

Pierre.

Ej ſom et Backeſſe-Beest.

Jean.

Non par di non.

Pierre.
Ej som et dovent Esel.

Jean.
Non si fait non.

Pierre.
Ej som en Føhund.

Jean.
Peste! holdt engang op med disse Titler/
jeg forstaar nok din Meening ellers.

Pierre.
Jeg vil kun sige dette Monsieur/ at hvilket
brav Mand/ der hører alleene/ at I har an-
vendt saa mange Penge i saa Maaneder i
Paris/ raisonnerer strax saaledes. Den
Monsieur maa endelig været noget got hos.
Hand maa endelig have lærdt noget for saa
mange Penge/ og derfor vegrer sig ick for
at give Monsieur sin Datter.

Jean.
Du seer dog/ Pierre/ hvor lidt mine For-
ældre skionne derpaa.

Pierre.
Hvorledes fandt Ige Taasser/ som her er
i Landet/ skionne paa Monsieur. Langt fra
at skionne paa hans Qualiteter. De tilleg-
ger ham alle de Lyder/ som til er.

Jean.
Hvad siger de da om mig?

Pierre.
Monsieur/ jeg skiemmes ved at tale der-
om. Jeg havde nær kommen i Ulykke for
nyslig for hans Skyld.

Jean.

Jean.

Ah dites hardiessement. Du veedst vel /
at vi Pariser legger aldrig saadant paa
Hiertet.

Pierre.

Somme kalder Monsieur Hans Baisses
mains / fordi hand gaar om og kysser alle
Truentimmer paa Haenderne.

Jean.

Pardi! quels sots! Det er just en af de ar-
tigste Qualites en galant Homme kand be-
sidde.

Pierre.

Somme er meere grove / og kalder Mon-
sieur Hans Wurst. Hans Nar. Hans Abes-
Kat. Hans Gogler. Hans Strympe-Riger.
Hans Mark-Skreier. Hans Rumpedricker.
Hans Styldteganger. Hans Capriolskiærer.
Hans —

Jean.

Nu nu / nok / nok. Jeg gider icke hore
meer deraf.

Pierre.

Hans Petit Maitre. Hans Dancer. Hans
Fransk-Forderber. Hans —

Jean.

Holt op / siger jeg / Marant!

Pierre.

Hans Spillfugl. Hans Stratenjunker.
Hans Harlequin.

Jean.

Hvis du holder icke op / skal jeg slaa din
Hjerne i tu. Je Tccraferaj ton tete.

Pierre.

Monsieur bad mig jo selv sige. Men der
kommer Arv igien.

Sc. 2.

Arv. Jean. Pierre.

Arv.

Jeg vilde mare icke være i Hans Frands
sens Sted nu / om mand gav mig to Mark.
Jeronimus har svoren paa at hand icke vil
gaa til Sengs / førend hand har faaet ham
i Spindehuset eller i Slutteriet / hvad mand
kalder det. Det var og uforstammet at hand
le saaledes med en gammel Mand / der har
siddet og svaret borgerlig Skat og Tynge
saa mange Aar. Tenk engang I got Folk
hvordan hand reedte ham til / som for Exem-
pel / jeg tar min Kiøle og keerer den saaledes
om.

Vender Kiølen om.

Seer jeg icke nu ud som en Nar? ha ha ha
ha ha ha / ret ligedan saae Jeronimus ud.
Jeg vilde icke gaae saadan i en af de store
Gader / om en gav mig to Skilling / thi
Staadertkongerne kunde tænke / jeg var gall/
og træcke mig i Daarekisten.

Hand vender Kiølen ret igien.

Mutter sidder og græder hiemme / som hun
var pidstet / men det er hende got nok; thi
naar

naar Fatter icke vilde stikke ham Penge / da
hand var i Vestindien eller Frankerig / hvad
det heeder / saa soldte hun baade Kiøle og
Ekiort for at bringe dem til Beje.

Jean.

Arv! hvordan staar det til hiemme?

Arv flaar sig bag Hovedet.

Vel nok Monsfor!

Jean.

Det maa icke henge ret tilsammen / du
flaar dig saa bag Dret. Siig mig; hvor-
dan staar det til?

Arv.

Vel nok Maansfor. Jeg tacker for god
Esterspørsel / men — — farvel Maansfor!
jeg maa gaae.

Jean.

Hvad vil du sige med det Men. Fort siig
mig / hvor det staar til / du faar / ma foi, ellers
Hug.

Arv.

Altting staar mare vel til. Men det staar
noget forbandet ilde til.

Jean.

Siig kun frit / Arv / saa skal jeg forære dig
en Livre.

Arv.

Jeg er icke for at spise lever / Maansfor /
naar jeg faar noget / saa gir jeg det til Hun-
den. Men vil Maansforen forære mig noget
til en Kande Øll?

Jean.

Jean.

See der er to Mark. Det var min Mee-
ning.

Arv.

Gramarcis Maansor.

Jean til Pierre.

Hvilket dumt Beest den Karl er. Hand
vidste icke / hvad en Livre de France var.

Arv.

Jeg vil da vare Maansoren ad / at hand
smør sine Støvler i Tide; thi Jeronimus
har Bud efter Bægterne og Staaderkonger
at trække jer i Arrest. Fatter har ogsaa slaaet
Haanden af jer / og svær paa / at I skal sidde
indsluttet i et Hull et heelt Aar.

Pierre.

Vil mand ogsaa indslutte mig?

Arv.

Nej / du har ingen Nød / Peer. Mand vil
kun lade dig kagstryge / og siden løbe hvor du
vil.

Jean.

Men hvad er der for Allarm uden for?

En Spiller.

Jeg skal lære den Karl at undsticke sig
uden at betale.

Jean.

Peste! hvad er her ved at gjøre? her
kommer en Person mig paa Halsen / som
vandt nylig hundrede Rigsdaler fra mig i
Spill. Jeg lob bort / da hand vendte Ryg-
gen; thi jeg havde intet at betale med.

Spiller

Spilleren.

Enten skal hand slaes med mig / eller be-
tale mig mine Penge.

Pierre.

Ach Herre! jeg maa bort et Djeblisk paa
Naturens Begne/ jeg kommer strax igien.

Jean.

Vil du bie Maraut! er nu Tid at gaa
bort / du seer / at jeg blir overfalden?

Pierre.

Ach min Mave! min Mave! jeg drack
for hastig paa Kaalen/ det var min Ulykke.

Løber i en Krog og skiuler sig.

Spilleren (uden for)

Jeg skal lære ham/ hvad det er/ at give sig
i Spill med en ærlig Mand.

Jean.

Ach fiere Arb! Kands du icke hielppe at skiule
mig? jeg skal lønne dig derfor som en honnet
Homme.

Arb.

Jeg har et Decke her ved Haanden/ om
Maansforen vil lade sig svøbe der udi.

Jean.

Det er lige meget/ Arb/ naar jeg kun kand
blive skiulet.

Hand svøber ham i Decket og sætter sig derpaa som
en Byldt.

Sc. 3.

Spilleren. Arb. Jean.

Spilleren.

Jeg skal/ min Trøe/ icke gaa til Sengs i
Aften/

Aften / forend jeg saar sat paa ham. Det
er icke saa meget for Pengenes Skyld / som
for det onde Exempel / andre kand tage deraf /
at løbe af Spill uden at betale.

Jean ryster under Decket. Arv saar paa ham og
siger:

Ligg stille. Der blir ellers en Ulykke af.
Spilleren.

Hvem taler du til Cammerat?

Arv.

Jeg taler til min Sæk.

Spilleren.

Til din Sæk? hvad har du da i din Sæk?

Arv blir bange og stammer.

Jeg har / min Troe / icke andet end Smør
derudi.

Spilleren.

Smør i din Sæk / som du sidder paa.
Det er icke mueligt.

Arv.

Nej det er sant / det er Lys.

Spilleren.

Lys? det er endnu galnere.

Arv.

Nej det er sant / jeg fortaledede mig / det er
Kniplinger.

Spilleren.

Det maa være en forbandet Hob Knip-
linger. Det henger aldrig ret sammen / det
maa være staa'ne Koster.

Arv.

Arb.

Nej det er sant / det er Erter.

Spilleren.

Du est vist nok en Tyv / det mercker jeg /
fort / lad mig see / hvad det er.

Arb.

Det er / min Troe / icke Hans Frandsen
Maansor / det kand jeg giøre min Sed paa;
thi hvordan skulde hand kunne ligge i en
Sæk?

Spilleren.

Ha ha / nu skal mand see / jeg tør komme
til mine Penge. See her Monsieur Frand-
sen er i her? det er mig kiert. Her er to Ting
for jer at udvelge / enten at levere mig strax
mine Penge / eller at slaaes.

Jean.

Monsieur je n'aj point d'argent.

Spilleren.

Monsieur / jeg forstaar icke Franssk / vi
vil slaaes paa Dansk. Flux træf ud / eller
Penge.

Jean.

Jeg vil give ham min Haand for Penge-
ne / Monsieur.

Spilleren.

Ingen Snaak / reede Penge / eller slaaes.

Arb.

Skam / der bier her lenger.

Løber bort.

Jean.

Jean.

Ach Monsieur! hav dog Taalmodighed
med mig / I skal vist nok faa dem.

Spilleren.

Jeg forlanger intet uden at I skal trække
ud.

Jean.

Monsieur der har I mit Uhreverk.

Spilleren.

Det er got / det tar jeg for 40 Rdlr. / lad
mig ogsaa faa Kiole / Best og Hat til / saa
vil jeg lade mig nøje.

Jean.

Jeg veed / I vil icke have / at jeg skal gaa
nogen.

Spilleren trækker sin Kaarbe.

Allons! Kiole / Best og Hat hid / eller
Naaes.

Jean trækker Kiole og Best af / og slyr Spilleren
det med Hatten og Peruquen.

Spilleren.

Monsieur votre tres humble Serviteur, jeg
tackes for god Betaling.

Pierre kommer af Krogen igien.

Ach Monsieur! nu er I saa nogen / som
I kom fra Moors Liv. Hvad Ulykke fand
dog icke det Spill forarsage!

Jean.

Nej du skal have Tack / jeg veed mand
fodes icke med Buyer Skoe og Strymper.
Men din Poltron gjorde jeg din Ret / saa
skulde

skulde jeg fløve dit Hoved. Er det forsvarligt
saadan at forlade din Herre?

Pierre.

Det er sant / jeg vilde ønske / at jeg havde
kunnet blive staaende / og figtet saa tapperlig
som Monsieur / men jeg er færdig at daane/
naar jeg seer en nogen Kaarde.

Jean.

Allons retirons nous a la Mad: la Fleche ;
hun tar os nok i Protection / Du veedst jo /
hvor hun boer.

Pierre.

Jeg? hvor skulle jeg vide det?

Jean.

Ach! hvilket groft og u-poleret Følk vi boer
iblant / ach Paris / Paris! gid vi var der nu
igien Pierre / mais voila Madame la Fleches
valet de chambre Monfr. d'Espang.

Sc. 4.

Espen. Jean. Pierre.

Espen.

Jeg leeder efter Monfr. Jean de France/
men hand er ingensteds at finde; jeg spurte
efter ham i hans Fars Huus / jeg spurte efter
ham hos — Men der er jo hand og hans
Diener. Monsieur! Mad: la Fleche lod for-
melde sin ydmygske Respekt / og leverede mig
det Brev / førend hun reiste.

Jean.

Er Madame la Fleche reist?

Espen.

Espen.
Ja for en halv Time siden.

Jean.
Hvorfor reiste J ick med?

Espen.
Fordi hun havde mig ick meer fornøden.

Jean.
Reiste hun da alleene?

Espen.
Jo/ jo/ saadan Dame reiser alleene/ hun
havde ick mindre end 4 Laquaiers med sig/
jeg var ickun antagen til en Tid for Spro-
gets Skyld/ her er et Brev/ som hun leverede
mig til Monsieur.

Jean.
Pierre!

Pierre.
Monsieur!

Jean.
Vi er oven paa højt i Veiret.

Pierre.
Skal vi da hænges?

Jean.
Mad: la Fleche skriver/ hun har hørt min
Fortræd/ og derfor ick vil være her lenger/
men at jeg skal finde hende i Hamborg hos
Monfr. Gobere/ hun vil føre mig med sig til
Paris/ og der sætte mig i stor Herlighed; vi
maa reise ligesom vi staar og gaar; allons!
de pechons! jeg er færdig/ saasnart du kand
be stille en Bogn; thi jeg vil kun skrive et

Affskeds Brev til min Papa, àdieu mon cher
Monsieur d'Espang. Je vous rends mille gra-
ces pour votre civilite.

Sc. 5.

Espen. Marthe.

Espen.

Marthe! kom nu hid/ nu er de Gieffe bor-
te.

Marthe.

Gik det ej vel for sig/ maa du ey tilstaa/
Espen/ at jeg er habile?

Espen.

Jo lille Fæstemoe! naar Lycken vil favo-
risere Forstanden/ kand mand giøre store
Ting med liden Konst; jer Machine var/
min Troe/ intet Hererie; I tenkte icke paa
andet end at giøre Hans Frandsen meer
Fransøst og gall/ end hand var/ I har ellers
icke egentlig været Uarsag i Antoniuses Lycke;
thi den blev befodret ved en Hændelse. En
overlegger undertiden en Ting viiselig/ en
anden derimod begynder en Ting i daarlig
Fremfusenhed/ men/ naar Lycken og Ulycken
kommer der imellem; kand det saaledes fal-
de ud/ at den forste blir holdet for en Taabe/
og den andin for en viis Mand/ saasom Ber-
den examinerer icke hvordan en Ting sættes
i Verk/ men hvordan den falder ud.

Marthe.

Det vil intet sige/ det gaar med mig/ som
med store Generaler; naar de vinder et Slag/
saa

saa blive de asmalede som store og forstandi-
ge Mænd/ skiont/ om mand vil examinere al-
ting nøje/ da contribuerer det til deres Sejer/
deres Ere/ som de mindst tenkte paa / og er
ickun pure Hendelser. Det meeste regieres
i Verden af Slumpe-Lycke.

Espen.

Marthe! du taler som en Engel/ du est saa
lærd/ at du kunde skrive Boger/ om mand
flyde dig Boger/ blev du den anden Berthe
Tot.

Marthe.

Ja/ ja / jeg læser Senecus iblant.

Espen.

Jeg har nok fundet mercke det paa nogen
Tid.

Marthe.

Hvorledes da?

Espen.

Jo! thi vor Grød/ som vi saar om Aftenen
er enten for lidet kaaget/ eller svøden; jeg hol-
der nok af lærde Piger/ men jeg vilde nodig
have dem enten til Koner/ eller Huusholder-
sker.

Marthe.

Ej Snak! men der seer jeg de tvende gam-
le Mænd komme.

Sc. 6.

Jeronimus. Grands. Marthe. Espen.
en Dreng.

Jeronimus.

Nej! jeg lader det umueligt falde/ Naboe!
J gior ilde/ at J tager saadan forloren Son i
Forpvar.

Grands.

Frands.

Jeg forsværer icke min Søn meere; thi jeg vil aldrig see ham for mine Djen / men jeg taler kun for min egen skyld; thi om J beskiemmer ham / lider den heele Familie der ved. Bort du Dreng! hvad har du her at bestille?

Drengen.

Der var een / som gav mig et Brev paa Gaden at bære til Far.

Læser Brevet.

Madame la Fleche / en fornemme Franssk Dame / har fundet mig for god til at være her i Landet / og derfor taget mig med sig til Frankrig. Jeg er vant Udenlands til Arstighed og Galanterie / og derfor umueligen kand lide de gemeene og grove Folk / som er i min Familie. Jeg kommer icke meer tilbage / vil J skrive mig til / da kand J adressere Brevet a la Mad: la Fleche, Dame tres celebre & tres renomee dans la France, Brevet maa skrives paa Franssk; thi jeg har sæt mig for inden nogle Maaneder icke at forstaa et Dansk Ord; men Udskriften paa Brevet maa være saadan: A Monfr. Monsieur Jean de France gentil homme, & grand favori de la Madame la Fleche; hvis saadan Udskrift er icke paa Brevet / stikker jeg det ubrudt tilbage. Je suis le Votre. Jean de France gentil homme Parisien

Copenhague d. 18 Majus —

M

Zero

Jeronimus.

Vil I nu meer erkiende ham for jer Son?
har jeg nu icke Frihed/ at bortgive min Dot-
ter/ til hvem jeg lyster?

Frands.

Jo vift.

Jeronimus.

Jeg har lobet hende bort til Jesper Lo-
renzens Son.

Frands.

Det er en stikkelig Person. Jeg gratulerer.

Jeronimus.

Kand jeg overtale/ Naboe/ til at komme
til Bryllup/ og være i god Humeur?

Frands.

Jo vift! jeg har allerede slaget min Son
af mit Sind.

Jeronimus.

Det gjør I vel udi.

Frands.

Det meeste/ som gjør mig ondt/ er at see
mig skilt ved saadan god ærlig Mand/ som
I/ med hvilken jeg havde Forhaabning at
blive foreenet ved Svogerskab.

Jeronimus.

Ej Naboe! jer Dotter Lisbet er jo voksen?

Frands.

Ja hun er.

Jeronimus.

Min Son Jochem ligesaa: Kand der da
icke blive et nyt Svogerskab?

Frands.

Frands.

So det fand rigtig gaa an / om jer saa
synes.

Jeronimus.

Der har I min Haand paa / at hand skal
blive hendes Hosbond ; thi hand holder / saa
min Troe / en Skilling af hende / det har jeg
mercket.

Mig synes / Naboe / at det er
Herefter meere sikker /

Vi gifter tilig Sonner her /
End dem af Landet stikker /

Al eders Sønns Historie
Exempel mand fand tage /
Hvad nytter fremmet Land at see
For mand faar Skæg paa Hage /

See andre Nationer an /
Hvor Ungdom bliver hiemme /
Her eene strax af Landet man
Skal ud for Dansk at glemme /

At sætte Arv og Middell til /
Og lære galne Sæder /
Galanterie og Abe-Spil /
En Hoben Nymods Eder.

Hvis endelig der reises maa/
Det kand ej være andet
Lad Reisen kun til Elben gaa/
Saa Arven blir i Landet.

Hvad nytter os saa store Spring
I andre Land at giøre?
Paa Scaven vi kand bedre Ting
Om Rigets Tilstand høre.

Seppo

Beppe paa Bierget
Eller
Den forvandlede
Bonde.

Forestilled
Paa
Den Danske Skueplads
1722.

Hoved=Personerne i Comœdien :

Jeppe paa Bierget.	M. Gram.
Nille hans Hustrue.	Mad. Lercke.
Baron Nilus.	M. Piloi.
Hans Secreteer.	M. Ulse.
Jacob Skoemager.	M. Hoberg.
Dommeren.	M. Schou.

Act. I. Scen. I.

Nille.

Neg troer neppe/ at der er saadant do-
ven Slynge i det heele Herret/ som
min Mand/ jeg fand neppe saa ham
vaagen/ naar jeg trækker ham efter Haaret af
Sengen. 3 Dag veed nu den Slynge/ at
det er Torv-Dag/ og dog alligevel ligger og
sover saa længe. Hr. Poul sagde nylig til mig:
Nille! du est aldt for haard mod din Mand/
hand er og bør dog være Herre i Huset; men
jeg svarede ham: Nej! min gode Hr. Poul!
dersom jeg vilde lade min Mand regiere i
Huset et Aar/ saa fik hverken Herstabet Land-
Gilde eller Præsten Offer; thi hand skulde i
den Tid æde og drikke op alt hvad der var i
Huset/ skulde jeg lade den Mand raade i
Huset/ der er færdig at selge Boeskab/ Kone
og Børn ja sig selv for Brendeviin? hvore-
paa Hr. Poul tiede gandske still/ og strog sig
om Munden. Riddefogden holder med mig
og siger: Moorsille! agt du kun ick hvad
Præsten siger. Der staar vel i Ritualen/
at du skal være din Mand horig og lydig/
men derimod staar der i dit Fæstebrev/ som
er nyere end Ritualen/ at du skal holde din
Gaard ved lige/ og svare din Land-Gilde/
hvilket du umueligt fand gjøre/ dersom du
ick trækker din Mand hver Dag efter Haa-
ret og pryglér ham til Arbeide; nu trækkede
jeg

jeg ham af Sengen / og gik ud i Laden at see
hvordan Arbeidet gik for sig ; da jeg kom
ind igien / sad hand paa Stolen / og sov med
Buxerne / reverenter talt / paa det ene Been /
hvorudover Crabassen strax maatte af Kros-
gen / og min gode Jeppe smorres / til hand
blev fuldkommen Baagen igien ; det eeneste /
som hand er bange for er Mester Erich (saa
kalder jeg Crabassen.) Hej Jeppe ! er din
Fæhund endnu icke kommen i Klæderne ?
har du Lust at tale med Mester Erich end-
engang ? hej Jeppe ! her ind !

Sc. 2.

Jeppe. Nille.

Jeppe.

Jeg maa jo have Tid at klæde mig / Nille /
jeg fand. dog icke gaa som et Sviin foruden
Buxer og Trøye til Byen.

Nille.

Har du Skabhals / icke fundet tage ti par
Buxer paa dig / siden jeg væckede dig i Maa-
res.

Jeppe.

Har du lagt Mester Erich fra dig Nille ?

Nille.

Ja jeg har / men jeg veed strax hvor hand
er at finde igien / dersom du icke er hortig.
Her hid ! see hvor hand kryber. Her hid !
du skal til Byen at kiøbe mig to Pund grøn
Sæbe ; see der har du Penge dertil. Men
hør ! hvis du inden fire Timer icke er her paa

Stæ

Stædet igien / da skal Mester Erich danke
Polst Dank paa din Ryg.

Jeppe.

Hvor fand jeg gaae fire Mål i fire Ti-
mer Nille?

Nille.

Hvem siger du skal gaae? du Hanrej! du
skal lobe. Jeg har engang sagt Dominen af-
gior nu hvad dig lyst.

Sc. 3.

Jeppe (alleene.)

Nu gaar den Goe ind / og æder Froekost /
og jeg Stacksmand skal gaae fire Mål og
saar hverken Baat eller Tort / fand nogen
Mand have saadan forbandet Kone som jeg
har? jeg troer virkelig / at hun er Gøskende
Barn til Lucifer. Folk siger vel i Herredet /
at Jeppe drikker; men de siger ick / hvorfor
Jeppe drikker; thi jeg fik aldrig saa mange
Hug i ti Aar / jeg var under Malicien / som
jeg saar paa en Dag af den slemme Qvin-
de; hun slaar mig / Ridesogden driver mig
til Arbeid som et Beest / og Degnen gior mig
til Hanrej. Maa jeg da ick vel dricke? maa
jeg da ick bruge de Midler / som Naturen
giver os at bortdrive Sorg med? var jeg en
Taasse / saa gik saadant mig ick saa meget til
Hierte / saa drak jeg ej heller ick / men det er
en afgjort Ting / at jeg er en vittig Mand /
derfor føler jeg saadant meer end en anden /

M 5

der

derfor maa jeg og dricke. Min Naboe
Moons Christophersen siger tit til mig/ saa/
som hand er min gode Ven: Fanden fare i
din tykke Mave/ Jeppe/ du maatte slaae fra
dig/ saa blev Kiellingen nok god. Men jeg
kand icke slaae fra mig for tre Marsagers
Skyld. Forst fordi jeg har ingen Corasie.
For det andet for den forbandede Mester
Erich/ som henger bag Sengen/ hvilken min
Ryg icke kand tencke paa uden hand maa
græde. For det tredie/ efterdi jeg er/ uden
at rose mig selv/ et ejegot Gemyt/ og en god
Christen/ som aldrig søger at hegne mig/ end/
ogsaa icke paa Degnen/ som sætter mig et
Horn paa efter et andet; thi jeg offrer ham
hans 3 Hellige-Dage derfor oven i Kiøbet/
da der er icke den Ære i ham at give mig et
Kruus Oll det heele Aar. Intet gif mig meer
til Hierte end de spidige Ord/ som hand gav
mig forgangen Aar; thi/ da jeg fortaalte/ at
en vild Tyr/ som aldrig frygtede noget Men-
niske/ engang blev bange for mig/ svarede
hand: kandst du icke begribe det Jeppe? Ty-
ren saae/ at du havde større Horn end den selv
havde/ og derfor icke holdt raadeligt at stan-
ges med sin Overmand. Jeg kræver jer til
Vidne got Folk/ om icke saadane Ord kunde
trenges en ærlig Mand til Mars og Been.
Jeg er dog saa stikkelig/ at jeg har aldrig on-
sket Livet af min Kone. Evert imod da hun
laae syg af Gvulfsot i Gior/ onskede jeg/ at
hun

hun maatte leve; thi som Helvede er alles
reede fuld af onde Qvinder / kunde Lucifer
maa skee / sticke hende tilbage igien / og saa
blev hun endda værre end hun er / men om
Degnen døde / vilde jeg glæde mig / saa vel
paa mine egne Begne som paa andres; thi
hand gjør mig kun Fortrød og er Meenigs-
heden til ingen Nytte. Det er en ulærd Die-
vel; thi hand duer ick til at holde ringeste
Tone / end sige støbe et ærligt Borslys. Nej
da var hans Formand Christoffer anden
Karl. Hand tog Troen over fra tolv Degne
i sin Tid / saadan Stemme havde hand. En-
gang sat jeg mig dog for at bryde over tverts
med Degnen / som Nille selv horte derpaa
da hand skielte mig for Hanrej / og sagde:
Ganden være din Hanrej / Mads Degn!
men hvad skede? Mester Erich maatte strax
af Beggen / og stille Træppen / og blev min
Rygg saa brav tørstet af min Hustrue / at
jeg maatte bede Degnen om Forladelse / og
tacke ham / at hand / som en vel studeret
Mand / vilde giøre mit Huus den Ere. Si-
den den Tid har jeg aldrig tænkt paa at giøre
Modstand. Ja! ja! Moons Christoffersen!
du og andre Bønder har got ved at sige / hvis
Koner har ingen Mester Erich liggende bag
Sengen; havde jeg et Ønske i Berden / saa
vilde jeg bede / at min Kone enten ingen Ar-
me havde / eller jeg ingen Rygg / thi Munden
maa hun bruge saa meget som hun gider.

Men jeg maa gaa til Jacob Skoemager
paa Bejen / hand tør nok give mig for en f.
Brendeviin paa Credit; thi jeg maa have
noget at ledske mig paa. Hej! Jacob Skoes-
mager! er du opstaaen? luk op Jacob!

Sc. 4.

Jacob Skoemager i blotte Skjorte. Jeppe.

Jacob.

Hvo Pocker vil her ind saa tilig?

Jeppe.

God Morgen / Jacob Skoemager!

Jacob.

Tack Jeppe / du est saare tilig paa færde i
Dag.

Jeppe.

Lad mig saa for en Skilling Brendeviin
Jacob!

Jacob.

Ja nok / flye mig Skillingen.

Jeppe.

Du skal i Morgen saa den / naar jeg kom-
mer tilbage.

Jacob.

Jacob Skoemager Kiender icke paa
Borg / jeg veed du har jo sagte en f. eller to
at betale med.

Jeppe.

Skam der har Jacob uden nogle Skil-
linger / min Hustru flyede mig at kiøbe no-
get for i Byen.

Jac

Jacob.

Jeg veed du kand jo tinge to þ. af paa
de Barer du kiober / hvad er dit Kiobmands
skab?

Jeppe.

Jeg skal kiobe to Pund grøn Sæbe.

Jacob.

Ej kandstu icke sige / at du gav en Skilling
eller to meere for Pundet end du gier.

Jeppe.

Jeg er saa bange min Hustrue faar det
at vide / saa faar jeg en Ulyckr.

Jacob.

Snak! hvor skulde hun saa det at vide /
kandst du icke sværge paa / at du udgav alle
Pengene / du est saa dum som et Fæ.

Jeppe.

Det er sant nok / Jacob / det kand jeg ende-
lig giøre.

Jacob.

Glye hid din Skilling da.

Jeppe.

See der! men du maa give mig en Skil-
ling tilbage.

Jacob kommer ind med Glaset / dricker ham til
Singot Jeppe.

Jeppe.

Du drak som en Skielm.

Jacob.

Ej! jeg veed det er jo Sædvane / at Ber-
ten dricker Giesterne til.

Jeppe.

Jeg veed det nok / men Skam saa den der
først fant paa den Sædvane. Din Skaal
Jacob.

Jacob.

Tack Jeppe ! du kommer til at tage for
den anden Skilling med / du kand dog icke
bringe den tilbage / uden du vil have et Glas
Brendeviin til gode / naar du kommer igien ;
thi jeg har min Troe ingen eeneste Skilling.

Jeppe.

Skam der gjør ! skal den fortæres / saa
skal det strax stee / paa det jeg kand sole / at
jeg saar noget i Mæven / men dricker du ogsaa
saa deraf / saa betaler jeg intet.

Jacob.

Singot Jeppe.

Jeppe.

Gud bevare vore Venner / og Skam saa
alle vore Uvenner. Det gjorde got i Mæven
Ach ! Ach !

Jacob.

Lykke paa Reisen Jeppe !

Jeppe.

Tack Jacob Skoemager.

Sc. 5.

Jeppe (alleene)

Blir lystig og begynder at synge
En hyid Hone og en broget Hone
De satte sig op mod en Hane &c.

Ach !

Ach! gid jeg turde dricke for en Skilling
endnu / Ach! gid jeg turde dricke for en
Skilling endnu. Jeg troer jeg gior det.
Nej! der blir en Ulycke af / kunde jeg kun
forst saa Kroen af Sigte / saa havde jeg in-
gen Nød / men det er ligesom een holder mig
tilbage. Jeg maa der ind igien. Dog
hvad er det du gior Zeppe? jeg seer Nille
ligesom staar mig for Bejen med Mester
Erich i Haanden. Jeg maa vende om igien.
Ach! gid jeg torde dricke for en Skilling
endnu; min Mave siger / du skal / min Rygg /
du skal icke / hvem skal jeg nu giøre imod?
er icke min Mave meere end min Rygg?
jeg meener jo. Skal jeg bancke paa / hej!
Jacob Skoemager herud! men den for-
bandede Qvinde kommer mig igien for;
vilde hun kun saaledes slaae / at Rygg-
Beenene fik ingen Skade / skyttede jeg San-
den om det / men hun slaar som ———
Ach! Gud bedre mig arme Mand / hvad
skal jeg giøre. Tving din Natur Zeppe /
er det icke en Skam / at du skulle styrte dig
i Ulycke for et lumpen Glas Brendeviin?
nej! det skal icke skee denne gang / jeg maa
fort. Ach! gid jeg torde dricke kun for en
s. endnu. Det var min Ulycke / at jeg først
fik Smag derpaa / nu fand jeg icke komme
affted; fort Been! Drollen skal splide jer
ad / om I icke gaar. Nej de Carnalier vil
saa mari icke. De vil til Kroen igien / mine
Lem-

Lemmer fører Krig med hinanden / Maben
og Beenene vil til Kroen og Ryggen til
Byen. Vil I gaa I Hunde! I Bestier!
I Skabhalfe! nej Pocke fare efter dem /
de vil til Kroen igien / jeg har meere Moje
med mine Been at faa dem til at gaa fra
Kroen / end med mit broget Hors at faa det
fra Stalden; Ach! gid jeg torde kun dricke
for een eniste Skilling endnu; hvem veed/
om Jacob Skoemager icke tør borge mig for
en Skilling eller to / naar jeg beder ham mes
get derom. Hej Jacob! nok et Glas Bren
deviin for to Skilling.

Sc. 6.

Jacob. Jeppe.

Jacob.

See Jeppe! est du kommen tilbage? jeg
tenkte nok / at du fik for lit. Hvad vil en
Styver Brendeviin forslaae / det kand jo
icke komme neden for Halsen.

Jeppe.

Det er sant Jacob / lad mig faa end for en
Styver; naar jeg først har drucket / saa faar
hand vel at borge mig / enten hand vil eller ej.

Jacob.

Her er en Styver Brendeviin / Jeppe /
men Pengene først.

Jeppe.

Du kand jo sagt borge mig / mens jeg
dricker / som der staar i Ordspøget.

Ja

Jacob.

Vi agter ingen Ordsprog/ Jeppe/ vil du
icke betale forud/ saa faar du icke en Taar/
vi har forsvoret at borge nogen/ icke engang
Ridfogden selv.

Jeppe (grædende.)

Kand du icke sagte borge mig/ jeg er jo
en ærlig Mand?

Jacob.

Ingen Borgen.

Jeppe.

Der har du en Styver da/ din Præker!
nu er det giort/ drik nu Jeppe! Ach det gjorde
got.

Jacob.

Ja det kand bage en Skielm indvortes.

Jeppe.

Det er det allerbeste med Brendeviin/ at
mand faar saadan Coratie derefter. Nu
tencker jeg icke meere hverken paa min Hus
strue eller Mester Erich/ saa blev jeg for
andret af det sidste Glas. Kand du den
Viise Jacob!

Liden Kirsten og Hr. Peder de sat over Bord
Peteheia

De talte saa meget skiendeligt Ord

Polemeia

Om Sommeren synger den lystige Stær

Peteheia

Fanden ta Nille den Aker-Mær

Polemeia

Jeg

Jeg gik ud i grønne Lund

Degnen det er en Racker-Hund

Jeg satte mig paa min Abelgraa Hest

Degnen det er en Racker-Beest

Om I vil vide min Hustrues Navn

Da heeder hun saa Last og Skam

Den Biise har jeg selv gjort /

Jacob.

Du har Fanden heller?

Jeppe.

Jeppe er ikke saa taabelig som du meener/
jeg har ogsaa gjort en Biise om Skoema-
gerne / som gaar saaledes:

Skoemageren med sin Baf og Fiol

Philepom / Philepom.

Jacob.

Ej du Nar! den er gjort over Spillemand.

Jeppe.

Ja det er sant. Her Jacob! giv mig nok
for en Styver Brendeviin.

Jacob.

Gott! nu kand jeg see/du er en smuk Mand/
som under mit Huus en Skilling.

Jeppe.

Hej Jacob! giv mig kun for fire Skilling.

Ja.

Jacob.

Ja vel.

Jeppe svinger iglen.

Jorden dricker Vand

Havet dricker Soel

Soelen dricker Hav

Altting i Verden dricker

Hvorfor maa jeg daa

Ej dricke ligesaa?

Jacob.

Singot Jeppe.

Jeppe.

Mir ju.

Jacob.

Godtaar med Halvparten.

Jeppe.

Jeh tank ju Jacob drik man dat dig di
Dyvel haal / dat ist dig vell undt.

Jacob.

Jeg horer/at du kand snacke Tydss/Jeppe!

Jeppe.

Ja vist. Det er saa gammel dat / men jeg
snacker det icke gierne / uden jeg er fuld.

Jacob.

Ja saa snacker du det dog i det ringeste
engang om Dagen.

Jeppe.

Jeg har været 10 Aar under Malicien /
og skulde icke forstaa mine Sprog.

Jacob.

Jeg veed det nok Jeppe/ vi har jo været i
Companen sammen i to Aar.

Jeppe

Jeppe.

Det er sant / nu erindrer jeg det. Du blev jo hengt engang / da du løb bort ved Bismar.

Jacob.

Jeg skulde henges / men jeg fik Pardon igien / saa Nær hielper saa mangen Mand.

Jeppe.

Det var Skade du blev icke hengt / Jacob / men var du icke med i den Auction / som stod paa den Heede / du veedst vel selv.

Jacob.

Ej! hvor har jeg icke været med?

Jeppe.

Jeg glemmer aldrig den første Psalme Svensken skod. Jeg troer der salt paa en gang af 3000 om jeg sagde 4000 Mænd. Daß ging fordybled zu Jacob / du kanst wol das ihukommen / ich kan nicht negten / daß ik jo bange var in dat Slag.

Jacob.

Ja / ja! Døden er haard at gaae paa / mand er saa Gudsfrøgtig / naar mand gaar imod Fienden.

Jeppe.

Ja det er sant; jeg veed icke hvoraf det Land komme; thi jeg laae og læste den heele Nat / forend Auctionen skulde staa i Davids Psaltar.

Jacob.

Jeg undrer mig over / at du / som har været Soldat tilforn / lader dig cujonere af din Husfrue.

Jeppe.

Jeppe.

Jeg ! gid jeg kun havde hende hid / saa
skulde du see hvor jeg skulde baste mere hende.
Noe et Glas Jacob! jeg har endnu 8 sk. tilbage
og naar de ere opdrukne / drikker jeg paa
Borg. Lad mig saa et Kruus Dll ogsaa.

In Leipsig var en Mand

In Leipsig var en Mand

In Leipsig var en Læderen Mand

In Leipsig var en Læderen Mand

In Leipsig var en Mand

Die Mand han nam en Fru ic.

Jacob.

Singot Jeppe.

Jeppe.

Hej! He = = = = i! He = = = = Din
Skaal og min Skaal og alle gode Benneres
Skaal He = = = = He = = = = i.

Jacob.

Vil du icke drikke Rysfogdens Skaal.

Jeppe.

Jo nok / giv mig for fire Skilling endnu/
Rysfogden er en stikkelig Mand; naar vi
stikker ham en Daler i Næven / gior han
sin Saligheds Eed for Herskabet / at vi icke
saa betale Land, Gilde. En Skelm der
nu har flere Penger / du borger mig nok for
en Styver eller to.

Jacob.

Nej Jeppe! du taaler icke at drikke meer
nu. Jeg er icke den Mand / der vil / at Gies
sterne

sterne skal overvælde sig i mit Huus/ og dricke
meer end de har got af. Jeg vil heller miste
min Næring; thi det er en Synd.

Jeppe.

Hej! nok for en Styver.

Jacob.

Nej Jeppe nu skiencker jeg ickc meer/ tent/
at du har en lang Vej at gaa.

Jeppe.

Hundsvot/ Caronie/ Beest/ Slynge!
Hej He s s s s i s s i.

Jacob.

Far vel Jeppe/ Løkke paa Reisen.

Sc. 7.

Jeppe (alleene.)

Ach Jeppe! du er fuld som et Beest/ mine
Been vil ickc bære mig. Vil I staa eller ej
I Carnalier/ Hej saa! Hvad er Klocken?
Hej Jacob Hundsvot Skuster! Hej! nok
for en Styver/ vil I staa I Hunde! nej
Drolen far efter mig om de vil staa/ tack
Jacob Skoemager! lad os saa en frist/ hör
Camerat! hvor gaar Vejen til Byen? staa
siger jeg! see! Beestet er fuld. Du drak som
en Skielm Jacob/ er det for en Styver
Brendeviin — Du maaler som en Tyrk.

Medens hand saa taler salder hand om og blir
liggende.

Sc. 8.

Sc. 8.

Baron Nilus. Secreteren. Cammer-
Zienere. 2. Laqveier.

Baronen.

Det lader sig ansee i Aar til et frugtbar
Aar / see engang hvor tyk Byggen staar.

Secreteren.

Ja det er sant / Eders Naade / men det be-
tyder / at en Tonde Bygg vil icke komme ho-
jere i Aar end til 5 Mark.

Baronen.

Det vil intet sige. Bønderne staar sig dog
altid bedre udi de gode Tider.

Secreteren.

Jeg veed icke hvordan det er / Eders Naad-
de / Bønderne klage sig dog altid og vil have
Gødkorn / enten Aaret er frugtbar eller ej.
Naar de har noget / saa drikker de desmeere.
Her boer en Kroemand i Naboe-Lauet / som
heeder Jacob Skoemager / som hielper mægs-
tig til at giøre Bonden fattig; de siger / at
hand kommer Salt i sit Øll / at de skal tørste /
jo meere de drikker.

Baronen.

Den Karl maa vi have affskaffet. Men
hvad er det som ligger paa Bejen? det er
jo en død Mand. Man horer icke andet end
Ulycke. Spring een hen og see hvad det er.

1. Laqvei.

Det er Jeppe paa Bierget / som har den
onde

onde Kone. Hej op Jeppe! nej hand vaag-
ner icke op / om vi sloge og træckede ham efter
Haaret.

Baronen.

Lad ham kun blive / jeg havde nok Lyst at
spille en Comoedie med ham. I plejer at
være frugtbar paa Inventioner / kand I nu
icke hitte paa noget / som kand divertere mig?

Secreteren.

Mig siunes / at det blev artigt / om man
bandt en Papiirs-Krabe om hans Hals /
eller klippede Haaret af ham.

Cammer-Tieneren.

Mig siunes / at det var endnu artigere / om
man smurte hans Ansigt over med Blet / og
udsatte saa nogen / at eftersee / hvorledes hans
Kone tog imod ham / naar hand kom hjem i
den Positur.

Baronen.

Det er got nok. Men hvad gielder / at
Erich bitter paa noget / som er artigere.
Giig frem din Meening Erich.

Erich Laqvei.

Jeg holder for / mand skulde klæde ham
gandste af / og legge ham i Herrens beste
Seng / og om Morgen / naar hand vaag-
nede / stille os alle an mod ham / ligesom hand
var Herren paa Gaarden / saa at hand icke
skulde vide / hvorledes hand var snoet eller
vent. Og / naar vi saaledes havde faaet ham
i de Tænker / at hand var Baronen / skulde vi
dricke

dricke ham ligesaa drucken igien/ som hand
nu er/ og legge ham i sine gamle Klæder paa
denne samme Møding; hvis saadant med
Forstand blev ereqveret/ vilde det have en
underlig Virkning/ og hand vilde bilde sig
ind/ enten at have drømt om saadan Lykka-
lighed/ eller at have virkelig været i Paradis.

Baronen.

Erich! du est en stor Mand/ og derfor har
icke uden store Anslage. Men end om hand
vaagnede op i det samme?

Erich.

Det er jeg vis paa/ at hand icke gjør/ Eders
Naade; thi denne samme Jeppe paa Bier-
get er en af de stærkeste Sovere i det heele
Herret. Man forsøgte forgangen Aar at
hefte et Raqvæt bag ved hans Nakke/ men/
da Raqvæten gik løs/ vaagnede hand derfor
icke op af sin Søvn.

Baronen.

Lad os da gjøre det/ slæber ham strax bort/
fører ham i en fin Stiorte/ og legger ham
i min beste Seng.

Act. II. Sc. I.

Jeppe

(Forestilles liggende ndi Baronens Seng med en
Gyldensmyckes Slaap-Rok for Stølen/ hand
vaagner og gnicker sine Øjne/ seer sig om og
blir forstreckt/ gnicker sine Øjne igien/ tar
paa sit Hoved og faar en Guldbroderet Nat-
tue i Haanden/ hand smør Spøt paa sine
Øjne/

Dine / og gnicker dem igien / vender nok Huen
om / og bestuer den / seer paa sin fine Skjorte /
paa Slaap-Rocken / paa Altning / har underlige
Grimacer; imidlertid spilles en sagte Music /
hvorved Jeppe legger Hænderne sammen / og
græder / naar Musiquen har ende / begynder
hand at tale :)

Ej ! hvad er dog dette ? hvad er dette for
en Herlighed / og hvordan er jeg kom-
men dertil ? drømmer jeg / eller er jeg vaas-
gen ? nej / jeg er ganske vaagen / hvor er min
Kone / hvor er mine Børn / hvor er mit / Huus
og hvor er Jeppe ? alting er jo forandret / jeg
selv med. Ej ! hvad er dog dette ? hvad er
dog dette ?

Raaber sagte og frøgtfom /

Nille ! Nille ! Nille ! jeg troer / at jeg er
kommen i Himmerig Nille ! og det gandske
uforskyldt. Men / mon det er jeg ? mig synes
ja / mig synes ogsaa nej. Naar jeg føler paa
min Rygg / som endnu er om af de Hug / jeg
har faat / naar jeg hører mig tale / naar jeg
føler paa min huule Tand / synes mig det er
jeg. Naar jeg derimod seer paa min Hue /
min Skjorte / paa ald den Herlighed / som
er mig for Dynene / og jeg hører den liflige
Musique / saa Drolen splide mig ad om jeg
kand saa i mit Hoved / at det er jeg. Nu det
er icke / jeg / jeg vil tusinde gange være en Car-
nalie om det er. Men mon jeg icke drømmer ?
mig synes dog nej / jeg vil forsøge at knibe mig
i Armen / gjør det da icke ondt / saa drømmer
jeg /

jeg/ gjør det ondt/ saa drømmer jeg icke; jo
jeg soledede det/ jeg er vaagen/ vift er jeg vaa-
gen/ det kand jo ingen disputere mig; thi var
jeg icke vaagen/ saa kunde jeg jo icke —
men hvorledes kand jeg dog være vaagen/
naar jeg ret betencker alting/ det kand jo icke
saa seil/ at jeg jo er Jeppe paa Bierget/ jeg
veed jo/ at jeg er en fattig Bonde/ en Træl/
en Slynge/ en Hanrej/ en sulten Luus/ en
Madike/ en Carnalie/ hvorledes kand jeg
tillige med være Keyser og Herre paa et
Slott/ nej det er dog ickun en Drom. Det
er derfor best/ at jeg har Taalmodighed/ ind-
til jeg vaagner op.

Musiquen begynder paa nye/ og Jeppe falder i Graad
igien.

Ach! kand mand dog høre saadant i Sovne?
det er jo icke mueligt? men er det en Drom/
saa gid jeg aldrig maatte vaagne op/ og er
jeg gall/ saa giv jeg aldrig maatte blive viis
igien; thi jeg ville stævne den Doctor/ der
curerede mig/ og forbande den/ der væckede
mig; men jeg hverken drømmer eller er gall;
thi jeg kand komme alting ihu/ som mig er
vederfaret/ jeg erindrer jo/ at min Far: Far
var Niels paa Bierget/ min Far: Far Jeppe
paa Bierget/ min Hustrue heeder jo Nille/
hendes Crabast Mester Erich/ mine Sonner
Hans/ Christoffer og Niels. Men see! nu
har jeg fundet ud hvad det er/ det er et andet
Liv/ det er Paradiis/ det er Himmerig/ jeg/
N 2
maa

maa see/ drak mig ihjel i Gaar hos Jacob
Stoemager/ døde/ og kom strax i Himmerig.
Døden maa dog icke være saa haard at gaa
paa/ som mand bilder sig ind; thi jeg soled
intet dertil; nu staar maa see Hr. Jesper
denne Stund paa Prædike-Stolen og gjør
Lig-Prædiken over mig/ og siger: saadant
Endeligt fik Jeppe paa Bierget/ hand levede
som en Soldat og døde som en Soldat.
Mand kand disputere/ om jeg døde til Lands
eller Blands; thi jeg gik temmelig fugtig af
denne Verden. Ach Jeppe! det er andet end
at gaa fire Miil til Byen for at kiøbe Sæbe/
at ligge paa Straa/ at saa Hug af din Hus-
strue/ og saa Horn af Degnen. Ach! til hvil-
ken Lyksalighed er icke din Meje og dine sure
Dage forvandlet/ Ach! jeg maa græde af
Glæde/ besynderlig/ naar jeg estertenccker/ at
dette er hendet mig saa uforstyldt. Men en
Sling staar mig for Hovedet/ det er/ at jeg er
saa tørstig/ at mine Læber henge sammen/
skulde jeg ønske mig levende igien/ var det
alleene for at saa et Kruus Dll at ledse mig
paa; thi hvad nytter mig ald den Herlighed
for Dvæne og Drene/ naar jeg skal døe paa
nye igien af Tørst/ jeg erindrer/ Præsten har
ofte sagt/ at mand hverken hungre eller tør-
ster i Himmerig/ iligemaade/ at mand der
finder alle sine afvøde Benner; men jeg er
færdig at vandsnægte af Tørst/ jeg er ogsaa
gandste alleene/ jeg seer jo intet Menneske/ jeg
maat

maatte jo i det ringeste finde min Bestefar /
som var saadan skickelig Mand / der icke efter-
loed sig en Skillings Restant hos Herskabet.
Jeg veed jo / at mange Folk har levet ligesaa
skickelig som jeg / hvorfor skulde jeg alleene
komme i Himmerig. Det kand derfor icke
være Himmerig. Men hvad kand det da
være? jeg sover icke / jeg vaager icke / jeg er
icke dod / jeg lever icke / jeg er icke gall / jeg er
icke klog / jeg er Jeppe paa Bierget / jeg er icke
Jeppe paa Bierget / jeg er fattig / jeg er riig /
jeg er en stakkels Bonde / jeg er Knyser A====
A==== hielp hielp hielp.

Paa dette store Straal kommer nogle Folk ind / som
imidlertid har staaet paa Luur for at see hvorledes
des hand stillede sig an.

Sc. 2.

Cammer-Tiener. En Laqvæ. Jeppe.

Cammer-Tiener.

Jeg onsker Eders Naade en lyksalig god
Morgen / her er Slaap-Rocken / om Eders
Naade vil staa op. Erich spring ud efter
Handklædet og Vandbeckenet.

Jeppe.

Ach Velbyrdige Hr. Cammer-Tiener /
jeg vil gierne staa op / men jeg beder / at I
intet ondt vil giøre mig.

Cammer-Tieneren.

Gud bevare os fra at giøre Herren ondt.

Jeppe.

Ach! forend I naar mig ihiet / vil I da
N 3 icke

icke giøre mig den Billighed at sige mig
hvem jeg er?

Cammer-Tieneren.

Veed icke Herren / hvem hand er?

Jeppe.

J Gaar var jeg Jeppe paa Bieget / men
i Dag — Ach! jeg veed icke hvad jeg skal
sige.

Cammer-Tieneren.

Det er os kiert / at Herren er i saa god
Humeur i Dag / at hand behager at skiemte/
men Gud bevare os / hvorfor græder Eders
Naade?

Jeppe.

Jeh er icke / Eders Naade / jeg fand giøre
min Saligheds Sed derpaa / at jeg icke er
det; thi saa vit som jeg fand erindre / saa er
jeg Jeppe Nielsen paa Bierget en af Baro-
nens Bønder / vil J have Bud efter min
Hustrue / skal J saa det at høre: men lad
hende icke tage Mester Erich med sig.

Lagveien.

Det er sært / hvad er dog dette? Herren
maa icke være vaagen; thi hand plejer jo
aldrig at skiemte saaledes.

Jeppe.

Om jeg er vaagen eller ej / det skal jeg icke
kunde sige; men det veed jeg og fand sige / at
jeg er en af Baronens Bønder / som heeder
Jeppe paa Bierget / og jeg aldrig har været
enten Baron ellers Greve min Livs Tid.

Cam

Cammer-Tieneren.

Erich! hvad fand dette være? jeg er bang
ge / at Herren er falden i en Sygdom.

Erich.

Jeg bilder mig ind / at hand gaar i Sovne:
thi det skeer ofte / at Folk staar op af Sengen /
klæder sig paa / taler / æder / og drikker i Sovne.

Cammer-Tieneren.

Nej Erich. Jeg mercker / at Herren phan-
taferer af en Sygdom / spring strax efter et
par Doctores — Ach! Eders Naade slaar
saadane Tancker af Eders Hovet. Eders
Naade jager derved Forstreckelse i det heele
Huus / kiender Eders Naade icke mig.

Jeppe.

Jeg kiender mig icke selv; hvorledes skulde
jeg da kiende jer?

Cammer-Tieneren.

Ach! er det mueligt? at jeg skal høre saa-
dane Ord af min Naadige Herres Mund /
og see ham udi saadan Tilstand? Ach! vort
ulykksalige Huus / som blir plaget af saadan
Koglerie! Fand icke Herren erindre hvad
hand gjorde i Gaar / da hand reed paa
Jagt?

Jeppe.

Jeg har aldrig været enten Jæger eller
Krybe-Skytter; thi jeg veed / at det er Brem-
merholms Arbeid; aldrig nogen Siæl skal
kunde bevise mig over / at have jaget en Hare
paa Herrens Gods.

Cammer-Tieneren.

Ach! Naadige Herre! jeg var jo selv med ham paa Jagt i Gaar.

Jeppe.

J Gaar sad jeg til Jacob Skoemagers / og drak for 12 sk. i Brændevin. Hvor kunde jeg da være paa Jagt?

Cammer-Tieneren.

Ach! jeg besværer Naadige Herre paa min blotte Knæ / at hand lader saadan Snak fare. Erich! gif der Bud efter Doctorerne?

Erich.

Ja! de kommer nok strax.

Cammer-Tieneren.

Lad os da saa Herren i sin Slaap-Rok; thi/ maa stee/ naar hand kommer ud i Lusten/ tor det blive bedre med ham. Vil Herren behage at iføre sig sin Slaap-Rok?

Jeppe.

Hiertelig gierne. J maa gjøre med mig/ hvad jer lyster; naar J kun icke vil slaae mig ihjel; thi jeg er saa uskyldig/ som det Barn der ligger i Moors Liv.

Sc. 3.

2. Doctores. Jeppe. Cammer-Tieneren.

Erich.

1. Doctor.

Vi hører med største Smerte / at Herren er u-passelig.

Cam-

Cammer-Tiennenren.

Ach ja! Hr. Doctor! hand er i en elendig Tilstand.

2. Doctor.

Hvordan er det fatt Naadige Herre?

Jeppe.

Ret vel! jeg er alleene noget tørstig af det Brændeviin / jeg fik hos Jacob Skoemager i Gaar: vil I kun give mig et Kruus Øll / og lade mig gaa / saa maa mand gierne henger og alle Doctore op / thi jeg behøver ingen Medicin.

1. Doctor.

Det kalder jeg ret at phantasere Hr. Collega.

2. Doctor.

Jo stærckere det er / jo snarere vil det udraase / lad os føle Herrens Puls. *Quid tibi videtur Domine Frater?*

1. Doctor.

Jeg holder for / at hand maa strax Aarslades.

2. Doctor.

Jeg er icke af den Tancke; thi slige underlige Svagheder maa cureres paa en anden Maade / Herren har haft en sæl og selsom Drøm / som har bragt Blodet udi Bevægelse / og forvirret Hiernen saaledes / at hand bilder sig ind at være en Bonde. Vi maa søge at divertere Herren med de Ting / som hand plejer at have meest Behag udi / give ham de Viine og den Epise / som hand bestir

finder Smag udi/ og spille for ham de Styk-
ker / som hand heldst gider hørt.

En lystig Music begyndes.

Cammer-Dienneren.

Det var jo Herrens Livstykke?

Jeppe.

Kand nok være. Har mand altid saadan
Lystighed her paa Gaarden?

Cammer-Dienneren.

Saa tit Herren behager; thi hand gier os
alle Kost og Lon.

Jeppe.

Men det er underligt/ at jeg kand icke kom-
me ihu/ hvad jeg har giordt tilforn.

1. Doctor.

Sygdommen fører det med sig/ Eders Naad-
de/ at mand forglemmer alt hvad mand har
giordt tilforn. Jeg erindrer mig/ at for nogle
Aar siden en af mine Naboer af stærk Drif
blev saaledes forvirret/ at hand i to Dage
bildte sig ind at være uden Hoved.

Jeppe.

Jeg var tilfreds/ at Birke-Dommeren
Christoffer vilde giøre det samme/ men hand
maa have en Sygdom/ som er lige tvert imod
denne; thi hand bilder sig ind at have et stort
Hoved; hvorvel hand haver slet intet/ som
mand kand mercke af hans Domme.

De leer alle deraf ha ha ha.

2. Doctor.

Det er en Fornøjelse at høre Herren skiem-
te.

te. Men/ at komme til Historien igien/ da gif
den samme heele Byen over / og spurte Folk
om ingen havde fundet hans Hoved / som
hand havde tabt / men hand kom sig lyckelig
igien / og er denne Stund Klocker i Jydland.
Jeppe.

Det kunde hand jo blive / omendssiont
hand havde icke fundet sit Hoved igien.

De leer atter ha ha ha.

I. Doctor.

Kand Hr. Collega icke erindre sig den Hi-
storie / som skeede for 10 Aar siden med den
Mand / der bildte sig ind / at der var fuldt af
Gluer i hans Hoved / og kunde icke komme af
de Griller / hvermeget mand taledede for ham /
indtil en fornuftig Doctor curerede ham paa
saadan Maade: hand lagde et Plaster over
hans Hoved / som var bestroed med døde
Gluer / hvilket da hand efter nogen Tids For-
løb træckede af / og viisde den Syge Gluerne /
bildte hand sig ind / at de vare ndtrokne af
hans Hoved / og blev derover frisk igien. Jeg
har ogsaa hørt om en anden Mand / der efter
en lang Feber faldt udi de Griller / at / hvis
hand kastede sit Vand fra sig / skulde Landet
forgaae af en Flod. Ingen kunde faa ham
af de Tancker; thi hand sagde sig at ville
døe for det gemeene Beste. Hand blev cure-
ret paa saadan Maneer; mand stickede Bud
til ham som fra Commendanten / at / saasom
Byen frygtede sig for en Beleiring / og der
N 6
var

var icke Vand i Grabene/ hand da vilde fylde dem/ for at hindre Fienden Udgang til Byen/ hvorudover den Syge blev glad/ at hand kunde tiene baade sit Fæderneland og sig selv med/ og blev saa stilt baade ved sit Vand og sin Sygdom.

2. Doctor.

Jeg kand fremføre Exempel af en anden Historie/ som er passeret i Tydskland. En Edelmand kom engang udi et Bertschhuus; hvor/ da hand havde spiset/ og vilde gaa til Sengs/ hang hand sin Guld-Kiæde/ som hand plejede at bære om Halsen/ paa Beggen i Herberget. Berten gav noje agt derpaa/ fuldte ham til Sengs/ og onskede ham en god Nat; men da hand fornam/ at Edelmanden sov/ sneeg hand sig ind udi Kammeret/ og tog 60 Leed bort af Kiæden/ og hang den saa paa Beggen igien. Giesten staar op om Morgenens/ lader sin Hest sadle/ og ifører sig sine Klæder. Men da hand skulde binde Kiæden om Halsen/ fornam hand at den havde mist den halve Deel af sin Længde/ begynder derfor at raabe/ at hand var bestaaalen. Berten/ som stod uden for Døren og lurede/ løber strax ind/ og lader ligesom hand bliver gandske forskreckt/ raabende Ach! hvilken skreckelig Forandring! da Giesten spurte ham/ hvi hand saadan tog affted/ sagde hand/ Ach min Herre! jer Hovet er bleven engang saa stort/ som det var i Gaar.

Hvora

Hvorpaa hand var frem et falst Speil / som
viiste en Ting engang saa stort / som det er i
sig selv. Da nu Edelmanen saae sit Hoved
saa stort i Speilen / faldt hand i Graad og
sagde: Ach! nu mercker jeg Aarsagen / hvi
min Riæde er bleven saa kort. Hvorpaa hand
satte sig paa sin Hest / svøbte Hovedet i sin
Kappe / at ingen skulde see det paa Bejen.
Der siges / at hand siden mange Dage holt
sig hiemme / og icke kunde komme af de Gril-
ler / men troede / at Riæden icke var bleven
for kort / men Hovedet for stort.

I. Doctor.

Der ere u=tallige Exempler paa saadane
Indbildinger / jeg erindrer ogsaa at have
hort tale om een / der bildte sig ind / at hans
Næse var 10 Fodd lang / og varede alle ad /
som mødte ham / at de icke skulde komme for nær.

2. Doctor.

Domine Ftater har vel hort Historien om
den Mand / der bildte sig ind / at hand var
død. En ung Person faldt udi de Griller /
at hand var død / og derfor lagde sig paa en
Liig-Baare / og vilde hverken æde eller dricke.
Hans Venner forestillede ham saadan Daar-
lighed / og brugte alle Konstler at bevæge ham
til at æde / men forgæves; thi hand afviiste
dem kun med Latter / foregivende / at det var
mod alle Regler for døde Folk at æde og drik-
ke. Endelig paatog sig en forfaren Mand i
Medicinen at curere ham paa en underlig

Maade: Hand fik en Tiener til ogsaa at udgive sig for Død/ og lade sig med Stak udføre til samme Sted/ hvor den Syge laae. Disse tvende laae lenge først og saa paa hinanden. Omfider begynte den Syge at spørge den anden ad/ hvorfor hand var didkommen/ hvilken svarede: fordi hand var død. Der næst begynte de at spørge hinanden om Maaden paa hvilken de vare døde/ hvilket enhver vittøstlig fortaalte. Derpaa kommer nogle/ som dertil vare bestilte/ og bringer den sidste sit Aftens-Maaltid til/ hvorved hand reiste sig af Kisten/ og gjorde et got Maaltid/ sigende til den anden: Skal du icke ogsaa snart spise? Den Syge forundrer sig derover og spurte/ om det kunde staa en død Mand an at spise/ men fik til Svar/at/ dersom hand icke spisede/ kunde hand icke lenge være død. Hand lod sig derfor overtale først at spise med den anden/ siden sove/ staa op/ klæde sig paa/ ja hand efterabede den anden i alting/ indtil hand ogsaa blev levende igien og klog med ham. Jeg kunde give u-tallige flere Exempler paa saadane selsomme Indbildinger. Saaledes er det ogsaa gaaet til denne gang med Naadige Herre/ at hand indbilder sig at være en fattig Bonde. Men Herren maa slaa de Tancker af sit Sind/ saa blir hand strax frisk igien.

Jeppe.

Men mon det kand være mueligt/ at det er af Indbilding?

Doct:

Doct:
Ja vist! Herren har hørt af disse Histo-
rier hvad Indbildinger fandt giøre.

Jeppe.
Er jeg da icke Jeppe paa Bierget?

Doct:
Nej vist.

Jeppe.
Er da icke den onde Nille min Kone?

Doct:
Ingenlunde; thi Herren er Enkemand.

Jeppe.
Er det og lutter Indbilding/ at hun har en
Erabast/ som heeder Mester Erich?

Doct:
Lutter Indbilding.

Jeppe.
Er det ej heller sant / at jeg skulde til Byen
i Gaar at kiøbe Sæbe?

Doct:
Nej.

Jeppe.
Ej heller / at jeg drak Pengene op hos Ja-
cob Skoemager?

Cammer-Tieneren.
Ej! Herren var jo med os paa Jagt den
heele Gaars Dag.

Jeppe.
Ej heller / at jeg er Hanrej?

Cammer-Tieneren.
Ej! Fruen er jo død for mange Aar siden.

Jep^s

Jeppe.

Ach! jeg begynder allereede at fatte min Daarlighed! jeg vil icke tencke paa den Borte meere; thi jeg fandt mercke / at en Drom har bragt mig i den Bildfarelse / det er dog underligt / hvor et Menneske fandt salve i slige Griller.

Cammer-Tieneren.

Vil Herren behage at spadserer lidt i Haven / mens vi laver noget Frokost til.

Jeppe.

Ja nok / men det maa skee i en hast; thi jeg er baade hungrig og tørstig.

Act. III. Sc. I.

Jeppe kommer fra Haven med sin Suite / og et lidet Bord er dæckt.

Jeppe.

Na ha / jeg seer Bordet er alt dæckt.

Cammer-Tieneren.

Ja alting er færdig / naar Eders Naade behager at sætte sig ned.

Jeppe sætter sig ned. De andre staaer bag ved Stolen og leer af hans U-noder / naar hand griber med alle 5 Finger udi Fadet / ræber over Bordet. Snyder sig med Fingerne og smør det paa Klæderne.

Cammer-Tiener.

Vil Herren befale hvad Viin ham lyster.

Jeppe.

Jeg veed jo vel selv / hvad Viin jeg plejer drikke om Morgen.

Cammer-Tiener.

Cammer-Zienneren.

Der er Rhinſt Biin / ſom Herren plejer
heldſt at dricke. Dersom den icke ſmager
Herren / kand hand ſaa ſtrax anden.

Jeppe.

Den er noget for ſuurt. J maa komme
noget Miod deri / ſaa blir den god; thi jeg
er meget for ſodt.

Cammer-Zienneren.

Her er Canari Sæf / om Herren vil ſmage
den.

Jeppe.

Det er en god Biin: Skraaler alle.

Hver gang hand dricke / blæſes i Trompetter.

Hej paſ op Karle / noſ et Glas Biin af Car-
nalie Sæf / forſtaar J vel? Hvor har
du ſaaet den Ring / ſom du bær paa Fingrene?

Secreteren.

Den har Herren ſelv givet mig.

Jeppe.

Det kand jeg icke erindre / giv mig den til-
bage / jeg maa have giordt det i Druckenskab.
Man gier jo icke ſaadane Ringe bort. Jeg
vil efterſee ſiden / hvad andre Sager / J har
ſaaet. Ziennere ſkal icke have meere end
Kof og Lon / jeg kand ſværges paa / at jeg icke
erindrer at have foræret jer noget i Gærdes-
leſhed; thi / hvorfor ſkulde jeg giøre det? Den
Ring er jo over 10 Rdr. værdt / nej! nej! J
gode Karle icke ſaa icke ſaa. J maa icke be-
tiener jer af jer Herſkabs Skrobelighed og
Druckenskab. Naar jeg er drucken / ſaa er
jeg

jeg færdig at give mine Buxer bort; men
naar jeg har sovet Rusen ud/ tar jeg mine
Foræringer tilbage. Jeg fik ellers en Ulykke
af min Hustrue Nille. Dog hvad siger jeg?
nu falder jeg i forrige galne Tæncker igien/
og kommer icke ihu/ hvem jeg er/ giv mig nok
et Glas Carnali Søff. Samme Skaal!

Trompeterne blæser igien.

Giv agt paa/ hvad jeg siger/ Karle! det maa
tiene jer til Underretning herefter/ at/ naar
jeg giver noget bort om Aftenen i Druckens
Skab/ maa I levere det tilbage om Morgen
igien. Naar Tiennere faar meere end de
Kand æde op/ blir de storagtig og kaster paa
Nacken af Herskabet. Hvormeget er din
Løn?

Secreteren.

Herren har stedse givet mig 200 Rdr. om
Aaret.

Jeppe.

Du skal have Dievelen icke 200 Rdr. her
efter/ hvad Gavn gjør du for 200 Rdr. Jeg
maa selv slæbe som et Beest/ og staa paa La
den fra Morgen til Aftenen/ og kand nep
pe — See! nu kommer de forbandede
Bonde-Griller igien. Giv mig nok et
Glas Viin.

Hand dricker igien og Trompetterne blæser.

200 Rigsdaler/ det er jo at flaae Huden af
sit Herskab. Hor! veed I hvad I gode Karle.
Naar jeg har spiset/ har jeg i Sinde at henge
op

op hver anden her paa Gaarden. I skal vide/
at jeg icke er at skiemte med udi Penge Sager.
Cammer-Tienneren.

Vi vil give tilbage alt/ hvad vi har oppes
baaret af Eders Naade.

Jeppe.

Ja/ ja! Eders Naade! Eders Naade!
Complementer og Baslementer har vi got
Kiøb paa i disse Tider. I vil stryge mig om
Munden med Eders Naade/ indtil I saar
alle Pengene bort/ og I blir mine Naader
igien. Munden siger nok Eders Naade/
men Hiertet Eders Nar. I taler icke hvad
I meener Karle. I Betientere ere ligesom
Abner/ der kom og hilsede Roland sigende:
Hil være dig min Broder/ og med det samme
sticker ham Dolken i Hiertet. Troe mig/
at Jeppe er ingen Nar.

De falder alle paa Knæ og beder om Naade.

Jeppe.

Staar kun op igien Karle/ til jeg har spi-
set/ siden vil jeg see efter/ hvor det henger sam-
men/hvilke/som har fortient at henges eller ej.
Nu vil jeg holde mig lystig.

Sc. 2.

Jeppe. Cammer-Tienneren. Risfogden.
Secreteren.

Jeppe.

Hvor er min Risfogd?

Cammer-Tienneren.

Hand er her uden for.

Jeps

Jeppe.

Lad ham strax komme ind.

Risfogden kommer ind udi en Sølvknappet, Kiole
med Geheng om Livet.

Har Eders Naade noget at befale?

Jeppe.

Intet uden at du skal henges.

Risfogden.

Jeg har jo intet ondt giordt? Eders Naade!
de! hvorfor skal jeg henges?

Jeppe.

Est du icke Risfogd?

Risfogden.

Jo jeg er / Eders Naade!

Jeppe.

Og du spør endda / hvorfor du skal henges.

Risfogden.

Jeg har dog tient Eders Naade saa troes-
lig og reedelig / og været saa flittig i mit Em-
bede / saa at Eders Naade har roeset mig al-
tid frem for andre sine Tiennere.

Jeppe.

Ja vist har du været flittig i dit Embede /
det kand mand jo see paa dine stobte Sølv-
Knapper / hvad faar du aarlig til Lon?

Risfogden.

Et halv hundrede Rigsdaler aarlig.

Jeppe gaar og spadserer lit frem og tilbage.

Et halv hundrede Rigsdaler. Ja du skal
strax henge.

Risfog-

Risfogden.

Det kand jo icke være mindre/ Naadige
Herre/ for et heelt Aars mojsom Tienniste.
Jeppe.

Just derfor skal du henges/ efterdi du faar
kun et halv hundrede Rigsdaler. Du har
Penge til Solvknappede Kiøle/ til Kruse-
doller for Hænderne/ til Silke. Pung bag i
Haaret/ og har kun 50 Rdr. om Aaret. Maa
du da icke sticæle fra mig arme Mand; thi
hvor skulde det ellers komme fra?

Risfogden (paa Knæ.)

Ach Naadige Herre! spar mig dog for
min fattige Hustrue og u-myndige Børns
Skyld.

Jeppe.

Har du mange Børn?

Risfogden.

Jeg har 7 levende Børn/ Eders Naade!

Jeppe.

Ha ha/ 7 levende Børn? fort heng ham
Secreteer.

Secreteeren.

Ach Naadige Herre! jeg er jo ingen Bod-
del.

Jeppe.

Hvad du icke est/ det kandst du blive/ du
seer ud til allehaande. Naar du har hengt
ham/ skal jeg siden henge dig selv.

Risfogden.

Ach Naadige Herre! er der ingen Par-
don?

Jeppe

Jeppe gaar og spadserer igien / sætter sig ned at
dricke / staar op igien.

Et halv hundrede Rigsdaler / Kone / og syv
Born. Vil der ingen anden henge dig / saa
skal jeg giøre det selv. Jeg veed nok / hvad I
er for Karle / I Rifogder / jeg veed hvorledes
I har omgaaet med mig selv og andre sta-
fels Bønder. Ej! nu kommer de forbandede
Bonde-Griller mig i Hovedet igien. Jeg
vilde sige / jeg veed eders Væsen og Handte-
ring saa vel paa mine Fingre / at jeg selv kun-
de være Rifogd / om det skulde gielde. I faar
Floden af Melken / og Herskabet faar en
Loort (med Tugt at sige.) Jeg troer om Ber-
den staar lenge / saa blir Rifogder Juncfere /
og Juncfere igien Rifogder. Naar Bonden
sticker jer eller jere Koner noget i Næven / saa
heeder det / naar I kommer til Herskabet: den
staafels Mand er villig og flittig nok / men
adskillige Ulykker slaar ham til / at hand icke
kand betale. Hand har en ond Jord / der er
kommen Skab paa hans Dvæg / og andet
saadant / med hvilken Snak Herskabet maa
lade sig affpise. Troe mig go Karl / jeg lar
mig icke saaledes tage ved Næsen; thi jeg er
selv en Bonde og en Bondes Son. See!
nu kommer dette Koglerie igien. Jeg siger /
jeg er selv en Bondes Son; thi Abraham
og Eva vore forste Forældre vare Bønder.

Secreteren (falder ogsaa paa Knæ.)
Ach naadige Herre! hav dog Barmhjer-
tighed

tighed med ham for hans fattige Hustrues
skyld; thi hvoraf skal hun siden leve at føde
Kone og Børn?

Jeppe.

Hvem siger de skal leve? mand fand jo
henge dem op med!

Secreteren.

Ach Herre! det er saadan yndig smuk Ko-
ne.

Jeppe.

Saa! du maa skee er forliebt i hende/ ef-
tersom du tar dig hende saa an. Lad hende
komme her ind.

Sc. 3.

Risfogdens Kone. Jeppe. De andre.

Konen kommer ind og kysser paa hans Haand.

Jeppe.

Est du Risfogdens Kone?

Konen.

Ja jeg er Naadig Herre!

Jeppe tar hende paa Brystet.

Du est kion. Vil du sove hos mig i Nat?

Konen.

Herren har at befale udi alting; thi jeg
er i hans Tienniste.

Jeppe til Risfogden.

Vil du tilstede/ at jeg ligger hos din Kone
i Nat?

Risfogden.

Jeg tacker Herren/ at hand beviser mit
ringe Huus den Ære.

Jeppe

Jeppe.

See her! sæt en Stoel til hende/ hun skal spise med mig.

Hun sætter sig ved Bordet/ æder og driker med ham/ hand blir jalour paa Secreteren og siger:

Du skal saa en Ulykke/ dersom du seer paa hende.

Saa tit hand kaster Dje til Secreteren/ strax slaar hand Djene af hende og seer paa Jorden.

Hand synger en forliebt gammeldags Viise/ medens hand sidder til Bords med hende.

Jeppe befaler at spille en Polst Dantz/ og danser med hende/ men falder 3 gange af Druckenstab/ endelig den fjerde gang blir hand liggende og falder i Søvn.

Sc. 4.

Baronen. De andre.

Baronen.

Hand sover alt dygtig. Nu har vi Spillet vundet/ men vi havde selv nær bleven meest narret; thi hand havde i Sinde at tyrannisere over os/ hvorudover vi enten maatte have forderbet Historien/ eller ladet os ilde med handle af denne grove Bonde/ af hvis Opførsel man fandt lære/ hvor tyrannisk og hovmodige sliche Folk bliver/ der af Skarnet i en hast kommer til stor Ære og Bærdighed; jeg havde nær i en ulykksalig Tid paataget mig en Secretaires Person/ thi havde hand ladet mig prygle/ saa havde der blevet en forstyrret Historie/ der havde underkastet mig icke mindre Folks Raillerie end Bonden.

Det

Det er best vi lader ham sove endnu lidet /
forend vi fører ham i hans skidne Bondes
Klæder igien.

Erich.

Ach Herre! hand sover alt som en Steen/
see her! jeg kand slaae paa ham / hand solev
det icke.

Baronen.

Fører ham da ud / og fuldender Comoe-
dien.

Act. IV. Sc. I.

Jeppe forestilles liggende paa en Møding i sine gamle
Bønder-Klæder / vaagner op og raaber:

Hej Secketeer / Cammer-Diener / Lakejer!
nok et Glas Carnali Sæk!

Seer sig om / og gnicker sine Øjne ligesom tilforn /
tar paa sit Hoved / og faar sin gamle breede Hat
i Haanden / gnicker Øjnene / og vender Hatten
om paa alle Kanter / seer paa sine Klæder / og
kiender sig selv igien / begynder at tale:

Hvor lenge var Abraham i Paradis?
nu kiender jeg / men desverre / alting igien /
min Seng / min Trøje / min gamle Hanvej
Hat / mig selv; det er andet Jeppe / end at
dricke Carnali Sæk af forgylte Glas / at
sidde til Bords med Lakejer og Secketerer
bag sin Stoel. Det Gode varer (desverre)
aldrig lenge / Ach! Ach! at jeg / som var
saadan Naadig Herre for stacket Tid siden /
skal see mig i saa slet Tilstand / min prægtige
Seng forvandlet til en Møding / min Gul-
dens

Den stockes Hue til en gammel Hanrejs Hat/
mine Læsejer til Svilt / og mig selv fra en
stoot og naadig Herre forvandlet til en usel
Bonde igien. Jeg meenede / naar jeg vaag-
nede op igien / at finde mine Fingre besat med
Guld-Ringe / men de ere (reverenter talt) be-
seglet med andet. Jeg meente at fodre mine
Betientere til Regenskab / men nu maa jeg
selv lave min Rygg til / naar jeg komer hjem/
og skal giøre Regenskab for mit Forhold.
Jeg tentre / da jeg vaagnede / at gribe efter
et Glas Carnali Sæt / men fik med Tugt at
sige en, & i Haanden. Ach Ach! Jeppe!
den Boelig udi Paradiis var kun kort / og
din Glæde fik hastig Ende. Men hvem
veed / om det samme ické kand vederfare mig/
hvis jeg legger mig til Hvile nok engang.
Ach Ach gid det vilde hende mig! Ach gid
jeg kunde komme der igien!

Legger sig at slumme igien.

Sc. 2.

Nille. Jeppe.

Nille.

Mon jeg skal troe / at hand er kommen i
Ulycke / hvor kand dog dette være! enten har
Fanden taget ham / eller (dét som jeg meer er
bange for) sidder hand i en Kroe og dricker
Pengene op. Jeg var een Siel derudi / at
jeg betroede den Druckenbolt 12 Skilling
paa Engang. Men hvad seer jeg? ligger
hand

hand icke der i Skarnet og snorker? Ach
jeg elendige Menneske! der skal have saadant
Beest til Mand! din Rygg skal betale det
dyrt nok.

Lister sig sagte hen og gir ham et Slag af Mester
Erich for Rumpen.

Jeppe.

Hej hej! hjælp, hjælp! hvad er det? hvor
er jeg? hvem er jeg? hvem slaar mig?
hvorfor slaar mand mig? hej!

Nille.

Jeg skal lære dig strax / hvad det er.
Slaar ham paa ny igien / og trækker ham efter
Haaret.

Jeppe.

Ach min hierte Nille! slaar mig icke meere /
du veedst icke / hvad mig er vedefaret.

Nille.

Hvor har din Gyldehand været saa længe
henne? hvor er Sæben / du skulde købe?

Jeppe.

Jeg kunde icke komme til Byen / Nille!

Nille.

Hvorfor kunde du icke komme til Byen?

Jeppe.

Jeg blev optagen paa Rejsen til Paradiis.

Nille.

Til Paradiis (vrygler ham) til Paradiis
(slaar ham atter) til Paradiis (slaar ham igien)
vil du fixere mig oven i Kiøbet?

Jeppe.

Ala Ala Ala! saa sant som jeg er en ærlig
Mand/ er det icke sant.

Nille.

Hvad er sant ?

Jeppe.

Alt jeg har været i Paradiis.

Nille repeterer i Paradiis og slaar ham igjen.

Jeppe.

Ach min hierte Nille! slaae mig icke meer.

Nille.

Fort! bekiend/ hvor du har været/ eller jeg
skal myrde dig.

Jeppe.

Ach! jeg vil gierne bekiende / hvor jeg har
været / dersom du icke vil slaae mig meere.

Nille.

Bekiend da.

Jeppe.

Swær paa / at du icke vil slaae mig meere
da.

Nille.

Nej.

Jeppe.

Saa sant som jeg er en ærlig Mand og
heeder Jeppe paa Bierget / saa er det sant /
at jeg har været i Paradiis / og seet de Ting /
som du skal forundre dig over at høre.

Nille prygler ham igjen / og trækker ham ind efter
Haaret.

Sc. 3.

Nille (alleene.)

Saa din Fyldehund! sov nu først Nusen
ud/ siden skal vi videre tales ved. Saadane
Sviin/ som du est/ kommer icke i Paradiis.
Tenk engang/ hvorledes det Beest har druk-
ket Forstanden bort/ men har hand giordt sig
til gode paa min Bekostning / saa skal hand
og ærlig penitere derfor/ thi hand skal i 2 Da-
ge faa hverken vaadt eller tort/ inden den
Tid skal nok Grillerne forgaae ham om Pa-
radiis,

Sc. 4.

3 bevæbnede Mænd. Nille.

3 Mænd.

Boer her icke en Mand/ som heeder Jeps-
pe?

Nille.

So her gior.

3 Mænd.

Est du hans Hustru?

Nille.

Jaa Gud bedre/ disvær!

3 Mænd.

Vi maa ind at tale med ham.

Nille.

Hand er gandske drukken.

3 Mænd.

Det vil icke sige/ fort skaf ham her ud/
eller det heele Huus geraader i Ulykke.

Nille gaar ind og støder Jeppe ud med saadan Fart/
at

at Hand føder en af de 3 Mænd om paa Gulvet
med sig.

Sc. 5.

Jeppe.

Ach! ach! 3 gode Mænd/ nu seer J/ hvilk
En Kone jeg har at drages med.

3 Mænd.

Du fortjener icke anden Medfart; thi
du est en Misdæder.

Jeppe.

Hvad ondt har jeg da giordt?

3 Mænd.

Det skal du strax saa at vide/ naar Rets
ten blir holbet.

Sc. 6.

Dommeren kommer ind med en anden Betslenter /
og sætter sig paa sin Stool/ Jeppe bagbunden
blir bragt for Domstolen. Een træder frem og
beskylder ham saaledes.

2 Advocater.

Her er en Mand Hr. Dommer/ som vi
Rand vidne at have seet indsnige sig udi Bar
ronens Huus/ givet sig ud for Herren/ iført
sig hans Klæder/ tyranniseret med hans Bes
tienter/ hvilket saasom det er et uhorligt dris
tigt Stykke/ saa paaastaar vi paa vor Herres
Begne/ at det paa en særdeles Maade maa
straffes andre Voldsmænd til Exempel og
Forfreckelse.

Dom

Dommeren.

Er det sant / som du beskyldest for? sig
frem / hvad du har til din Forsvar; thi vi
ville ingen fordomme uhørt.

Jeppe.

Ach jeg arme Menniske! hvad skal jeg sige?
jeg bekiender at have fortient Straf / men
alleene for de Penge / jeg drak op / som jeg
skulde tiobe Sæbe for; jeg bekiender ogsaa /
at jeg har nyelig været paa et Slot / men /
hvor jeg kom derhen / og hvor jeg kom derfra
igen / veed jeg icke.

Anklageren: 1 Advocat.

Her hører Dommeren af hans egen Be-
kiendelse / at hand har drukken sig fuld / og udi
Drukkenskab begaaet saadan uhyggelig Mis-
gierning; saa der nu icke kan staa tilbage at
kiende udi / om een saadan grov Misdædere
kan undskylde sin Misgierning med Druk-
kenskab. Jeg meener nej; thi paa den Maade
kunde hverken Hoer eller Word blive straf-
fet / enhver skulde søge saadane Udslugter / og
sige / at det var giordt i Drukkenstab / og / om-
endskiont hand kan bevise sig at have været
drukken / blir hans Sag derfor icke bedre;
thi det heeder: hvad en bedriver i Drukken-
skab / skal hand bøde for / naar hand blir æ-
drue. Det er jo bekiendt / hvorledes saa-
dan Misgierning nyelig blev straffet / om-
endskiont Misdæderen lod sig af Enfoldig-
hed forføre at give sig ud for en stor Herre /
D 4 men

men hans Enfoldighed og Uvidenhed kunde
icke redde ham fra Døden; thi Straff er
alleene indfort andre til Exempel. Jeg vilde
nok fortælle Historien / dersom jeg icke frygte
de at opholde Retten dermed.

Anden Advocat.

Gunstige Hr. Dommer! Denne Sag
kommer mig saa underlig for / at jeg icke kand
saa saadan Historie i mit Hovet; endskiont
der vare end flere Bidner. En eenfoldig
Bonde skulde snige sig ind paa Herrens
Gaard / og paatage sig hans Person uden
at kunde paatage sig ogsaa hans Ansigt og
Skickelse? hvorledes kunde hand komme
ind i Herrens Sovestue? hvorledes
kunde hand isøre sig Herrens Klæder / uden
nogen skulde blive det var? nej Hr. Dom-
mer! man kand see / at det er opspundet Verck
af denne stæckels Mands Fiender. Haaber
derfor / at hand blir frikiendt.

Jeppe (grædende.)

Ach! Gud velsigne din Mund! jeg har et
stycke Tobak i min Bux-Lomme / om I icke
vil forsmaa / det er saa got / som nogen ærlig
Mand vil tygge.

2 Advocat.

Behold kun dit Tobak Jeppe! at jeg ta-
ler for dig / er icke for Skient og Gave / men
alleene af Christen Medlidenhed.

Jeppe

Jeppe.

Om Forladelse Hr. Procurator! jeg havde
ikke tenkt / at I Folk vare saa ærlige.

1 Advocat.

Hvad som min Collega fremfører til den-
ne Misdæders Befrielse / grunder sig alleene
paa Gissninger. Her spørges ikke / om det er
rimeligt / at saadant fand stee eller ej / men der
bevises / at det er skeed / saavel af Vidner / som
af hans egen Tilstaaelse.

2 Advocat.

Hvad en Mand tilstaar udi Frygt og
Forfærdelse / saadan Tilstaaelse fand ikke
være gyldig. Mig synes derfor / det er best
at give denne enfoldige Mand Tid til at be-
tenke sig / og adspørge ham paa nye derom.
Her Jeppe! betenk dig hvad du siger! til-
staar du det / som du beskyldes for?

Jeppe.

Nej! jeg vil giøre min høieste Eed paa / at
det er Løgn / alt hvad som jeg suor paa tilforn;
thi jeg har i 3 Dage ikke været af mit Huus.

1 Advocat.

Hr. Dommer! jeg meener uforgribelig / at
det ikke maa tillades nogen at sværge / der er
først overbeviset af Vidner / og siden selv har
tilstaaet sin Misgierning.

2 Advocat.

Jeg meener jo.

1 Advocat.

Jeg meener nej.

D s

2 Advocat.

2 Advocat.

Naar Sagen er af saadan underlig Beskaffenhed.

1 Advocat.

Der hielper ingen Omstændigheder mod Vidner og Tilstaaelse.

Jeppe.

Ach! gid de kunde komme i Haar sammen/ saa skulde jeg imidlertid tage fat paa Dommeren/ og prygle ham saa/ at hand skulde glemme baade Lov og Forordning.

2 Advocat.

Men her/ Hr. Collega! endskiont Gierningen tilstaaes/ saa har dog Manden ingen Straf fortient; thi hand har jo intet ondt giordt paa Gaarden/ hverken Mord eller Tyverie.

1 Advocat.

Det vil intet sige; *intentio furandi* er det samme som *furtum*

Jeppe.

Tal Dansk/ din sorte Hund! saa skal vi nok svare for os.

1 Advocat.

Thi enten een blir greben/ naar hand vil sticæle/ eller naar hand har staalet/ saa er hand Tyv.

Jeppe.

Ach naadige Dommer! jeg vilde gierne henges/ dersom denne Procurator maatte henges ved Siden af mig.

2 Advocat.

2 Advocat.

Holdt inde med slige Ord/ Zeppe! du for-
derver din Sag kun meer dermed.

Zeppe.

Hvorfor svarer I icke da? (sagte) hand-
staar som et dumt Beest.

2 Advocat.

Men hvoraf bevises det *furandi proposi-*
um?

1 Advocat.

Quicumq; in cedes alienas noctu irrumpis,
tanquam fur aut nocturnus grassator existi-
mandus est, atqui res hic ita, ergo.

2 Advocat.

Nego majorem, quod scilicet irrueris.

1 Advocat.

Res manifesta est, tot legitimis testibus ex-
stantibus, ac consentiente reo.

2 Advocat.

Quicumq; vi vel metu coactus fuerit cono-
fieri —

1 Advocat.

Ej! hvor er den *Vis*? hvor er den *Metus*?
Det er kun Krog-Love.

2 Advocat.

Nej I bruger Krog-Love.

1 Advocat.

Det skal ingen ærlig Mand sige mig paa.
De tar hinanden for Brystet/ og Zeppe springer bag
til/ og river den første Advocats Perukke af.

Dommeren.

Respect for Retten! holdt op/ jeg har alt nok.

Læser Dommen op.

Saaſom Jeppe paa Bierget / Nielsis
Søn paa Bierget / og Jeppeſ Sonne-Søn
ſamneſteds / er overbevist / ſkabel af lovlige
Bidner / ſom af egen Bekendelse / at have
indsneget ſig paa Baronens Slott / iſort
ſig hans Klæder / og handlet ilde med hans
Tienner. Saa dommes hand til at om-
kommes af Gift / og naar hand er død / hans
Legeme at ophænges i en Galge.

Jeppe.

Ach! Ach Naadige Dommer! er der
ingen Pardon?

Dommeren.

Nej ingenlunde. Dommen ſkal ſtraf
opreperes i mit Paafind.

Jeppe.

Ach! maa jeg da icke ſaa et Glas Brende-
viin forſt / forend jeg drikker Forgiften / at jeg
kand døe med Corraſie.

Dommeren.

Jo det kand nok tilſtædes.

Jeppe drikker ud trende Glas Brendeviin / falder
paa Knæ igien / og ſpør: Er der ingen Pardon?

Dommeren.

Nej Jeppe / nu er det alt for ſilde.

Jeppe.

Ach! det er jo icke for ſilde. Dommeren
kand jo forandre Dommen / og ſige / at hand
domte feil forſte gang. Det ſkeer jo ſaa tit;
thi vi ere alle Menneſker.

Dommeren.

Dommeren.

Nes! du skal selv sove inden nogle Minu-
ter/ at det er for sildt; thi du har allerede
saat Giften ind med Brendevinen.

Jeppe.

Ach jeg elendige Menneske! har jeg alt
saat Giften ind? Ach farvel Wille! dog din
Carnali/ du har icke forskyldt/ at jeg skulde
tage Afsked med dig. Farvel Jens/ Niels
og Christoffer! farvel min Daatter Marthe!
farvel min Dje. Steen! dig veed jeg selv at
være Far til; thi du blev giordt/ førend Deg-
nen kom hid/ du har ogsaa dit Fars Ansigt.
Vi ligner hinanden som to Draaber Vand.
Farvel min brogede Hest/ og tack for hver
gang/ jeg har reedtet paa dig/ nest mine egne
Born har jeg intet Veen elsket saa meget som
dig. Farvel Feiersfar/ min troe Hund og
Dorvogter; farvel Moens/ min sorte Kat/
farvel mine Stude/mine Gaar/mine Gviin/
og tack for got Compagnie/ og for hver Dag/
jeg har kiendt jer. Farvel — Ach! nu
kand jeg icke meer/ jeg blir saa tung og af-
mægtig.

Falder om og blir liggende.

Dommeren.

Det gaar vel; Dvale-Drickten har alle-
veede giordt sin Virkning/ nu sover hand som
en Steen/ henger ham nu op/ men seer vel til/
at hand ingen Skade faar deraf/ og at Næs-
ket kommer kun under Armene. Nu vil vi

see / hvordan hand bær sig ad / naar hand
vaagner op / og finder sig hengende.
De slæber ham ud.

Act. V. Sc. I.

Jeppe foreslilles hengende i en Galge.

Nille. Jeppe. Dommeren.

Nille river sit Haar / slaar sig for Brystet og raaber :

Ach Ach! er det mueligt / at jeg skal see
min fromme Mand henge saa skammes-
lig udi en Galge. Ach min allertiereste
Mand! forlad mig / om jeg har giordt dig
imod. Ach! Ach! nu vaagner min Sam-
vittighed / nu angret jeg / men forsilde / den
Haardhed / som jeg har øvet mod dig / nu
savner jeg dig først / nu kand jeg skionne paa/
hvilken from Mand jeg har mist / ach! at jeg
kunde redde dig fra Døden med mit eget Liv
og Blod.

Hun tørrer sine Øjne og græder bitterlig. Imidlertid
har Dvale-Dricken udopereret / og Jeppe vaag-
ner op igien / og seer sig henge i en Galge / og sine
Hænder lagbundene / hører sin Hustrue klage /
og taler til hende.

Giv dig tilfreds / min hierte Kone / vi skal
alle den Vej. Gaa' hjem og tag vare paa dit
Huus / og hav Omforg for mine Børn / min
røde Trøje kand du lade omgiøre til lille
Christoffer / det som bliver til overs / skal
Marthe have til en Hue / seer til for alting /
at min brogede Hest blir vel plejet ; thi jeg
har elsket det Beest / som hand kunde være
min

min fiodelige Broer/ hvis jeg icke var død/
skulde jeg sige dig adskilligt andet.

Nille.

A :::: A :::: A :::: hvad er det?
hvad horer jeg? fand en død Mand tale?

Jeppe.

Bliv icke bange/ Nille; jeg skal intet ondt
giøre dig.

Nille.

Ach min allerkieriste Mand/ hvorledes
fand du tale/ naar du est død?

Jeppe.

Jeg veed icke selv/ hvoraf det kommer.
Men hor/ min hierte Kone/ spring bort som
en Jld/ og bring mig hid for 8 sk. Brendeviin;
thi jeg tørster meere nu/ end da jeg var levende.
De.

Nille.

Syd dit Beest! din Skarn! din forgiftige
Druckenholt! har du icke drucket Brendeviin
nok i dit levende Liv? tørster din Fæes
Hund endnu/ nu du est død? det kalder jeg
et fuldkommen Gviin.

Jeppe.

Hold din Mund dit Skarn/ og spring
strax efter Brendevinen. Hvis du det icke
giør/ saa skal jeg/ Drollen splide mig ad/
spøge hver Nat i Huset. Du skal vide/ at
jeg er icke bange for Mester Erich meer; thi
jeg føler nu til ingen Sug.

Nille springer hjem efter Mester Erich/ kommer
ud igten og pryglor ham i Galgen.

Jepo

Jeppe.

Au au au holt op Nille holt op/ du fand
slaae mig ihjel paa nye/ au au au.

Dommeren.

Hør Kone! du maa icke slaae ham meere.
Giv dig tilfreds/ vi vil for din skyld tilgive
din Mand hans Forseelse og domme ham
til Livet igien.

Nille.

Ach nej! gunstig Herre! lad ham kun henge;
thi hand er icke værd at lade leve.

Dommeren.

Sy! du est en Skarns Kvinde/ paf dig
bort/ eller vi skal lade dig henge ved Siden
paa ham.

Nille løber bort.

Sc. 2.

Jeppe. Rættten.

Jeppe blir nedtagen af Galgen igien.

Jeppe.

Ach gunstig Hr. Dommer! er det vist/ at
jeg er gandske levende igien/ eller spoger jeg?

Dommeren.

Du est gandske levende; thi den Ræt/ som
fand domme fra Livet/ fand ogsaa domme
til Livet igien. Kand du icke begribe det?

Jeppe.

Nej! jeg fand mari icke begribe det/ men
jeg troer/ at jeg gaaer igien og spoger.

Dom

Dommeren.

Ej du Gief! det er jo let at begribe. Den/
som tar en Ting fra dig/ kand jo give dig den
igien.

Jeppe.

Maa jeg da forsøge at henge Dommeren
op for Løjer skyld/ og see / om jeg kand siden
domme ham til Livet igien.

Dommeren.

Nej det gaar ick an; thi du est ingen
Dommer.

Jeppe.

Men er jeg da levende igien?

Dommeren.

Ja du est.

Jeppe.

Saa / at jeg spoger ick?

Dommeren.

Nej vist.

Jeppe.

Ej heller gaar igien?

Dommeren.

Nej.

Jeppe.

Alt jeg er den samme Jeppe paa Bierget/
som jeg var tilforn.

Dommeren.

Ja.

Jeppe.

Alt jeg er ingen Geist?

Dommeren.

Nej vist ick.

Jeppe

Jeppe.

Vil I sværge mig til / at det er sant?

Dommeren.

Ja jeg svær dig til / at du est levende.

Jeppe.

Beed Drollen splide jer ad derpaa / at
det er sant.

Dommeren.

Ej! troer paa vore Ord / og tack os / at vi
har været dig saa naadige at domme dig til
Livet igien.

Jeppe.

Hvis I havde icke selv hengt mig op / vilde
jeg gierne have tacket jer / for I løfede mig
neer igien.

Dommeren.

Giv dig tilfreds Jeppe / og siig os til / naar
din Kone slaar dig oftere / saa skal vi nok raas-
de Boed derfor. See! der har du fire Rigs-
daler / som du nogen Tid fandt holde dig ly-
stlig med / og glem icke at dricke vor Skaal.

Jeppe kysser paa Haanden og tacker. Rættten gaar
bort.

Sc. 3.

Jeppe (alene.)

Nu har jeg levet udi halv hundrede Aar /
men i ald den Tid er icke hendet mig saa me-
get / som i disse to Dage. Det er nogle for-
bandede Historier / naar jeg ret eftertænker
det / en Time en drucken Bonde / en anden
Time

Time Baron/ en anden Time en Ronde
igien/ nu død/ nu bliver levende i en Galge/
som er det underligste: maa stee/ naar mand
henger levende Folt op/ saa doer de/ og/ naar
mand henger døde Folt/ saa lever de op igien/
jeg bilder mig ind/ at et Glas Brendeviin
vil smage herligt herpaa; hej Jacob Skoemager
herud.

Sc. 4.

Jacob Skoemager. Jeppe.

Jacob.

Beskommen tilbage igien fra Byen! fit
du Sæben til din Kone?

Jeppe.

Ej du Slyngel! du skal vide/ hvad Folt/
du taler med/ Huen under Armen; thi du est
kun en Carnali at regne mod saadan som jeg.

Jacob.

Jeg taalte icke saadane Ord af en anden
Jeppe. Men du under mit Huus en daglig
Skilling/ derfor regner jeg det icke saa nøje.

Jeppe.

Huen under Armen/ siger jeg/ du Skuster!

Jacob.

Hvad er dig vederfaret paa Vejen/ mens
du est bleven saa spansk.

Jeppe.

Du skal vide/ at jeg er bleven hengt/ siden
jeg talte med dig.

Jas

Jacob.

Det er jo icke saa meget fornemme. Jeg misunder dig icke den Lykke. Men hør Jeppe! hvor du har drucktet dit Oll / der maa du spille din Bærme / du dricker dig fuld andre Steder / men kommer i mit Huus alleene for at giøre Klameri.

Jeppe.

Fort Huen under Armen Slynge! / hvor du icke / hvor det ringler i min Lomme?

Jacob med Huen under Armen.

Hillement! hvor har du faat de Penge?

Jeppe.

Al mit Baronisskab Jacob. Jeg skal fortælle dig / hvad mig er vedsfaret / men lad mig faa et Glas Mied først! thi jeg er for storagtig til at dricke Dansk Brendeviin.

Jacob.

Singot Jeppe.

Jeppe.

Nu skal jeg fortælle dig / hvad mig er vedsfaret; da jeg gik fra dig / faldt jeg i Sovn / da jeg vaagnede op igien / var jeg Baron / og drak mig drucken paa nye af Carnali Sæt / da jeg blev drucken af Carnali Sæt / vaagnede jeg op paa en Moding igien / da jeg vaagnede op paa en Moding / lagde jeg mig at sove paa nye i Forhaabning / at sove mig et Baronisskab til igien / men jeg merckede / at det gaar icke altid an; thi min Hustru væckede mig op med Mester Erich / og træktes
de

de mig ind efter Haaret uden at have ringeste
Respect for saadan Mand / som jeg havde
været. Da jeg kom ind i Stuen / blev jeg
stødt ud igien paa mit Hoved / og saae mig
omringet af en hoben Gripomenuser / som
domte mig fra Livet / og dræbte mig med For-
gift / da jeg var død / blev jeg hengt / og da jeg
var hengt / blev jeg levende igien / og da jeg
var bleven levende igien / fik jeg fire Rigsda-
ler. Saaledes er Historien / men hvordan
saadant kunde hende / vil jeg give dig at be-
tenke.

Jacob.

Ha ha ha det er en Drom Jeppe.

Jeppe.

Hvis jeg endnu ické havde disse fire Rigs-
daler / skulde jeg ogsaa bilde mig ind / at det
var en Drom / giv mig nok en frisk Jacob /
jeg vil ické tænke paa det Galstak meere /
men dricke mig en ærlig Ruus.

Jacob.

Singot Hr. Baron ha ha ha!

Jeppe.

Du kand/maa stee/ické begribe det Jacob.

Jacob.

Nej / ické om jeg stod paa mit Hoved.

Jeppe.

Derfor kand det være sant / Jacob ! thi du
est en Døsmer / og begriber ické de Ting / som
er mindre.

Sc. 5.

Sc. 5.

Magnus. Jeppe. Jacob.

Magnus.

Ha ha ha! jeg skal fortælle jer en forbandede Histori / som er vedefaret en Mand / der heeder Jeppe paa Bierget / som mand har funden drucken og sovende paa Marcken / isørdt ham andre Klæder / og lagt ham i den beste Seng paa Herre-Gaarden / bildet ham ind / at hand var Herren / da hand vaagnede op / drucktet ham fuld paa nye igien / og lagt ham i sine gamle skidne Klæder paa en Mødding igien / hvor da hand vaagnede op / bildte hand sig ind at have været i Paradiis; jeg havde nær leet mig ihjel / da jeg hordte den Histori af Ridesfogdens Folk. Jeg vilde nær give en Daler til / at jeg kunde faa den Nær at see ha ha ha!

Jeppe.

Hvad er at betale Jacob?

Jacob.

Tolv Skilling.

Jeppe strøger sig om Munden / og gaar bort meget skamfuld.

Magnus.

Hvorfor gif den Mand saa hastig?

Jacob.

Det er just den samme Mand / som Historien er spillet med.

Magnus

Magnus.

Er det mueligt? saa maa jeg love efter ham. Hor Jeppe! ei Ord. Hvorledes staar til udi den anden Verden?

Jeppe.

Lad mig gaa i Noe.

Magnus.

Hvorfor blev du icke der lenger?

Jeppe.

Hvad kommer det dig ved?

Magnus.

Ej! fortæll os dog noget om den Reise.

Jeppe.

Lad mig gaa/ siger jeg/ jeg gior ellers en Ulykke paa dig.

Magnus.

Ej Jeppe! jeg er saa begierlig efter at vide noget derom.

Jeppe.

Jacob Skoemager! hielp! taaler du/ at mand gior mig Vold i dit Huus?

Magnus.

Jeg gior jo ingen Vold Jeppe/ jeg spør kun/ hvad du saae udi den anden Verden.

Jeppe.

Hej! hielp! hielp!

Magnus.

Saae du ingen af mine Forsædre der?

Jeppe.

Nej. Dine Forsædre maa være paa det andet

andet Sted / hvor jeg haaber du og andre
Carnalier efter Døden kommer.

Slider sig løs og flyr bort.

Sc. 6.

Baronen. Hans Secretair. Cammer-
Diener. 2 Læger.

Baronen.

Ha ha ha den Historie var Guld værd/
jeg havde icke tenkt / at den skulde have haft
saa god Virkning. Kandsi du divertere mig
oftere saa Erich / saa skal du blive meget høyt
anskreven hos mig.

Erich.

Nej / naadige Herre ! jeg tør icke vove mig
oftere at spille saadan Comoedie ; thi / om
hand havde slaaet Herren / som hand truede /
saa havde det blevet til en hæsllig Tragoedie.

Baronen.

Det er / min Troe / sant. Jeg var bange
nok for det / men jeg var saa forliebt i Histo-
rien / at jeg heller havde ladet mig slaae / ja /
jeg troer / heller ladet dig henge af ham Erich /
end jeg havde aabenbaret den. Du var /
maa skee / vel af samme Forsæt.

Erich.

Nej Eders Naade ! det var noget under-
ligt at lade sig henge for Lyst ; thi den Lyst
kostede alt for dyrt.

Baronen.

Ej Erich ! saadant skeer jo hver Dag ;
Folk /

Folk / om icke paa den Maade / saa dog paa
en anden / tar Livet af sig for Lust Skyld. Som
for Exempel: en er af en svag Natur / og seer
forud / at hand af formegen Drik vil miste
Liv og Helsen / stormer dog til sit Legeme / og
bøver Liv og Helsen tit for en Aftens Fornø-
jelse. Noß paa en anden Maade: De store
Bisirer i Tyrckiet blive gierne stranguleret
eller qvalte ihjel med en Stricke / somme same
dag / de blive Bisirer / andre nogle Dage der-
efter / og dog stormer alle dertil / saasom allee-
ne for at henges med en stor Titul. Noß paa
en anden Maade: Officiers opoffre gierne
hver anden baade Liv og Siæl / for at have
Titul af Tapperhed / og duellere for ingen
Ting end ogsaa med deres Overmænd / som
de er visse paa vil expedere dem. Jeg troer
ogsaa / at der skulde findes mange hundrede
forliebte Mennisker / der for en Nats Fornø-
jelse gierne skulde lade sig dræbe om Morgen-
nen. Mand seer i Beleiringer / at Soldater
i hobetall deserterer / og løber hen til beleirede
Byer / som de seer forud vil strax overgive sig /
og for at leve en Dag vel lader sig henge den
anden. Det eene er icke meere solide end det
andet. Mand har i gamle Dage seet Phi-
losophi selv styrdte sig i Ulycke alleene for at
blive roset efter deres Død. Derfor troer
jeg fuldkommelig Erich / at du heller havde
ladet dig henge end forderbet denne deilige
Historie.

Af dette Eventyr vi/ fiere Børn/ maa lære/
At ringe Folk i hast at sætte i stor Vre
Ej mindre farligt er/ end som at trykke ned
Den/ der er bleven stor ved Dyd og Tapperhed.

Naar Bønder/ Handverks-Mænd/ mand Regiment vil
give/

Da Scepteret til Riis Land snart forvandlet blive
For Dyrighed mand da Tyranner let Land faa/
En Nero i hver Dorp ved Roret fast vil staa/

Mon Caius Phalaris vel fordum øve kunde
En større Myndighed end denne ringe Bonde/
Green/ Galge/ Steil og Hjul hand truede os med
Da hand ej endda varm var i sin Myndighed.

Vi derfor Dyrighed fra Ploven meer ej tage
Gior Bonde til Regent/ som udi fordum Dage/
Thi gamle Griller hvis mand fulgte derudi
Hvert Herredom maa skee faldt hen til Tyranni.

Mester Bert West-
phaler
Eller

Den meget talende
Barbeer

Comœdie

Forestilled
Paa

Den Danske Skueplads
1723.

❁ ❁ ❁

Hoved=Personerne i Comœdien :

Mester Bert Westphaler.	M. Ulf.
Gunild hans Madame.	Mad: Lercke.
Marie hans Forlovede.	Madem: Coffer.
Christoffer Verten.	M. Hoberg.
Tobias Procurator.	M. Schou.
Dommeren.	M. Gram.

❁ ❁ ❁

Akt. I. Scen 1.

Henning. Niels.

Henning giver Niels et Dresigen.

Niels.

Hej Gevalt! hvorfor slaaer du mig?
Gevalt! Gevalt!

Henning.

Om Permission / jeg seer / at jeg har lobet
feil; jeg tog ham for en anden Mand.

Niels gir ham et Dresigen igien.

Om Permission Monsieur!

Nok et paa den anden Side

Om Permission Monsieur.

Løfter sin Stock op

Om Permission Monsieur!

Henning.

Ach min Herre! slaae mig icke meere; et
Dresigen eller to bekiender jeg at have for-
tient; men icke meer / saasom jeg slog ham
af Banvare; naar Ulykken kommer / saa
kommer den i hobetall paa engang. 3 Dag-
tilig / jeg skulde staa op / kom jeg til min Stræ-
der / og fandt der min nye Kiøle gandske for-
skaaren / hvorudover jeg kom i Klammerie
med ham; det ene Ord tog det andet / indtil
jeg gav ham Hug med min Stock / hvorpaa
hand lod hente Bagten / som bragte mig i
Arrest; der sad jeg en Time / og imidlertid
havde Bud efter min Kone / at hun vilde
komme til mig / hun kom ogsaa i Bagten for

at frelse mig / men fik mig icke løs / forend hun
acorderede Lieutnanten noget / som jeg skiem-
mes ved at sige / *sa sapiensia*. Da jeg nu kom
hiem / og takkede min Kone for sin Bistand /
var hun saa taabelig / at fortælle mig / hvor-
dan var tilgaaet / indbildende sig / at hun
havde giordt en mægtig god Gierning / nem-
lig / at hun af lutter Kierlighed til mig havde
opoffret det kiereste Klenodie / hun havde / og
bedrevet / nok sagt / med Lieutnanten. Jeg /
som icke kunde faa i mit Hovet dette / nemlig /
udaf Kierlighed til sin Mand at giøre ham
til Handreeder blir vred / som Monsieur nok
fand tæncke / stødte min Kone udaf Huset;
hvorpaa der blev stor Opsigt udi Naboe-
Lavet / min Kone løber hen til sine Forældre;
de gaar sammen hen til Præsten / Præsten
kommer til mig / og truer mig med Kirkens
Baand / og Profet / saa at jeg / for at und-
gaa alle disse Ulycker / maatte beqvemme mig
til at giøre en Afbigt til min Kone. Jeg skiem-
de mig ved at være hiemme / og derfor gif hen
til Apothekeren / som er min gode Ven / for at
spise med ham til Middag; paa Bejen raab-
te en Dreng efter mig i en Urte-Boed tvende
gange: Henning! Henning! og / da jeg saae
mig om / satte hand to Fingere for sin Pande /
saa jeg kunde mercke / det var alt kundbar over
Byen / at jeg var Handreeder. Jeg lod / som
jeg icke merkte det / for icke at faa nye Affaires
paa Halsen / men gif hen til Apothekeren / og
vil

vilde fortælle ham min Ulykke. Bordet var
 decket / da jeg kom / men jeg kunde hverken
 faa Leilighed til at tale med ham / eller at
 spise / formedelst en Barbeer / som var der
 inde / hvilken udi 5 stive Qvarteer stod og for-
 taalte mig om en Mand / som har levet for
 over 20000 eller 21000 Aar siden / og heedte
 Olearius eller Arius / hvad det var / hand
 kaldte ham / som fordte en ny Troe ind her
 i Jylland / og derfor efter Stifts-Amptmans
 dens Ordre blev halshugget (saa siintes mig
 hand fladrede) thi jeg blev paa det sidste saa
 hovedsvimlet af hans Snak / at jeg sandsede
 hverken Dør eller Dag. J fand vel selv vi-
 de / hvor viderlig saadan Snak var for mig /
 der havde saa meget andet i Hovedet. Jeg
 besluttede endelig at opoffre mit Middags-
 Maaltid / og undstak mig / men har staaet si-
 den en halv Time / og luret paa samme Bar-
 beer / hvis Vej jeg vidste maatte falde her i
 giennem / naar hand kom ud. Men til min
 Ulykke traf jeg paa Monsieur / hvilken jeg
 tog for Barbeeren / saasom hand er ligeledes
 flædet. Ach Taalmodighed! Taalmodighed!
 det er en stor Dyd. En anden gang / naar min
 Rirole bliver forskaaren / skal jeg aldrig flam-
 res med Skræderen / for icke oven i Riobet at
 komme i Bagten / og / om jeg kommer i Bag-
 ten / skal jeg sidde taalmodig der / og aldrig
 meer sticke Bud efter min Kone / for icke at
 blive Handreder / og / naar jeg en anden gang

bliver Handreder / skal jeg bære mine Horn
taalmodig / for icke at giøre min Kone Alfbigt/
og endelig hvilken Barbeer udi Byen der
her efter vil dræbe mig med Snaak / skal det
staa ham frit for; thi saa doer jeg kun engang.
Niels.

Monsieur! jer Corrig giør mig ondt / hav-
de jeg vidst jer slette Skiebne / skulde jeg icke
have slaaet jer igien. Jeg kand ellers mercke
af den lange Tale / som I siger den Mand
fordte hos Apothekereren / at det er Mester
Gert Westphaler / thi hand er som Capitain
for alle Barberere udi Jylland i at snakke.
Henning.

Men hvorledes er den Barbeer bleven saa
lærd?
Niels.

Hand er icke saa lærd; thi / naar I har
omgaaet ham en halv Snees gange / har I
hort ald hans Lærdom / hand faager immer
op det samme; den Historie om Arius har
hand fortaaldt saa mange gange / som der er
Haar paa hans Hoved / saa at der er icke et
Barn her i Byen / der er jo god Adrianer / det
er at sige / kand læse op Ord fra den samme
Historie.

Henning.

Taler hand da intet uden om den Arius?

Niels.

Jo hand har ogsaa smaa Magaziner paa
andre Materier; somme Tider taler hand
om de 7 Thur-Forster / somme Tider om
Tyr

Tyrken / om en Reise / hand engang gjorde
fra Haderslef til Kiel / somme Tider heiler
hand Dyrigheden her i Stiftet igiennem.
Disse Materier taler hand vovelviis om /
hvorudover vi her i Byen tit har søgt for
ham / at hand kunde blive et eller andet / en-
ten ved Raadstuen eller Byetinget / forhaa-
bende / at / naar hand har faat noget at be-
stille / hand skal lade af at snakke saa meget.
Men der er hand / vil I nu hevne jer / saa har
I den rette Mand / I leeder efter.

Henning.

Nej Monsieur! jeg vil hen og hevne mig
paa Apothekerens gode Manders Dill; thi
jeg har i Sinde at begrave ald min Fortræd
udi et Ruus i Dag. Vil Monsieur gaa med
mig / jeg kand forsikre / at hand er velkommen.

Niels.

Jeg er icke fiendt.

Henning.

Det vil intet sige. Kom kun med mig.

Niels.

Saa maa vi da skynde os; thi der er Mes-
ter Gert; hand vincker ad os / nej tack / see!
om vi er saa gall og bliver staaende.

Sc. 2.

Gert Westphaler allene kommer frem og
vincker ad de andre.

Hej Mossiors! et Ord Mossiors! hej!
jeg har noget at tale / som ligger Magt paa.

P 5

Mos

Mossiers! nei Ekam saa dem heller/ end
om de vil bie. Disse Folk her i Byen er
kun for at æde og dricke. Nei! da vover jeg
mit Fodeland Westphalen/ der har mand
hver Time paa Dagen Snacke-Forsamlin-
ger/ hvor der disputeres om allehaande Ma-
terier/ undertiden heele Nætter til om Mor-
genen Kloeken fire/ saa at fast ingen gaar af
saadane Forsamlinger/ forend hand er saa
hæs/ at hand ické kand tale meer. Var det
ické fordi jeg havde boet her saa lenge/ og
havde min Moor i Landet/ blev jeg her ické
en Time lenger; thi jeg kand for min Part
ické leve uden Dingsiengelse og Discours.
Naar jeg kand komme til at snacke med Folk/
skytter jeg hverken om Mad eller Dricke/ men
her/ naar mand vil besøge Folk/ nægter de sig
inde/ og/ naar mand kommer ind/ gaar det ud
paa en Forkiering eller Lanter. Talen er jo
det/ hvorudi vi kiendes fra Besterne/ det an-
det/ nemlig at spille/ æde og dricke/ og sove/
har vi tilfælles med Besterne. Jeg kand
nævne Folk her i Byen/ som ické har villet
ladet sig barbere af mit Huus/ eftersom jeg
undertiden har tilbudet at giøre det selv/ ické
af nogen Trang (thi jeg har Svenne nok)
men for at tale med got Folk/ som jeg barbe-
rede; ja de har heller ladet sig bruge af Me-
ster Christoffer/ i hvis Huus der har aldrig
været en ærlig Nagetniv/ saa at de vil heller
lade sig rive Huden af deres Hager/ end at
høre

høre mig tale. Hvis jeg fordte Kierling
Snak/ var det noget andet/ men jeg rai-
sonnerer om saadane Materier/ som mand
maatte give mig Penge for at høre. Her
var en Skipper nyelig fra Bortehude/ hand
kunde skionne paa min Tale; thi hand havde
icke hørt mig en halv Time/ førend Taarene
stod ham i Øynene.

Sc. 3.

En Tigger-Kierling. Gert Westphaler.

Kierlingen.

Far/ gi mæ en Skilling til Brød/ a er saa
svolten Falil.

Gert.

Est du gift?

Kierlingen.

Nej er a ik Falil/ a er en fætte Enke/ som
sidder med maane Born.

Gert.

Hvem var din Mand/ Mutter?

Kierlingen.

Ach! bitte Faar/ a skiemmes ved at sejet/
han skull see op no/ det a gif og tigget.

Gert.

Var hand Matros eller Soldat?

Kierlingen.

Su! su! nej vist/ hand var en geisslig Mand/
nemlig Substitut hier i Byen.

Gert.

Herre Gott! var hand Substitut! det
P 6 Golt

Folk plejer dog gierne efterlade nogle Skil-
linger.

Kierlingen.

Nej han ik/ for han leuet tou Nar uden
Bro/ for han doe/ der kom en Trætt imell
ham og Provsten/ hvorover han blev affat.

Gert.

Za Mutter mand skal aldrig sætte sig op
imod sin Øvrighed/ hvorledes gik det icke
Urius/ der satte sig op imod sin Bisp/ du
har vel hørt tale om Urius?

Kierlingen.

Nej a har ik/ var han herfra Byen?

Gert.

Nej hand var fra Tyrkiet; den samme
Urius fik Ordre af Bissen at oplegge en
Bog/ men hvad havde Urius at bestille?
hand lod indføre udi samme Bog noget/
som icke havde været tilforn/ og som Bissen
holdt for Kietterie// nu kunde hand have
sluppet// dersom hand havde villet skyldt
Skylden paa Bogtryckeren/ men det vilde
hand icke/ hand sagde/ det bør saa være//
Sagen kom for Lande-Mode/ hvor Urius
modte selv uden Procurator (thi hand havde
en flydende Tunge/ og kunde sige hvad hand
vilde// jeg tør sige/ at alle de Procuratores/
som er her i Byen/ end ogsaa Tobias Chris-
toffersen selv/ bær icke Vand imod ham; de
er kun nogle Tingstude/ Mutter/ mod Urius;
det er meest at forundre/ at hand/ som aldrig
hav

havde været oved i Lands-Lov og Ræt / eller
nogen Tid haft sin God paa Tinget / turde
mode for saadan Mode; Bispen / hvorvel
hans Fiende / maatte selv tilstaa / at / om hand
havde været oved udi Rættergang / at hand
havde blevet en stor Procurator; men hand
havde / som jeg siger / aldrig haft sin God paa
noget Ting) ja hvor var det nu jeg slap?

Kierlingen.

Ach! gi mæ en Skilling Falil / a vill hen
og kiof noget Bro / a er saa svolten.

Gert.

Nu erindrer jeg / hvor jeg slap; Arius
modte for Lande-Mode uden Procurator /
tilstod reent ud / at hand havde forandret
Bogen saaledes / forfægtende sin Meening
udi fire stive Klocke-Timer / hvorudover hand
af Bispen og Lehnsmanden blev dømt for en
Rietter / og forvist Landet; men / mon Arius
tabte Modet derover? jo / jo / hvad har hand
at giere? hand reiser / min Troe lige fra Mo-
det til Wien / og der insinuerer sig saaledes
hos Kæseren og de 7 Chur-Førster; men for
jeg gaar videre / saar jeg fortælle noget om de
7 Chur-Førster.

Kierlingen.

Ach! Falil! I louet mæ en Skilling / a
har ind it spiist i Dau / a fand it vie lenger.

Gert.

Saa vil jeg da gaa det forbi om Chur-
Førsterne. Summa Summarum / Arius

insinuerer sig saaledes i Wien/ at hand blir
Hone i Kuro sammesteds. Hand forplanter
her paa sit Kietterie over heele Tydskland/
Frankrig/ Italien og Danmark/ ja der blev
her i Landet fast lige saa mange Arianer/ ja
fleer end Lutheraner; Navnet er endnu i det
ringeste icke uddoet; thi Byeskriverens Kone
Ariane maa være af det slags Folk udsprun-
gen; de fleeste Bestillings Naane gaar ende-
nu ud paa Arius/ som Commissarius/ Sec-
retarius/ Notarius/ fra Høje indtil Lave
indtil Trummeslagere/ som paa Latin heeder
Drummedarius/ eller som vi pronuncerer det
udi Westphalen Drummedarius.

Kierlingen (græder)

La mæ i Ro/ vil I it gi mæ noet/ har I ik
fornoden at hindre mæ i at søg Almis hos
andre; a troer e Troll har satt den Rol ud
paa mæ i Dau med sin Snak.

Gaar bort.

Gert.

Vie lidt Bestemoer! nu skal du høre/ hvor
det gif Arius paa sikasten; da hand med
Permission engang skulde gaa paa Sec: —

Kierlingen.

Ach! Ach! Ach! hielp/ hielp/ hielp!

Løber særdig med sine Kryder.

Gert.

Jeg troer Pocker rider den Pulverher;
see! om hun icke kunde løbe/ naar hun vilde.
Hun var icke saa halt som hun hincfede.

Act. II.

A&. II. Sc. I.

Gunild.

Det er forfæckeligt med Mester Bert.
 Nu har hand udi en heel Maaned hver
 Dag lovet mig at ville giøre det klart. Hand
 har været over ti gange i Apothekerens Huus/
 og haft alle de Leiligheder/ nogen kunde have/
 at tale om Sagen og begiere hans Datter.
 Ja Apothekeren har selv til den Ende fort
 sine Døttre neer i Stuen til ham; men hver
 gang hand kommer tilbage/ og jeg spør ham/
 om Partiet er giort/ svarer hand: i Morgen
 vil jeg vist nok giøre det klart; thi i Dag kom
 jeg i saadan vitloftig Snak med nogle frem-
 mede Folk/ som jeg fandt i Apotheket/ at jeg
 icke fik Stunder at forrette min Errende;
 saa at Apothekeren derover er bleven gandske
 breed/ og spør mig/ om jeg og min Søn vil
 fixere ham; thi Sagen er alt afgiordt imel-
 lem os Forældre/ det fattes icke andet/ end at
 hand skal tale et Ord med Mamesellen. I
 Dag har hand dog svoret mig til at giøre det
 klart. Jeg vil derfor gaa for i Bejen til
 Apothekeren/ og stille ham tilfreds først.
 Men der seer jeg hand kommer.

Sc. 2.

Gilbert. Gunild.

Gilbert.

Hør I vel Karle! seer nu vel til/ at alting
 er

er curiosi til Doctorerne kommer. Apotheket
skal visiteres i Eftermiddag. Jeg meener dog/
at/ naar Gylde-Bandet og Aquaviterne
ere gode/ saa spør de icke meget efter andet.
Doctor Herman har udi 10 Aar aldrig exa-
mineret mit Apothek anderledes. Det eenes-
te/ hand spør mig om/ er dette: haben sie gut
Salvolatile ikund? das müssen wir probi-
ren ihr Herrn Collegæ. Naar saa 7 à 8 Bou-
teller Rinsf Viin er temet/ saa er Visitationen
giordt. Men der seer jeg Gert Westphalers
Moor. Hendes Ziener Madame!

Gunild.

Det er mig kiert/ at jeg fandt Apotheker-
ten; jeg vilde gierne tale med ham om det
andet.

Gilbert.

Vil hun noget andet/Madame/ saa er in-
tet bedre/ end at hun tager Seneps-Blader
ind. Men jeg veed ellers nok hvad hun mee-
ner. Jeg har ti og ti gange sagt/ at Svoger-
skabet staar mig an. I lover/ at jer Son skal
komme til mig/ og giøre det af. Hand kom-
mer ogsaa; men staar hver gang/ og præker
om noget andet Sladder til den mørke Nat.
Jeg har aldrig min Livs-Tid seet saadan
Frier. Jeg lar mig/ min Troe/ icke fixere
lenger/ vil hand have min Datter/ saa maa
hand giøre Ende derpaa/ at Sagen engang
kand saa Gull/ som mand siger.

Gun

Gunild.

Hun faar nok Hull Hr. Apotheker; det er/
min Troe / icke af Koldsindighed; thi hand
er saa forliebt / som nogen kand være.

Gilbert.

Hvorfor Fanden frier hand da icke i Ste-
den for at præke Eventyr for os; hvad bryder
mig at vide / hvilken Mand Doctor Arius
var. Jeg har nok at gjøre med de Doctorer
og Barberer / som vi nu have. Det er jo en
Mand / som er død for over halv andet hun-
drede Aar siden / og er færdig at staa op igien.
Hvad bryder mig ogsaa at vide / hvor mange
Paver og Chur-Førster der nu er til / mit
Apothek kand jo meget vel staa / om der al-
drig var een i Verden.

Gunild.

I dag har hand svoret mig til at gjøre det
af.

Gilbert.

Det er got Mutter! min Datter skal være
da hjemme; hand maa spørge efter hende;
thi jeg faar selv icke Leilighed at tale med
ham / formedelst en Visitat / som skal holdes
i mit Huus i Dag. Adieu / lad ham kun
komme strax.

Gunild.

See! der er min Son selv / om Hr. Apo-
theker vil tale med ham.

Gilbert.

Nej jeg faar icke Stunder at tale med
ham. I maa sige ham kun / hvad jeg har sagt.

Sc. 3.

M. Gert. Gunild.

Gert.

Mutter! hvi gif Apothekereren saa hastig?

Gunild.

Hør mit Barn! denne gang har jeg endnu stillet ham tilfreds/ hvorvel icke uden stor Møje. Manden meen/ mand vil fixere ham. Hand har icke stor Uræet derudi. Det er jo over to Maaneder/ siden Partiet blev sluttet/ saa at intet stod tilbage uden at tale med hende selv; men den eene Dag gaar bort efter den anden med din forbandet Snak/ som icke er fire Skilling værd; hvad meener du/ Folk er forlegen at vide/ hvad du bestilte paa din Reise til Kiel/ hvor mange Kroer/ du var udi under Veis/ hvor mange Piger du soledede paa Knaerne udi hver Kroe/ og hvor mange Piber Tobak du smogede paa Bejen; her er jo en stor Deel Folk i Byen/ der har været længere frem i Verden/ Anders Christensen har jo været 3 à 4 gange i Bordenes og Rosen i Frankrig/ ja Gunden i Vold hen i Trapezund/ eller Catesund/ men fortæller icke nær saa meget om sine Reiser.

Gert.

Det er min Troe icke Packeteller/ jeg fortæller om min Kielske Reise/ hvor mange Potter Oll jeg drak/ og hvor mange Piber Tobak jeg smogede; men adskilligt/ som er værd at høre.

høre. Vil nu kun Mutter give agt paa/ om
det er Packeteller/ saa vil jeg kortelig repetere
den heele Reise: vi vare tilsammen i Selds
Køb —

Gunild.

Ej gaa til Bloks-Bierg med din Snaa!
hen og forræt dit Erinde/ eller siig reent ud/
at du har ingen Lyst dertil/ saa kand der bli-
ve en Ende derpaa. Flux hen samme Djes
Blik/ og kom tilbage/ og siig mig Svar.

Gert.

Ej! det haster jo icke saa farlig meget Mut-
ter. I kand jo sagte lade mig fortælle.

Gunild.

Jeg har jo hørt den raaden Historie over
hundrede gange tilforn.

Gert.

Ach! bie dog lidt Mutter! jeg skal gjøre
den saa kort/ som mueligt.

Gunild.

Lad mig gaa/ siger jeg/ eller jeg gir dig et
par Drefiger/ saa du skal tumle om.

Gert.

Blant andre/ som var i Følge med mig til
Kiel/ var en Hattemager-Svend.

Gunild gir ham et par Drefigen.

Det er for dig/ og det er for din Hatten-
magersvend.

Gert.

Et brav stykke Karl var den samme Hat-
temagersvend/ som endnu boer i Kiel.

Hun

Hun trækker ham efter Haaret ud/ og hand blir ved
at fortælle / til hun har trækket ham ud.
Jeg troer Konen er gall / maa jeg icke snakke.
Men der seer jeg en fremmed Mand.

Sc. 4.

En fremmed Haderslever. Gert Westphaler.

Hadersleveren kommer ind med en Badsæt paa Ryggen.

Det er dog icke saa liden en Bye som jeg
tenkte / denne Plads maa vist være Torvet /
men her seer man icke ret mange Folk; dog
der seer jeg en Mand; hor Landsmand! hvad
heeder dette Torv?

Gert Westphaler.

Det heeder Torv.

Hadersleveren.

Ja jeg tænkte / det var en Gade.

Gert.

Er det Gade / saa er det icke Torv.

Hadersleveren.

Beed hand intet got Logement at recom-
mendere mig for en billig Priis?

Gert.

Jo mend/ der er et Kammer i mit Huns
ledig.

Hadersleveren.

Det var kostelig / saa vil jeg følge ham
strax hiem; thi jeg er saa træet.

Gert.

Hvor kommer ellers den gode Mand fra?

Haders

Hadersleveren.

Jeg kommer fra Harslov/ om Monsieur
er kiendt der.

Gert.

Ja vist er jeg kiendt i Haderslev; jeg reiste
engang derfra til Kiel/ men glemmer aldrig
den Reise.. Blant andre/ som var i Folge
med mig/ var en Hattemager= Svend/ et
brav stycke Karl/ som endnu boer i Kiel/ og
holdes for den beste Mester (alle Hatter jeg
har brugt udi lang Tid er af hans Arbeid;
thi hand gjør dem saa ærlige og trofaste/ som
nogen udi Jylland) Summa Summarum:
vi reiser sammen til Kiel hver paa sit Hand-
verk/ for at forsøge vor Lykke der; (thi Kiel
er en meget god Stad at komme fort for
Handverks= Folk/ jeg veed/ at mange af
mine Kiendinger er kommen did hen med
tomme Hænder/ men inden nogle Aar have
staaet sig som Ulfs=Klinger; thi Sagen er
denne/ der er saae Arbeidere/ og Folket i
Byen ere velhavende og betaler vel/ der-
foruden er der got Kiøb paa alting; jeg skal
fortælle Monsieur kortelig/ hvorledes Kiøbet
var paa Madvare i min Tid; forst gav mand
for det beste Pund Flesk/ som nogen ærlig
Mand vilde komme i sine Erter/ ickc meer
end en Lybsk Skilling.

Hadersleveren.

Ach Monsieur! det blir for vittloftig at
fortælle.

Gert.

Gert.

For det andet / for et Pund Ore = Riød /
icke meer end en Søsling.

Hadersleveren.

Ach! det kommer jo icke Reisen ved.

Gert.

Tredie / for en halv Tonde Smør icke
meer end fire Rigsdaler.

Hadersleveren.

Hør Landsmand / jeg vil sige reent ud / jeg
har ingen Taalmodighed at høre paa alt det
te.

Gert.

Fierde / for en Snees Egg icke meer end
en Lybst Skilling.

Hadersleveren.

Ej! hvad har jeg med jer Egg / Smør og
Fleest at bestille; vilde I bryde mig altid med
saadan Snak / vilde jeg icke være i jer Huus
for intet.

Gert.

Femte / for en Potte Fransk Brendeviin
icke meer end ——— Ej Monsieur bliv icke
saa utaalmodig / nu jeg vil da gaa dette forbi /
og fortælle om Reisen. Vi fandt udi den for-
ste Kroe paa Bejen en Mand / som saae me-
get vel ud / med stobte Guld-Knapper i sine
Kiole / og sorte Føjels Buxer; den samme
Mand taledes os meget venlig til / og sagde:
Mossiors skal vi icke dricke sammen? vi tak-
kede for den Ore / hand vilde gjøre os / og
drack med ham det ene Kruus efter det andet

in bona charitate, indtil vi blev / reverenter
talt / halv drukne / da bød hand sig omsider
til at dricke duus med os / vi bukkede og krum-
mede os / og drack duus med ham. Soer-
manden sad imidlertid og smilede udi en
Krog; vi spurdte ham nogle gange: Sva-
ger! warumb lacht er? men hand svarede
altid: nichts. Endelig da vores nye Duus-
Broer var gaaen bort / fik vi at høre / at det
var Bodelen af Slekwig. Nu vil jeg fores-
tille Monsieur / om Folk med Billighed kand
blamere os derfor; thi forst — om Per-
mission / jeg har saadan hiertelig Hoste / jeg
maa vende mig lidt fra ham (imidlertid sniger
den anden sig bort.)

Gert taler og hoster imellem / medens hand har saa
vendt sig om.

Forst / siger jeg / vidste vi jo icke (hoster imellem)
at det var Bodelen af Slekwig / (hoster igien)
og posito (hoster igien) vi havde vist det / (hoster
igien) saa var vi jo derfor lige gode; thi naar
vi ret eftertæncker / hvad en Skarpretter er
(hoster igien / og vender sig derpaa om til den anden)
saa er det jo icke andet end Overighedens
Fuldmægtig. Men hvor blev hand af /
mon Fanden tog Hadersleveren? hej Mon-
sieur Harslever! hej Landsmand Harslever!

Sc. 5.

Gert (alleene.)

Drolen skal flyve jer ad J Hadersleverer /
saa mange som J ere / denne Karl maa uden
Tvivl

Tvivil have været en *nobel Venetiano*; thi
hand var saa snedig: Men hand skal/ mare/
icke undgaa mig. Det er jo et Skielms
Stykke at snige sig saa bort/ naar en brav
Mand vender Ryggen/ jeg træffer ham nok
til Christoffers/ hvor reisende Folk plejer at
tage ind. Der maa jeg strax hen.

A&. III. Sc. I.

Er et Vertshuus/ hvor nogle Borgere sidde ved et
Bord/ og raisonnerer over et Kruus *All om*
Abiserne.

I. Borgere.

Her Vert! lad os saa de sidste Abiser.
Verten.

Her er de 3 go Benner.
Borgeren.

Er der noget i dem?
Verten.

Jo der er noget hid og did/ som er merke
værdigt.

Borgeren.

Vær 3 saa god og læs dem for os/ Her
Vert! 3 læser saa got prent.

Verten.

Ja nok/ men saa maa 3 icke snakke imel-
lem.

Borgern.

Nej vi vil hverken snakke eller dricke/ saa
lenge 3 læse.

Verten.

Jo 3 maa vel dricke/ jo meer 3 dricke/
jo

jo bedre skal jeg læse / giv nu agt! Fra Regensborg skriver mand / at mand frygter for Pest / og at allerede nogle Huse ere anstucket.
Borgeren.

Pok slapperment! og vi tilsteder alligevel Regensborgere at reise her igiennem Byen / her har aldrig været Anstalt udi Staden / og der blir heller aldrig. Saar jeg fat paa Byefoged og Bormester / skal jeg sige dem reent ud / hvilke Karle de ere. Pesten allerede udi Regensborg / og vi lader alle Mennesker komme i Byen uden Pas. Ja jeg tør ick sige / hvad jeg meener.

Berten.

Ach Monsieur! det er ick Regensborg / men Regensborg / som ligger midt udi Tyskland.

Borgern.

Ja saa.

De leer allesammen.

Berten.

Udi Siebenborgen skal der være nyelig fød en Kalb med en Haar-Hue paa Hovedet og Fryndser om Beenene / hvilket Indbyggere gerne holde for / ick betyder meget got. Samme Kalb døde strax / men taledes / førend hand døde / disse Ord : væ! væ! Siebenborgen!

Borgeren.

Hvad siger I om det I gode Mænd? Ach Her Bert! læs det nok engang / Joren Handelskremager hordte det ick.

Berten læser det igien.

D

Jor

Jørgen Handskemager.

Det kand icke andet betyde end Krig imel-
lem Tyrken og Keyseren; thi for den forrige
Krig blev der og fød en Kalv. Man horer
icke andet end Vidunder. Jeg troer icke/
at Verden kand staa i fire Aar.

Borgeren.

Meener du det Jørgen?

Jørgen.

Ja. Jeg har saa mine Betenkninger.

Berten.

Fra Benedig skrives der / at forgangen
Maaned var saadan Kulde / at alle Cardis-
nalerne frose til.

Borgeren.

Alle Cardinalerne?

Berten.

Nej jeg troer der staar Canalerne.

Borgeren.

Ha / ha / ha / ha.

Berten.

Vil I narre mig / saa vil jeg icke læse meer /
lad Jørgen Handskemager læse Resten.

Borgeren.

Jørgen! læs du da / det er en Eber-Driver
den Christoffer.

Jørgen.

Der haver udi Carnavalen været adskilli-
ge Momme Lystigheder.

Borgeren.

Hvor ligger den Sted Carnaval / Mester
Jørgen?

Jørgen

Jørgen.
Den ligger i Polen.

Sc. 2.

Gert Westphaler. Borgerne. Berten.
Gert.

God Dag Christoffer/ har I icke fornommet
noget til en Harslover/ som nyelig er
kommen til Byen?

Berten.

Nej jeg har icke Mester Gert! hvad skulde
den Harslover heede?

Gert.

Det maa Pocker vide; hand bestilte Loge-
mente i mit Huus/ og løb siden fra mig.

Berten.

Det var ilde giordt. Veed I ellers/
hvad I skal giøre for at hevne jer?

Gert.

Skam der veed.

Berten.

I skal reise til Harslev/ og bestille et Loge-
ment der i Byen igien/ og derpaa strax ogsaa
løbe bort/ det er min Troe det beste; saa er
den eene Bye den anden intet skyldig.

Gert.

Jeg troer neppe/ der er en Kroehuus-
Mand i Berden/ som jo harcellerer.

Berten.

Hvad vil I have at dricke Mester Gert?

Gert.

Giv mig en halv Potte Øl af det bedste.

Borgeren.

Jørgen Handffemager bliv J ved at læse/
saa slipper vi at snakke med Gert Westpha-
ler; thi vi kiender nok hans Snak; indlader
vi os kun aldrig saa lidet med ham/ er vi strax
fast.

Jørgen.

Fra Spir skriver mand/ at Chur-Førsten
af Menz med de andre Chur-Førster vare
forsamlede at beraadslaae om —

Borgeren.

Tøv lit Jøren! er Chur-Førsten af Menz
ogsaa icke Bisp?

Gert Westphaler.

Jeg horer Mossiørs/ at J taler om Chur-
Førsterne.

Jørgen.

Ja det er kun imellem os.

Gert.

Der ere 7 Chur-Førster in alles.

Jørgen.

Det veed vi heel vel Mester Gert.

Gert.

Tree af dem ere Geisslige/ og de andre
fem Verdslige.

Jørgen.

J har rett Mester Gert; 5 og 3 er 7.

Gert.

Nej jeg fortaledede mig/ der er kun fire
Verdslige.

Jør

Jørgen.

Det er got nok / men ingen spor jer derom.

Gert.

Alf de Geistlige er Erke-Bispen af Coln
den fornemmeste.

Jørgen.

Ach Herre Gott ! det er jo noget / som I
icke har fornøden at fortælle mig; jeg veed
det jo ligesaa vel som I.

Gert.

Derefter følger Erke-Bispen af Trier.

Jørgen.

Maa vi icke sidde i fred / vi taler ham jo
intet til.

Gert.

Den tredie er Erke-Bispen af Menz.

Jørgen.

I maa tale / hvad I vil / saa horer vi intet
dertil.

Gert.

De andre fire ere Verdslige. Jeg kand
icke erindre deres Navne / men jeg veed nok /
at de ere fire.

Jørgen.

Jeg var tilfreds / at I kom aldrig noget
ihu / saa blev mand i Røe for jer.

Gert.

Disse 7 Chur-Førster regierer det fjerde
Monarchie. Thi der har været 3 tilforn/
nemlig det Phrygiske / Elamitiske / og Meso-
potamiske / og dette er det sidste; naar Chur-
Førsterne gaar under / skal ogsaa Verden

forgaae efter Sybille Spaadom / derfor
 passer mand saa noje paa / at / saa snart
 Vanden gaar af en Chur-Første / vælger
 mand strax en anden ud i hans Sted / paa
 det at Verden icke skal forgaae / og har det
 stedse været saaledes practiseret siden Key-
 ser Augusti Tider / hvilken berømmelig Key-
 ser stiftede det fierde og sidste Monarchie ef-
 ter Sybille Begiering / som raadde ham at
 grunde det paa 7 Støtter; hvorpaa samme
 store Keyser gjorde to berømmelige Ting;
 (1) I det at hand udstrev ald Verden til
 Skat. (2) I det hand indstiftede de 7
 Chur-Førster. Paven var vel derimod /
 og sagde: Ithro Keyserl: Majestet / warum
 so viele Weltliche Fürsten auf einmahl zu
 machen? men Keyser Augustus / som var en
 Mand / der icke lod sig pirre noget ved / blev
 vred og svarede: Ihr Papstliche Excellenz!
 Ich will es so haben; hvorudover Paven
 strax faldt til Gode / og bad om Raade / ved
 hvilken Ydmyghed hand saa meget udvirke-
 de / at Keyseren tilstødde ham at gøre 16 Car-
 dinaler paa engang / hvilke ere ligesom Geis-
 lige Grever eller Baroner; thi Cardinalat-
 skabet falder alleene til den ældste Søn / men
 aldrig til Datter; thi hvis en Cardinal doer /
 og efterlader sig alleene Datter / falder Car-
 dinalatet til Paven igien.

De andre sniger sig ud af Bertshuset / og Mester
 Bert holder fast paa Jørgen Handstemager.

Vi har ogsaa haft Cardinaler her i gamle
Dage/ Jøren Handskemager / men nu er de
affskaffede.

Jøren.

Ej! Slip mig/ eller jeg gjør en Ulykke paa jer.

Gert.

Den sidste Danske Cardinal heedte Arcimboldius/ en Karl/ som ved Afslads-Breve
giorde saadan Skade/ og trækkede saa mange
Penge af Jylland/ at Landet har endnu
ikke kunnet komme sig igien. Jeg har der-
udover fattet saadant Had til Cardinaler/
Mester Jøren / at jeg kunde ikke bare mig /
om jeg saa en Cardinal / jeg jo slog ham lige
paa Dret og sagde:

(Sir Jøren Handskemager et par Drefigen i hans
Hidsighed.)

J Karle! J Blodsuere / sagde jeg/ J var
værd/ at mand skulde træde jer under Føde-
der. See! saa skulde mand gjøre med jer.

Slaar Jøren paa Gulvet og træder paa ham/ som
striger om Hielp.

Gert.

Om Forladelse / naar jeg kommer paa den
Materie/ blir jeg saa hidsig/ at jeg ikke kand
styre mig. J maa gierne slaae mig igien.
Summa Summarum samme Arcimboldius
var den sidste Cardinal udi Jylland; thi —

Jøren løber ud og straalet og Mester Gert efter hol-
dende ham i Haaret.

Sc. 3.

Berten (alleene.)

Dette gaar aldrig vel; hand kommer hid/
og stiller mig ved alle mine Giester/ ved ald
min Næring/ saa fremt her er Øvrighed i
Byen/ og jeg heeder Christoffer Petersen/ saa
skal Mester Bert icke have giordt det omsonst.
Ingen af dem betalte en Skilling/ da de gik
ud/ og jeg veed icke/ naar jeg saar mine Penge.
Lad mig see: Joren Handskemager fik fem
Kruus Dll/ hand er en langsom betaler/ jeg
kommer for Sikkerhed at skrive ham for 6
Kruus. Jens Buntmager 3/ jeg maa skrive
5; thi hand fand taale at betale. Christen
Møller maa jeg sætte 2 eller 3 Stræger til;
thi det er dog uretsfærdige Penge/ hand ha-
ver. Cantoren havde alleene 11 Kruus/ ham
vil jeg icke skrive højere; thi det er min bedste
Melke-Koe. Hvis vi havde os icke de Stræ-
ger forbeholden/ kunde ingen ærlig Mand
creditere; men det er icke nok/ at jeg saar
mine Penge igien; de gode Folk havde druk-
ket meere/ hvis de havde kunnet sidde i Koe.
Jeg er vis paa/ Cantoren havde endnu taget
11 Kruus paa sin Samvittighed til de andre;
thi hand er virkelig en af de bedste Folk her i
Byen/ der under en ærlig Borgermand en
Skilling. Men jeg skal hevne mig paa Me-
ster Bert/ om jeg ellers heeder Christoffer
Petersen; thi saar jeg icke Levn/ saa er min
Næ

Næring stoiten. Min beste Profit bestaar
derudi/ at jeg skiencker for Folk/ som kommer
i mit Huus. Jeg selger vel en hob Dll uden
Huset/ men baader icke saa meget derved;
thi de Folk/ som henter Dll/ vil have fuldt
Maal. Derimod skiencker jeg paa Skum
for andre got Folk/ som kommer i Huset/ saa
at altid Skummet bringer mig en Potte paa
fire Kander. Jeg vil icke tale om/ naar got
Folk blir drukne/ at jeg ofte kand give dem et
halv Kruus for et heelt/ hvilken Profit jeg
kand giøre med en god Samvittighed; thi
det er drukne Folk icke tienligt/ at de saar
Kruset fuld. Saa altid det Dll/ jeg selger
i Huset/ bringer mig dobbelt saa meget ind/
som det jeg selger uden Huset. Det er en
forbandet Karl med hans Snak/ hand har
det som en hidsig Feber/ hvis Dyrigheden i
Tide icke hemmer det/ saa jager hand os alle
af Byen. Der er saa mange Maader et
Menneske har at plage et andet med. Jeg
troer/ om mand syede Munden til paa den
Karl/ saa lærde hand sig til at snakke med
den anden Ende. Jeg har aldrig min Livs-
Tid kiendt Wagen dertil. Men jeg maa i
Tide tencke paa Raad derimod.

Hand bricker alle Slumpe udaf Kruene/ og
gaar ud.

Aæt. IV. Sc. I.

Gert (alleene.)

Det var mig en forbandet Harsløver.
Jeg har spildt den heele Dag bort paa
at leede efter ham / men forgiæves. Hille-
ment! nu kommer jeg ihu / at jeg skulde hen
til Apothekerens at afgjøre det andet. Mon
det icke skulde være for silde? dog hvor silde
det er / er det dog bedre at gaa derhen / end
at blive gandske borte.

Sc. 2.

Tobias Procurator. Berten.

Tobias kommer ind og banker paa Bertens
Dør.

Her Bert giv mig et Glas Brendeviin.
J plejer jo at have nogle Draaber / som
styrcker Hiertet.

Berten.

Serviteur Monsr. Tobias / hvor kommer
hand fra?

Tobias.

Det er jo jer lige meget.

Berten.

Herre Gott! J er udi saare ond Humeur
i Dag.

Tobias.

Ja / det er sant. Har J nogle Draaber /
saa lad mig strax saa dem.

Bert

Berten.

Men hvad skader jer da/ er der skeed nogen
Ulykke/ eller er der nogen Sag bleven forliget?

Tobias.

Ej du Narrenkopp; lad mig saa/ hvad jeg
begierer/ og holdt inde med saadan Snak.

Berten gaar ud efter Brendeviin/ medens den anden
sidder med Haanden under Kinden.

Berten.

Her er Brendeviin med Draaber i.

Tobias.

Jeres Staal/ Her Bert! det gjorde got;
hør Christoffer! nu vil jeg høre jer Betenk-
kende om noget; vil I nu domme om det er
ret eller ej. I veed nu/ at jeg er en ærlig Mand/
der vil ingens Ulykke/ og at jeg søger altid at
forlige fattige Folk/ som ingen Midler har at
søge Proceß med.

Berten.

Ja det er sant nok/ den Reputation har I
over den heele Bye. Men bør mand og icke
forlige rige Folk?

Tobias.

Nej! holdt sagt! saa maatte Sanden være
Procurator.

Berten.

Ja/ ja! det er menniskeligt.

Tobias.

Hvad menniskeligt! I taler som en Gaas;
jeg holder for/ det er urætt/ det er et Skielms-
stycke af en Procurator/ at forlige en Sag/

det er jo at sticke fra Byefogden / det er at
sticke fra Skriberen / det er at sticke fra sig
selv.

Berten.

Ja! det er saa vittloftig.

Tobias.

Nej her Christoffer! jeg vil bevise det saa
klarligt som 2 og 3 er 5; har en Skriver ret
til at tage Skrivers-Penge eller ej? siig mig
kun *ant*, *ant*.

Berten.

Hand har ret dertil; thi Loben siger / at
hand skal have Skrivers-Penge for Stev-
ninger og andet.

Tobias.

Naar nogen betar ham den Ret / gjør
hand vel eller ilde? svar kun *ant*, *ant*.

Berten.

Hand gjør ilde.

Tobias.

Ergo gjør een ilde / der forliger Sager /
hvoraf de Mænd skal leve; ja jeg tør si /
hand er en Tyv; thi Tyverie eller *Furtum* er
mange slags / I Karle / som icke har studeret /
kalder kun det Tyveri / at bryde ind i en
Mands Huus og sticke. Nej! Tyveri er
icke alleene at tage eens Gods og Penge
bort / men ogsaa at opsnappe det / som er paa
Vejen at blive hans / *ex utroq; capite actio
furti*; thi foruden det / som mand kalder
furtum manifestum, *non manifestum*, *furtum
conceptum oblatum*, er der ogsaa noget / som
mand

mand kalder *furtum prohibitum & non exhibitum*; til hvilken Classe kand henføres denne Casus; thi at hindre een udi at faa sine staalne Koster tilbage/ eller at hindre ham udi den retfærdige Gevinst/ som en er lovet/ er det samme; saaledes er det Tyveri/ at hindre og afvende en Flod at flyde til mig. Den/ som gjør det/ stjaeler det Vand fra mig/ som er paa Bejen at flyde til min Gaard. *Furtis actio competit ei, cum interest rem salvam fore*; saa lærde Tobias og jeg i gamle Dage paa juridiske Collegier.

Berten.

Jer troer nok/ det sidste er ret/ fordi det var saa meget Latin og Grædsk deri; men det som I sagde først alleene paa Dansk/ kunde jeg ikke begribe/ at det var ret.

Tobias.

Nu vil jeg tale tydeligere/ saa at I skal tage og føle derpaa; en god ærlig Mand her i Byen (jeg vil sætte Cantoren) er paa Bejen til jer Huus for at unde jer en Marks Penge eller to/ en anden møder ham/ og hindrer ham udi det Forsæt/ gjør hand vel eller ilde?

Berten.

Hand gjør som en Skielm; thi hand betager mig min Næring/ og stjaeler fra mig; derfor meener jeg paa saadant Fundament at stevne Bert Westphaler.

Tobias.

Hvad har hand giordt?

Berten.

Hand stilte mig i Dag ved alle mine Gie-
ster / de kunde icke være her lenger for hans
forbandede Snaak; men den eene sneeg sig
ud efter den anden. Hvad synes jer / Mon-
sieur Tobias / at jeg skal giøre herved?

Tobias.

J skal lade ham steone / lad kun mig raad-
de; jeg skal føre den Sag ud for jer som en
ærlig Mand. Vi skal actionere ham efter
den Artickel: *si quis panno rubro armentum*
fugaverit.

Berten.

Hvad er det paa Dansk?

Tobias.

Paa Dansk heeder det: dersom nogen ved
rødt Klæde giør Beester løbske.

Berten.

Men jeg veed jo / at Snaak er icke rødt Klæ-
de / og Handverks-Folk er icke Beester.

Tobias.

Det er sant nok / jeg veed jo vel / at Hand-
Verks-Folk kand icke holdes for Fæ / og at
Snaak er icke rødt Klæde. Men ligesom man
straffer een / der med rødt Klæde giør Føet
løbst og gall / Hosbonden til Skade / saa bør
og hand straffes / der med u-rimelig lang
Snaak giør de Borgerne løbske / og drev dem
af Huset / jer til Skade. Lad kun mig raade /
hand skal faa en Ulykke.

Ber-

Berten.

Men jeg er bange / at Sagen kand koste
mig meer at udføre / end Gevinsten kand bli-
ve.

Tobias.

Hvad vil det sige Christoffer ? vil I icke
staa paa jer Ret / gjør hand / maa stee / ligesaa
en anden gang. I maa drive paa den Sag
i det ringeste for jer Vres Skyld. Folk vil els-
lers pege Fingre ad jer / og sige / der gaar den
Slyngel Christoffer Persen / der icke torde
staa paa sin Ret. Jeg raader icke til Process
for det ringe Salarium / som jeg kand have
deraf / men / fordi I er min gode Ven / som jeg
nødig vilde skulde vederfares nogen Skam.

Berten.

Saa saar jeg da procedere mod ham ?

Tobias.

Ja vist / og det jo for jo bedre ; thi Sagen
kand I aldrig tabe. Der kommer M. Bert.
Lad os gaa.

Sc. 3.

Gert Westpphaler (alleene.)

Jeg veed icke / hvor det kommer / jeg har en
stet Skiebne udi denne By ; hvis jeg boede
paa et andet Sted / kunde jeg fortienne Penge
ved min Tale. Jeg troer icke noget Men-
ske / end icke mine Venner / skal sige / at jeg no-
gen Tid har fordt Snak paa Bane / at mand
har hørt mig tale om Veirigt / om Gifter-
maal / om Barselsstuer. Jeg fører lutter
Polis

Politiske og Udenlandske Discourser / som
icke findes udi mange Boger / og hvis Værdi
icke kand opvejes med det røde Guld. Er det
icke ubegribeligt / at saadan Slyngel / som
Jorgen Handskemager / tør foragte / og kaste
paa Nacken af min Tale; nu måtte jeg ham
igien for Apothekerens Dor / og hvorvel jeg
havde hastig Vrende / kunde jeg dog icke bare
mig at fare fort med min Tale; men hand
sleed sig løs. Men vilde nogen sige: hvorfor
kaster du da Perler for Svin / hvorfor spil-
der du u-nyttig kostbare Ord for Folk / som
have Esel-Orne? jeg svarer dertil / naar jeg
har begyndt en Discours / maa jeg fuldende
den. Det er saa min Natur; thi jeg kand
aldrig ærgre mig meer / end / naar een har
hørdt Begyndelsen af min Tale / og icke vil
holde ud til Enden. Derfor skal Joren
Handskemager høre i Dag Slutningen af
det / jeg begyndte at fortælle ham / om jeg end
skal bryde ind i hans Huus med Magt. Men
hillement! jeg forsommer mit Vrende. Jeg
maa bancke paa.

Sc. 4.

Apothekerens Dreng. M. Gert.
Gert.

Serviteur Jesper! er Apothekeren hjemme?
Jesper.

Jo hand er nok hjemme / men er icke at faa
i Tale; thi den heele Doctor Grad er her i
Dag. Gert.

Gert.

Hvad er da at bestille?

Jesper.

Her holdes Visitak. Men Husbond bad mig/ at/ naar Mester Gert kom/ at jeg skulde falde paa Mammesellen.

Gert.

Got nok / siig / at jeg er her at opvarte hende.

Maria. Mester Gert.

Marie.

Tiennerinde Mester Gert.

Gert.

Skylldigste Tienner Mammeselle / jeg er bange / at jeg kommer i ubeleilig Tid.

Marie.

Hvi saa?

Gert.

Jeg horer / at her er Visitak i Dag.

Marie.

Det gaar mig icke an. Naar der er Visitak hos min Mama / saa er jeg gestæftig. Men dette angaar kun eene Mandsofskene.

Gert.

Jeg hordte der var saadan Stoien og Alarm i den store Stue / som der kunde have været holdet en Rigs eller Kreds-Dag.

Marie.

Hvad vil det sige : Kreds-Dag.

Gert.

Det er mig kiert Mammeselle / at hun spør mig derom.

Ma

Marie.

Jeg vil dog icke bemoje ham med at fortælle det denne gang.

Gert.

Thi jeg veed saa vel Beskeed derom/ som nogen her udi Byen.

Marie.

Jeg tviler icke derpaa. Men jeg onsker dog/ at det maa blive til en anden Dag.

Gert.

Mand maa giøre vel Forstel/ min hierte Nameselle/ paa Reichs-Tagen und Kreids-Tagen.

Marie.

Ja jeg troer det nok; thi der er stor Forstel paa et Rige og et stycke Kride.

Gert.

Nej/ det kommer icke deraf. Jeg skal fortælle hende først/ hvad en Reichs-Tag er; en Reichs-Tag kaldes sammen af de 7 Churførster.

Fortæller saa videre den heele Historie om Churførsterne.

Marie.

Monsieur! jeg har icke Stunder at høre meer: vil I være saa god og besøge os oftere/ skal det være os kiert/ besynderlig/ om I kand treffe paa de Tider/ som jeg icke er hjemme: ellers vil jeg bede/ I er saa god at fortælle min Kat Resten af Historien; thi hand forstaar den ligesaa vel/ som jeg. Adieu.

Gert.

Gert.

Det var/ min Troe/ reene Ord for Penge.
Jeg seer nok / at jeg gjør mig forhadet i denne
Bye ved min Tale; jeg skal forsvære at lække
min Mund op oftere; thi disse Folk her i
Byen er det icke værd. Man blir forhadet
just for det / som man burde elskes og æres for.
Jeg maa hjem/ og sige Mutter/ hvor haanlig
jeg blev modtagen.

Gaar ud.

Sc. 5.

Gunild.

Nu maa jeg hen at høre / hvordan min
Søn har forrettet sit Værende. Det er noget
underligt med den Karl. Familien staar
ham an. Hand er forliebt i Mammesellen.
Hans Person staar hende an. Forældrene
har banet Bejen. Hand har været paa Be-
jen saa ofte at fri / og dog altid med uforrettet
Sag er kommen tilbage. Jeg vil icke haabe/
at det er ogsaa saaledes denne gang tilgaaet.
Men der seer jeg Mammesellen. Tiennerin-
de min hierte tilkommende Sviger-Datter!

Marie.

Den Titel tilkommer mig aldeles icke.
Hun behager kun at skiemte med sin Tien-
nerinde.

Gunild.

Hvi saa? min Søn har jo været her efter
Begiering.

Ma

Marie.

Det er sant nok.

Gunild.

Og som jeg haaber forrettet sit Vrende.

Marie.

Det fand jeg ej heller nægte. Hand havde sat sig for at komme hid for at underrette mig udi den Tydske Stat/ og viise/ paa hvad God Regimentet staar i Tydskland. Det samme forrettede hand saa meget vel/ saa at jeg aldeles intet fandt Klage/ uden der over/ at Discoursen varede for lenge.

Gunild.

Talede hand da intet om Kierlighed?

Marie.

Nej Madame. Saa lenge hand talede med mig/ var hand paa den anden Side af Rhin-Strommen/ og gik alt dybere og dybere ind i Tydskland/ saa jeg derover af Frygt for at blive omsider bragt hen til Tyrkiet maatte tage Flugten/ og bede ham fortælle min Kat Resten. Men der er Batter/ nu fand Madame høre hans Betenckende derover.

Sc. 6.

Gilbert. Gunild. Marie.

Gilbert.

Madam! hun maa forlade mig/ at jeg taler noget plumpt. Jeg vil aldeles her/ efter icke have hverken hendes eller hendes
Sons

Sons Gang i mit Huus / saasom vi har icke
i Sinde at lade os tage ved Næsen oftere/
og tilstæde / at vort Huus blir giordt til en
Fabel.

Gunild (grædende.)

Ach Hr. Apotheker! jeg fand icke beskrive/
hvor meget dette gaar mig til Hierte. Jeg
tilstaar / at min Søn har den Feil / at / naar
hand kommer paa sin gamle Snak / glem-
mer hand alt andet / hvad hand skal forrette.
Men naar mand undtager den Skrobelig-
hed / Hr. Apotheker / saa er der meere got end
ondt hos ham. Hand er from / en god Huus-
holder / har heele Aar icke en Ruus paa / spil-
ler og icke / er flittig i sin Profession.

Gilbert.

Jeg tilstaar alt dette Madame! derfor
tilsteder jeg ham gierne at omgaaes med mi-
ne Sønne / som hand fand holde Collegium
eller Lectie for. Men min Datter skal hand
blive fra ; thi det staar hende icke an at gaa
paa Lectie.

Gunild lader som hun daaner.

Ach! Ach!

Gilbert.

Hillement! Konen faar ondt. Spring
ind Mariken / og tag den Flaske / Numer 3/
som staar paa den fjerde Hylde.

Hun kommer ind med Flasken / som mand sver hende
at lugte til.

Gilbert

Gilbert.

Hør Madam! tag sig da dette icke saa nær. Hvad vil det sige / om jer Son icke faar min Datter? hand kand jo altid giøre ligesaa got Parti.

Gunild.

Ach Hr. Apotheker! giør mig dog den Tieniste at have Saalmodighed end engang for at undgaa Folckes Snak. Troe mig / hand skal icke blive fixeret oftere.

Gilbert.

Nu nu Madam! giv jer da tilfreds. Lad ham da komme end engang / og giøre Alvor deraf.

Gunild.

Sack Hr. Apotheker. Løber hand end engang med Liimstangen / skal jeg icke kiende ham for min Son meer.

Gilbert.

Adieu da.

De gaar bort.

Sc. 7.

Gunild. Mester Bert.

Gunild.

Ach jeg elendige Menniste! den Son bringer mig i Graven; men see! der er hand. For din liderlige og vanartige Karl understaa dig til at møde for mit Ansigt. Jeg er gall / at jeg legger saadant paa Hiertet; thi jeg burdte have slaaet Haanden af dig for lenge

lenge siden. Hvorledes har du forrettet dit
Ærende ogsaa denne gang hos Apothekeren?
Gert.

Vel nok Mutter/ alleene at Mammesellen
var noget for hastig.

Gunild.

Det er at sige/ hun vilde icke sidde heele
Timer og hore paa din forbandet Snak.
Din vanartige Skielm! (gir ham et Ørefigen)
Sig mig (gir ham et paa den anden Side) hvorfor
gik du hen til Apothekeren? var det for at
tale om Stats-Sager?

Gert.

Mammesellen spurdte mig/hvad en Kreds
eller Rigs-Dag var i Tydskland/ saa veed
jeg jo/ at jeg maatte underrette hende derom/
hvilket mand icke fandt gjøre/ uden mand be-
skriver Chur-Førsterne/ og viser nemlig/ at
de ere 7 in alles/ nemlig 3 Geistlige og 4re
Verdslige. Som for Exempel: de Geist-
lige ere Chur-Førsten af Coln

Gunild (gir ham et par Ørefigen igien)

See! der har du et par af de Geistlige
og Høylærde efter Colns Bægt. Vil du
nu holde din Mund.

Gert.

Ach Mutter! vær dog icke saa vred paa
mig. Still Apothekeren end engang til-
freds. Jeg skal/ min Troe/ icke opholde
Jomfruen oftere med Snak/ og gaa uden
om/ men strax lige til/ saa at hun skal være
fornøjet med mig.

Gun

Gunild.

Hør Gert! den Brede/ jeg lader see mod
dig/ reiser sig af lutter Kierlighed. Jeg har
end engang/ dig uafvendende/ stillet Apothe-
keren tilfreds; gaaf derfor nu paa staaende
Gud lige der hen/ men viid der hos/ at der
som du fører dig ogsaa denne gang op/ som
tilforn/ skal jeg aldrig kiende dig for min
Søn meere.

Gaar bort. Mester Gert gaar strax hen/ og bank-
ter paa. Mammesellen kommer selv ud.

Sc. 8.

Marie. Mester Gert.

Velkommen tilbage min kære Mester Gert!
(Mester Gert.)

Ydmygste Diener min hierte Zomfrue/
jeg beder tusind gange Forladelse/ at jeg for-
tørnede hende sidst med min lange Tale.

Marie.
Det er ham alt forladt min kære Me-
ster Gert!

Gert.
Jeg beder/ Zomfruen icke vil regne mig
det til onde.

Marie.
Aldeeles icke. Hans gode Moor har alt
stillet min Papa og mig tilfreds igien.

Gert.
Jeg bekiender/ min hierte Zomfrue/ at jeg
snacker undertiden noget meget.

Mar

Marie.

Ja det har jeg og mercket.

Gert.

Mange legger mig det til en Lyde / men
der findes dog visse brave Folk / som skionne
derpaa.

Marie.

Det vil icke sige Mester Gert / naar mand
icke taler saa meget i Uide.

Gert.

Men har da Jomfruen af-Hiertet forladt
mig min forrige Forseelse ?

Marie.

Ja jeg har / Mester Gert / af mit gandske
Hierte.

Gert (kysser paa hendes Haand)

Jeg vil tiene hende / min hierte Jomfrue !
vi / som har reist Udenlands / har gierne den
Syge eller Dnm / hvad mand kand kalde det /
at vi vil fortælle / hvad vi har hørt og seet paa
fremmede Stæder / for at lade see / vi ere in-
gen Hiemsfodinger.

Marie.

Har da Mester Gert reist Udenlands ?
det har jeg / min Troe / aldrig vidst.

Gert.

Jo mend. Jeg reiste engang fra Haders-
løv til Kiel / men glemmer aldrig den Reise.

Fortæller den heele Reise igien ; omsider gaar Jom-
fruen ud. Hand gaar og spadserer ved ren af
Gangene / og meener / hun skal komme tilbage

R

Men.

Men hun lar sig see oven Gangen med en Staal
Bånd/ som hun slaar over hans Hoved/ sigende:
Kom saa igien/ og fixer os oftere.

Mester Gert (gaar hen til den anden Side med ned-
slagen Hoved/ og spadserer op og ned)

Men hvad mon det er for en Mand? hand
gloer/ som hand icke havde seet et Huns til-
forn. Det maa være en fremmed.

Sc. 9.

En Glensborger. Mester Gert.

Glensborgern.

Her maa vist boe en Balbeer; jeg seer/
der henger Sæde ud. Hor! er jer Mester
hiemme.

Mester Gert.

Er der noget til Tienniste min Herre?

Glensborgern.

Jeg vilde gierne have mit Skæg af mig.

Gert.

Det skal strax stee. Vil Monsieur beha-
ge at sætte sig ned.

Hand balberer ham.

Glensborgern.

Er her noget nyt i Byen?

Gert.

Jeg veed/ min Troe/ icke. Jeg har der-
foruden forsvoret/ at fortælle nogen Ting.
Folk her i Byen er ickun for at æde og dricke/
og gider icke høre tale.

Glensborgern.

Da er jeg en stor Liebhabere af Discours-
ser.

Gert.

Gert.

Hvor fra er min Herre med Permission?

Glensborgern.

Jeg er fra Glensborg.

Gert.

Mig siunes / jeg har haft den Ære at see ham udi Kiel.

Glensborgeren.

Kand nok være. Har da Mester været udi Kiel.

Gert.

I Kiel! ja vist / jeg glemmer aldrig den Reise. Jeg skal fortælle min Herre / hvorledes tilgik.

Fortæller den heele Reise. (Det staar til Acteuren at gjøre den saa vittøstlig som hand vil.)

Midlertid raaber den anden / at Skægget er vel nok afraget / for at komme des hastigere løs / men hand maa holde ud.

Glensborgern (sagte)

Jeg skal / min Troe / betale ham med samme Myndt.

Jeg har faat en slem Byld bag mit Dre / Mester / veed hand ingen Raad derfor?

Gert.

Den gaar nok bort af sig selv; jeg vilde ønske / jeg havde saadan Byld / thi det er meget sundt.

Glensborgern.

Gid jeg kunde overdrage jer min. Jeg vil ellers fortælle kortelig / hvorledes jeg fik den Byld.

R 2

Gert.

Gert.

Min Herre! jeg skal hen at barbere en anden strax/ jeg vilde gierne bede/ at hand vilde betale mig for min hafte Umage.

Glensborgeren.

Forst havde jeg udi 3 Dage en stor Pine paa den Sted/ hvor Bylden nu er. Dog det var endelig icke paa samme Sted/ men en Tommebred derfra. Udi 3 Dage eller jeg troer gar 4 Dage/ nej det var kun 3 Dage/ sandt jeg stor Pine/ uden at see ringeste Eegn.

Mester Gert.

Det kand nok være Monsieur! hand er ellers saa god/ og glemmer icke mit Solarium.

Glensborgeren.

Summa Summarum efter at jeg havde solet den Pine udi 4 Dage (jeg sætter endnu 4 Dage; thi nu erindrer jeg mig det) det er ellers underligt med Menniskens Ihukommelse/ naar mand meest vil giøre sig Umage at erindre en Ting/ saa kand Pocker icke hitte den/ og naar mand icke tencker derpaa/ falder det ind af sig selv.

Gert.

Om Monsieurs Ihukommelse ogsaa her udi naar ham feil/ saa vil jeg tage mig den Frihed til at erindre ham om det/ mig tilkommer for min Umage.

Glens

Glensborgeren.

Jeg skal / min Troe / icke glemme ham.
Imidlertid / mens denne Pine varede / svæ-
dede jeg forskreckelig bag Dret. Det var
saadan underlig Sved / Mester; den var
ligesom et Liim / naar jeg tog den mellem
Fingrene / og lugtede / reverenter talt / lige-
som (jeg tør icke sige)

Gert.

Monsieur med et Ord at sige: Sæbe og
Kniv koster Penge.

Glensborgeren.

Det nægter jo ingen / Mester? nu skal vi
strax komme til Sagen. Endelig brød det
ud til en rød Flek / som nu var liden / som et
Naalehoved / nu blev stor som en Erte / nu
liden igien / nu stor / nu liden igien / nu stor /
atter liden igien / atter stor / nu som et Naale-
Hoved / som sagt er / nu som en Erte.

M. Gert.

Frem og tilbage er en lang Vej / Lands-
mand / gaar alle Glensborger Historier i den
Melodie / saa gid Fanden have Resten. Jeg
skal / min Troe / betale mig dobbelt / baade
for min Umage og Tids- Spilde.

Glensborgeren.

Efter at denne Plet have været udi nogle
Dage / og jeg imidlertid soled stor Pine (jeg
glemte at sige dette / at / jo mindre Pletten
var / jo større var Pinen; thi naar den var
kun som et Naalehoved / havde jeg ingen Lise
hver

hverken Nat eller Dag / derimod / naar den
var som et Ert / soledet jeg kun lidet dertil.
Ligesom Pletten tog af / saa tog Vinen til /
og / ligesom Pletten tog til / saa tog Vinen af /
liden Plet stor Pine / og liden Pine stor Plet /
Mester forstaar vel min Meening?

Gert.

Ach! jeg blir gall over denne Snak. Hor
Landsmand! hvis —
Glensborgeren.

Nu kommer jeg strax til Sagen; endelig
efter at jeg havde udstaaet denne Pine i nogle
Dage meere og mindre / ligesom Pletten var
stor og liden til / som foromtalt er / og icke no
dig at repetere / brod det omsider ud til en
Byld / hvis Begyndelse til Bort og Afstagselse
jeg kortelig her vil fortælle.

Gert.

J skal / saa sant jeg er en ærlig Mand / be
tale mig for min Tids Spilde.

Glensborgeren.

Vi skal nok komme til rette / Mester! no
get kand afqvittes i den Kielske Reise. Men
hvor var det jeg slap?

Gert.

Jeg veed Fanden / hverken hvor J begynd
te / eller J slap. Lad mig gaa. J maa behol
de de Penge / J er mig skyldig / med al min
Ulykke.

Glensborgeren.

Ej! det er underlige Folk i denne By / som
icke

icke kand hore Folk tale. Nu skal jeg strax
komme til ende / og saa vil vi giore Regning.
Bylden var i forstningen gandske pletted.
Det er at sige gandske fuld med smaa Plet-
ter. Jeg veed icke / om Mester begriber min
Meening?

Gert.

Hør Landsmand! gaa af mit Huus / jeg
lader jer ellers trecke ud.

Glensborgeren.

Men saa gif Pletterne bort / saa kom de
igien / saa gif de bort / saa kom de igien / saa
gif de atter bort / saa kom de igien / saa bort /
saa igien. En Dag utallige Pletter / en an-
den ingen.

Gert.

A . . . A . . . A . . . Mutter! kom ind
til hielp! her er kommen en Lucifer fra Glens-
borg i mit Huus.

Glensborgeren.

Saa vil jeg da gaa.

Gert.

Gaa Fanden i Bولد. Det var en for-
bandet Karl / mand klager over mig i Byen /
at jeg taler for meget / men jeg er kun en
Sincke mod denne Karl. Skam saa hand
for mine 8 sk ; thi jeg barberer dog ingen
fremmed ringere. Dog er jeg glad / at jeg
slap ham med den Forliis. Det fortrod
mig meest / at hand vilde ligne sin Historie
ved min / ligesom det var icke meere vigtigt

at reise Udenlands/ end som at faa en raad-
den Bylde bag Dret. Jeg tilstaar gierne/
at jeg taler meget/ det har jeg efter min Far;
men hand fordte ingen Gladder/ og det gior
jeg icke heller. De got Folk her i Byen vil
nok sayne mig engang/ naar jeg er død/ og
sige: Fanden fare i Gert Westphaler/ hand
var dog bedre Mand/ end vi holdt ham for
at være; thi siden hand døde/ er her icke een
i Byen/ der veed saa at tale om Udenlandste
Sager. Ja de vil sige: gid vi kunde grave
ham levende op af Jorden igien. Saa
leng Ffolk lever/ agter mand dem icke/ men
de ere icke død/ forend det fortryder dem.
Alvindsyge er ogsaa maa stee til Deels Mar-
sag derudi. Mand seer/ at jeg forer Dis-
scoursen alleene i alle Geldskabe. Andre
vil gierne tale med; men kand icke; og der-
for lider icke at høre mig tale. Hvorfor
hader Jorgen Handstemager mig meest af
alle? just fordi hand heldst af alle Folk her
i Byen vil give et Ord i Lavet med; men
tor icke føre nogen politisk Tale/ naar jeg er
tilstæde; thi hand veed/ at jeg hugger ham
strax i Glancken/ saasom jeg forstaar mine
Politica bedre end hand. Jeg har ofte
mercket det/ at/ saa tit jeg kommer i hans
Geldskab/ stiller hand sig gandske taus an/
ligesom hand vil indbilde Folk/ at hand er
af de kloge Mand/ der taler lit/ og grunder
meer. Det er saa en gemmel Stræg af visse
Dof

Dofinere / der intet forstaar / og derfor gjør
sig en grundig Miine / og tier / naar lærde
Folk / som jeg eller andre / er tilstæde. Da de
dog med ald deres Grund en tencker icke meer
end en Hest eller et Saar; skal jeg nu derfor
lade mig Munden binde? nej! jeg vil heller
være misundet end foragtet. Jeg vil heller
Folk skal sige: der sidder en carnallioff Tunge
paa den Karl / end de skal sige: den Karl sid-
der som en dum Fæhund eller Skabhals / der
har hverken Maal eller Mæle. Men hvad
mon disse Mænd vil her?

Sc. 10.

Evende Bestickelses-Mænd. Gert West-
phaler.

De tvinde Mænd.

Hans Tierner Mester Gert! det gjør os
ondt / at vi skal komme til ham med saadant
Vrende.

Gert.

Hvad Vrende er det?

Evende Mænd.

Bit I være saa god at læse dette.

Gert læser Stevningen.

Christoffer Pedersen Borger og Ol-
fapper her ibidem / finder sig høylig be-
sørget over Belagte og Kunst-erfahne
Sr. Gert Westphaler Barster her sam-
mesteds / fordi hand ved urimelig / lang
og tiedommelig Snak haver kommet alle

fornævnte Christoffer Pedersens Giest
til at bortløbe udaf hans Huus / han
nem til ubodelig Skade udi sin Næring /
hvoraf hand med Kone og Born skulle leve /
sampt skatte og skyld. Derved hand for
meener / at fornævnte Gert Westphaler høv
lig har forgrebet sig mod Gieste-Retten.
Thi gives fornævnte Gert Westphaler lov
lig Gieste-Rettes Varsel herom i Gieste
Retten at møde / som holdes i Eftermiddag
Klocken 5 i Bye-Fogdens store Stue her i
Staden / Vidner og Attester at høre / paa
Sporsmaal at svare / og Dom at lide for
slig sin formastelig Udsærd / alt efter den
Trettesættelse / som Citanten aater yderligere
at lade giøre / ladende ingen Udeblivelse stee
under Faldsmaal

Hvad Pocker er dette? det er paa sin
Tyrkisk at handle med Golt.

Tvende Mænd.

Her Mester Gert! J maa icke tale saaledes;
J kand derudover komme i Fortræd.

Gert.

Er det Christeligt? Kunde saadant vedvæ
fares mig / om jeg havde været i Tyrkiet?
lad os kun icke spøge og efterabe Barbariske
og Tyrkiske Moder / vi veed icke selv / hvor
nær Faren er os / hvor snart det er ude med
Christendommen. Tyrken har alt de 3 Par
ter af Verden inde / og Christendommen er
kun den fjerde; thi det er forfæckeligt / Mos
fiers /

fiors/ hvorledes Tyrken har taget til i disse
sidste Tider; thi naar vi efterseer/ hvad
Mahometh den første Tyrkiske Keyser var/
da var det en sulten Hund/ der havde icke
engang/ hvad hand skulde bide eller brende;
hand tiende udi en Urte-Boe/ og var som
Provisor for en Enke/ hvilken hand siden fik
til ægte/ og bekom Midler med.

En anden Tvende Mænd.

Ja det er nok Mester Gert. Stevningen
er ham forbyndet/ farvel.

Gert.

Nej her kun Mossiors! et Djeblif. Saa
snart Mahometh havde faat Penger i Hæn-
der/ førde hand sig strax op/ som en Baron/
tillagde sig en forgyldt Bogn med Speil-
Glas udi/ og fire Laaveier/ anrettede Lystig-
heder og Giestebüder/ og derved fik mange
Venner/ og et stort Anhang/ saa at hand
først undertvang heele Mesopotamie Bye/
som hand boede udi; derefter gik videre/ tog
ind Jerusalem og Trapezundt. Sat Christ-
ne Folk paa Spid/ stegte og aad dem op/ hvor
hand kom/ og med det Blod/ som hand tap-
pede af dem/ skrev Alcoranen/ en stor Bog/
fast fire gange saa tyck/ som Jertegns Po-
still. Hans Efterkommere har trædet i
hans Godspor — Bær saa god at bie
lit/ nu er det ude; og undertvinget sig tre
fuldkomne Parter af Verden.

De tvende Mænd.

Ej Landsmand! slipp eller J faar Hugg.

Gert.

Gid det maa icke skee udi min Tid det /
som Sybille har spaaet / at Tyrken skal vane
de sine Heste udi Limfjorden / hej! hej! biev
lit / nu er det ude. Hej! hej! gaa da J Slynge
le lenge nok / jeg maa hiem at fortælle min
Moor denne Sag.

SC. II.

Tobias Procurator (alleene.)

Ach! nu kommer jeg mig lit igien / efter
som jeg faar noget at bestille; jeg kand icke
være orkesløs; jeg kand for min Dod icke
være orkesløs; den lille Gevinst / som er deraf
ved / er ogsaa god / men det er det minste / som
jeg seer efter / min Glæde i Verden er / at jeg
kand have noget at bestille / lade see / hvad jeg
duer til / og tiene min Næste. Jeg burde dog
icke være her i Byen / sant at sige; thi jeg er
for lærd til at være Procurator i Jylland.
Naar jeg ret vil giøre mig Illmage / og tale
Jaridisk / sidder Byefogden og gaber / som
hand var fortabt; thi hand forstaar icke et
Ord af alt / hvad jeg siger. Men jeg kand
have min Lyst deraf undertiden at plage
ham / og hugge ham i Glancken nu med en
ut rubi, nu med en uti possideri, nu distangvere
mellum maleficium & quasi maleficium, nu
citare et Senatus Consultum Servianum, nu et
quasi

quasi Servianum, hvorved jeg vinder man-
 gen vanskelig Sag. Thi (uden at tale ilde
 om sin Dyrighed) saa er Byefogden lit stor-
 agtig/ saa at/ forend hand vil lade sig merke/
 at hand icke forstaar mine *Terminos*, opoffrer
 hand heller min Contrapart; jeg glemmer
 aldrig/ hvorledes jeg i Fior kom ham til at
 svæde over en *Condictio indebiti*, hvilken jeg
 citerede/ hvor vel det icke var *Condictio inde-*
biti, hand sagde/ hvor vel hand icke forstod
 det/ Tobias I har ret/ saa at jeg vinder
 mange Sager/ som jeg useilbar ellers tabte/
 dersom jeg forde dem ud paa reent Dansk.
 Engang var hand dog saa forbandet/ at
 hand feldte saadan Dom: udi det som
 blev ageret paa Dansk i denne Sag har
 N. N. ret; angaaende Latinen/ da ophæ-
 ves Omkostningen paa begge Sider. Men
 der seer jeg Mester Gert kommer. Jeg kand
 ogsaa tage hans Sag an; thi hand er en
 raisonnable Mand. Men jeg maa raad-
 fore mig først med min Samvittighed/ om
 jeg kand tage begge Parter Sag an paa
 engang. Hor Monsieur Samvittighed!
 jeg tilspørger dig/ om jeg kand giøre saadant
 uden Synd/ heldst efterdi jeg er en fattig
 Mand/ og begge Parter har noget til beste.
 (Svarer selv udi en fin Tone for Samvittigheden:)
 Ja vist! ja vist! ja vist! kand du giøre det/
Domine Tobia, utriusque juris studiose & Advoca-
te doctissime. Got/ got/ Monsieur Sam-
 vittig

vittighed! jeg vil og gjøre det. Naar een
har raadfort sig med sin Samvittighed / er
det ham jo nok.

SC. 12.

Tobias. Mester Gert.

Tobias.

Serviteur Mester Gert! I seer saa trau-
rig ud i Dag.

Gert.

Ach! Hr. Advocat! her er onde Mennis-
ker i denne Bye.

Tobias.

Det er sant Mester Gert. Tent engang/
om her ické var Lov og Ræt / Dyrighed og
Procuratores / som straffe Ondskab og for-
svarde Uskyldige / hvorledes det da vilde gaa.

Gert.

Hr. Advocat! vil I tage en Sag an for
mig.

Tobias.

Mod hvem?

Gert.

Mod Christoffer Persen.

Tobias.

Ja nok / men med Condition / at I ické
siger ham det / ellers crediterer hand mig
aldrig et Kruus Oll ostere.

Gert.

Nej / hand skal / min Troe / aldrig faa det
at vide af min Mund.

Tobias

Tobias.

Hvorfor har hand da ladet ham stævne?

Gert.

Hand foregiver / at jeg ved unyttig lang
Snak har drevet hans Giester af Huset.

Tobias.

Hør Mester Gert! I skal tage en Contra-
Stævning.

Gert.

Men hvorpaa skal jeg grunde den Contra-
Stævning?

Tobias.

Ej! lad kun mig raade / jeg skal nok hitte
paa noget / ellers maatte jeg i de have stude-
ret mine Jura. Hør! de Mænd / som løbe
ud af Stuen for icke at høre paa jer Snak /
hvorfors løb de bort? det var jo ligesaa me-
get / som de vilde sige / vi vil icke høre paa den
Ordgydere lenger.

Gert.

Ja det er sant. Men ingen sagde dog de
Ord.

Tobias.

Det er lige meget; naar en vifer en Mand /
der har en galant Kone / to Jingle / er det icke
ligesaa fuldkommen / som hand kalder ham
Hanreeder / her er vel icke *Actio directa*, men
dog *Actio utilis*, *qua non ex verbis legis*, sed
ex interpretatione petenda est.

Gert.

Det er Giesterne angaaende; men hvors
ledes skal jeg stævne Berten / som kunde als
deeles intet dertil?

Tos

Tobias.

Berten? ha! ha! hand bør svare til den
Tort og Skade / som skeer i hans Huus /
tenerur ex quasi maleficio.

Gert.

Paa den Maade kunde jeg ogsaa for nogle
Aar have stevnet en Bert to Mile fra Hars-
løv / udi hvis Huus mig skeede en Tort /
saasom jeg der drack Duus med Bodelen af
Glesvig / hvilken jeg tog for en fornemme
Mand. Jeg skal fortælle Hr. Advocat for-
telig Historien: jeg rejste engang fra Hars-
løv til Kiel / blant andre / saa var i Folge med
os en Hattemager = Svend —

Tobias.

Og det efter den Artikkel: *Exercitor na-
vis aut caupona aut stabuli de dolo aut iniu-
ria, quæ in navi aut caupona aut stabulo fa-
cta erit, quasi ex maleficio teneri videtur.*

Gert.

Samme Hattemager = Svend var en
brav stycke Karl / som boer endnu udi Kiel.

Tobias.

*Si modo ipsius nullum est maleficio, sed
alicuius eorum, quorum opera navem aut cau-
ponam aut stabulum exercet.*

Gert.

Og holdes for en af de beste Mestere sam-
mesteds.

Tobias.

*Cum enim neq; ex maleficio neq; ex contractu
adversus eum constituta sit actio.*

Gert.

Gert.

Alle Hatter/ jeg har brugt i lang Tid/ er
af hans Arbeid.

Tobias.

*Et aliquatenus res est, quod malorum ho-
minum opera uteretur.*

Gert.

Thi hand gjør dem saa ærlige og trofaste/
som ingen udi Jylland.

Tobias.

Ideo ex quasi maleficio teneri videtur.

Gert.

Summa Summarum vi reiser sammen til
Kiel.

Tobias.

In his autem casibus in factum actio competit.

Gert.

Ei! jeg kand icke komme til rette med de
Mennisker/ som taler saa meget.

Tobias.

Jeg icke heller.

Gert.

Lad os begge da holde op at tale om de
Materier.

Tobias.

Ja nok.

Gert.

Men J kand jo sagte hore Enden af min
Historie / jeg skal gjøre den saa kort / som
mueligt. Summa Summarum vi reiser
sammen til Kiel.

Tobias

Tobias.

*Qua heredi quidem datur, adversus ha-
redem autem non competit.*

De taler det sidste begge paa engang.

Gert (holder for Dræne.)

Ej! holdt dog op med jer Latinste Snak.
En ærlig Mand kand jo icke saa et Ord ind-
fort.

Tobias.

Saa lenge som J reiser fra Haderslov til
Kiel / saa lenge taler jeg Latiin. Ellers var
det nok saa got / at J gif hen og kiøbte stems-
plet Papiir til Stevningen. Naar J har
fort Sagen til Ende / maa J gierne snakke
om jer Reise / saa lenge jer lyster.

Gert.

Maa jeg det? saa vil jeg strax gaa efter
Papiir.

Tobias.

Ja vist.

Gert.

Vil Advocaten da erindre / hvor det var/
jeg slap?

Tobias.

Ja! Ja!

SC. 13.

Tobias (alleene.)

Hvis alle udi Byen havde det Greb / som
jeg har / at holde Gert Westphaler i Tømme /
skulde hand snart blive taus; thi en Gief eu-
reres allerbest af den / der stiller sig meer nar-
agtig

agtig an end anden. Ligesom / naar mand vil venne en fra at lyve / skal mand lyve lige saa sterkt som hand; thi dersom mand straffer ham derfor / og siger / at det er icke sant / gior hand sin Saligheds Eed paa / at det er gandske vist / og saa kommer mand ingen Vej. Saaledes / naar een siger / hand er falden ned af et Klocke - Taarn uden Skade paa Hovedet / skal den anden sige / at hand er falden ned af Maanen paa Hovedet / og besunder sig meget vel derefter. Ellers troer jeg virkelig / at Gert Westphaler gif saa bedrovet bort over det / at hand icke kunde fuldføre sin Historie / som om hand havde tabt sin Sag. Nu vil jeg hen og agere for begge Parterne; thi det er at staa to Fluier med en Smecke. Jeg maa strax hen til Byesfogden.

Act. V. Scen. i.

Byefogden. Tobias.

Tobias.

Edmuygste Zienner Hr. Byefoget; jeg kommer i Dag frem med en meget underlig Sag. Christoffer Persen vil have Dom over Gert Westphaler / fordi hand har snacket alle hans Giester udaf Huset.

Byefogden.

Hvad skal mand giøre med den Sag / Monsieur Tobias! mand kand jo icke straffe ham for hans Tale / uden hand har brugt Skjendsord?

To

Tobias.

Det er sant nok / men som det er en underlig Sag / saa skulde der og feldes en underlig Dom.

Byefogden.

Jeg veed icke anden Dom / end at Processens Omkostninger ophæves paa begge Sider.

Tobias.

Nej Her Byefoget! hand veed jo / at alle Folk klager over Mester Gert / at hand dræber dem med formegen Snak. Nu kunde Hr. Byefoget fælde en Dom / hvorved heele Staden skeede en Tierniste / og hvorved og Byefogden kunde indlegge Hæ.

Byefogden.

Hvorledes da?

Tobias.

Mand kunde domme Gert Westphaler til udi 3 Dage icke at snakke.

Byefogden.

Det er artigt nok. Gør dem da kun hid i mit Huus.

Sc 2.

Byefogden (alleene.)

Det er en pudseertlig Karl den Tobias / hvem Pocker anden skulde hitte paa saadane Inventioner? men den heele Bye vil glæde sig over saadant; thi her er icke en Siæl udi Byen / som jo skyer M. Gert for hans forban

bandede Snak. Jeg tør dog icke domme
ham til meer / end 3 Dages Taushed; thi
ellers tog hand Livet af sig selv af Fortvilelse.
Det kand nok hende sig / at hand kaster efter
udi Lov- Bogen / om der er nogen Straf
dicteret for dem / der dræber Folk med Snak /
og at hand icke skiotter Dommen / naar hand
finder ingen *Clausula Pinealis* mod saadant /
ja maa skee / vil besvære sig for anden Dyrig-
hed derover; men det skal have gode Beje.
Jeg skal nok hitte paa noget at forsvare
Dommen med; hvad jeg icke kand hitte
paa / det kand Tobias; thi hand er en lærd
Mand. Men der seer jeg de kommer.

SC. 3.

Christoffer. M. Gert. Bøfegden. Tobias.

Tobias

(Tar M. Gert til Side / og tørrer Sveden af sig)

Hør Mester Gert! jeg har ærlig fortient i
Dag de 4 Rdr. I gav mig; thi jeg har sægtet
saaledes for jer / at jeg er vaad indtil min
Kiøle.

Gert.

Hvorledes meener I det vil falde ud?

Tobias.

Christoffer har set i Rette paa eders Værelse
og vil have jer at blive en Tremarks-Mand.

Gert.

Hand vil Janden heller?

Tobias.

Javist; men jeg haaber dog / det skal icke

saales

saaledes falde ud; thi jeg bombarderede
Byefogden saaledes med Latiin / at hand
blev ganske hovedsvimlet / og Christoffers
Procurator / da jeg begynte ret at tale / lob
bort. Jeg vil hen at sige Christoffer det;
thi jeg kand icke dølge lenger for ham! at
jeg har været jer Procurator.

Christoffer.

Hvorfor taler I saaledes med min Con-
trapart?

Tobias.

Hand spurdte mig / hvor hans Procura-
tor var afbleven / og jeg svarede ham / at
hand forløb Sagen.

Christoffer.

Lob hand da bort?

Tobias.

Ja hand gif floiten / da hand hørte mig
tale; thi jeg har i et heelt Aar icke gjort mig
saadan Umag for nogen Sag.

(Lørrer Sveden af sig.)

Byefogden.

Lad Parterne komme frem.

Tobias.

Gaa frem frem.

Byefogden.

Mester Gert Westphaler er med Bidner
og egen Tilstaaelse lovlig overbevist / at ha-
ve indmænet sig i Christoffer Persen Dll-
Zappers Giesters Laug / mod Giesternes
Billie / og forstyrret deres ædrue og ærbare
Discours

Discourser med u-begiært og ham u-vedkom-
mende Raisonneren / hvorudover de har for-
ladet Huset. Hvorfore Christoffer Peder-
sen ved Fuldmægtig paaستاar Dom over
Gert Westphaler / ej alleene at erstatte den
der ved tilføiede Skade / men end og at re-
stituere all *Lucrum Cessans* og *Damnum emer-*
gens, som deraf i Fremtiden kand flyde /
samt derforuden med vilkaarlig Straf an-
sees / og betale Processens Omkostning til-
stræckelig. Herimod haver Gert West-
phaler ved Contra-Stevning ved sin Fuld-
mægtig ladet paaستاa / at hand ved disse
Giesters haanlige Bortloben er tilføjet en
stor Tort / hannem icke til liden Forkleinselse
paa hans ærlige Navn og Rygte / hvorfore
hand formeener at Berten bør tilfindes ved
Muilt og Affbigt at giøre ham Reparation/
samt betale Processens Omkostning. Efter-
slige Omstændigheder kiendes for Rætt / at /
som de gode Mænd Giesterne vel / om de hav-
de villet / kundet have blevet ved deres Kruus
Oll besiddende / uden at fiere sig efter Gert
Westphalers Snak / hvorudi inter Errørigt
har været / saa kand Gert Westphaler ej er-
agtes skyldig i den Skade / Berten ved deres
Bortgang har taget / men hand derover fri-
kiendes / og forbeholder Christoffer Pedersen
sin lovlig Regress til dem / som hand best veed
og kand ; ej heller kand Westphaler finde sig
nogen Tort tilføjet ved det / at Giesterne gif
bort ;

bort; thi de udi et aabet Dillhuus havde Lov
at gaa ud og ind/ som de selv vilde. Dog
som Gert Westphaler icke kand undskyldes
derudi/ at hand med sin lange og viitloftige
Snak har incommoderit disse got Folk/ saa
bør hand sig selv til velfortiente Straf/ og
andre ligesindede til Afstye i trende fulde
Dage være gandske taus/ og icke tale noget
Ord under Nam og Execution. Processens
Omkostning ophæves paa begge Sider.

De gaar alle ud foruden Mester Gert og Tobias.

Sc. 4.

Tobias. Mester Gert.

Tobias ved sig selv.

Den Dom var/ min Troe/ god nok; thi
jeg haaber af de Ord: Og forbeholder
Berten Christoffer Pedersen sin lov-
lige Regress til Siesterne/ som hand
best veed og kand/ at giøre en ny Process.
Skam saa Byefogden/ hand maatte ogsaa
have givet Gert Westphaler saadan Re-
gress/ saa skulde jeg af den Dom have giordt
2 nye friske Sager. En Procurators Dyg-
tighed bestaar icke derudi/ at hand kand for-
staa en Sag/ men/ at hand kand giøre een
til fleere/ det var det mand fornemmelig
rosede min salig Formand af/ at hand gik
aldrig til Ting med en Sag/ hand gik jo
med fire tilbage.

Vender sig til Gert.

Mester Gert / nu er Sagen til Ende / vil
I nu fortælle mig om eders Reise fra Hars-
løv til Kiel.

Mester Gert /
Som for at efterleve Dommen ické tør tale / fortæl-
ler Historien med en Hob underlig Gebærder.

Tobias.
Ha / ha / ha ! nej det er best Mester Gert / at
I sætter det op / til de 4 Dage ere forbi. Adieu.

Mester Gert
Holder paa ham og continnerer at fortælle Historien
med Tegni og Gebærder.

Tobias.

Lader I mig ické gaae / hugger jeg jer i
Glancen med Latn igien.

Gaar bort.

SC. 5.

Mester Gert (alleene.)

Det var en Tyransk Dom jeg fik. (dog
det er sant / jeg maa ické tale.) Men maa jeg
ické tale med mig selv ? jeg kand ické erindre /
om det formeenes mig i Dommen. Jeg
tør ej heller spørge mig for ; thi det er mig
forbudet. Men jeg meener / jeg kand tale
saa meget / som jeg vil / naar ingen horer der-
paa. Ach ! gid disse 3 Dage var til Ende !
men jeg troer ické / at jeg lever saa lenge ; thi
ald mit Liv bestaar udi at tale med got Folk /
men der seer jeg en ubekendt Mand kommer.
Jeg er bange / at hand hordte mig tale. Det

G

er

er useilbar een af Byefogdens Spioner.
Hand vil / maa see / Locke mig til at tale /
men hand skal faa en lang Næse.

SC. 6.

En fremmed Mand. Mester Gert.
Den Fremmede.

Landsmand! hvor gaar mand til Post-
huset?

Mester Gert
Gior Grimacer af ham.

Den Fremmede.
Det maa være lumpne Folk i denne Bye/
der icke vil vise got Folk Bejen.

Mester Gert
Gior atter Grimacer.

Den Fremmede.
Ej! du Slynge! kandst du icke vise mig
Bejen?

Mester Gert
Gior Grimacer igien.

Den Fremmede gir ham et Drefsig.
Mester Gert slaar igien.

De faar hinanden i Haaret / og slaas lunge / om
siber slaar den Fremmede Mester Gert ned paa
Gulvet / og løber sin Vej.

Mester Gert.
Denne gang fik du en lang Næse Spion!

jeg seer nok / hvor den Dom sigter hen; mand
vil føre mig i Ulykke. Men der kommer
Jorgen Handstemager / hand skal høre Hi-
storien ud om de 7 Chur-Forster / om hand
var gall.

Sc. 7.

Sc. 7.

Jørgen Handskemager. Mester Gert.

Jørgen Handskemager.

Ha! ha! ha! det var / min Troe / artig nok! ha! ha! ha! jeg tør sige den Dom er gaaet ham saa meget til Hierte / som om hand havde været domt fra sin Ere. Hvorledes er det mueligt / at Gert Westphaler kand leve fire Dage uden Snak? men der staar hand fortabt / ligesom Baaden var roed fra ham. Hans Tiener Mester Gert! jeg onsker til Lykke; jeg horer / at I har givet jer udi Cartusianer Orden / hvor mand aldrig snakker. I kand dog sagte til Slutning fuldende den politiske Tale / som I fordte sidst om Chur-Forsterne og Cardinalsalerne.

Mester Gert

Fortæller med Gebærder / og det med saadan Iver / at hand stoder Jørgen Handskemager underthuden for Brystet / og gir ham et Brestigen / saa at hand retirerer sig.

Jørgen.

Seg merckes nok / at en anden gang / for at have Roe / at mand maa domme jer baade fra at bruge Munden og Hænderne.

Sc. 8.

Mester Gert Westphaler (alleene.)

Det var en haard Dom. Jeg troer / at jeg appellerer. Nej / 3 Dage gaar dog ha

hastig bort. Dog naar jeg ret tencker mig
om / appellerer jeg. Jeg maa spørge To-
bias til Raads. Nej det gaar icke an / saa
bryder jeg strax Dømen. Vidste jeg kun
Formaliteterne ; thi jeg troer / jeg skulde
strax have appelleret / da Dømmen faldt.
Men kand jeg icke bilde mig ind / at denne
Hue = Blof er et Menniske ? jeg maa tale ;
thi jeg kand umuelig ellers leve.

Vender sig til Hue = Blokken / og fortæller den Hi-
storie om Arius / *vid: A. A. I. Scen. 3.* Bli-
ver omsider var en Person / og løber ud.

Sc. 9.

Theophilus.

Hvad Himmel ! er det / som jeg seer ?

Det var jo Gert Westphaler ?

Hand dømt er ej at snakke meer /

Med Blokken derfor taler.

Men ach ! hvad nytter saadan Døm ?

At tie trende Dage.

Hand siden meer vil løbe om

Med dobbelt Snak os plage.

Ret saasom en forhungred Krop /

Der sig paa Fadet hevner /

At hand fast ej kand holde op /

Men æder / til hand rævner.

Saa vil det gaae med denne Mand /

Thi saadan Døm curere /

Hans Snacke. Syge icke kand /

Men heller den formeere.

Fot 159598
foto A.1965

